

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2017

ORNELLA LEHNERTOVÁ

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

**Komunikační problémy v partnerských vztazích u
studentů středních škol**

Ornella Lehnertová

Vedoucí práce: Mgr. Jan Jakub Zlámaný, Ph.D

Praha 2017

Prague college of psychosocial studies

**Problems in Communication in Romantic
Relationships**

Ornella Lehnertová

The Diploma Thesis Work Supervisor: Mgr. Jan Jakub Zlámaný,
Ph.D

Praha 2017

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 12. 12. 2017

Ornella Lehnertová

Anotace:

Autorka této práce se snaží o zmapování komunikačních problémů adolescentů v partnerských vztazích. Za tímto účelem využívá kvalitativních metod. V rámci předvýzkumu realizuje tři ohniskové skupiny k předběžné orientaci v komunikačních problémech adolescentů. Následuje série individuálních rozhovorů, jež společně s daty z ohniskových skupin dále analyzuje pomocí interpretativní fenomenologické analýzy.

Klíčová slova: komunikace, adolescence, partnerské vztahy, komunikační problémy, IPA

Abstract:

Author of this thesis is trying to map and describe problems in communication in romantic relationships. For this purpose author has selected qualitative methods. Author is realizing three focus group as a pilot study to collect data about problems in communication in romantic relationships. Afterwards author is making series of individual interviews that are analyzed with data from pilot study using IPA.

Key words: communication, adolescence, romantic relationships, problems in communication, IPA

OBSAH

ÚVOD	1
1 Komunikace	3
1.1 Modely komunikace	3
1.2 Komunikace a porozumění	5
1.3 Cíl komunikace	6
1.4 Typy komunikace	7
1.4.1 Verbální komunikace	7
1.4.2 Neverbální komunikace	9
1.4.3 Online komunikace	13
1.5 Komunikační problémy	17
2 Adolescence	19
2.1 Charakteristika období adolescence	19
2.2 Partnerské vztahy v adolescenci	20
2.3 Komunikace v partnerských vztazích	20
3 Komunikační problémy	23
3.1 Facebook jako komunikační medium	23
3.2 Žárlivost	23
3.2.1 Romantická žárlivost.....	24
3.2.2 Přenesená žárlivost.....	25
3.2.3 Patologická žárlivost	25
3.2.4 Charakteristika žárlivce	25
3.3 Otevřenost a sebeodhalení	26
3.3.1 Faktory sebeodhalení.....	28
3.3.2 Důležitost a rizika sebeodhalení	29
3.4 Vrstevnická skupina	30
3.4 Způsoby řešení komunikačních problémů	30
4 Výzkumné šetření	32
4.1 Cíle výzkumného šetření	32
4.2 Předvýzkum	32
4.2.1 Metoda sběru dat	32
4.2.2 Soubor	33
4.2.3 Průběh OS.....	35
4.2.4 Technika vyhodnocení dat.....	36
4.2.5 Závěry OS.....	36
4.3 Výzkumné šetření	36
4.3.1 Metoda výzkumného šetření	36
4.3.2 Průběh rozhovorů.....	37
4.3.3 Soubor.....	37
4.3.4 Interpretativní fenomenologická analýza	37
4.4.1 Analýza výsledků	38
Diskuze	63
Závěr	68
LITERATURA	71
PŘÍLOHY	1
Příloha I. Příloha I. informovaný souhlas	1
Příloha II. Přepis OS 1	2
Příloha III. Přepis OS 2	8
Příloha IV. Přepis OS 3	14
Příloha VI. individuálních rozhovorů	23

ÚVOD

Komunikaci vidí autorka jako základní kámen v partnerských vztazích, v zahraniční literatuře se setkáváme s označením “romantické vztahy”, jejíž zvládnutí je nezbytné pro navázání kvalitního vztahu a schopnosti překonat a řešit problémy, které ve vztahu nastaly. Dle názoru autorky není v rámci školství tomuto tématu přikládána patřičná důležitost, a proto bylo autorčiným záměrem na tento nedostatek poukázat a pokusit se zmapovat, v jakých situacích se adolescenti s komunikačními problémy setkávají, případně jakých témat se týkají.

Autorka se nejprve věnuje představení základních principů komunikace včetně některých jejích modelů, jejích cílů a základním typům. Vzhledem k rozšířenosti online komunikace mezi adolescenty, autorka zařadila podkapitolu věnující se kladům a záporům právě tohoto media. Dále upozorňuje na vztah komunikace a porozumění, jaké proměně mohou v porozumění hrát roli a příklady některých komunikačních problémů, které se v mezilidské komunikaci mohou vyskytovat.

V následující kapitole autorka vymezuje období adolescence a věnuje se některým znakům tohoto období, jsou první partnerské vztahy, jejichž vývoj blíže popisuje. Část kapitoly je také věnována samotné komunikaci v partnerském vztahu dle teorie transakční analýzy Erica Berneho.

V další kapitole se autorka blíže věnuje některým tématům, která objevují v literatuře jako příčina komunikačních problémů mezi partnery. Popisuje princip fungování a využití internetové stránky Facebook, dále také představuje druhy a nejčastější důvody žárlivosti, včetně některých částých charakteristik lidí, u kterých se žárlivost projevuje. Pozornost dále věnuje také tématům jako je otevřenost a sebeodhalení a jejich rizika. Dále se soustředí také na charakter vlivu a důležitosti vrstevnické skupiny na jedince. V poslední části kapitoly se autorka věnuje různým způsobům řešení konfliktů a základním pravidlům asertivní komunikace a jejího přínosu pro partnerský vztah.

V praktické části autorka představuje způsob sběru dat a metody, kterými byla data následně zpracována. Blíže se tak věnuje principům ohniskových skupin, nestrukturovaného rozhovoru a fenomenologické interpretační analýzy. V závěru práce realizátorka výzkumu předkládá analýzu výsledků a seznamuje s okruhem témat, která mohou být dle výpovědí respondentů zdrojem komunikačních problémů v partnerském vztahu a na základě získaných dat následně předkládá možné hypotézy.

1 KOMUNIKACE

Komunikace je každodenní součástí našeho života, neustále komunikujeme s okolním světem i se sebou samými, ať už si tuto skutečnost uvědomujeme, či nikoliv.

Podíváme-li se blíže na samotný původ slova komunikace, najdeme latinské slovo *communicare*, jehož význam můžeme přeložit jako sdělit, spojovat či svěřovat. Mnozí autoři v rámci definice tohoto pojmu jdou však mnohem dál a tak zjišťujeme, že se jedná o velmi komplexní termín, pro který neexistuje jednotný popis.

Giddens komunikaci vyčerpávajícím způsobem charakterizuje jako *“přenos informace od určitého jedince či skupiny k jiným, ať už mluvenou řečí, anebo s použitím jiného média. Komunikace je nezbytným základem všech sociálních interakcí. V bezprostřední komunikaci hrají kromě jazyka významnou roli i neverbální náznaky, které účastníci používají k interpretaci toho, co druzí říkají a dělají”* (Giddens, 2013, s. 550). Dle Zandena mohou být obsahem sdělení naše postoje, ideje a emoce (cit.dle Nakonečný, 2009). Klenková dále upozorňuje také na důležitou funkci komunikace, kterou je její vliv na rozvoj osobnosti člověka (Klenková, 2006).

1.1 Modely komunikace

DeVito představuje tři základní modely komunikace v průběhu času - lineární, interakční a transakční.

Lineární model pohlížel na komunikaci jako jednosměrný kanál od toho, jež informaci podává (mluvčí) k tomu, jež informaci přijímá (poslouchač). Proces naslouchání a mluvení představoval jako dva oddělené procesy *“Když někdo mluvil, nenaslouchal, a když naslouchal, nemluvil”* (DeVito, 2008, s. 19). Tento model tak zcela opomíjel důležitou charakteristiku rozhovoru mezi dvěma lidmi, kterou je vzájemné přizpůsobování se při výměně názorů. Proto si jej dnes můžeme spíše představit jako model hromadných sdělovacích prostředků jako jsou např. televize či noviny, které nám umožňují informaci pouze přijímat.

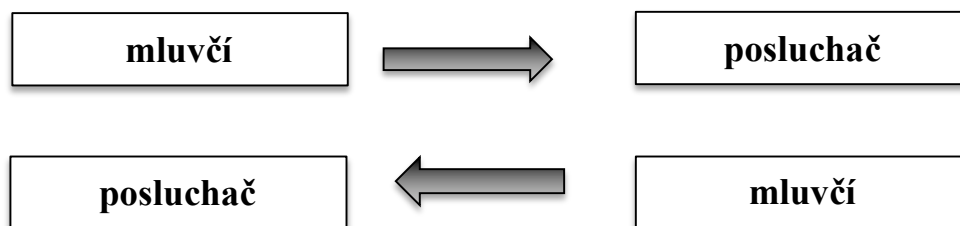
Obrázek č.1 názorné zobrazení lineárního modelu komunikace dle DeVita

Zdroj: vlastní zpracování

Lineární model tak brzy nahradil model interakční, ve kterém se role posluchače a mluvčího střídají a na svá sdělení tak mohou účastníci konverzace vzájemně reagovat. Naslouchání a sdělování však stále ještě zůstává oddělenými činnostmi, které se nedějí současně.

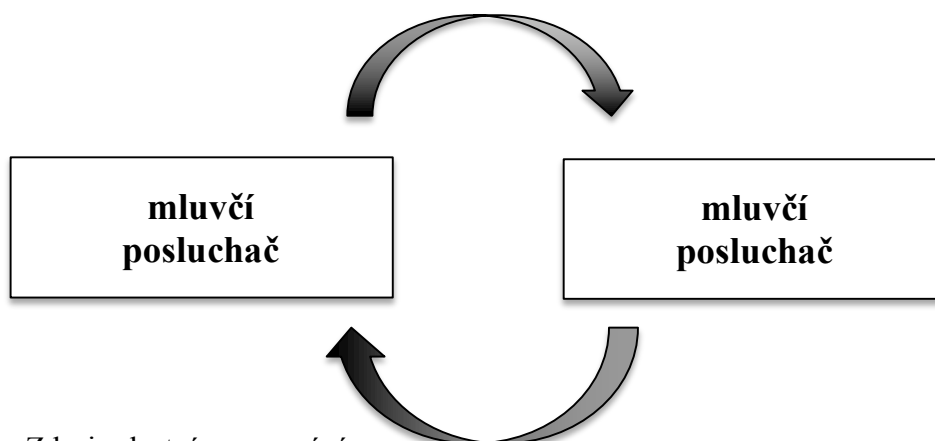
Obrázek č. 2 názorné zobrazení interakčního modelu komunikace dle DeVita

Zdroj: vlastní zpracování

Nyní se na komunikaci nahlíží jako na transakční proces, ve kterém se role mluvčího a posluchače prolínají a proces sdělování a naslouchání se děje současně. Tedy v okamžiku, kdy mluvčí sděluje informaci, současně také informaci přijímá z reakcí poslouchače i ze svého vlastního sdělení.

Obrázek č. 3 názorné zobrazení transakčního pojetí komunikace dle DeVita

Zdroj: vlastní zpracování

1.2 Komunikace a porozumění

Proces předání informace začíná již v naší mysli, kde si utvoříme myšlenku, kterou chceme předat druhému. K transferu je zapotřebí převést zprávu do slov či mimoslovních projevů tak, aby jí příjemce byl schopen porozumět. Snahu mluvího převést své mentální obsahy do znaků - slov by nazval Shultz von Thun procesem kódování. Jakmile příjemce přisuzuje daným znakům význam, dochází k tzv. dekódování. Snadno tak může dojít k tomu, že příjemce si vyloží sdělení odlišným způsobem, než jak mluví zamýšlel (Shultz von Thun, 2005).

Způsob, jakým komunikujeme a rozumíme tomu, co nám sdělují druzí je dále dle Vybírala ovlivněn také *komunikačním kontextem*, který dělí na vnitřní - psychický a vnější - fyzikální a sociální (Vybíral, 2009).

Tubbs říká, že ve vnitřním kontextu jsou uloženy *“všechny podněty, přicházející z minulosti i z přítomnosti, které nás informují o světě”* (Tubbs, 1991, s. 8). Pokud tedy druhému něco sdělujeme, to, jakým způsobem zprávu pochopí, ovlivňuje hned několik proměných. Těmito proměnými mohou být dle Vybírala informace, které již příjemce zná o daném předmětu diskuze, o světě ale i informace o nás samých. Důležitou roli má také povaha vztahu k mluvímu, zda je pozitivní či naopak negativní (Vybíral, 2009). Aspekt povahy vztahu v porozumění si můžeme ukázat na dvojici lidí, kteří vyhledají pomoc mediatora. Právě neutrální vztah k mediatorovi, hraje při takto zprostředkovaném rozhovoru důležitou roli. Lidé, kteří k sobě pociťují negativní emoce, častokrát dekódují

zprávu od druhého jako útok, snahu jej naštvat či provokaci. A ačkoliv mediator sdělení “pouze” tlumočí a nijak jeho význam nepozměňuje, jsou tak schopni porozumět také faktickému obsahu zprávy.

Do vnějšího kontext můžeme dle Vybírala zařadit vliv prostředí, ve kterém komunikace probíhá, sociálně psychologický vliv, systémová, kulturní, společenský a technický (Vybíral, 2000). Komunikace na ulici se bude nejspíš lišit od té v domácím prostředí, rozdílný bude také náš projev v roli manželky či kamarádky. Vliv jistě bude mít také přítomnost člověka, který je přítomen, například šéf, na kterého chceme udělat dojem, či malé dítě, které nechceme, aby rozumělo o čem se diskutuje. Jinak budeme komunikovat při vyjednávání, kdy jsme v nadřazené pozici, jinak pokud jsme v pozici podřazené. To vše a mnohem více lze zařadit do vnějšího kontextu komunikace (Vybíral, 2000).

Právě vzhledem ke všem proměným, které hrají roli ve způsobu komunikace a v jejím porozumění, je velmi těžké, aby sdělení došlo k příjemci v zamýšlené podobě mluvčího. Avšak dle Vybírala mluvčí velmi často tuto skutečnost opomínají a současně tak příjemce, který si bývá velmi jistý tím, že ví, jaký význam mělo sdělení mít a že záměru mluvčího rozumí (Vybíral, 2009).

Vhodným způsobem k ujištění se o správném pochopení ale také produkci sdělení nám proto dle DeVita může sloužit zpětná vazba. Tu si může mluvčí dát sám v rámci toho, že reflektuje, zda to co říká, odpovídá tomu, co zamýšlel, ale také ji může vyzorovat z verbálních či neverbálních reakcí druhého (DeVito, 2001). Vidíme-li například, že má příjemce nechápavý výraz, aniž by toto rozpoložení verbalizoval, lze jej považovat za negativní zpětnou vazbu, na kterou můžeme reagovat vysvětlením dané záležitosti více do hloubky. Naopak kladná zpětná vazba, kterou může být například úsměv či přikyvování, dle DeVita pozitivně působí na mluvčího a podněcuje jej v jeho projevu (DeVito, 2001).

1.3 Cíl komunikace

DeVito charakterizuje 5 hlavních cílů komunikace následovně: “*učit se, spojovat, pomáhat, ovlivňovat a hrát si*”. Učení nám umožňuje získat znalosti nejen o světě kolem

nás a druhých lidech, ale také o sobě samých. Pod pojmem “*spojovat*” si můžeme představit navazování vztahu s druhými lidmi a být s nimi ve vzájemné interakci. Pomáháním je myšleno především naslouchání lidem a ochotu pomoci při těžkostech života. Ovlivňování vidí DeVito jako schopnost “*posilovat nebo měnit postoje nebo chování druhých*”. Posledním cílem je hrát si, bavit se a mít potěšení z přítomného okamžiku (DeVito, 2001).

1.4 Typy komunikace

Komunikovat můžeme verbálně za pomoci slov, ale i neverbálně pouhými gesty, mimikou či pohledem. Také mlčení je způsobem komunikace, kterým můžeme vyjadřovat například nesouhlas či nezájem, nebo naopak hluboký vztah s druhým. To všechno a mnohem víc jsou signály, které vysíláme, přijímáme a následně zpracováváme v rámci mezilidské komunikace.

Jeli sdělení směřováno k druhým, mluvíme o komunikaci interpersonální. Ta nám nejčastěji slouží k předání informace, porozumění druhé osobě, vyjádření názorů, nálad, pocitů, postojů či k “pouhému” sdílení s danou osobou.

Obracíme-li pozornost naopak sami k sobě, mluvíme o komunikaci intrapersonální, která nám pomáhá porozumět vlastní osobě, utvářet si názory, orientovat se v pocitech a myšlenkách a řešit problémy. Běžně se s ní setkáme například u dětí, které své chování doprovází slovním komentováním činnosti například při stavění věže z kostek: “*ted’ dám nahoru tady tu kostičku*”. Dle Vygotského se postupem času tyto komentáře stávají součástí našeho vnitřního světa a probíhají již v naší mysli (cit.dle Janoušek, 2007) .

Stále více rozšířeným typem komunikace se stává komunikace v kyberprostoru. Jako nástroj k online komunikaci může sloužit počítač či mobilní telefon.

1.4.1 Verbální komunikace

Verbální komunikace se skládá ze slov či znaků jazykových systémů. Dle Pódgoreckého je slovní komunikace: “*procesem výměny informací mezi lidmi, prostřednictvím soustavy zvukových nebo grafických znaků, nazývané jazykem*“

(Podgórecki, 1998, s. 227). Jedná se tedy jak o mluvenou tak psanou formu řeči. Mluvená řeč je dle Carterové, Aldridgeové, Page a Parkera specificky lidskou schopností, s kterou se již rodíme (Carterová, Aldridgeová, Page, Parker, 2010). Ale k osvojení je třeba ji aktivně rozvíjet viz příklad Amaly a Kamaly tzv. vlčích dětí, které vyrůstaly ve smečce vlků mimo civilizaci a vydávaly pouze zvuky podobné vytí.

Schopnost řeči se v rámci evoluce dle Carterové, Aldridgeové, Page a Parkera, objevila u jedinců, jež byli schopni vzpřímené chůze. Vzpřímené držení těla mělo za následek změnu stavby hrtanu a hltanu, která lidem umožnila vydávat větší variaci zvuků, jež se pozitivně projevila na schopnosti dorozumívání a tím také zvýšila jejich šanci na přežití.

V lidském mozku se nachází řečové oblasti, které odpovídají za produkci řeči a její porozumění. Těmi hlavními jsou Wernickeho a Brockova oblast, nacházející se u většiny lidí v levé hemisféře. Wernickeho řečové centrum, přiřazuje význam slovům, které přijímáme a současně také nachází vhodná slova pro vyjádření toho, co máme na mysli našich myšlenek. Samotnou produkci mluvené řeči má poté na starost Brockovo centrum, které vysílá impuls do řečových orgánů (Carterová, Aldridgeová, Page, Parker, 2010).

Dle názoru Carterové, Aldridgeové, Page a Parkera se však nejedná pouze o nástroj, kterým spolu lidé komunikují, ale také řeči připisují významný vliv v rámci vnímání světa kolem nás. Toto tvrzení demonstrují na příkladu s barvami. Pokud by v našem jazyce modrá a zelená barva neměla vlastní název, nebudeme mezi těmito barvami vnímat takový rozdíl, jako v případě opačném (Carterová, Aldridgeová, Page, Parker, 2010).

Jak autorka uvedla na začátku kapitoly, nástrojem verbální komunikace je jazyk. Každý jazyk má svůj specifický slovosled, skladbu, pravidla užívání, pravopisu, gramatiku a slovní zásobu. Slovní zásobu lze rozdělit na aktivní a pasivní. Aktivní slovní zásoba se dle Klenkové skládá ze slov, jejichž význam je člověku známý a běžně je využívá v rámci komunikace (Klenková, 2000). Oproti tomu pasivní slovní zásoba je dle Dvořáka tvořena slovy, která člověk při komunikaci sice nevyužívá, ale jejich význam je mu známý (Dvořák, 2007). Velikost aktivní slovní zásoby dospělého člověka se odhaduje na 3 až 10

tisíc slov, avšak v pasivní slovní zásobě může mít člověk uloženo slov až 6 krát více (cit. dle Kulka, 2008).

Slova, která v rámci komunikace používáme, mají dle Plaňavy a dalších autorů dva základní obsahy - konotativní a denotativní (Plaňava, 2005). Denotativní obsah slova DeVito popisuje jako věcný, objektivní význam daného slova (DeVito, 2001). Naopak konotativní význam v sobě dle Vybírala skrývá spíše subjektivní význam, které danému slovu přisuzujeme na základě našich postojů, zkušeností atd. (Vybíral, 2000). Například slovo adopce - dle definice Hartla se jedná o "*přijetí cizího dítěte za vlastní*" (Hartl, 1993, s. 137) toto vymezení je denotativního charakteru. Avšak pro člověka, který byl sám adoptován, bude mít také emocionální podtón, tedy význam konotativní.

Dle názoru autorky právě tato existence dvojího obsahu slova může být příčinou vzniku konfliktu v případě, kdy pro mluvčího má slovo pouze faktický význam, ale příjemce mu přisuzuje význam emocionální a jeho reakce se tak může zdát mluvčímu nepřiměřená. Příkladem může být rozhovor mladého páru.

Pro upřesnění sdělení může být slovní komunikace doprovázena také neverbálními signály, které napomáhají porozumět jejímu významu. Pokud však není verbální sdělení ve shodě s neverbálním, máme dle Podgóreckého tendenci uvěřit spíše informaci, která k nám proudí z neverbálního kanálu (Podgórecki, 1998).

1.4.2 Neverbální komunikace

Neverbální komunikaci můžeme jednoduše definovat jako "komunikaci beze slov" nebo také jako "řeč těla". Neverbální signály mohou dokreslovat verbální sdělení, nebo fungovat jako samostatný komunikační kanál. Nejčastěji jimi dle Křivohlavého utváříme pro druhého představu o tom, kdo jsme, jaké prožíváme emoce, vyjadřujeme zájem o navázání bližšího vztahu, ale také se jimi snažíme ovlivnit postoj partnera a řídíme chod vzájemného styku (Křivohlavý, 1988).

Dle Vybírala máme také v některých případech podvědomou tendenci, za pomoci mimoslovních projevů, ukazovat se v očích druhého jako lepší a naopak zatajovat

informace, které tomuto dojmu odporují (Vybíral, 2000). Například když si muž vypůjčí drahý automobil, aby udělal na ženu dojem, prezentuje tak určitý sociální status, který mu ve skutečnosti však nenáleží. Nebo student, který se snaží při přednášce zakrýt svou nevědomost souhlasným příkyvováním lektorovi. Jak říká Argyle: *“Ve svém každodenním životě prezentují lidé obrázek o sobě, který je blíže tomu, jakými by chtěli být, než tomu, jací doopravdy jsou”* (Argyle, 1975, s. 142). Vybíral také upozorňuje na skutečnost, že: *“Pokud druzí lidé začnou akceptovat předstírané chování (self - image) jedince, pak ho v jeho proměněném chování podporují. Někdy jako by opravdu stačilo začít se oblékat a chovat jako top manažer, aby se člověk stal akceptovaným členem vyšší vrstvy. Akceptováním ze strany druhých se proměňuje i vlastní obraz o sobě, zpevňuje se, event. je jedinec podpořen v sebeobelhávání”* (Vybíral, 2000, s. 72).

Některé signály tedy vysíláme úmyslně, jiné bezděčně. Avšak platí, že není možné se přestat neverbálně projevovat. *“Člověk může přestat mluvit, nemůže však přestat komunikovat svým tělovým idiomem, zde musí něco říct: buď dobře, nebo špatně. Nemůže neříct nic.”* (Goffman, 1966, cit.dle Vybírala, 2009, s.85)

1.4.2.1 Prvky neverbální komunikace

Mezi prvky neverbální komunikace můžeme dle Křivohlavého zařadit výraz obličeje, přiblížování, doteky, postoj, pohyby, gesta, pohledy, tón hlasu či úpravu zevnějšku (Křivohlavý, 1988, s. 32). V následujícím textu se autorka bude blíže věnovat některým z nich.

Mimika

Dle některých výzkumníků je výraz obličeje, hned po slovním vyjádření, dalším nejdůležitějším zdrojem informací v mezilidských vztazích. Jeho pomocí sdělujeme naše emoční rozpoložení, postoj k druhému a také jím dáváme zpětnou vazbu při rozhovoru (Knapp, 1978).

Pomocí mimických svalů jsme schopni vyjádřit 6 základních emocí, kterými dle Ekmana jsou: *“štěstí, smutek, překvapení, strach, zlost a znechucení”* (paulekman.com, 2017).

Na našem obličejí se zrcadlí mnoho z našeho vnitřního prožívání. Jsme li v napětí, naše mimika zůstává strnulá a neměnná. Stejně tak je tomu v případě, pokud se snažíme vyčistit emoce z tváře druhého (Vybíral, 2000, 75-76).

Řeč očí - okulezika

Pohled očí má dle Vybírala "*akční sílu*" díky které můžeme v druhém pouhým pohledem vyvolat například pocit úzkosti, požádat o pomoc, ale také zastrašit a dát najevo svou dominanci (Vybíral, 2000, s. 67).

Indikátorem, který nám může pomoci se vyznat v prožívání druhého jsou dle Thomsona oční zornice. Ty mají schopnost rozšíření v případě zájmu a prožívání kladných emocí jako je například náklonost, či naopak zúžení v případě nezájmu, znepokojení či dalších negativních emocí. Nesmíme však opomenout, že zúžování zornic je také ovlivněno mírou světla, které na ně dopadá (Thomson, 2001).

Dle autorky lidem, kteří se dobře znají, stačí mnohdy pohled, aby věděli, co si druhý myslí, jak se má či od něj přijali jisté sdělení.

Přibližování a oddalování - Proxemika

Komunikace mezi lidmi probíhá také vzdáleností, kterou mezi sebou při kontaktu udržují. Tato vzdálenost je ovlivněna mnohými faktory jako například kulturou, tématem rozhovoru, sociálním postavením, věkem či osobnostním nastavením člověka.

Proxemické zóny

Proxemické zóny si lze představit jako kružnice o různých průměrech, které reprezentují jednotlivé proxemické zóny, jejichž společným středem je člověk. Kružnici o nejmenším průměru nazýváme intimní zónou, další kružnicí je osobní zóna, třetí kružnicí je sociální zóna a kružnicí s největším průměrem je zóna veřejná.

Intimní zóna

Intimní zóna je prostor, který manželé Peasovi vymezují poloměrem kružnice o vzdálenosti 15 - 45 cm. Tato proxemická zóna je nejbližším prostorem člověka, a proto do něj pouštíme zejména členy naší rodiny, partnera a velmi blízké přátele (Peas, Peasová,

2008). Tato zóna je typická možností přirozené haptické komunikace mezi blízkými lidmi. Pléková upozorňuje také na emoční náboj vyvolaný přítomností člověka v tomto intimním prostoru (Pléková, 2011, 38).

1) Osobní zóna

Osobní zónu lze vymezit vzdáleností mezi lidmi od 45-120 cm. Tato kružnice dle DeVita prezentuje náš osobní prostor, který si snažíme při běžném kontaktu nechat druhým nenarušen. Současně nám však tato vzdálenost stále umožňuje se navzájem dotýkat zapomocí natažených rukou obou komunikujících (DeVito, 2001).

1) Sociální zóna

Sociální zóna představuje kružnici o poloměru 120 - 370 cm. Dle Plékové se v sociální zóně pohybujeme při formálních setkání či pracovních schůzkách. Možnost fyzického kontaktu zde již chybí (Pléková, 2011). Dle Křivohlavého se jedná také o typickou vzdálenost při skupinové diskuzi (Křivohlavý, 1988).

1) Veřejná zóna

Nejmenší poloměrem kružnice veřejné zóny je 370 cm. Je to dle DeVita bezpečná vzdálenost, která nám umožňuje reagovat na případný stav ohrožení (DeVito, 2001). Běžně je také dle Plékové zaujímana v situacích, kdy jedna hlavní osoba komunikuje s větší skupinou posluchačů (Pléková, 2011, s.38). Jako je tomu například při konferencích.

Proxemický tanec

Jak je již zmíněno výše, vzdálenost, kterou komunikující preferuje je do značné míry ovlivněna zejména jeho osobnostním nastavením. Může se tak lehce stát, že se setkají osoby, které mají preference ve vzdálenosti rozdílné a v tomto okamžiku dochází dle Křivohlavého k tzv. proxemickému tanci. Při kterém osoba, jejíž osobní prostor je druhým narušen se snaží o nastolení rovnováhy úhybnými manévry do stran či odstupem od partnera. Tento pokus o vzdálení se nemusí být úspěšný hned na poprvé, jelikož má druhý většinou tendenci se opět přiblížit, aby i on dosáhl jím preferované vzdálenosti. A právě díky vzájemnému ustupování a přibližování jsou tyto manévry připodobňovány tanečním krokům (Křivohlavý, 1988).

Úprava zevnějšku a styl oblékání

Způsob oblékání může dle Kulky prozradit možná více, než si člověk uvědomuje. Je možné z něj například jaké je naše povolání nebo jaké jsme národnosti a v neposlední řadě naše osobnostní nastavení či přibližný věk. Extroverti tak oproti introvertům inklinují spíše k barevnému oblečení, které je více zdobné a může tak upoutat pozornost okolí. Mladí lidé zase volí častěji pestré barvy nežli lidé v pokročilém věku. Zvolí li tak dospívající oblečení například šedé barvy, které nosí spíše starší generace může se (Kulka, 2008).

Péče o vzhled, může také odrážet vnitřní rozpoložení člověka. Pokud tedy dojde ke změně např. neupravené vlasy či nošené ušpiněného oblečení, příčinou dle Darwina může být nemoc či psychická nepohoda dané osoby, díky kterým byla péče o vzhled upozaděna (cit dle Navarro, & Karlins, 2015).

Zejména v období dospívání získává dle autorky úprava zevnějšku a styl oblékání důležité místo v životě adolescentů. Vágnerová je dokonce označuje za *“prostředek utváření identity”*, kterým dávají mladí lidé okolí najevo, jak chtějí, aby je vnímalo (Vágnerová, 2012, s. 377). Určitým stylem oblékání tak říkají *“jsem členem dané skupiny”*. S touto skupinou jsou již spojené určité charakteristiky, které má okolí přisoudit i jim, jakožto jejím členům.

1.4.3 Online komunikace

S příchodem internetu a možností komunikace skrze různé sociální sítě, emaily, či sms zprávy, se lidská konverzace začala spíše z osobní sféry přesouvat do online sféry. Mezilidské interakce tak daleko více probíhá bez fyzické přítomnosti účastníků.

1.4.3.1 Klady a zápory online komunikace

Výhodou tohoto způsobu komunikace je určitě rychlost (Vybíral, 2000 s. 151), kterou může být dané sdělení předáno adresátovi a to téměř okamžitě oproti čekání i několika dnů při využití poštovní korespondence, a tak lze například zabránit marnému čekání přítele, pokud víme, že se na sjednanou schůzku nedostavíme kvůli nečekané události. Tato větší míra *“flexibilitnosti”*, dle názoru autorky, však také poskytuje prostor

pro možnost zrušení setkání se zdánlivým alibi, že jsme druhého informovali, což z pohledu příjemce nemusí být hodnoceno vždy pozitivně.

Současně s rychlostí předání sdělení, se objevuje také tlak na příjemce, od kterého se čeká okamžitá reakce. Tento požadavek podporují funkce, díky kterým se snadno dozvíme, zda si naši zprávu dotyčný již přečetl. Tuto funkci má v sobě již většina mobilních telefonů, automaticky se s ní setkáme například v chatu na hojně využívané sociální síti Facebook, ale také máme možnost si ji zdarma “stáhnout” pro účely emailové pošty, kdy nás upozorní, zda si dotyčný email již přečetl či nikoliv.

Aktuální rozpoložení příjemce zprávy - zda má náladu komunikovat o dané věci, nebo dokonce s danou osobou, ale také jeho časové možnosti odpovědět - zda řídí auto, nebo je na pracovní schůzce, se zdá se, již nebere tolik v potaz. Očekává se neustálá dostupnost a revolta proti tomuto trendu může být brána jako znak nezájmu, nepřátelství či nezdvořilosti.

Může se tedy zdát jako paradox, že nám komunikace ve virtuálním světě, dle Šmahela dává současně výhodu oproti komunikaci probíhající při osobním kontaktu, kterou je právě časová rezerva, díky které má člověk možnost si lépe promyslet svou odpověď (Šmahel, 2003).

Problematickým rysem tohoto typu komunikace může být absence lidského aspektu v interakci, který nám při běžné konverzaci “face to face” pomáhá porozumět významu sdělovaného v celé jeho šíři, včetně emočního rozpoložení partnera, k čemuž nám často pomáhají jeho neverbální projevy jako tón hlasu, výraz obličeje a gesta. A tak může docházet k zbytečným komunikačním šumům.

Tento nedostatek internetové či mobilní komunikace může alespoň z části vykompenzovat možnost použití emotikonů, které reprezentují emoční ladění sdělení či rozpoložení pisatele, ale také mohou být samostatným sdělením (Vybíral, 2009). Příklady některých emotikonů a jejich předpokládaný význam dle Vybírala:

“:-)) úsměv, “to je legrace”, “neber to vážně”, “ber to s humorem”

:-((pláč, smůla, “to jsi dopadl”, “dostal jsi mě”, “problém”

8:-) *uvažuješ jako dítě (tzv. holčička s mašlí)*

;-) *tento vztaz ber s rezervou (tzv. mrknutí)*

(:-& *zlobím se*

(:-: *velký smutek*

[O!O] *překvapení, “to valíš oči”* (Vybíral, 2009, s.283)

Aby emotikony plnily svou funkci, je však nutné, aby účastníci konverzace chápali jejich význam shodně (Vybíral, 2009).

Nepřítomnosti komunikačního partnera může být dle autorky také využito k prezentaci sebe samého v lepším světle, či ve zcela odlišném od reality. Ze stydlivého člověka se tak rázem může stát suverén a to právě díky jistotě, že příjemce si může o druhém vytváří představu pouze vzhledem k vědomě poskytovaným, zejména slovním, informacím a nemá tak možnost vidět, že při odeslání odpovědi dotyčný například zrudl. Což by v reálné interakci podalo zprávu o tom, že je z celé situace či své odpovědi v rozpacích a mohlo být v rozporu s dojemem, který se snaží navodit. Vybíral v tomto ohledu mluví o disinhibici neboli překonání zábran v komunikaci jako specifickém rysu elektronické komunikace. Reakce komunikujících mohou být například ve svém vyjadřování prudčí, než bývá jejich zvykem, ale také otevřenější, zábavnější (Vybíral, 2009).

Dle Sulera je disinhibice chování zapříčiněna možností uživatele vystupovat anonymně, již zmíněnou absencí vizuálního kontaktu, která umožňuje zkreslování udávaných informací a možností časové prodlevy odpovědi. Jako další proměnou Suler uvádí neutralizaci vlivu sociálního statusu jedince, se kterým člověk hovoří. Vzhledem k nedostatku podnětů, které jsou běžně dostupné reálné komunikaci, příjemce na základě získaných informací přisuzuje dotyčnému další charakteristiky, které však vycházejí z jeho vlastního nitra, a utváří si tak celistvou představu o druhém až lze nabýt dojmu, že jej zná. Tento fenomén Suler nazývá solypsismickou introjekcí (cit. dle Faltýnka, 2002).

Dle autorky přispívá také k větší uvolněnosti ve vyjadřování a vystupování také skutečnost, že nečelíme reakci příjemce naší zprávy přímo, nejsme s ním v osobním kontaktu a nejsme tak nijak ohroženi, např. fyzicky, a současně jsme také ušetření jeho

emocionálního prožívání, dopadu našeho vyjádření vůči jeho osobě, jakým může být například pláč. Dle Vybírala také nemusí docházet k úplnému uvědomování a přebírání zodpovědnosti za své chování a dokonce mluví o “*disociačních stavech*” jedince, který chování, kterého se dopouští na internetu, nepřijímá za své, a tak jeho svědomí zůstává čisté (Vybíral, 2009).

Ačkoliv se tak navazování vztahů prostřednictvím online světa v bezpečí domova může zdát jako snažší varianta, ukazuje se, že při reálném setkání může dojít snadno ke sklamání námi utvořených očekávání.

1.4.3.2 Jazyk a online komunikace

V rámci internetové komunikaci skrze sociální sítě, emaily či mobilní komunikace skrze sms, používaný jazyk prošel jistou přeměnou. “*Zjednodušování “elektronického” sdělování poznamenává jazyk syntakticky a sémanticky, kompozičně i stylově*” (Vybíral, 2000, s. 151). To vše se dle Vybírala děje hlavně kvůli již zmíněnému požadavku na rychlost předání informace, a tak čas “doručení” mnohdy vyhrává nad formou sdělení (Vybíral, 2009). Běžně se tak setkáme s chybějící diakritikou, interpunkcí, špatným slovosledem, opomíjením velkých písmen, s přeházenými písmeny ve slově či zcela novými výrazy typickými pro online komunikaci. Tyto výrazy jsou nejčastěji utvářeny pouze začátečními písmeny slov, využívají fonetického znění číslic a jsou ve velké míře přejaté z anglického jazyka. Dle autorky se však zmíněné specifické zkratky také projevují ve verbální komunikaci a to zejména u adolescentů a odráží se v jejich schonosti vyjadřovat se v běžné komunikaci.

Příklady specifických výrazů a jejich význam dle internetové encyklopedie Wikipedia:

“BF - Best Friends - nejlepší přátelé

BO - protože, nebo

GR8 - Great - super

LOL - Laughing Out Loud/ Lot Of Laughing - Hlasitě se směju/ hodně se směju (často myšleno ironicky)

O5 - opět

OMG - Oh my God - Ó můj bože

PTZ, ptž - protože

SRY - Sorry - omlouvám se” (wikipedia.org, 2017).

1.5 Komunikační problémy

Dle Vybírala: “*Jen zcela výjimečně porozumí příjemce všemu sdělovanému tak, jak toproduktor myslel*” (Vybíral 2009, s. 55).

Překážky, které nám mohou stát v cestě k porozumění či při sdělování zprávy nazývá DeVito komunikačním šumem, který dále dle jeho původu rozděluje na fyzický, fyziologický, psychologický a sémantický. Příkladem fyzického šumu může být hlasitá hudba v tanečním klubu, DeVito udává příklad slunečních brýlí, které nám znemožňují číst v neverbálních signálech očí komunikačního partnera. Fyziologický šum může být způsobený zdravotními potížemi jako je zhoršení kvality zraku, sluchu či paměti aj. Pod psychologický šum lze zařadit naše emocionální rozpoložení, předsudky či klamné mínění o druhém a osobnostní nastavení. Sémantický šum ovlivňuje komunikaci v případě, kdy dochází k neporozumění významu daných slov (DeVito, 2001).

Mikuláščík mluví v této souvislosti o *komunikačních bariérách*, které dále dle jejich povahy dělí na vnitřní a vnější. Výše popsané faktory můžeme dle Mikuláščíka doplnit o strach z neúspěchu, nenechání druhého domluvit, soustředění se na vlastní odpověď již během příjmu sdělení místo na sdělení samotné, fyzické nepohodlí a nekoncentrovanost jako vnitřní bariéry, a rozdílný věk, pohlaví, přítomnost další osoby a prostředí a jeho uspořádání jako bariéry vnější (Mikuláščík, 2010).

Vybíral upozorňuje při porozumění zprávy také na “*vztahová sdělení*”, která nejsou druhým přímo sdělována. Jsou utvářena výše zmíněnými psychologickými faktory, jako jsou předsudky, stereotypy ale i atraktivita komunikačního partnera. Tvoříme si tak ze sdělení představu o tom, jak nás druhý vidí, jakou má představu sám o sobě a o našem vztahu. Spoléhat se však pouze na vztahová sdělení Vybíral nedoporučuje, vzhledem k velkému prostoru pro mylné interpretace (Vybíral, 2009).

Zvláštním druhem komunikace, který komplikuje porozumět sdělovanému je dvojná vazba. K dvojně vazbě dochází v případě, kdy mluvčí verbálně podává zprávu určitého

charakteru - pozitivní či negativní, avšak svým tělesným projevem si “protiřečí”. Vybíral ještě dodává, že se musí jednat o nevyrovnaný vztah, kdy příjemce zprávy je například závislý na mluvčím a současně není možné si o protichůdné povaze sdělení promluvit. Ať se příjemce řídí verbálním sdělením či neverbálním doprovodem, jeho reakce bude mluvčím hodnocena jako *špatná*. Vybíral uvádí příklad matky a dítěte (Vybíral, 2009).

Dle autorky k dvojným vazbám v rámci komunikace může také běžně docházet ve vztazích partnerských, které však nemusí být vždy povahy závislé.

Příklad:

Dívka, která má nevalné mínění o svém příteli mu říká: “Ty jsi ale ubohej, vid’!”. Tato slova přitom pronáší milým tónem a nakonec se na chlapce usměje. K příjemci tak proudí dvě protichůdné informace a je pro něj komplikované sdělení dekodovat. Může tedy reagovat na verbální sdělení a slovní útok dívce vrátit, být dotčený, zraněný či prožívat podobné pocity, nebo se nechat “svést” neverbálním doprovodem a brát to jako “přátelské pošťouchnutí”.

Vytváření dvojných vazeb v komunikaci dle Schultze von Thuna umožňuje mluvčímu jakási zadní vrátka ohledně významu svého sdělení, který může, například v případě konfliktu, dle potřeby změnit.

Příklad:

Dívka se ptá svého přítele: “Pomůžeš mi prosím s tím domácím úkolem?” Chlapec, který by se raději díval na fotbal odpovídá: “Jo no, pomůžu.” Z jeho intonace je však znát jistá nechuť k dané činnosti. Pokud dívka zareaguje na neverbální zprávu a řekne: “Tak mi s tím nepomáhej, když je to problém.”, chlapec tak může zdůraznit verbální stránku svého sdělení: “Vždyť jsem říkal, že ti pomůžu”.

Protichůdná sdělení mohou dle Schultze von Thuna také pramenit z toho, že mluvčí sám pociťuje vnitřně stavy, které si nějakým způsobem odporují a vnitřní konflikt se tak ukáže i navenek v rámci jeho projevu (Schultz von Thun, 2005).

Příklad:

Chlapecovo rodiče se rozvádějí, doma vládne nepříjemná atmosféra, což se nepříznivým způsobem odráží na jeho náladě. Dívka si neobvyklého rozpoložení všimne a zeptá se chlapce: “Jsi nějaký zaražený, děje se něco?”. Chlapec odpoví: “Nejsem, nic se neděje.” Z

jeho výrazu - svraščené čelo a svěšené koutky úst - je avšak patrné, že to tak není. Vysvětlenám tedy může být, že chlapec, je z rodinné situace smutný, ale se současně necítí na to, aby to s dívkou rozebíral.

Může se však také jednat o protichůdné verbální výroky v průběhu času.

Příklad: Dívka směrem k příteli: “Nevadí mi, že trávíš čas s kamarády.” Druhý den však vyčte partnerovi: “Ty se mnou vůbec netrávíš čas!”

2 ADOLESCENCE

2.1 Charakteristika období adolescence

Časové vymezení adolescence se u různých autorů liší. Langmeier a Krejčířová jej však časově ohraničují zhruba mezi 15. a 20. až 22. rokem života (Langmeier & Krejčířová, 2006). Jedná se o jakýsi mezistupeň mezi dětstvím a dospělostí, plný biologických a psychických změn, jehož počátek Macek spojuje s reprodukční zralostí a v rámci kterého dochází k ukončení tělesného růstu (Macek, 2003). Mimo jiné také dochází k sociálnímu učení, rozvoji sebereflexe a seberegulace, symbolického myšlení, zástupného učení, sebereflexe a seberegulace (Bandura, 1986, 1989, cit. dle Macka, 2003).

Dle Eriksona je hlavním úkolem adolescenta nalezení vlastní identity, v opačném případě dochází k jejímu zmatení. Identita je formována výběrem rolí, které jedinec přijímá a které naopak odmítá a jeho hodnotami. Novou ctností, kterou by si měl adolescent osvojit je věrnost. Období sexuálního a kognitivního zrání se prodlužuje díky stále rostoucí době, kterou adolescent tráví ve školních institucích, stejně jako se odkládají definitivní závazky a pro jedince tak vzniká prostor pro experimentování s rolemi, tedy i s rolemi sexuálními (Erikson, 2015).

Dalším novým znakem adolescence je emancipace od primární rodiny. Adolescent se snaží dosáhnout větší samostatnosti a získat více svobody, než tomu bylo dříve. Můžeme jej nazvat druhým obdobím vzdorů proti rodičům, kdy se jedinec vymezuje svým rodičům, je vůči nim zvýšeně kritický, distancuje se od jejich projevů náklonnosti a odmítá jejich kontrolu (Langmeier & Krejčířová, 2006).

2.2 Partnerské vztahy v adolescenci

Vývoj partnerského vztahu v průběhu adolescence můžeme dle Underwoodové & Rosenové rozdělit do tří stádií.

V prvním stádiu se jedná o seznamování s počátečními pocity přitahování opačným pohlavím. Tato etapa začíná počátek puberty, tedy ve věkovém rozhraní 11 ti - 13 ti let. Charakteristické je přinášení témat týkajících se jak vztahů obecně, tak konkrétního objektu zájmu do konverzace s vrstevníky. Do této doby homogenní skupina přátel se začíná měnit ve skupinu heterogenní, čímž získává jedinec potencionální přístup ke svému objektu zájmu.

Do druhého stádia vstupuje jedinec ve věku 14 ti - 16 ti let. V tomto období je již běžné navazování partnerského vztahu, který je však krátkého trvání, většinou v horizontu několika měsíců. Běžné je také navazování partnerského vztahu v rámci skupiny přátel, se kterými se jedinec tráví volný čas.

Třetí stádium začíná přechodem na střední školu, jejímž průběhu adolescenti navazují dyadické vztahy, již trvající rok a déle. Tyto vztahy se vyznačují silným emocionálním poutem a dají se tak přirovnat vztahům v dospělosti. Dle adolescentů se jedná o vztahy "vážné", "výjimečné" a poskytující emocionální podporu (Underwoodová & Rosenová, 2013).

Můžeme k němu tedy přiřadit tři základní složky vztahu - vášeň, intimita a závazek (Sternberg, 1986, cit. dle Underwoodové & Rosenové, 2013). Vášeň bychom mohli popsat jako intenzivní pocit lásky a touha být na blízkou dané osobě. Pod pojmem intimita si můžeme představit komunikaci mezi partnery o vzájemné náklonosti, odhalování svých pocitů, vzájemném podporování, upřímnost a budování důvěry (Underwoodová & Rosenová, 2013).

Avšak také vrstevníci ovlivňují podobu vztahů, jež adolescenti navazují. Dle Connollyho & Johnsona a dalších, totiž povaha vztahu, který mají adolescenti se svými vrstevníky, zahrnující míru blízkosti, důvěry a otevřenosti, se později zrcadlí v jejich partnerských vztazích (cit. dle Underwoodová & Rosenová, 2013).

2.3 Komunikace v partnerských vztazích

K popisu partnerské komunikace autorka uvádí známou teorii mezilidské

komunikace, kterou je transakční analýza Erica Berneho. Podstatou této teorie jsou tři ego stavy - dospělý, rodič a dítě - ve kterých se střídavě nacházíme v rámci komunikace jak s okolním světem, s partnerem i sami sebou.

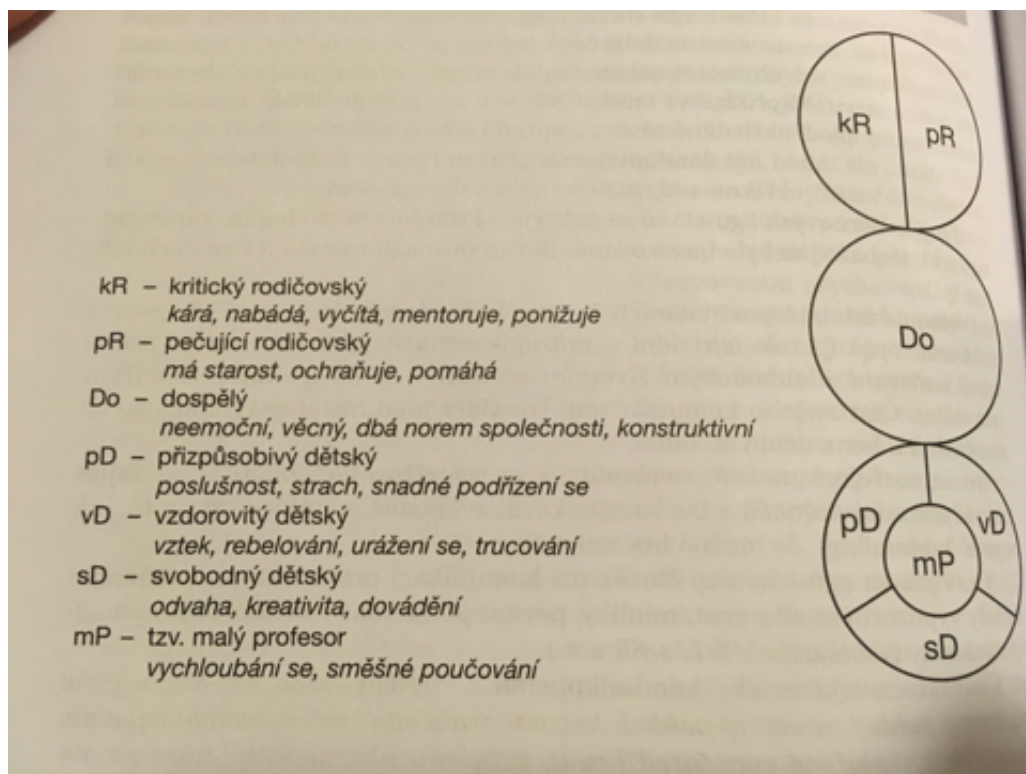
Typickými neverbálními projevy jedince, nacházejícího se v ego stavu rodič, jsou *“zhrožený pohled, soucitný pohled, hlazení druhého člověka, lomení rukama, ruce v bok, založené ruce před hrudí, vztyčený ukazováček... sevřené rty”* (Vybíral, 2009, s. 187). Charakteristickými výroky mohou být *“jednou a provždy”, “já bych na tvém místě..”*, které jsou kritické a hodnotící povahy (Vybíral, 2009, s. 187). Rodič může tedy nabývat jak kritické, tak pečující podoby.

Komunikující z pozice dospělého ego stavu je ve svém neverbálním projevu přirozený a spíše vážný, častěji klade otázky a vyjadřuje své názory. Častými slovními výroky mohou být: *“srovnatelný, pravda, lež, pravděpodobný, možný, neznámý, objektivní, myslím, aha”* (Vybíral, 2009, s. 187).

Pro ego stav dítěte je přirozené následující znaky: *“kňouravý hlas, koulení očima, křivení úst, krčení rameny, klopení očí, provokování, vyjadřování emocí, hlášení se o slovo”* (Vybíral, 2009, s. 187) atd.

Dle Berneho je to právě možnost komunikace ze všech ego stavů, která je důležitá pro zdravě fungující vztah, jak přátelský tak partnerský (Berne, 1970, cit.dle Vybírala, 2005).

obrázek č. 4 popisuje charakterizuje blíže jednotlivé stavy a jejich alternativy

zdroj: (Vybíral, 2009)

3 KOMUNIKAČNÍ PROBLÉMY

V následujícím textu se autorka věnuje některým vybraným tématům, která se objevila, v rámci ohniskových skupin a rozhovorů s respondenty, jako příčina komunikačních rozepří mezi partnery.

3.1 Facebook jako komunikační medium

Internetová stránka Facebook aktuálně slouží jako sociální síť, umožňující snadnou komunikaci s lidmi po celém světě. Uživatel si vytvoří svůj účet, kde může sdílet své myšlenky, zážitky a v neposlední řadě také vkládat fotografie. Ke všem těchto příspěvkům se mohou ostatní lidé vyjadřovat, ať již slovním komentářem či jednoduchým kliknutím na odkaz “to se mi líbí”. Tyto aktivity jsou veřejné pro všechny uživatele, kterým to majitel účtu povolil v rámci nastavení svého profilu.

Součástí Facebooku je Messenger, skrze který lze zahájit také soukromou konverzaci s dalšími uživateli. Po odeslání zprávy se zobrazí čas doručení zprávy a jakmile si dotyčný zprávu otevře, objeví se pod ní nadpis “zobrazeno”.

Facebook také podává informace o čase poslední aktivity a z jakého zařízení se uživatel přihlásil - mobilní telefon, či počítač.

3.2 Žárlivost

Žárlivost ve svém jádru vypovídá o našich potřebách. Je odrazem našich představ o lásce, našich očekávání, ale také obrazem toho, jak si věříme a vážíme sami sebe. Žárlivost dle Dalloze zažíváme při setkání s druhou osobou a cestou z ní tedy může být budování vlastního života bez touhy být jako druzí, nebo mít, co mají oni (cit.dle de Lomase, 2007, s.14,15).

Dle Pascale de Lomas je žárlivost: “*složitá emocionální reakce, v níž se mísí vnitřní i vnější vlivy spolu s psychickým i fyzickým stavem jedince.*” Její prožitek se tedy projevuje jak po emocionální tak fyziologické stránce. Jedinec může pociťovat např. hněv, ponížení, smutek, které eskalují do pocitů méněcennosti a beznaděje (de Lomas, 2007, s. 16).

První projevy žárlivosti byly zjištěny již u 6 měsíců starého dítěte, které se díky

zahlédnutí v zrcadle, začíná postupně vnímat jako autonomní jedinec a nikoliv jako součást matky. Je to tedy právě obraz v zrcadle, který dle Francouzský psychoanalytika Jacquese Lacana probouzí v dítěti žárlivost zejména proto, že to co vidí v zrcadle se neshoduje s jeho představou sebe sama, a tak si tento obraz vysvětluje jako přítomnost někoho dalšího, s kým se musí dělit o přízeň své matky. Přání dítěte - opět splynout s matkou, být středem jejího zájmu, je tak poprvé nenaplněno. Skrze tuto zkušenost si dítě vytváří vztah k druhým a ke světu a současně je prožívanou frustrací motivováno k větší nezávislosti (cit.dle de Lomase, 2007).

Psychoterapeut Gérard Leleu dodává, že žárlivost ve vztahu je poháněna právě snahou žárlivce o znovu navázání původního spojení matka - dítě. Tuto skutečnost si jedinec však neuvědomuje a přenáší ji do svých vztahů. Proto je dle Dalloze tak důležité, jak se v dětství s touto úzkostí pramenící z nemožnosti splnutí s matkou vyrovnáme (cit.dle de Lomase, 2007).

3.2.1 Romantická žárlivost

Gregory White a Paul Mullen přichází s pojmem romantické žárlivosti, který vysvětlují jako označují za *“komplex myšlenek, emocí a činů, které jsou následkem ztráty či ohrožení sebeúcty a/nebo existence či kvality romantického vztahu.”* Tato prožívaná ztráta či ohrožení může být založena na reálné či pouze potencionální *romantické náklonosti* našeho partnera k druhé osobě - rivalovi, jehož existence může být pouze imaginární. (White & Mullen, 2006, s.26).

Tento popis by ráda autorka dopnila informacemi o žárlivosti *konkurenčí*, jak ji popsal Pascal de Lomas. Dle jeho názoru se jedná o nejčastější formu žárlivosti, kterou můžeme prožívat. Vysvětluje, že naše touha být jedinou milovanou osobou v životě našeho partnera se současně skloubí s obavou, že jeho lásky nejsme hodni.

Jako zajímavá se ukazuje skutečnost, že dle de Lomase naším rivalem je člověk, který splňuje atributy, kterých bychom sami chtěli dosáhnout, nebo naopak člověk, který je naším pravým opakem. Vedle těchto rivalů si přijdeme méněcenní a nepocitujeme šanci na vítězství. A v neposlední řadě také dochází k zpochybnění citů, které vůči nám náš partner chová.

3.2.2 Přenesená žárlivost

Přenesená žárlivost dle de Lomase pramení z *“potlačení vlastního přání být druhému nevěrní”*. Žárlivec tedy své vlastní pocity, které si nechce přiznat, přisuzuje svému partnerovi dle známého rčení *“podle sebe soudím tebe”*. Jeho žárlivost je tak poháněna jeho vlastními pocity viny, které jsou zapříčiněny jeho vlastními fataziemi o nevěře a současně se tak těchto pocitů viny zbavuje (de Lomas, 2007, 28).

3.2.3 Patologická žárlivost

Narozdíl od běžné žárlivosti, která se vyznačuje mírnými prožitky strachu a úzkosti, které je člověk snadno schopen překonat. Patologická žárlivost má dopad na běžné fungování jedince, který je myšlenkou o možnosti ztráty partnera neustále pronásledován a hledá důkazy, které by jeho domněnku mohly potvrdit (Albisetti, 1998).

De Lomas ve vztahu k patologické žárlivosti mluví o paranoie, díky které si žárlivec vytváří svůj vlastní svět plný přesvědčení o nevěře svého partnera. Ačkoliv tomu skutečně nemusí nic nasvědčovat. Je to právě patologická žárlivost, která bývá motivem pro tzv. *“zločiny z vášně”*.

Tyto záchvaty žárlivosti nemá dotyčný pod kontrolou a mnohdy je dokonce popírá a tak je zbytečné se mu je snažit racionálně vymluvit (de Lomas, 2007).

3.2.4 Charakteristika žárlivce

Člověka, který má sklony k žárlivosti popisuje Albisetti jako jedince, který si není sám sebou příliš jistý, málo si věří, má sklony k paranoidnímu a sebedestruktivnímu chování. jako člověka bázlivého a úzkostného. Je to člověk, který potřebuje druhého vlastnit, dělá mu potíže se přizpůsobit, je osobnostně nezralý a na partnerovi citově a emocionálně závislý (Albisetti, 1998).

Dle autorky autorky hraje největší roli vlastní sebehodnota a sebejistota. Dle výše zmíněných definic žárlivosti se ukazuje, že dochází k porovnávání s potencionálním rivalem, kterého žárlivec vidí jako lepšího a zpochybňování citů partnera. Pokud si tedy jsme vědomi svých kvalit a vlastní hodnoty, máme daleko větší šanci tento vnitřní *“souboj”* vyhrát.

Také se ukazují jisté rozdíly v prožívání žárlivosti a popřípadě přístupu k nevěře partnera/partnerky dle pohlaví. Studie Busse, Larsena, Westena a Semmelrotha z roku 1992 ukázala, že pro většinu studentek (85%), které se účastnily výzkumu, byla horší emoční nevěra partnera, nežli nevěra sexuální, tu zvolilo pouze 15% žen. Oproti tomu muži (60%) hodnotili jako horší sexuální nevěru, nežli nevěru založenou na emocionálním vztahu (40%) (cit. dle Willertonové, 2012). Což z evolučního hlediska můžeme vysvětlit jako obavu mužů z investování finančních prostředků do péče o cizího potomka. U žen větší obava z emocionálního vztahu jejich partnera s jinou ženou pramení z možnosti opuštění partnera, a tak ztrátu finančních zdrojů.

Typické chování chorobného žárlivce dle psychiatrů Lelorda a Andrého je následující.

Žárlivec se snaží neustále monitorovat, co partner dělá a kde se vyskytuje. Snaží se co nejvíce eliminovat kontakt partnera s jeho rodinou, přáteli, ale také ho omezuje v rámci jeho fyzického projevu (styl oblékání, líčeí). Žárlivec se také snaží svému partnerovi skrze systematické ponižování snížit sebevědomí a vyvolat tak v něm pocity závislosti (cit. dle de Lomase, 2007).

3.3 Otevřenost a sebeodhalení

Veškeré informace týkající se lidské osobnosti, by se dle vzoru okna Johari, jež je dílem autorů Lifa a Inghama (viz obrázek č.5), daly rozdělit do čtyř kategorií:

1. Oblast otevřenosti

Obsahuje informace, které o sobě vím a současně jsou také známy lidem kolem mne. Může se jednat o faktické informace jako např. bydliště, ale také vnitřní obsahy člověka jako jsou emoce, prožívání, plány do budoucna atd. Vše čeho si je o sobě člověk vědomý a současně je ochoten dané informace předat druhému. Toto sdílení napomáhá k lepšímu porozumění a poznání osoby, která je sděluje, ale současně také prohlubuje znalost člověka o sobě samém vzhledem k možnosti zpětné vazby od posluchače (Wilding, 2010). Dochází tak k sebeuvědomění, které je dle DeVita zásadním aspektem v komunikaci. Avšak ochota sdílet se odvíjí od našeho osobního nastavení a také vztahu k posluchači (DeVito, 2001).

2. Oblast skrývání

Obsahuje informace, které o sobě vím, ale druzí s nimi nejsou seznámeni. Jedná se o informace, které z nějakého důvodu člověk nechce sdílet s ostatními, protože se může např. cítit ohrožen, může se za ně stydět. Pokud však dokážeme překonat obavu a svěříme se druhému, informace se přesune do oblasti otevřenosti a napomáhá tak našemu sebeuvědomění.

3. Oblast slepoty

Obsahuje informace, které o sobě sice nevím, ale ostatní lidé ano. Zde je opět užitečná zpětná vazba komunikujícího partnera, díky které je možnost informaci přenést do oblasti otevřenosti (Wilding, 2010). Příliš velká oblast slepoty může být také překážkou v jasné komunikaci (DeVito, 2001).

4. Oblast neznámého

Skrývá informace, které o sobě nevím ani já, ani lidé kolem mne. A pouze vystavení novým situacím nám může pomoci tyto aspekty nás samých odhalit (Wilding, 2010). DeVito uvádí možnosti k nahlédnutí těchto neuvědomovaných aspektů například pomocí psychoterapie, hypnózy či otevřené komunikace s lidmi, kterým věříte (DeVito, 2001).

Obrázek č. 5 *Okno Johari*

oblast otevřenosti	oblast slepoty
oblast skrývání	oblast neznámého

Zdroj: vlastní zpracování

Sebeodhalení Jourard charakterizuje jako určitý druh komunikace, při které dochází ke sdělování informací, která o nás náš komunikační partner dosud nevěděl a obvykle se s nimi druhým lidem nesvěřujeme. Tedy se jedná o převedení informace z oblasti skrývání do otevřenosti (cit.dle DeVita, 2001).

3.3.1 Faktory sebeodhalení

Sebeodhalení - tedy množství informací, které je člověk ochoten sdělit druhé osobě - je závislé na několika proměných. Některé z nich autorka nyní uvede.

3.3.1.1 Osobnost

Nejspíš není překvapením, že extrovertní lidé jsou více nakloněny k sdělování osobních informací. Podobně na tom jsou lidé, kteří jsou úspěšní, což dle McCroskeyho & Wheellesse pramení z větší sebedůvěry, kterou tak případná negativní reakce příliš neohrozí, ale také větší množství kladných informací, které mohou sdělit (cit.dle DeVita, 2001).

3.3.1.2 Pohlaví

Dle zjištění Naifeha & Smitha muži neradi prozrazují osobní informace. Ženy jsou v tomto ohledu otevřenější a jejich sdílnost se postupně proměňuje v závislosti na intimitě vztahu. Čím hlubší vztah prožívají, tím více informací sdílí (cit.dle DeVita, 2001).

3.3.1.3 Posluchač

DeVito uvádí, že informace o nás samých, které jsou důvěrné povahy sdělíme daleko spíše jednomu člověku, nežli skupině více lidí. Protože je pro nás snažší pozorovat a reagovat na zpětnou vazbu jednoho posluchače, nežli od skupiny více lidí v tu samou chvíli. Vyjímkou jsou podpůrné skupiny, kdy sdělování svých zkušeností má napomáhat zpracovat prožité zkušenosti a současně být motivací a oporou pro ostatní členy skupiny (DeVito, 2001).

Nikoho asi nepřekvapí, že skupina autorů uvádí, že se máme tendenci svěřovat především lidem, kterým důvěřujeme a máme k nim kladný emocionální vztah.

Upozorňují také na jistý reciprocitní vztah mezi posluchačem a mluvčím, kdy se také spíše svěříme osobě, který se dříve svěřila právě nám (Derlega, Winstead, Wong & Greenspan, Wheelles & Grotz, Berg & Archer, cit.dle DeVita, 2001).

3.3.1.4 *Téma*

Ochota svěřit se druhému také závisí na emočním náboji a intimitě tématu, kterého se informace týká. Jedná-li se o pozitivní radostnou informaci, podělíme se o ni spíše, nežli o informaci negativní. Tendence svěřit se druhému také klesá se zvyšující se intimitou informace (DeVito, 2001).

3.3.1.5 *Strach*

Znemožnit sdílet osobní informaci může také strach z vyvolání nežádoucího dojmu u posluchače. U mužů převládá dle Rosenfelda obava ze ztráty kontroly nad komunikačním partnerem a u žen obava z narušení vztahu (cit.dle DeVita, 2001).

Dle autorky může komplikovat sdílení osobních informací také obava z následného nepřijetí, odvrhnutí či pomluvení druhou osobou.

3.3.2 *Důležitost a rizika sebeodhalení*

Sebeodhalení nám napomáhá nejen poznávat svou vlastní osobu, skrze porozumění vlastnímu chování, ale také díky ní máme možnost navazovat hlubší vztahy s druhými. Vyjadřujeme tak posluchači, že mu důvěřujeme, respektujeme a že je pro nás důležitý.

Pokud se druhému otevřeme, zvyšujeme tak také pravděpodobnost, že porozumí naší osobě, což vede k lepšímu komunikaci a zmenuje riziko nedorozumění.

Dále zlepšuje naši schopnost vypořádat se s problémy a pocity viny, či zavrženíhodnosti činu, kterého jsme se dopustili. Jakmile se nám dostane místo odmítnutí přijetí, intenzita těchto pocitů se zmenší a může se dokonce ztratit úplně.

Umožníme-li druhému nahlídnout do našeho nitra, můžeme tím také riskovat, že náš předpoklad přijetí je mylný a druhý nás odsoudí. A tak místo k prohloubení vztahu dojde k jeho narušení či ztrátě. A tak je třeba tuto možnost vždy vzít v úvahu (DeVito, 2001).

Dle názoru autorky, odhalení nějaké “temné” stránky naší osobnosti či minulosti, může také prověřit opravdovost a pevnost vztahu.

3.4 Vrstevnická skupina

Vrstevnická skupina (přátelé) zaujímá místo v našem životě již od ranného dětství, avšak nejvýznamnější je pro jedince v období adolescence.

Dle Vágnerové je to zejména proto, že vzhledem ke snaze o menší závislost na rodině se jedinec obrací právě na své vrstevníky, se kterými díky podobnému věku navazuje vztah na bázi rovnocennosti, sdílí stejné problémy, hodnoty a ideje.

Vrstevnická skupina hraje také důležitou roli ve vytváření identity adolescenta. Příslušnost k dané skupině napomáhá jedinci zmírnit nejistotu v rámci vlastního vývoje identity, také zmenšuje zodpovědnost jedince a naopak zvyšuje jeho sebevědomí a sebejistotu, což jsou kriteria, která jsou pro adolescenta v tomto věku jinak velmi těžko dosažitelná. Vágnerová říká: *“Sebevymezení příslušností ke skupině je relativně snadné a jedinec tak získá bez větší námahy uspokojující obraz sebe sama.”* Skupinová identita tedy funguje jako podpora identity individuální, která v období adolescence prochází velkými změnami a je tak značně nestabilní.

Skrze vztah s vrstevníky dochází také k naplnění psychických potřeb jedince. Vágnerová uvádí stimulaci skrze aktivity a kontakt s přáteli, získávání zkušeností v rámci sociálních vztahů, ale také umožnění jejich následného porovnávání se skupinou a v neposlední řadě je zdrojem zpětné vazby. Porovnání s ostatními tak napomáhá adolescentovi bližšímu sebepoznání a je zdrojem sebehodnocení. (Vágnerová, 2012, s.423).

3.4 Způsoby řešení komunikačních problémů

Dle modelu osobního stylu řešení konfliktů, má každý člověk ustálenou strategii, kterou v rámci řešení konfliktů používá. Patří sem pět strategií - žralok, liška, medvídek, sova a želva.

Žralok reprezentuje konkureční, konfrontační, agresivní styl řešení, při kterém se dotyčný soustředí zejména na dosažení svého cíle, prosazení svého za každou cenu.

Liška se snaží o kompromisní řešení, kdy by každý z partnerů měl částečně ustoupit ze svého požadavku.

Medvídek se zaměřuje především na dobré mezilidské vztahy, v konfliktech je tak pasivní a spíše se jím vyhýbá a v samotném konfliktu ustupuje.

Sova se snaží dosáhnout řešení, které je ve výsledku pro obě strany výhodnější, nežli kompromis, zohledňuje jak vztah s partnerem, tak vlastní i jeho potřeby.

Želva před konflikty utíká, poopírá jejich existenci a nijak je neřeší (chovani.eu, 2017).

Nehledě na osobní inklinaci ke stylu řešení problémů, se nabízí jako efektivní způsob řešení konfliktů mezi partnery asertivní komunikace a to hned z několika důvodů. Dle Praška tak totiž mezi partnery dochází k zvýšení pozitivní komunikace, která následně kladně ovlivňuje pocit bezpečí ve vztahu, hodnotu a sebevědomí partnerů. Pomáhá umění naslouchat a porozumět partnerovi, lépe vyjadřovat své pocity, zvyšuje povědomí o sobě sama a kladně ovlivňuje také sebepřijetí. Jako další účinky asertivní komunikace můžeme zařadit vytvoření přirozených hranic mezi partnery, zvýšení intimity, vytváření kompromisů a v neposlední řadě také umění přijímání a poskytování konstruktivní kritiky (Praško, 2005).

Desatero práv asertivní komunikace, které prezentují Novák s Capponiovou, je následovné:

1. Každý může sám posuzovat své chování, myšlenky, emoce a také za ně nést důsledky a zodpovědnost
 2. Naše chování nemusíme omlouvat ani ospravedlňovat
 3. Sami rozhodujeme, zda a nakolik neseme odpovědnost za problémy druhých
 4. Svůj názor můžeme změnit
 5. Máme právo dělat chyby a nést za ně odpovědnost
 6. Naše rozhodnutí mohou být nelogická
 7. Máme právo být nezávislí na dobré vůli lidí kolem nás
- Ale hlavně máme právo říkat výroky typu:
8. “Já nevím”
 9. “Nerozumím”
 10. “Je mi to jedno” (Novák & Capponi, 2012).

4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

4.1 Cíle výzkumného šetření

Cílem výzkumného šetření je zjištění, s jakými komunikačními problémy se ve svých vztazích setkávají studenti středních škol. V rámci předvýzkumu autorka nejprve využívá ohniskových skupin, které mají ověřit, zda je předpoklad existence komunikačních problémů v partnerských vztazích u studentů středních škol pravdivý. Dále využívá autorka nestrukturované rozhovory, za účelem bližšího seznámení se situacemi, které studenti hodnotí jako komunikační problém.

4.2 Předvýzkum

4.2.1 Metoda sběru dat

Autorka zvolila jako výzkumnou metodu pro sběr dat ohniskové skupiny, které následně doplnila rozhovory individuálními.

4.2.1.1 Ohnisková skupina

Dle názoru Morgana je ohnisková skupina (dále OS) výzkumnou metodou, jež nám umožňuje získání kvalitativních dat, při níž hraje důležitou roli skupinová interakce, která vzniká na základě debaty na badatelem předem určené téma. Toto téma, neboli ohnisko diskuze, je dáno předmětem výzkumu a jedná se tedy spíše o obecnější tématickou oblast. Avšak ohnisko musí být pro všechny účastníky jasné a srozumitelné. Na začátku OS badatel seznámí účastníky OS s povahou tohoto ústředního tématu (cit.dle Miovskeho, 2006).

4.2.1.2 Struktura OS

Aby vliv autorky byl na podobu získaných dat co nejmenší, byla zvolena realizátorka výzkumu nestrukturovaná povaha ohniskových skupin, při čemž autorka spoléhala především na dynamiku skupiny. Vzhledem k cílové skupině, kterou jsou adolescenti, autorka také předpokládala, že co nejméně autoritativní přístup bude pozitivně ovlivňovat průběh diskuze.

U nestrukturované OS moderátor, tedy šlověk, který facilituje průběh skupiny, v tomto případě autorka, nemá dopředu připravenou strukturu, která by měla řídit průběh OS. Účastníkům je představeno téma diskuze, její předběžná délka a vstupování moderátora se omezuje pouze na dohled a usměřování diskuze vzhledem k danému tématu a podněcování k aktivní účasti. Tento způsob mederování tak umožňuje, aby sami účastníci rozvíjeli ohnisko diskuze. Cílem je snaha o dosažení co možná nejvíce přirozené diskuze mezi účastníky (Miovský, 2006).

OS byla nahrávána na diktafon a poté doslovně přepsána, aby obsah sdělených informací byl pro další zpracování co nejpřesnější.

4.2.1.3 Příprava OS

Termín uskutečnění OS se lišil a odvíjel dle odpadlých vyučovacích hodin, aby výzkumné šetření nijak nezasahovalo do výuky a také proto, aby se minimalizovala motivace žáků účastnit se OS pouze za účelem absence na hodině. Vzhledem k nezletilosti některých studentů, jim byl s předstihem také zaslán informovaný souhlas, aby jej podepsaní rodiči měli k dispozici v den konání OS.

Před zahájením OS autorka připravila v dané místnosti židle do kruhu a uprostřed umístila diktafon. Po příchodu účastníků proběhla zkouška kvality zvukového záznamu, aby bylo všem účastníkům OS dobře rozumět a byl tak možný následný přepis obsahu.

4.2.2 Soubor

4.2.2.1 Výběr souboru

Vzhledem k intimní povaze daného tématu a absence předešlého osobního kontaktu s respondenty, požádala autorka, aby učitelé přednesli nabídku možné spolupráce na předvýzkumu svým studentům. Studentům byl také poskytnut přibližný nástin průběhu OS, aby se tak mohli rozhodnout, zda mají o spolupráci zájem. Jednalo se tedy o záměrný výběr skrze instituci. Zájemci však následně museli splňovat také určitá kritéria, aby se mohli OS účastnit, což odpovídá Pattonovo (1990) definici záměrného výběru souboru (cit.dle Miovský, 2006). Kritéria umožňující účast byla následovná:

1. Studium na střední škole
2. Zkušenost s partnerským vztahem
3. Ochota účastnit se OS
4. Otevřenost v rámci diskuze na dané téma
5. Pocit bezpečí v daném uskupení členů skupiny

Poslední kritérium bylo zvoleno dle Morganova názoru, že ke svobodnému vyjádření myšlenek účastníků je třeba, aby se cítili v dané skupině lidí bezpečně (Morgan, 2001). S ohledem na tuto skutečnost byla jména studentů, kteří se chtějí účastnit napsaná na nástěnce dané třídy a studenti tak mohli sami zvážit, zda se chtějí v tomto uskupení OS skupiny zúčastnit, případně svou účast následně zrušit, pokud se účastní student, v jehož přítomnosti výše uvedený aspekt nepocítují.

4.2.2.2 Charakteristika souboru

Tří OS se zúčastnilo celkem 27 studentů, z toho 19 dívek a 8 chlapců.

K docílení co největšího pokrytí studentů středních škol se tak jednalo o žáky prvního, třetího a čtvrtého ročníku ve věkovém rozmezí od 15 ti do 19 ti let.

Bližší specifikace povahy jednotlivých skupin dle věku a zastoupení pohlaví (viz tabulka č.1)

Tabulka č.1 - Věk a pohlaví respondentů

OS	Chlapci	Dívky	Věkové rozmezí
OS 1	3	5	15 - 16 let
OS 2	3	7	17 - 18 let
OS 3	2	7	18 - 19 let

V každé skupině bylo tedy dodrženo doporučení Morgana o vhodné velikosti ohniskové skupiny, která by měla být v rozmezí 6 -10 účastníků. V tomto počtu má tak každý respondent dostatečný prostor na vyjádření a současně by tak měl být eliminován tlak vyvinutý na účastníka pro jeho aktivní zapojení (cit.dle Miovského, 2006).

V tabulce č.2 autorka blíže specifikuje povahu dosavadní zkušenosti respondentů s

partnerskými vztahy v jednotlivých skupinách.

4.2.3 Průběh OS

Průběh OS by měl dle Hendla mít následující sled událostí:

1. Seznámení s postupem práce a obecným popisem ohniska diskuze
2. Představení a “zahřátí” členů skupiny pro uvolnění atmosféry
3. Představení primárního popudu a diskuze na dané téma
4. Metadiskuze (Hendl, 2005)

Tohoto schématu bylo autorkou využito následovně:

1. Uvítání, poděkování za ochotu účastnit se OS, vybrání informovaných souhlasů o pořízení audiozáznamu a čerpání získaných informací pro účely diplomové práce, včetně zachování mlčenlivosti viz příloha č.I. A Seznámení s předpokládanou délkou trvání OS, cca 60 min. Dále v této úvodní části autorka seznámila členy také s několika základními pravidly průběhu OS, která uvádí autoři Morgana, Kreugera & Caseyho a Greenbauma jako například:
 1. hovoří vždy jen jedna osoba
 2. žádný názor není špatný
 3. možnost vyjádřit se k názoru druhého, avšak nesoudit
 4. absence vedlejších rozhovorů mezi sousedícími členy
 5. možnost kdykoli odejít ze skupiny
 6. informace, které se zmíní v rámci OS se neposkytnou třetí straně (cit dle Miovského, 2006) A následně prostor pro doplňující dotazy ze strany účastníků co se týče nastíněného průběhu a pravidel diskuze.
2. Krátké představení účastníků a co rádi dělají ve volném čase
3. Představení jádrového tématu OS
4. Metadiskuze a případné doplňující informace od účastníků
5. Ukončení
6. Poděkování

4.2.4 Technika vyhodnocení dat

Data z OS byly společně s daty z individuálních rozhovorů vyhodnoceny pomocí interpretativní fenomenologické analýzy, jejímuž popisu se autorka blíže věnuje v kapitole č. 4.3.4 Interpretativní fenomenologická analýza.

V textu byly zvýrazněny výroky týkající se komunikačních problémů v partnerském vztahu, pro které byly vytvořeny kategorie, pod které byly výroky následně řazeny.

Autorkou vytvořené kategorie oblastí, ve kterých respondeti pociťují komunikační problém jsou dle odpovědí účastníků OS následovné:

- 1) Žárlivost
- 2) Facebook a SMS
- 3) Společný čas
- 4) Otevřenost
- 5) Vrstevníci
- 6) Soukromí
- 7) Způsob řešení problémů

4.2.5 Závěry OS

Závěry z ohniskových skupin jsou dále zahrnuty v analýze rozhovorů výsledků výzkumného šetření v rámci IPA.

4.3 Výzkumné šetření

4.3.1 Metoda výzkumného šetření

Ačkoliv dle Smitha jsou nejčastěji, při použití interpretativní fenomenologické analýzy, využívány polostrukturované rozhovory (tandfonline.com, 2017), z důvodu předpokládaného snažšího navázání důvěry a snahy o nevystupování v autoritativní roli, autorka zvolila rozhovory nestrukturované, které umožňují větší přizpůsobení se potřebám respondenta v rámci rozhovoru. A také se minimalizuje možnost odvádět pozornost respondenta od vlastních prožívaných zkušeností.

4.3.1.1 Nestrukturovaný rozhovor

Podobu nestrukturovaného rozhovoru lze připodobnit běžnému rozhovoru na dané téma, kdy se tazatel snaží o navození přirozené konverzace. Struktura není jasně daná, tazatel se tak může přizpůsobit individuálním potřebám respondenta, jak ve způsobu kladení či povaze otázek, tak ve způsobu vyjadřování. To vše se děje za účelem získání odpovědi na předem definované otázky námi zvoleného tématu (Hendl, 2005).

4.3.2 Průběh rozhovorů

Rozhovory se konaly ve volných třídách, na půdě školy v rámci sportovního dne, který je svou povahou spíše dobrovolný, a tak nedošlo k absenci respondenta na vyučovací hodině. Rozhovory byli opět nahrávány na diktafon a trvali v rozmezí 30 - 50 min.

4.3.3 Soubor

4.3.3.1 Výběr souboru

Pro výběr souboru byla opět použita metoda záměrného výběru skrze instituci, stejně jako tomu bylo při OS. Vzhledem k individuální povaze rozhovoru, jediným požadovaným kritériem byla zkušenost s partnerským vztahem.

4.3.3.2 Charakteristika souboru

Individuálních rozhovorů se zúčastnilo 10 studentů, 4 chlapci a 6 dívek v rozmezí 17 - 18-ti let.

Všichni respondenti souhlasili s podmínkami výzkumného šetření poskytnutím informovaného souhlasu viz příloha č. I.

4.3.4 Interpretativní fenomenologická analýza

Smith popisuje interpretativní fenomenologickou analýzu (dále IPA), jako metodu, kterou se výzkumník snaží být “blízko zkušenosti”, tedy snažíme se o porozumění zkušenosti respondenta způsobem, jakým ji rozumí on sám. Z rozhovoru je pořízena audionahrávka, která je před samotnou analýzou doslovně přepsána. následně a následně přepsán (tandfonline.com, 2017).

Dle Kostínkové ideální postup pro zpracování IPA je následovný:

- 1) audionahrávka rozhovoru
- 2) doslovný přepis audionahrávky
- 3) opakované pročitání textu
- 4) vyznačení informací, které hodnotíme jako zajímavé a důležité, ze kterých následně vytvoříme klíčová slova, které následně rozřazujeme do kategorií
- 5) mezi kategoriemi se následně hledají souvislosti (Kostínková, 2005)

Tento doporučený postup byl autorkou dodržen.

4.4.1 Analýza výsledků

4.4.1.1 Online komunikace

Psaní na sociálních sítích či skrze mobilní telefon, se ukazuje jako běžný způsob komunikace mezi dotazovanými adolescenty. Výhody online komunikace vidí respondenti především v rychlosti předání informace. Kladně také někteří hodnotí možnost časové prodlevy druhému odpovědět a mít tak větší prostor na rozmyšlení odpovědi.

V tomto ohledu autorka narazila na zajímavou myšlenku ohledně zpochybnění autenticity následné odpovědi:

“Jako právě většinou to řešení po telefonu, že když mi něco napíše a já nebudu vědět, co ji na to říct, tak já si to zobrazím a nechám to a budu přemýšlet, jak jí na to odpovědět. Jenže to je ta prodleva té reakce, kdy já se snažím si už vymyšlet, že jí to nezačnu říkat upřímně. Že kdybysme si to řekli z očí do očí a já nevěděl co říct, tak jí buď řeknu pravdu, svůj názor, co si na to myslím a nebo jí řeknu, hele já prostě nevím, nebudu si nic vymyšlet a řeknu jí ti narovinu. ... No že spíš svádí k tomu si vymyšlet, domejšlet si a přibarvovat si to.” C., OS

Může také docházet k prodloužení doby řešení problému, vzhledem k možnosti dělat při psaní i jiné věci. Tzv. multitask však může být také považován za výhodu, jak popisuje respondent:

“že tam je spousta věcí, který by se daly vyřešit za 15 minut, ale my to řešíme hodinu, protože každý u toho musí dělat ještě něco jinýho... tak je ale dobrý, že u toho jde dělat i něco jinýho.” T., individuální rozhovor

Elektronická podoba konverzace umožňuje také zapojení třetí osoby, nejčastěji kamarádů, se kterými se mohou radit o následné reakci. Může dojít k převzetí řešení od kamaráda a tato skutečnost může následně být negativně hodnocena právě druhým partnerem. Také tím dochází k jistému narušení intimity vztahu.

“Tak oni si to i pak přeposílaj, co si píšem, kámošum, a je to vytržený z kontextu a taky nevidí pak to okolo. To je takový to: “A co bys na to napsal ty? Jo tak to je dobrý, to jí napíšu.” Pak prostě ti už nepíše, co on si myslí, ale co mu řekne jeho kamarád. Ale stejně to nepřizná. To je pak na nic.” G., OS

Některým vyhovuje tento neosobní přístup při řešení vážnějších problémů, protože jej vnímají jako snažší způsob k vyjádření svých postojů a pocitů, ale současně také může snadno dojít k citovému zranění partnera i vzhledem k těžko zmapovatelnému emocionálnímu rozpoložení. U některých respondentů lze také spekulovat o snaze vyhnout se nepříjemné konfrontaci s emocionální odezvou partnera. Jak ukazují následující úryvky:

“Jo, na řešení problémů mi to přijde lepší.. Že si člověk urovná, než třeba něco plácne a že i jakoby nemusí odpovídat hned, přijde mi to lepší, nikdo si do ničeho neskáče.” L., individuální rozhovor

“Mně dělá větší problém říct, mám tě ráda, nebo nějaký problém třeba naživo, než to napsat. Protože je to takový miň osobní, nevíš, jak se tváří a pro mě osobně je to lehčí. Takže třeba tohle, tohle mi připadá, že ty sociální sítě jsou pro nás lepší v tomhle. Že nám usnadňujou tu cestu to říct vůbec.” E., individuální rozhovor

“A přes ten počítač nemáš taky takový zábrany.” C., OS

”No on to většinou ten kluk řekne přes ty zprávy víc, že jo, než do očí.” E., OS *”To jo no, protože na to jinak nemá koule.” D., OS*

“Kvůli hádkám třeba je to problém. Je to právě lehčí napsat, tak je snažší někoho urazit... se mnou se můj bývalej kluk rozešel přes fb, protože mu to přišlo právě lehčí. A přijde mi to prostě takový strašný. Že už tak prostě bolestnou věc udělá takhle neosobně přes Fb, to to ještě zhoršilo..” E., individuální rozhovor

“Takže mně je pak více méně jasný, že ona už tam asi brečí třeba v tu chvíli, ale nemůžu s tím nic udělat, ani to nevím pořádně, a napsat “brečíš?” Je fakt takový blbý.” T., individuální rozhovor

Odlišnost v chování skrze psaní na Facebooku a při osobním setkání popisuje respondentka následovně:

“Že na Fb jsme si hrozně psali a měli jsme jít na kolo, a pak jsme se sešli a prostě byl úplně zticha, že prostě to bylo úplně jiný, než když mi psal na FB.” Q., OS

Může se tedy zdát logickým závěrem, že pro některé nemá zpráva na sociální síti takový význam, jako osobní sdělení. A v některých případech může vést k pochybostem o partnerových citech.

“spousta těch hezkejch gest jsou psaný a pak člověk prostě, když mi prostě pošle srdíčko, tak jako “joo super, dostal jsem srdíčko “super”” . Že pro ní to má asi význam, ale já to tak prostě nevidím....to gesto je takhle prostě hrozně malý, je to prostě jeden klik.” T., individuální rozhovor

“.. napsal mi, že se omlouvá, že přišel na to, že byl hloupej a že se mi omlouvá a že by chtěl, abych mu odpustia, ... Ale zas kdyby zazvonil u mě u baráku a řekl to, tak by to bylo taky jiný, že bych viděla, že má ten zájem, ale takhle napsat to může každěj, to je

právě to lehký. Protože na druhou stranu se normálně potkáváme na ulici a tam mě ani nepozdraví, takže velký slova přes Fb jsou dobrý, ale ta realita je pak jiná no..” E., individuální rozhovor

“Pro mě to je i takový, že mám pocit, že mu ani nestojím za to, aby mi to řekl do očí. Že to radši napíše, že nejsem dost důležitá pro něj.” L., OS

Současně se však také setkáváme s tím, že samotná komunikace přes FB může v některých situacích řešení konfliktu spíše zhoršit a častěji může dojít k nesprávnému pochopení informace a prohloubení konfliktu. Jehož řešení může být dále ztíženo možností odpojit se od konverzace.

“Tak chybí i možnost nějak rozumě odpovídat, číst v obličejí.. Protože tím, že se nevidíme, tak ta konverzace je podle mě vyhocenější, než by mohla bejt. Že se oba prostě zbytečně naštveme víc, než jak třeba stojí za to se naštvat. Že prostě při tom osobním kontaktu, že bych třeba nebyl tak naštvanej. Ale ty zprávy holý prostě působí útočně a ještě jak je i sám člověk naštvanej, tak si všechno interpretuje naštvanež, takže si vlastně člověk sám živí to svoje naštvání, že to vidí pak i v tom druhým. .. Ale z očí do očí jsme se ještě pořádně nepohádali.” T., individuální rozhovor

“že většinou jsme hodně ty hádky řešili přes mobil... to bylo hrozný. ...nepíše smajlíky, což mě hrozně irituje. Protože já podle toho pak nepoznám, jak to třeba myslí. A pak právě že se to nastupňovalo a pak z toho byla úplně brutální hádka. Ale takhle když se o tom spolu bavíme, tak ona to sice říká stejně, jako by to napsala, ale vidím, že je v pohodě. Tak je to takový mnohem příjemnější, že vidím, jak se tváří.” K., individuální rozhovor

*“že prostě šla spát a napsala mi ”dobře se vyspi, já totiž určitě ne” nebo něco takovýho. Což jsem se pak zbytek večera cejtíl jako hroznej ***** a šel jsem pak taky spát naštvanej.” T., individuální rozhovor*

Vzhledem k neustálé možnosti být dostupný, jak na telefonu či sociálních sítí, se

ukazuje, že někteří respondenti uplatňují nárok na okamžité reakce, které mohou brát jako důkaz důležitosti jejich vztahu. Pokud k reakci nedojde, může to být důvod k naštvané reakci a k rozepři.

“Ale nejhorší je ignorace. Kvůli tomu jsem třeba já schopnej se pohádat. Že když já jí něco napíšu a ona neví, co mi má odpovědět, tak kdyby mi to aspoň napsala, než prostě, že nic nepíše. Ať aspoň napíše, že neví, a já pak vim, že neví, ale jen “zobrazeno” to je prostě nejhorší....ted’ jsem vytáhl telefon a našel jsem tam zprávu:”tak mi zase neodpovídej, žejo” (pozn.autorky 20 min bez odpovědi na sms při vyučování) .. mně to přijde takový hrozně hysterický vždycky.” C., OS

“Mně třeba ale nejvíc vadí, když mi ani to zobrazeno nedá. Že vim, že tam je (na Facebooku), že viděl, že mu píšu ale ani si to nezobrazí.“ G., OS

“Ale jemu to prostě vadilo. Že prostě jakmile jsem si to zobrazila tak hned chtěl, abych mu odepsala.” J., individuální rozhovor

Samotná existence sociálních sítí a mobilních telefonů dle některých svádí ke kontrole partnera a může tak být narušen proces získávání důvěry.

“..že to podle mě taková větší kontrola. Je to klíč k tomu, aby ten jeden kontroloval toho druhýho ještě víc, protože se může podívat s kým se kamarádí, komu lajkuje fotky, s kým si píše. Takže pak už jen stačí získat ten telefon a ví úplně všechno a to je úplně strašný. Kdyby ty telefony a Facebook nebyly, tak podle mě ty vztahy jsou silnější.” E., OS

Dle těchto výpovědí se zdá, že přestože si někteří respondenti uvědomují nevýhody online komunikace, někteří z nich se stejně raději uchylují k této komunikaci bez osobního kontaktu, která je dle autorky zproštěna konfrontace s emocemi partnera a stejně tak umožňuje skrývání vlastních pocitů. Skrývání vlastních emocí se může autorka pouze domnívat, zda je z důvodu “zachování tváře” před partnerem, které může souviset s jeho sebeobrazem, který by mohl být snadno reakcí partnera narušen. Sociální síť či mobilní telefon může svádět k většímu kontrolování partnera a může mít tak ,dle některých respondentů, negativní vliv na stabilitu vztahu.

Autorka se domnívá, že vzhledem k takto rozšířenému využívání elektronické komunikace mezi dotazovanými respondenty, mohou mít pak adolescenti větší problém s komunikací osobní. A i tato negativní zkušenost může následně vést k online komunikaci, kterou někteří označují za snazší formu komunikace.

4.4.1.2 Žárlivost

Žárlivost se ukazuje jako jeden z běžných problémů, se kterým se dotazovaní adolescenti ve svých vztazích setkávají. Hranice, jejichž překročení vzbudí v jedinci žárlivost se u jednotlivých respondentů liší. Pro někoho je spouštěčem již komunikace s člověkem opačného pohlaví, či jiný běžný kontakt, jak blíže popisují účastníci individuálních rozhovorů:

“Nebo já jsem třeba chodila do tanečních a on že se mnou chodit nebude a pak byl naštvanej, že tancuju s klukama.” V2., individuální rozhovor

” jakto, že jde prostě cvičit s cizí holkou a ne se mnou.... fakt třeba stačí, že se dlouho nevidí s kámoškou a obejmou se a mně to prostě vadí, že se objímají.”. V.2, individuální rozhovor

“Že on mě fakt hrotil třeba za to, že občas chci bejt sama, nebo chceš jít na víno s kamarádem, kterej není přítel. A to byly jako strašný hádky, výzkumy mezi kamarádama, jako kde jsem, jak ho podvádím..” J., individuální rozhovor

“Třeba ani neví, že jsem tady. Takže i to byl problém. Kdybys byla kluk, tak by to nevadilo nejspíš.” K2., individuální rozhovor

Jiní kontakt svého partnera s opačným pohlavím příliš neřeší, jak můžeme vidět na popsání zkušenosti respondentky s navštěvováním baru jejím přítelem:

“šel takhle třeba s tím jedním kamarádem a byli tam dvě holky, tak on se zatím začal bavit s tou její kamarádkou, aby ten kámoš ji mohl sbalit. Ale hnedka mi to řekl, že prostě to tak je a že ji hned řekl, že je zadanej. A mně to nevadilo, ani jeden z nás není tak žárlivej,

aby nám to vadilo.” L., individuální rozhovor

Žárlivost tak může v některých případech vést k zakazování aktivit, které v partnerovi vzbuzují žárlivost. Někteří partneři toto omezení přijímají, jiní však nikoliv, jak můžeme vidět na výpovědích respondentů níže:

“.. že by třeba někam chtěla jít sama pít, tak to bych jí striktně řekl, že ne.... Třeba nesnáším, když pije. .. já osobně taky nepiju... takže po ní jsem to teda vyžadoval, aby taky nepila... nelíbilo se mi to, že mi potom přišla taková otevřenější, otevřenější všem, prostě všem víc, než jenom mně...Že bych chtěl, aby se věnovala jenom mně. .. Nebo taky by mi vadilo, kdyby chodila do nějakých barů nebo tak..”

reakce partnera: *“Nedělá to. Nebo prostě fakt vyjímečně, protože ví, že to nechci. Ale jinak by asi pila.” K2., individuální rozhovor*

“Ale teď naposledy to bylo tak, že měl nahradit nějakýho kluka při tancování s jednou holkou a já jsem mu řekla, že ne. Jsem mu to zakázala, že nechci aby tam tancoval.”

reakce partnera: *“Ale to už mi trochu vynadal, jestli jako budu pořád takhle žárlivá, tak že to už ho moc nebaví.” V2., individuální rozhovor*

Respondentka blíže popisuje své prožívání žárlivosti následovně:

*“To já ty holky nemám ráda no. ... Že jedna holčina chtěla pomoc s cvičením.. A já jsem na to byla hrozně naštvaná. Že i když třeba teď vim, že to byla kravina.. Já prostě když si to takhle vezmu zpětně, tak vim, že to je blbost, ale v tu chvíli jak kdyby mě přebliklo, mi zatemnilo a prostě holka, ***** všechno. A vůbec s tím nedokážu pracovat... V2., individuální rozhovor*

Další poměrně nový faktor, který probouzí v respondentech žárlivost souvisí s užíváním sociálních sítí jako je například Facebook.

“Ještě třeba když lajkne nějakou fotku jiný holky a on, že je to jen kamarádka, ale prostě už je to takový “Ne, tys jí tu fotku lajknul, ty máš jako nějakou jinou” a už to prostě

jede.” P., OS

“Protože prostě pár lidí jí píše a ona to sice ignoruje, ale furt je to takový jako nepříjemný. ... ty kluci, co jí třeba pišou, “Čau nechceš se někdy vidět”, tak to už mi přijde prostě špatný. To se mi nelíbí. ... K2., individuální rozhovor

Následující zkušenost respondenta ukazuje, jak by mohlo snadno dojít k vyvolání pochybností o věrnosti partnera skrze internetovou stránku ask.fm. Tato stránka slouží k anonymnímu kladení otázek, na které uživatel veřejně odpovídá, ale také umožňuje veřejně přidávat sdělení, jak uvádí účastník individuálního rozhovoru níže:

“...právě byl maturitní ples a já jsem na něj šel, ona ne a dřív, než já jsem ráno vstal, tak už jí tam někdo stihl napsat, že jí podvádím, protože jsem tancoval s nějakou její kamarádkou a s druhou jsem si povídal a stáli jsme u sebe dost blízko. Takže bacha na mě. Ale to ona vzala naštěstí dost v pohodě, jako dělala si z toho srandu.” T., individuální rozhovor

Autorka tuto skutečnost připisuje zejména možnosti anonymity na daných internetových stránkách.

Žárlivost může v jedinci vyvolávat také představa minulosti, kterou jeho partner prožil s někým jiným. Jak demonstruje následující výrok respondenta:

“A ona byla moje první a já její ne. ... není mi to prostě příjemný. Takže občas mám prostě takový narážky debilní, že prostě žárlím na tu minulost vlastně.” K2. individuální rozhovor

Zvýšená žárlivost se může také projevat vůči potencionálním rivalům, kteří měli v minulosti o jejich partnera/partnerku zájem.

“Ale třeba vim, že jednu holku, tu nemůžu ani vidět. Protože vim, že dřív se spolu bavili, ale naštěstí pak zjistil, že jsem chytrější. Ale prostě vadí mi, protože vim, že se dřív

scházeli.” V., individuální rozhovor

“taky hodně malejch hádek bylo kvůli ní... já jí nemám ráda, protože když jsme spolu začali chodit, tak furt o ní vyprávěl, jak je skvělá a já jsem se pak dozvěděla... že jsem jí přebrala kluka, když se to tak vezme. A od té doby jsem byla taková, prostě Marcelka zakázaný téma. .. A hlavně chodí spolu do třídy a pořád o ní prohlašoval, že je úžasná a tak, to se neposlouchalo moc dobře.” V., individuální rozhovor

Jistá forma může přetrvávat dokonce i po rozchodu, jak uvádí v následující výpovědi respondentka:

“Ale je to furt takový nepříjemný pocit, ne že bych chtěla být s tím K., ale stejně když vidím jejich společnou fotku na facebooku, tak je to takový zvláštní. Moc se mi to nelíbí, ale úplně nevím, co s tím. Je to podobný žárlivosti, ale není to úplně žárlivost, nevím jak to popsat.” L., individuální rozhovor

Někteří účastníci výzkumu uvádějí, že pokud znají dotyčného, se kterým se jejich protějšek baví, zmírňuje to jejich žárlivost.

“Je pravda, že ty lidi, co zná, tak jí to nevadí. ... Nemám vlastně rád taky cizí kluky, který neznám, to je vlastně taky pravda. .. Dejme tomu i spolužáci z vedlejší třídy, nebo z vyšších ročníků.” K2., individuální rozhovor

Dle některých respondentů může být žárlivost také ovlivněna vztahem na dálku, který dle jejich výpovědí neumožňuje dostatečný přehled o tom, s kým se jejich protějšek stýká a co dělá.

“Že prostě jak mě nemá blízko u sebe a nemůže mě hlídat, takže se prostě bojí” K2., individuální rozhovor

“Protože pak oni nevědi, co ten čas, co nejsou spolu, tak co ten druhý dělá. Tak to taky může bejt pak problém, že neví, co ten druhý prostě v ten den třeba dělá. A ten druhý

nemusí říct třeba všechno, když se vidí po tejdnu.” Z., OS

Vrstevníci mohou být také častým zdrojem informací, které respondenty vedou k pochybnostem a dokonce i může vést k ukončení vztahu:

“..ona mi vyčítala, že se hrozně vidám s jednou mojí kamarádkou, B. .. Že mi vlastně říkala, že mně někdo viděl jít s tou B. za ruku a pak jsem zjistil, že to byl ten druhý kytarista z té kapeli, že to já jsem vůbec nebyl. Že prostě někdo ji řekl, že mě viděl a já jsem přitom byl někde úplně jinde. A pak jsme se vlastně kvůli tomu rozešli.” T2., individuální rozhovor

K nabourání soukromí, ať již facebookového účtu nebo mobilního telefonu partnera, může dojít za účelem ujištění, že je/byl partner věrný:

“Kdyby třeba často chodil s nějakou holkou ven a nebo prostě kdybychom spolu šli a potkali bysme jí někde a on by se k ní nějak víc měl. Nebo kdybych někde něco slyšela, že je někdo viděl, i když já bych se ho asi nejdřív zeptala na to. Ale kdyby prostě to vypadalo, že mi nechce něco říct a byla jsem z toho zoufalá, že bych nevěděla, co dělat, tak bych se asi koukla.” O., OS

“...já vim, že se to nemá dělat, ale prostě jsem otevřela jednu konverzaci, protože jsem měla podezření, prostě se choval jinak, než jak jsem ho znala a říkala jsem si, že je to zvláštní. A tam bylo jak se domlouvá s tou holkou, jak se se mnou rozejde.” E., individuální rozhovor

Současně se dle výpovědí několika účastníků zdá, že samotná existence hesla na telefonu, facebooku či jiných aplikacích vzbuzuje v partnerovi nedůvěru a ta je ještě posílena v případě, že mu/jí heslo partner/partnerka odmítá sdělit. Umožnění nahlížení do soukromí se tak může považovat za důkaz věrnosti a důvěry.

“A tak když má něco zaheslovaný, třeba jenom tu aplikaci na zprávy, tak asi má co schovávat... Tak když má prostě zaheslovaný ten mobil, pak ty aplikace na zprávy a pak

ještě některý konverzace s někým, tak je to prostě divný...když tam má dvacet aplikací, aby se jí tam nikdo nedostal, tak to je divný a je jasný, že má co schovávat.” K., OS

“Když vám ten druhý dá heslo, tak mi to přijde fakt jako taková známka důvěry, že mu je úplně jedno, jestli se tam podíváte, nebo ne.” E., OS

“Tak mně když se partnerka dobývá do telefonu, tak nemám problém jí říct heslo... Ale zase třeba mi vadí vůči mně, že ona mi to heslo neřekne.” C., OS

“Ale zase když se tý holky zeptáš, tak i ona se může urazit, že jí nevěříš, “jako proč, proč chceš po mě heslo? ty mi nevěříš, že si s nikým nepíšu?” Takže i takhle varianta.” L., OS

Pro jiné však takové narušení soukromí od partnera zůstává nepřijatelné.

“Mně když se zeptá, jestli si může půjčit muj telefon, tak mu to dovolím, ale když jdu třeba pryč a on si ho vezme, tak to mi vadí.” E., OS

“.. asi každý zná takový to čtení zpráv. Což je pro mě taky úplně nepřijatelný, když jako lezení do soukromí, že by si třeba chtěl přečíst moje zprávy s kamarádama...” F., OS

Dle autorky zmíněné situace, které vyvolávají v respondentech pocity žárlivosti, mohou poukazovat na velmi křehký vztah ve kterém zatím nedošlo k vybudování dostatečně silné důvěry. A proto je možné ji v některých případech narušit již komunikací s opačným pohlavím, či online projevem náklonosti jako je například lajk na sociální síti Facebook.

Žárlivost může také být podnětem pro narušení soukromí partnera, jako je například čtení konverzací s ostatními lidmi.

4.4.1.3 Společný čas

Množství stráveného času s partnerem se v některých případech ukazuje jako problémové téma, zejména pokud se partneři neshodují na množství, jež spolu chtějí trávit.

“Prostě když vím, že na mě má čas a může si se mnou povídat nebo něco podniknout a kašle na to a třeba čeká na to, že to vymyslím já. Prostě ten nezájem když vidím, tak to jsem pak naštvaná... že bych prostě potřebovala někoho stejně aktivního..” E., individuální rozhovor

“Že se bavil se spolužáky a mně ignoroval. jsem mu řekla, že se mi prostě musí věnovat, že jsem jeho holka.. pak jsme se pohádali, že mě nechce vidět a chce pauzu. .. ale pak přišel, že to zkusíme, ale že chce víc času pro sebe.” V., individuální rozhovor

“Já to mám třeba zase z opačný strany, že mám pocit, že jsem omezovaná. A že mu vadí, s kýmkoliv se bavím. S mejma kamarádama a tak, což je pro mě úplně nepředstavitelný, omezit čas s kamarády vůči tomu přítelovi.” F., OS

“To zase narážíme na to, že jeden je takovej, že mu stačí se vidět se třikrát do týdne, protože má hodně zájmů, školy a tak a ten druhý by se s ním chtěl vidět každý den, tak to je taky problém.” L., OS

K jistému omezení možnosti strávit spolu čas také může vést věkový rozdíl partnerů.

“Ona třeba chtěla někam jít, ale on nemohl, protože třeba v tu dobu musel jít do nějaký práce, nebo tak. A bylo to takový, že když on chtěl někam jít, tak zrovna nemohla, protože to bylo dopoledne a musela bejt ve škole zase ona.” Q., OS

Někteří dokonce mluví o snížení osobního kontaktu díky možnosti psaní na sociálních sítí.

“Tak zase Facebook udělal takovýto, že teď už nemáš potřebu za nim jít, ale prostě konverzujete si každej z domova.. taky ten čas, co bych třeba chtěl trávit s tím člověkem takhle trávím u tý klávesnice.” C., OS

Jiní ačkoliv se na množství času, které by spolu chtěli strávit shodují, ale brání jim v tom například vzdálenost, naplněný program volnočasovými aktivitami, školní povinnosti

atd. Tento vnímaný nedostatečný kontakt se následně může odrážet na náladě partnera a přispívat ke vzniku konfliktů. V některých případech až k uvažování o ukončení vztahu.

“..že je prostě nešťastná, že nechce, abych byl tak daleko.. Že se jí to nelíbí, je z toho otrávená a pak je protivná. Že se třeba i dostanem do konfliktu kvůli blbosti pak, jak už je jakoby přednašovaná.. a štvalo jí to a řekla si, že to ukončí.” K2., individuální rozhovor

“Ale tím jak je to dvacet minut jenom cesty, tak to už se mi tam nechce, pak zas chytit autobus zpátky, taky abych šla nějak rozumně spát. Takže kdybysme bydleli blíž, tak můžem si jít někam třeba na hodinku sednout.” B., individuální rozhovor

“..tam je problém, že ona je vlastně z Varů a já jsem tady (Praha, pozn.autorky). Takže to je takový, že se vidáme jen o víkendech.” T2., individuální rozhovor

“Že bysme na sebe chtěli mít víc času a pak jak se třeba dlouho nevidíme, tak pak jsme z toho takový ve stresu a pak jsme na sebe takový nevrlý.” K., individuální rozhovor

Problémem může někdy také být rozdílná představa společného programu, jak popisují výpovědi respondentek níže.

“..já jsem furt chodila k němu domu a byli jsme zavřený doma. Protože on nerad nikde chodil. Ale to já zas mám třeba ráda se někde projít, na výlet nebo třeba jen na zmrzku, ale to vůbec nebylo, protože byl línej a to mi právě vadilo...A mně na těchlech maličkostech dost záleží.” V2., individuální rozhovor

“A nebo jsem chtěla jít na squash s A., ale to on taky nechce sportovat... Já musím furt něco dělat. Já prostě nemůžu jen tak ležet u televize, prostě já to fakt neumím, nezvládám to a on by nejradši jen se válel třeba u filmu, když jsme třeba spolu a tak a já to fakt neumím.” B., individuální rozhovor

“Ale vadilo mi, že nechtěl pak chodit se mnou tady na ty akce. Že prostě se mnou nechtěl chodit do těch klubů. Já jsem celkově měla pocit, že ty akce si se mnou moc neužívá

a on mi to jednou i potvrdil.” L., individuální rozhovor

Jako omezující faktor ve způsobu trávení volného času, se mohou také projevit finance.

“Protože já sám moc peněz nemám a je mi blbý si o ně říkat rodičům. A u ní mi zase přijde blbý tahat z jejich rodičů peníze, aby ona se mnou mohla něco dělat. ... Tak je mi blbý, abysme šli do kina, a oni by nám to jako financovali vlastně, aby sme spolu mohli trávit čas..” T., individuální rozhovor

“..nebo když jdeme (na kafe), tak on zase nechce jít, protože nemá peníze, protože je má ségra jeho a nechce, abych to za něj zaplatila.” B., individuální rozhovor

Finance následně mohou také vést ke vzniku hádek.

“A pak taky mu vadilo, že nechci, aby za mě všechno platil. Protože se nechtěl až tolik uskromňovat, tak se mnou chtěl dělat všechny ty věci a chodit se mnou do kina a na různé jiné věci. A on bydlel na úplně kraji Prahy, takže tam třeba nejezdily spoje, takže když jsme pak jeli večer, tak jsme jeli taxíkem. A já jsem si tyhle věci nemohla třeba úplně dovolit, a tak z toho byl takovej hrozně otrávenej, když jsem něco chtěla platit. Což je jakože hezký svým způsobem, ale prostě toho bylo už dost.” L., individuální rozhovor

Komplikace ve vztahu tedy mohou nastat v případě, kdy spolu dvojice netráví dostatek času, což může být způsobeno rozdílnou představou o množství společného času, vzdáleností jejich bydlišť, či jejich povinnostmi. Způsob trávení času se zdá být ovlivněn nejen osobní preferencí jedince, ale také finančními prostředky. Nestejná finanční situace pak může vyvolávat nepříjemné pocity v méně zajištěném partnerovi, které mohou ústít v konflikty.

4.4.1.4 Vrstevníci

Skupina vrstevníků ovlivňuje dle výpovědí respondentů chování k partnerovi za jejich přítomnosti. A to spíše negativním způsobem. Tato zkušenost může vést až k

omezení trávení společného času ve společnosti.

“pak jsou lidi, co se chovaj jinak, když jsou jenom s váma a jinak, když jsou s váma a kamarádama. A to tomu vztahu taky moc neprospívá.” C., OS

“Mně fakt přijde, že se prostě chová hodně jinak, když jsme byli i s tou jeho partou a pak když jsem byli sami.. Před kamarádama si dělal srandu ze mně a tak víc.. oni třeba byli už dál s tím učivem a ze mně prostě dělal, že jsme úplně hloupá, když to jako nevim. Přitom tak my jsme se to ještě neučili. Že třeba o filizofii se bavili a říká mi: “No ty tomu stejně nerozumíš”. Takže takový povyšování... Takže když si to teď vezmu zpětně, tak jsem se vlastně vyhýbala tomu kontaktu mezi ostatníma lidma.” V2., individuální rozhovor

Parta může mít důležité slovo také při výběru partnera, jak ukazují následující zkušenosti respondentů.

“..když si přivede novou přítelkyni.. a je jim třeba nesympatická, tak buď se může stát, že ten přítel si za ní stojí.. a nebo prostě řekne, že ta přítelkyně je špatná a už ji nemá.. Že když ten člověk není třeba úplně charakter, tak že se nechá prostě ovlivnit tím, co říkaj ty kamarádi.” O., OS

“..on neměl zrovna dobrou partu, tak si myslím, že ho ovlivnili, že řekli, že je trapnej, že má holku, protože nikdo z těch kluků ji neměl. A on byl takový povahy, že se nechal zvykat, tak si myslím, že to bylo daný taky jima. (rozchod)” E., individuální rozhovor

Snadno také může dojít díky sdílení téměř veškerých informací k narušení intimity vztahu, jak uvádí následující výpovědi respondentů.

“Vypráví všude, co se stalo mezi náma dvěma a ty kluci to vypráví přede mnou, takže se dozvím, že to vim... to by mělo zůstat mezi náma.” E., individuální rozhovor

“Já nesnáším, když se do toho vztahu zatahuje další třetí člověk. Prostě je to soukromá věc a nikdo do toho kromě jich dvou nevidí. Jen oni ví, jak to mezi nima je.” F.,

OS

Dle některých může být právě zapojování kamarádů do procesu řešení problémů ohledně partnerského vztahu může celou situaci spíše zkomplikovat.

“A hlavně je zmanipulovanej tím kamarádem, že daj prostě na ty kamarády. Ale oni toho kluka neznaj v tom vztahu, jak se chová. To je většinou jiný to chování.” B., OS

”Jenže kdyžto pak každej řekne svému kamarádovi, tak třeba ty holky kamarádka nebude chtít, aby s ním ta holka trávila čas a ten kámoš je může chtít třeba rozeštvat, tak bude schválně proti ní a prostě bude celý zamotaný a pak nikdo vlastně neví, co má dělat, koho poslouchat, jestli kamaráda, kluka..” D., OS

“Asi že čím víc lidí se do toho plete, tím je to horší.. o tom vztahu si maj rozhodovat ty dva a ne ty okolo.” E., OS

Vrstevníci mohou být také zdrojem vzniku pochybností díky tzv. drbům, které šíří o jejich partnerovi.

“A nebo třeba i takový to: Já jsem slyšela, že..tak se vlastně urazí, že mu plně nevěřím a že už jenom to, že uvažuju nad tím, že by to mohl bejt prvada, tak ho to vlastně uráží... ale když vám to třeba řekne někdo, komu věříte, tak je to takový těžký.” G., OS

Komplikace s sebou může také přinést rozdílný názor na skupinu kamarádů, se kterou se protějšek vidá.

“třeba jeho kamarádi jsou takový.. není to ta sorta lidí, se kterou se chci bavit jako pořád.. je to zábava jako občas, ale pak si říkám: “Mně úplně odumírá mozek!”.” J., individuální rozhovor

“Tak třeba když se stýká s takovou tou špatnou partou. Že mu jako nemůžu říct s těma se nebav, ale zase když vidíte, že i toho člověka docela dost ovlivňujou tak je to takový.. že mu třeba aspoň nějak naznačit, aby si to uvědomil, že ho ta parta takhle táhne..

určitě to pak ovlivňuje ten vztah, že mě to mrzí, když to vidím.” P., OS

“Ono to stejně skončí tak, že ve finále se ten partner naštvě, protože ta jeho parta je pro něj srdcová záležitost.. tak se na toho partnera právě jako naštvě a akorát se kvůli tomu pohádaj. Že ve většině případů je tam i těžky vymyslet nějaký ten kopromis.” S., OS

Začlenění partnera do skupiny přátel či společné trávení času se ukazuje jako nelehký úkol, který může vyústit v konflikt mezi partnery.

“Pak to třeba může být o tý nepozornosti. Že ten kluk si myslí, že ty jeho kamarádi budou i moji kamarádi. Ale to bejt prostě nemusí. .. že on si myslel, že já budu s jeho kamarádama, se všema se kamarádit, to přece ale není možný.” A., OS

“No že sme třeba byli na párty a on se bavil mnohem víc s ostatníma a já jsem tam třeba nikoho neznala a přitom tam šel se mnou. A on se baví se všema ostatníma a já jsem tam taková, třeba on si myslí, že se tam budu bavit s jeho kamarádama, ale já ty lidi neznám...” A., OS

Někteří adolescenti mohou mít problém s množstvím času, který chce jejich partner trávit s kamarády.

“Třeba když dá přednost kamarádům před svojí holkou.” Q., OS

“Protože asi s těma klukama chci trávit víc času, než oni se mnou třeba. Ne že jako furt a každé den 24 hodin, ale vídat se prostě. Potřebuju s niam ten kontakt a povídat si a něco podnikat..” E., individuální rozhovor

“Že mi bylo dycky vyčítáno, že kamarádi jsou ti víc než já. Což já tak asi postavený mám. Takže to vznikl taky vždycky problém... Vyřešilo se to tak, že jsme se rozešli. Protože to vlastně bylo neřešitelný, to bylo furt dokola.” F., OS

Zde se opět ukazuje, že vrstevníci zaujímají důležité místo v životě adolescentů a jsou schopni je v některých případech upřednostnit před svým partnerským vztahem.

Někteří by naopak více prostoru pro sebe uvítali..

“Ale zase třeba když naopak furt za tebou chodí, nebo třeba i s nim dete za těma kamarádama ařeknete, tak tady klidně s nima ud’ a já pujdu a oan pak stejně půjde za váma, tak je to takový až otravný.” P., OS

“Tak mě třeba bylo často vyčítáno, že s ním právě chci bejt až moc. Že jsme si právě psali a on že nemá čas a že já chci bejt furt s nim. A já bych s nim chtěla trávit ten čas, to je jakoby docela logický, ale on že se na něj nemám tolik upínat no.” E., individuální rozhovor

Jako další téma, které může způsobit rozpeři mezi partnery, se ukazuje loajalita, která je požadována ve formě zastání se partnera v případě nemístných poznámek okolí jeho směřem.

“..jsem mu říkala, že se mě nikdy nezastane, že prostě i když mě to přijde, že do mě někdo ryje, tak jemu to nepřijde. On ty lidi asi zná a že ty lidi to tak nemyslej. .. On mi prostě bud’ řekne, ať si z toho nic nedělám, nebo prostě řekne: “Tak je to Prochy, prostě, on takovej je.”” V., individuální rozhovor

S určitým nadhledem byhom tedy mohli říci, že vrstevníci představují pro některé adolescenty jakousi “kontrolní skupinu”, které podřizují svá rozhodování v rámci partnerského vztahu a mnohdy upřednostňují před svým partnerem. Častým předmětem rozporů je tak také množství času, které adolescent tráví se svými přáteli bez přítomnosti svého partnera. Rozdílné chování před vrstevníky k partnerovi autorka interpretuje jako obavu před ztrátou statusu ve skupině - např. drsňák, nezávislý - která by mohla být projevy náklonosti zničena.

4.4.1.5 Řešení konfliktů

U respondentů se ukázaly dva základní způsoby řešení konfliktů. Jedni volí řešení problému v okamžiku, kdy nastane, jiní naopak řeší problémy zpětně až po jisté době, kdy se nahromadí více problémů a spouštěčem tak často může být “maličkost”.

“Naše hádky nejsou malý a hodně, ale právě velká a ošklivá. Že jak mi to neřekne, tak si to jakdyby nastrádá a pak to všechno vyjde najevo v tý hádce. A to si myslím, že je právě špatně. Že by mi víc vyhovovalo, kdyby mi to řekl rovnou, abych s tím mohla třeba něco dělat.” V., individuální rozhovor

“.. několika hodinová hádka začala, že jsem stáli na zastávce dál od sebe a že jsem nechtěla udělat krok k němu a on musel udělat dva kroky ke mně. Jako že já jsem nepřišla za nim. A on prostě : “Hm, tak neděláš žádný velký kroky a ani takhle na zastávce. ..”

“.. potřebuju aby mi nebylo vyčítáno měsíc zpátky, že už to prostě dělám dlouho.” J., individuální rozhovor

Negativní vliv na řešení problémů může, dle výpovědí respondentů, mít přítomnost emocí jako je např. pláč.

“A von to vždycky bral jako citový vydírání, když jsem jakoby takhle brečela. Což je takový, nevím no.. To se mi taky moc nelíbilo... Že se pak ani nesnažil pochopit, co mu říkám, ale že brečím u toho řešil..” L., individuální rozhovor

Někteří se po sdělení problému navíc setkávají s reakcí, kdy místo omezení zmíněného chování, které partnerovi vadí, dojde naopak k jeho opakování. Tuto skutečnost si respondenti vykládají jako snahu partnera ukázat, že se nenechá dotyčným omezovat ve svém projevu. Taková zkušenost může následně vést k nesdělování podobných pocitů a k předstírání povznesení nad daným problémem.

“Já jsem třeba rád, když mi to prostě řekne, i když je to třeba něco proti mě, nějaká stížnost, ale abych věděl přesně o co jde a mohl s tím něco dělat.” M., OS

reakce: *“No a nebo ne a bude to dělat spíš schválně. To je takový to dokazování, že ten druhý na to jakoby povznesenej, přitom není, a pak vzniká problém. Že vlastně oba jsou povznesený a dělaj, ž enic, ale přitom nejsou a jakoby se předháněj, kdo je nad tím víc povznesenej.” D., OS*

Někteří naopak volí taktiku nesdělování problému a dávají najevo svou nevoli vůči partnerovo chování uražením. Kdy očekávají, že partner sám přijde na to, co udělal špatně.

“Tak třeba že jdeme spolu na párty a pak vidím svého kluka, jak se baví na baru s nějakou holkou a nenechám si to vysvělit a prostě se urazím a on když pak přijde a řekne co mi je tak, tak řeknu prostě že nic, radši, než abych mu řekla, že mi vadí, že se tam s ní bavil.” G., OS

“No spíš že to nějak pochopil z toho mého chování. Že tom sám pozná, že třeba jsem taková uzavřená. a on se zeptá co mi je, a já mu to třeba nejdřív neřeknu a pak až třeba za dýl mu to řeknu.” A., OS

“Když ta partnerka se pak třeba většinou urazí. Že něco očekává, ale neřekne mi to a pak se naštvě, že jsem nesplnil její požadavky. ale když to tak řeknu, tak já jí do hlavy nevidím a pokud mi to neřekne, tak s tím nic neudělám.” C., OS

Respondenti se také setkávají s tím, že se partner vyhýbá komunikaci o vzniklých problémech v rámci vztahu.

“Takže on se to vždycky snaží takhle právě “zahrabat”, aby jsme se nehádali, což když se nad tím pak zamejšším, tak si říkám, že já bych to chtěla trochu vyřešit něco, že. Ale on prostě že ne, že mě má rád a že se hádat nebudem.” V2., individuální rozhovor

“já si právě myslím, že je i v tom vztahu důležitý pochopení. Tadyto bylo takovej extrém, ale že když jeden nechápe toho druhýho, tak ten problém, pak nemůžete ani vyřešit, protože to prostě nechápe. Takže je důležitý se umět vcítit do toho problému.” O., OS

“takže asi obecně ta komunikace, že mají problém se mnou mluvit, že vždycky musím začít já a pak už to docela jde.” E., individuální rozhovor

Dle výpovědí vyplývá, že by respondenti spíše preferovali řešení problému v co nejbližší době, od jeho vzniku, aby předešli opakování činnosti, či chování, které

partnerovi vadí. Ale také kvůli předpokládanému mírnějšímu průběhu. Někteří respondenti se však setkávají s tím, že partner o problémech nechce mluvit vůbec, či očekávají, že protějšek sám přijde na to, co udělal špatně.

V případě projevení emoce v průběhu konfliktu, jako je například pláč, se respondenti v některých případech setkávají s odmítavou reakcí svého partnera, který požaduje eliminaci těchto projevů.

4.4.1.6 Empatie, práce s emocemi a otevřenost

Následující výpověď respondentky může naznačovat, že pro některé adolescenty je těžké se vypořádat s projevováním emocí druhého při vzájemné komunikaci. A mohou se dle názoru autorky proto těmto tématům snažit vyhýbat.

Negativní reakce partnera na vyjadřování emocí jako je např. pláč, může vést k tomu, že své prožívání adolescenti před svým partnerem záměrně skrývají. A proto raději volí řešení problému skrze Facebook, či sms zprávy. Jak již autorka zmínila v kapitole č. 4.4.1.5 Řešení konfliktů a kapitole č. 4.4.1.1 Online komunikace.

“Potom mu třeba hodně vadilo, když jsem brečela, jak u filmu, tak když se stalo něco smutného. Prostě nesnášel, když jsem brečela (při hádce)” L., individuální rozhovor

“..fakt vyloženě říkal, že já jsem hysterická, že on to řešit nebude..” V2., individuální rozhovor

Být k druhému otevřený ve vyjadřování svých pocitů, problémů ale také případné kritiky se zdá být pro adolescenty nelehkým úkolem.

“Ještě bych řekl, že strašně důležitá je upřímnost. Že když někomu něco vadí, tak to říct přesně, co to je a ne to obcházet úplně kolem a zbytečně to natahovat. Říct prostě konkrétní problém, konkrétní věc, cíl a ne to obcházet a nevymějšlet blbosti.” M., OS

“.. ale tím, že mi to řekne narovinu, tak to pro mě bude určitě lepší, než nějakýma obklikama a bloumat nad tím. Než pořád kolem ní skákat a furt: “A co ti je? A ježiš tak mi to řekni.. Tak mi to prostě řekni, nebo s tím dej pokoj.”” C., OS

“A prostě bylo to pak už jen takový, že mi pořád lhala a hájila to tím, že mi nechtěla ublížit. Ale tak já jsem jí říkal, že bych tu pravdu snesl daleko spíš, než takhle když mi o tom lhala pořád.” T2., individuální rozhovor

Ačkoliv se ve výpovědích respondentů objevovalo přání otevřenosti a přímosti partnera, tento požadavek je na druhé straně také spjat s přijímáním případné kritiky. Je to právě snášení kritiky partnerem, které respondenti uvádějí jako problematické. A možná právě proto se zdráhají vyjadřovat o naskytlém problému. Objevuje se také názor, že pro konstruktivní kritiku není ve vztahu prostor a dalo by se říci, že je automaticky brána jako útok na druhou osobu.

“Ale ono tak nedopadne dobře, většinou. Že oni ty kluci chtěj, abysme to řekli, ale pak se naštvou. Já mu to třeba říkám narovinu a on se vždycky naštve. A pak když mu to ale neřeknu, tak se taky naštve.” E., OS

“ A i s tím jak se k tomu staví společnost, že vlastně konstruktivní kritika: “nenene”. ”A., OS

Někteří adolescenti projevují přání nezabývat se problémy partnera, vše by mělo být v tomto období pozitivní.

“A navíc on měl pocit, že by ten vztah měl být o těch pozitivních věcech a nechtěl úplně řešit ty problémy.. a moc se mi to nelíbilo, že prostě mu nemůžu říkat úplně všechno.” L., individuální rozhovor

“Nevim, mně přijde, že jsme ve věku, kdy by to mělo být všechno takový hezký a ne se zabývat nějakýma problémama..že prostě když teď už bysme měli nějaký problémy, tak to je prostě špatně. To by tak nemělo bejt.” B., OS

“.. měla nějaký problémy doma a říkala jsem mu to a on to fakt vyloženě říkal, že já jsem hysterická že on to řešit nebude a na tom to taky vyhořelo, že on se nestraral o mně po tý.. že si se mnou o tom nepopovídal, nedal mi takovou tu psychickou podporu a to mi

třeba hrozně vadilo. To si myslím, že je strašně důležitý v tom vztahu.” V., individuální rozhovor

Příčinou konfliktu tak může být také nedostatek empatie partnera, jež tak zabraňuje porozumění danému problému, prožívání či reakcím svého protějšku.

“A pak třeba řekl něco, co znělo fakt urážlivě..A pak když jsem byla naštvaná, že něco takovýho řekl.. Tak to mi přišlo, že si pak vzal osobně taky. Že jakmile jsem se naštvala já, tak se naštval taky. .. vadilo mi, že prostě nezváží ty slova než je řekne a že mu nedochází, že by to mohlo třeba vyznít špatně.” L., individuální rozhovor

“..měla jsem problém s jednou učitelkou, prostě na mě byla zasedlá a já jsem to už nevydržela a zavolala jsem mu, jestli by pro mě mohl přijít, že jsem omdlela.. A on prostě nic, neodpovídal, přitom bydlel kousek od té školy. Tak jsem za nim šla a říkám, že jsem měla tenhle problém a tak a on prostě jen stál a říkal, že ten telefon neslyšel a že spal. A koukal prostě a nic. A pak mi jen řekl, “Ale prosím tě, tak tak hrozný to bejt nemůže.” V, individuální rozhovor

Také rozdílná potřeba sdílení, ať už každodenních zážitků či problémů, může být v některých případech vnímána jako překážka v partnerském vztahu.

“A nebo třeba když potřebuje řešit sám v sobě věci a nechce se mi s tím svěřovat. .. Ale pak on pořád, že má nějaký problém, tak mu říkám: “tak mi to řekni” a on zas, že ne. Tak mi to pak přijde blbý, když teda má nějaký problém a nechce se mi svěřovat, že mi třeba tolik nevěří, že se mi s tím nechce svěřit. Tak to mě pak mrzí, že ve mně nemá důvěru.” E., individuální rozhovor

“Ze začátku byl možná trochu problém z její strany, nebo pořád ještě trochu je, že je taková stydlivá, uťáplá, bojí se lidí a takhle trochu. Takže ze začátku to bylo hodně takový jednostranný, že já jsem do ní hustil ty informace o sobě, aby si co nejvíc zvykla na mě. Že jsem se jí snažil co nejvíc otevřít, aby ona se necejtila nepříjemně otevřít se mně.” K2., individuální rozhovor

“Když se ten jeden tomu druhému nechce nějak otevřít. Že s ním nechce mluvit o něčem osobnějším, že je jako takovej uzavřenej pořád.” P., OS

”Takže pak se ho zeptám, co je novýho a to je taky špatně, protože pak on vyštěkne: “Nic není novýho, co by mělo být novýho? Nevim!”.. No že by asi byl radši, kdybych tolik nemluvila..” P., individuální rozhovor

Nesdílení aktuálních problémů může vést v některých případech k vybíjení si emocí na druhém či vyescalování reakce partnera.

“.. Já nemám ráda jednu učitelku a naštvu se a jsem nepříjemná. A to on nemá rád, že jsem nepříjemná, to on on nemá rád, že. A já apk začnu nadávat na tu učitelku a to, a vlastně jsem pak nepříjemná na něj, i když za to vlastně nemůže. Tak asi to mu vadí. Když si to na něm takhle vybiju vlastně.” V., individuální

“.. no ono jak se teď dělá ten maturák, tak je na mě velkej tlak a já si ho bohužel ventiluju na něm.” V., individuální rozhovor

“Že když se zeptám partnera, nebo v mém případě partnerky, co se děje, tak odpoví nic. A pak z ničeho nic začne rvát..” L., OS

Také způsob projevoování náklonosti může být někdy důvodem k pochybám o citech partnera.

“Málo najevo svoje pocity, že tomu druhýmu to nestačí a myslí si třeba, že ho nemá rád. Ale třeba to tak není, jen to má prostě takhle nastavený” O., OS

“Třeba mi i přijde, že se některý kluci drží zpátky, aby třeba ta holka si náhodou nemyslela, že jsou do nich zamilovaný a pak toho třeba nějak nezneužila.” Z., OS

Jistá nejistota s vypořádáváním se s emocemi může být také jeden z důvodů proč mohou mít někteří adolescenti tendenci komunikovat, zejména ohledně vážnějších témat

nebo v případě konfliktu, přes “chladná media”, kde tento aspekt chybí, jak autorka uvedla v kapitole č. 3.4.3 online komunikace. Či se tématům, která by mohla v dotyčném či partnerovi negativní emoce vyvolat, zcela vyhýbají. Nedostatek psychické podpory partnera může být důvodem k rozchodu. Pro některé respondenty se tedy psychická opora partnera ukazuje jako důležitý aspekt partnerského vztahu. Stejně tak schopnost empatie či náhledu jehož nedostatek komplikuje pochopení vážnosti problému partnera či přiznání si vlastní chyby.

Dle některých by se v partnerských vztazích v období adolescence nemělo příliš zabývat problémy, vše by mělo být bezstarostné, v opačném případě zvažují respondenti ukončení vztahu. Ke stejnému závěru, rozchodu, dospívají však také partneři, kteří necítí zájem partnera o jejich problémy.

DISKUZE

O rozšířenosti a kladech i záporech online komunikace mezi adolescenty, ať již přes sociální síť Facebook, či mobilní sms zprávy, se zmiňují již ve svém výzkumu autoři Subrahmanyam, Greenfieldová (cdmc.ucla.edu, 2017). Tato forma komunikace, která je zproštěna emocionálních projevů, má dle autorky za následek sníženou schopnost adolescentů vypořádat se s projevováním emocí partnera, a tendenci eliminovat jejich projevování při osobní komunikaci. Případné emocionální projevy mohou být partnerem vnímány negativně či zcela nepřijímány. Tyto negativní reakce mohou podporovat právě využívání tzv. chladných médií, jak tento způsob komunikace označuje ve své teorii McLuhan (robynbacken.com, 2017). Adolescenti se zdají při online komunikaci z pohodlí domova více sebevědomí, na tento vliv online komunikace upozorňoval již Šmahel a jejich projev při osobním kontaktu může být poté zcela odlišný (Šmahel, 2003).

Dostupnost komunikace bez osobního kontaktu může také snižovat dle některých odpovědí respondentů potřebu množství společně tráveného času s partnerem. Online komunikace využívaná pro řešení konfliktů se ukazuje jako dvojsečné řešení. Někteří si nemohou vynachválit delší čas pro možnost rozmyslet si svou odpověď, jiní naopak vnímají, že je zde větší prostor pro vymýšlení nepravdivých odpovědí. Jako její výhoda je označována příležitost pro současné konverzování s dalšími lidmi, či děláním jiných aktivit, což však přirozeně prodlužuje délku řešení rozporu. Jako negativní aspekt respondenti vnímají absenci neverbálního projevu, která tak v některých případech způsobuje větší komunikační šum, nežli je tomu při komunikaci osobní a může tak docházet k vyeskalování konfliktu. Možnost přeposlání důvěrné komunikace mezi partnery kamarádovi s prosbou o radu, může mít za následek narušení intimity vztahu a opět snížení autenticity odpovědi a celou situaci může spíše zkomplikovat.

Díky neustálé dostupnosti na mobilních telefonech někteří respondenti vyžadují okamžité odpovědi od svých partnerů, jejíž neobdržení může být příčinou konfliktu. Požadavek o sdělení přístupového hesla do mobilního telefonu či od Facebookového profilu není ničím vyjímečným, sami účastníci výzkumu jej označují za projev důvěry a důkaz, že před nimi partner nic netají. A může tak být pro adolescenty zdrojem větší jistoty ve vztahu.

Dalším zjištěným komunikačním problémem se zdá být žárlivost. Žárlivost v

dotazovaných adolescentech může vzbuzovat osobní kontakt či korespondence partnera s opačným pohlavím. Což vede v některých případech k žádosti o přerušeni kontaktu či zabraňování aktivit, které by tento kontakt mohly umožnit, jako například navštěvování diskotéky. Sociální sítě se opět ukazují jako faktor ovlivňující žárlivost. Dle některých je jejich žárlivost přiživována právě existencí Facebooku, který umožňuje sledovat aktivitu jejich partnera. Stopy žárlivosti u sebe někteří pozorují i po ukončení vztahu, nebo ji pociťují vůči bývalým partnerům svého protějšku. Negativní vliv byl pozorován také při větší vzdálenosti mezi partnery, která neumožňuje tak častý kontakt.

Tyto žárlivé reakce by mohly být dle autorky ovlivněny nedostatečnou sebedůvěrou jedince, což je dle Vágnerové typická právě pro období adolescence a nevybudováním dostatečné důvěry mezi partnery (Vágnerová, 2012).

Problematickým tématem může být také množství a způsob společně tráveného času což je dle McIsaac a spol. běžným tématem sporů v rámci vztahů adolescentů (cit.dle Underwooda, Rosenové, 2013). Tato skutečnost bývá ovlivněno zejména individuální preferencí, volnočasovými aktivitami, školními povinnostmi a v některých případech také vzdáleností bydlišť partnerů a jejich finančními prostředky. Nedostatečně hodnocený kontakt může způsobovat zvýšení frekvence konfliktů mezi partnery a může vést až k ukončení vztahu.

Na důležitost vrstevnické skupiny v životě adolescentů upozorňuje ve své práci Vágnerová (Vágnerová, 2012), a tak není překvapením, že se jejich vliv odráží také v partnerských vztazích účastníků výzkumu. Za odlišné označují v jejich přítomnosti chování partnera, což v některých případech ústí ve vyhýbání se společnému trávení času s kamarády partnera. Tuto změnu chování autorka interpretuje jako obavu partnera ze ztráty dříve vydané pozice ve skupině. Jejich vliv cítí také v některých partnerových rozhodnutí či reakcí a v konečném důsledku také mohou ovlivňovat samotný výběr partnera či setrvání v partnerském vztahu, v případě, že vztah mezi partnerem a kamarády není pozitivní. Tento faktor je dvojsměrný a ke konfliktům tak dochází jak v případě partnerovi nelibosti o výběru skupiny kamarádů, tak v případě negativního názoru na partnera kamarády. Partner většinou však vyžaduje upřednostnění před skupinou kamarádů a v případě rozepře také partnerovo zastání, ke kterému ne vždy dochází. Rozdělení volného

času mezi kamarády a partnera může být tak v některých případech problematické a zdrojem konfliktů. V případě, že se partner cítí ze strany svého protějšku omezován, může vztah také ukončit. Vrstevníci dále mohou zpochybňovat důvěru ve vztahu mezi partnery tzv. drby, které o jednom z partnerů šíří.

Co se týče způsobu jakým adolescenti řeší nastalé konflikty je můžeme rozdělit do dvou skupin. První skupina problémy ve vztahu řeší okamžitě a předpokládá tak hladší průběh konfrontace a snížení napětí ve vztahu, druhá skupina naopak problémy dusí v sobě delší dobu a přináší je do vztahu až ve chvíli, kdy se těchto problémů nahromadí více. Druhá varianta je respondenty vnímána spíše negativně a to zejména kvůli většinou intenzivnějšímu průběhu hádky a snížené možnosti vyřešit efektivně problém, vzhledem k časové prodlevě od jeho vzniku. Třetí skupinu mohou tvořit adolescenti, kteří o vzniklých problémech s partnerem nechtějí mluvit vůbec. Či namísto přednesení problému předstírají, že se nic neděje a doufají, že partner sám přijde na to, co je tíží. Vyhýbání se konfliktu autorka přisuzuje obavě z narušení vztahu a vystavení se nepříjemné zpětné vazbě partnera, která může narušit křehký sebeobraz adolescenta. Negativní vliv na průběh konfliktu může mít dle respondentů vyjádření emoce, jakou je například pláč. Kdy se pozornost partnera místo na problém poté zaměřuje právě na tento, nelibě vnímaný projev protějšku a komplikuje či zcela znemožňuje pokračovat v řešení problému. Tato zkušenost pak může následně vést ke skrývání emocí, které je opět snažší při online komunikaci a vyhýbání se tématům, která jsou emocionálně nabitá.

V rámci otevřenosti mezi partneri se setkáváme opět s nejméně dvěma názory. Pro jedny je důležité se moci partnerovi otevřít a očekávají z jeho strany pochopení a podporu v případě problémů jak v jejich soukromém životě, tak v rámci vztahu. Otevřenost, podpora a dobrá komunikace jsou dle Bergerové, McKakina a Furmana proměně, které nejvíce ovlivňují spokojenost adolescenta v partnerském vztahu ([researchgate.net](https://www.researchgate.net), 2017). Na druhou stranu jsou také jedinci, kteří zastávají názor, že ve vztazích v tomto mladém věku, by se neměly řešit žádné problémy a vše by mělo být pouze o pozitivních věcech. Obě skupiny v případě nevyhovění požadavku uvažují o ukončení vztahu. Kritika mezi partnery je na jedné straně vyžadována na druhé vypořádání se s ní pro adolescenty je mnohdy nelehkým úkolem. Autorka přisuzuje obtížné přijetí kritiky partnera či uznání

vlastní chyby již zmíněnému křehkému sebeobrazu adolescenta, který by mohl být snadno negativní zpětnou vazbou partnera narušen, a také nově získané roli v partnerském vztahu. Tato skutečnost může opět mít za důsledek stížení řešení vzniklého problému.

Ale i vyjadřování kladných citů se zdá být tématem, o kterém adolescenti ne vždy ví, jak komunikovat. Že je sebeodhalení ve vztahu adolescentů nelehkým úkolem není překvapením. Jak upozorňuje McCroskey & Wheelless (cit.dle DeVita, 2001) sebeodhalení zvyšuje zranitelnost před člověkem, kterému jsou informace sděleny a vystavují také jedince možnosti negativní zpětné vazby, která může být adolescenty těžko zpracovatelná a ohrožuje jejich dosavadní sebeobraz. K sdílení svých pocitů jsou dle autorů McIsaac, Connolly, McKenney, Peopler, & Craig jsou spíše vedeny od útlého věku dívky, u kterých se klade důraz na vyjadřování tohto, jak se cítí, oproti tomu chlapci jsou spíše vedeni k soutěživosti a jak získat respekt a vysoký status v rámci vrstevnické skupiny (cit.dle Underwooda&Rosenové, 2008). S prohlubování důvěry mezi partnery autorka očekává větší míru sebeodhalení.

Jako nedostatky výzkumu autorka vidí možné zkreslení výpovědí respondentů za účelem ukázat se v lepším světle a zkreslení v rámci subjektivního prožitku zkušenosti. Otázkou také zůstává otevřenost odpovědí účastníků výzkumu, vzhledem k intimní povaze tématu. Na druhou stranu autorka předpokládá snížení vlivu tohoto aspektu skutečností, že s nimi neměla dřívejší kontakt a jejich vztah tak byl svým způsobem anonymní. Tato skutečnost však také mohla bránit navození důvěrného vztahu mezi autorkou a respondenty a ovlivnit již zmíněnou otevřenost odpovědí. Kvalita získaných dat ve výzkumném šetření může být dále také ovlivněna omezenými zkušenostmi autorky s vedením rozhovoru a její schopností klást vhodným způsobem doplňující otázky. Za možnou nevýhodu předvýzkumu i výzkumného šetření autorka pokládá nevyvážený poměr mezi ženským a mužským pohlavím, což bylo dáno jistou doborovlností zúčastnit se výzkumu a větším zastoupením dívek na dané škole.

Pro další výzkum autorka doporučuje longitudiálního výzkumu, který by zahrnoval oba partnery a sledoval je po celou dobu trvání partnerského vztahu a zaznamenával problémy, se kterými se adolescenti setkávají a jakým způsobem je mezi sebou

komunikují. Tímto doporučením autorka předpokládá získání validních, více vypovídajících a objektivních dat.

Jak autorka uvedla již v úvodu práce, komunikaci považuje za základní kámen mezilidských vztahů. Komunikace nám pomáhá vztahy utvářet, zdokonalovat a upevňovat. Dle autorky bez kvalitní komunikace není možné navázat kvalitní vztah, ať již rodinný, partnerský či pracovní. Autorka se domnívá, že většině zmíněných komunikačních problémů v partnerských vztazích by se dalo předcházet kultivací a výukou v oblasti komunikačních dovedností. Proto je konečným doporučením této práce zařazení mezilidské komunikace a komunikace v partnerských vztazích jako předmět do obsahu rámcového vzdělávacího programu pro základní a střední školy.

Předpokládané hypotézy jsou dle dosavadního zjištění autorky následující:

Hypotéza: Sociální sítě zvyšují u adolescentů míru žárlivosti.

Hypotéza: Sociální sítě zvyšují tendenci kontrolovat činnost partnera.

Hypotéza: Adolescenti se snaží v rámci komunikace eliminovat emoce.

Hypotéza: Zprávě v rámci virtuální komunikace je přisuzován menší význam než sdělení osobnímu.

Hypotéza: Při online komunikaci jsou adolescenti více sebevědomí než při reálném kontaktu.

Hypotéza: Rozdílná finanční situace partnerů je příčinou konfliktů.

Hypotéza: Adolescenti se chovají k partnerovi před vrstevníky rozdílně, kvůli obavě ze ztráty stávajícího statusu ve skupině.

Hypotéza: Adolescenti mají problém se vypořádat s emocemi partnera.

Hypotéza: Adolescenti se ve svých vztazích nechtějí zabývat problémy partnera.

Hypotéza: Absence psychické opory je pro adolescenty důvodem k ukončení vztahu.

Hypotéza: Adolescenti se vyhýbají konfliktům kvůli obavě z narušení partnerského vztahu.

ZÁVĚR

Autorka se snaží zmapovat oblasti, ve kterých se adolescenti v partnerských vztazích setkávají s komunikačními problémy.

Jako teoretický základ využívá poznatků z mezilidské komunikace. Předkládá tak popis jejích modelů, základních druhů a možných překážek v porozumění. Vzhledem k rozšíření tohoto typu komunikace se také autorka věnuje online komunikaci.

Dále se autorka věnuje časovému vymezení a některým charakteristikám období adolescence. Pozornost také věnuje vývoji partnerských vztahů v tomto období. Jako teorii komunikace v rámci partnerského vztahu autorka předkládá teorii transakční analýzy.

V rámci poslední kapitoly teoretické části se autorka věnuje popisu a využití Facebooku, dále žárlivosti a některým jejím typům, důležitosti otevřenosti a sebeodhalení včetně kladů a možných rizik pro jedince. Pozornost je také věnována vrstevnické skupině, jejímu významu a vlivu na adolescenta. V závěru se také autorka věnuje osobnostním způsobům řešení konfliktů a základům asertivní komunikace a jejímu přínosu pro partnerský vztah.

V rámci praktické části autorka nejprve uspořádala tři OS, po kterých následovalo 10 individuálních nestrukturovaných rozhovorů. Získaná data byla následně podrobena interpretativní fenomenologické analýze. Soubor respondentů se skládal celkem z 37 adolescentů, z něhož 12 bylo chlapců a 25 dívek.

Ze sebraných dat vyplývá, že podstatný vliv na komunikaci mezi adolescenty má online komunikace. Jejíž výhodu vidí v rychlosti předání zprávy a delší dobu na rozmyšlení odpovědi a možnost skrývat své aktuální emoční rozpoložení. Na druhou stranu účastníci současně také popisují určitý tlak na okamžitou odpověď partnerovi, vzhledem k nepřetržitě dostupnosti na mobilním telefonu. Jako nevýhoda se ukazuje zhoršení porozumění řečeného a tak mnohdy dochází ke konfliktům nebo k prodloužení doby vyřešení konfliktu a možnosti sdílet konverzaci s kamarády, jež mohou ovlivnit výsledné odpovědi a narušení intimity vztahu mezi partnery. Respondenti se také setkávají

s rozdílnými projevy chování skrze psanou formu - FB, sms zprávy, a následným osobním kontaktem. Možná právě proto někteří nepřikládají psané zprávě takovou váhu jako ústnímu sdělení. Dle tázaných respondentů má sociální síť Facebook negativní vliv na míru žárlivosti, jež je možným mapováním činnosti partnera v některých případech zvýšena.

Žárlivost se ukazuje jako běžný problém, se kterým ve svých vztazích adolescenti bojují. V některých případech vede k zakazování kontaktu s opačným pohlavím, či aktivit, které zprostředkovávají kontakt tohoto typu. Žárlivost může být podporována vzdálenými bydlišti partnerů, již zmíněným Facebookem, drby, zaheslovanými konverzacemi či odmítnutím sdělit heslo k odemčení telefonu. Sdílení bezpečnostních údajů se tak může pokládat za projev důvěry a současně také jako důkaz věrnosti.

Často dochází k neshodám kvůli rozdílné představě množství společně tráveného času, zejména pokud cítí partner upřednostnění trávení času s přáteli. Jako omezující faktor trávení společného času respondenti uvádějí nedostatek financí či rozdílné finanční zabezpečení.

Jako zdroj konfliktů se ukazuje rozdílné chování adolescenta mezi přáteli vůči partnerovi, jeho nezáměr v jejich přítomnosti či nezastání se partnera v případě např. utahování si z partnera.

Jako negativní aspekt řešení problému v partnerském vztahu se ukazuje projevení emocí - např. pláč, které odvádí pozornost od samotného problému a někteří adolescenti požadují jeho eliminaci. Někteří volí taktiku sdělit partnerovi problém bezprostředně po jeho vzniku, jiní čekají, až se problémů nahromadí více. Poté jsou také jedinci, kteří se komunikaci o problému snaží zcela vyhnout, či jsou na partnera naštvaní, ale důvod mu nesdělí. Také se objevuje názor, že partnerský vztah v tomto věku by měl být jen o pozitivních věcech a řešení problémů do něj tak nepatří. Je to tak právě nedostatek otevřenosti, empatie a zájmu o osobní problémy partnera, které v některých případech vedou k ukončení vztahu.

Jako možné nedostatky práce aurorka vidí své omezení zkušenosti s vedením OS a nestrukturovaných rozhovorů, stejně jako s užitím IPA. Vzhledem k dobrovolnosti účastníků

se výzkumu došlo k nepoměru mezi pohlavím, což také mohlo mít vliv na podobu získaných dat. Otázkou také zůstává upřímnost odpovědí respondentů.

Doporučením autorky je pokračovat ve výzkumu daného tématu longitudiálními studii na reprezentativním vzorku a následné zařazení mezilidské komunikace do rámcového vzdělávacího programu pro základní a střední školy.

LITERATURA

- ALBISETTI, V. *Trápení s láskou : Jak řešit problémy s partnerskými vztahy*. Praha: Portál, 1998, 128 s. ISBN 80-7178-187-8.
- CARTEROVÁ, R., ALDRIDGEOVÁ, S., PAGE, M., PARKER, S. *Lidský mozek*. Praha: Euromedia, 2010, 256 s. ISBN 978-80-242-2669-9
- DEVITO, J. A. *Základy mezilidské komunikace*. Grada, 2001, 420 s. ISBN 80-7169-988-8
- DVOŘÁK, Josef. *Logopedický slovník: [terminologický a výkladový]*. 3. dopl. a rozš. vyd. Žďár nad Sázavou: Logopedické centrum, 2007, 248 s. ISBN 978-80-902-5366-7.
- FALTÝNEK, L. *Psychologické aspekty komunikace na internetu*. Diplomová práce. Hradec Králové, 2002. Univerzita Hradec Králové. Fakulta informatiky a managementu. Katedra ekonomie a managementu. Vedoucí: PhDr. Zbyněk Vybíral, Ph.D.
- HARTL, Pavel. *Psychologický slovník*. Praha: Budka, 1993, s 137. ISBN 80-90 15 49-0-5
- JANOŮŠEK, J. *Verbální komunikace a lidská psychika*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1594-0
- KLENKOVÁ, Jiřina. *Kapitoly z logopedie*. 2. vyd. Brno: Paido, 2000, 94 s. ISBN 80-85931-88-5.
- KLENKOVÁ, Jiřina. *Logopedie*. Praha: Grada, 2006. ISBN: 80-247-1110-9.
- KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Jak si navzájem lépe porozumíme*. Praha: Svoboda, 1988, 235 s.
- KULKA, Jiří. *Psychologie umění*. 2.vyd. Grada, 2008, 440 s. ISBN 978-80-247-7016-1 (str 296 cit, 221necit)
- LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. 4. přeprac. a doplň. vyd. Grada, 2006, 368 s. ISBN 978-80-247-1284-0.
- MACEK, P. *Adolescence*. 2. vyd. Praha: Portál, 2003, 144 s. ISBN 80-7178-747-7.
- MIKULÁŠTÍK, Milan. *Komunikační dovednosti v praxi*. 2. vyd. Grada, 2010, 325 s. ISBN 978-80-247-2339-6 (36-37)
- NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Academia, 2009, 498 s. ISBN 978-80-200-1679-9.
- NAVARRO Joe, KARLINS Marvin. *Jak prokouknout druhé lidi: Příručka bývalého experta FBI*. Praha: Grada, 2015, 224 s. ISBN 978-80-2479-862-2.
- NOVÁK, T., CAPPONI, V. *Asertivně do života*. 3.vyd. Praha: Grada, 2012, 168 s. ISBN 978-80-247-3869-7.
- PEAS A., PEASOVÁ, B. *Řeč těla*. Praha: Portál, 2008, 360 s. ISBN 978-80-7367-449-6

- PLÉVOVÁ I. a kol., Ošetřovatelství II, Grada, 2011, 223 s. 978-80-247-3558-0.
- PRAŠKO, J. *Asertivita v partnerství*. Praha: Grada, 2005, 236 s. ISBN 80-247-1246-6.
- SCHULTZ von THUN, Friedemann. *Jak spolu komunikujeme? Překonávání nesnází při dorozumívání*. Praha: Grada, 2005, 200 s. ISBN 80-247-0832-9.
- ERIKSON, E.H. *Životní cyklus rozšířený a dokončený*. Přeložil ŠIMEK, J. 2. vyd. Praha: Portál, 2015, 147 s. ISBN 978-80-262-0786-3.
- ŠMAHEL, David. *Psychologie a internet. Děti dospělými a dospělí dětmi*. Praha: TRITON, 2003, 158 s. ISBN 80-7254-360-1.
- THOMSON, Peter. *Tajemství komunikace*. Brno: Alman, 2001, 245 s. ISBN 80-86135-16-0
- UNDERWOOD, M., ROSEN, L., *Social development: relationships in infancy, childhood, and adolescence*. NY: Guilford Press, 2013, 480 s. ISBN 978-14-6251-353-6.
- VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie lidské komunikace*. Praha: Portál, 2000, 264 s. ISBN 80-7178-291-2.
- VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie komunikace*. Praha: Portál s.r.o., 2009, 320 s. ISBN 978-80-7367-387-1.
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie. Dětsví a dospívání*. Praha: Karolinum Press, 2012, 536 s. ISBN 978-80-2462-153-1.
- WILLERTON, J. *Psychologie mezilidských vztahů: Z pohledu psychologa*. Praha: Grada, 2012, 155 s. ISBN 80-2473-924-0.

Internetové zdroje

- Communicating Online: Adolescent Relationships and the Media. cdmc.ucla.edu [online]. © 2017. [cit. 2017-05-10]. Dostupné z:
http://www.cdmc.ucla.edu/KS_Media_biblio_files/kaveri_greenfield_2008spring.pdf
Evaluating the contribution of interpretative phenomenological analysis. tandfonline.com [online]. © 2017. [cit. 2017-07-15]. Dostupné z:
<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17437199.2010.510659?journalCode=rhpr20>
Facial expressions. paulekman.com [online]. © 2017. [cit. 2017-06-05]. Dostupné z:
<https://www.paulekman.com/wp-content/uploads/2013/07/Facial-Expression.pdf>
Pracovní konflikty. chovani.eu [online]. © 2017. [cit. 2017-07-01]. Dostupné z:
<http://www.chovani.eu/pracovni-konflikty/c389>
Seznam zkratk v online diskuzích. In: Wikipedie:otevřená encyklopedie [online]. St.

Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, 2001-, strana naposledy edit. 29. 5. 2017 [2017-06-1]. Česká verze. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_zkratek_v_online_diskus%C3%ADch

The language of love: Romantic relationships in adolescence. researchgate.net [online]. © 2017. [cit. 2017-05-10]. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/251914691_The_language_of_love_Romantic_relationships_in_adolescence

Understanding Media: The extensions of man. robynbacken.com [online]. © 2017. [cit. 2017-07-15]. Dostupné z: http://robynbacken.com/text/nw_research.pdf

PŘÍLOHY

Příloha I. Příloha I. informovaný souhlas

Dobrý den, jmenuji se Ornella Lehnertová a jsem bývalou studentkou státního chomutovského gymnázia. Nyní studuji pátý ročník jednooborové psychologie v Praze. V rámci svého studia jsem úspěšně ukončila psychoterapeutický trénink ve skupinové terapii. Ve svém volném čase ráda čtu, chodím do kina, na procházky a trávím čas s rodinou. Po dostudování vysoké školy, bych se ráda věnovala psychologii dětí a adolescentů, a právě proto jsem si jako téma své magisterské práce vybrala “Komunikační problémy v partnerských vztazích studentů středních škol”.

Praktická část mé práce by měla spočívat ve fokusové skupině, kterou tvoří 11 studentů, včetně mně, a volně bychom spolu diskutovali o tom, s jakými komunikačními problémy se ve svých vztazích setkali, jakým způsobem je řešili a zda jsou se svým řešením spokojeni, nebo by příště postupovali jinak. Celá tato interakce by trvala cca 50 min, byla zaznamenána na diktafon a přepsána. Samozřejmostí je anonymizace dat, a to již při prepisování záznamu ze skupiny, čili nikde nebude figurovat jméno studenta.

Druhou částí jsou individuální rozhovory, během kterých bychom se bavili již o jednom konkrétním problému, které by si student vybral. Tento rozhovor by byl opět nahráván na diktafon. Délka rozhovoru se pohybuje kolem 20ti až 50ti min.

V anonymizované formě poskytnu výsledky své práce studentům, kteří se praktické části zúčastnili.

Vzhledem ke svému terapeutickému výcviku jsem kompetentní poskytnout intervenci, pokud by o to student/ka stál/a.

Děkuji za Váš čas.

S přáním hezkého dne, Bc. Ornella Lehnertová

INFORMOVANÝ SOUHLAS

Souhlasím s tím, aby se můj syn/dcera(celé jméno žáka)

účastnil fokusových skupin a následně individuálního rozhovoru a tato data byla dále anonymně zpracována a použita v diplomové práci Bc. Ornelly Lehnertové.

V Chomutově dne..... podpis.....

Pokud souhlasíte např. pouze s účastí dítěte ve fokusových skupinách, individuální rozhovor škrtněte a naopak.

Příloha II. Přepis OS 1

Já: Když se bavíme o komunikačních problémech, co si pod tím představíte? Co pro vás je komunikační problém? P: Když se ten jeden tomu druhému nechce nějak otevřít. Že s nim nechce mluvit o něčem osobnějším.že je jako takovej uzavřenej pořád.

Z: Asi když mají dva lidi odlišnej názor a nejsou schopni se domluvit na kompromisu R: Když má v tom vztahu jeden ten partner nějaký problém a ten druhý mu není schopný nějak pomoci, nebo tak. Tak že to řešení by mělo být nějak v klidu, aby to nebylo s hádkama. Aby se to dalo řešit nějak normálně. Jako že když má někdo nějaký problém, tak aby se to řešilo a nešel třeba třeba řešit přes facebook. A aby to řešil v klidu, ne že by se tam hádali a pak už se nikdy neviděli. Já: aby se ten problém tedy řešil s osobou, který se o týká, ne přes někoho třetího, nebo facebook, a aby to bylo pokud možno v klidu? R: přesně tak, že vlastně i pak může vzniknout ten konflikt kvůli tomu, že to jde přes tu sociální síť F: tak třeba ty problémy můžou být třeba způsobeny už jen povahou toho druhého, kdy ten jeden ví, že ta druhá osoba nebude reagovat podle jeho představ, tím pádem už jenom kvůli tomu..Že pokud je ten druhý například závistivý, tak logicky působí problémy. Já: takže nějaká negativní vlastnost, kterou do toho vztahu vnášíš? F: jojo S: já si taky myslím, že je teď velkej problém upřímnost, že lidi k sobě nejsou dost upřímní a hodně si i lžou. T: tak teď už se upřímnost vnímá jako urážka skoro žejo. Třeba když se vás přítelkyně zeptá, jestli vypadá v těch šatech tlustá. tak ano seš a konec že jo.. ne že bych s tím měl zkušenost..Takovej jako extrémní případ, ale jo. Já: že druhý obtížně přijímá nějakou připomínku pokud není lichotivá? Z: tak zase máš pravdu a pravdu. Když je tlustá, tak v těch šatech asi tlustě vypadá ale tak pokud je nějakuprostřed, tak ty si můžeš myslet, že je tlustá, ale někdo jiný si může myslet, že je třeba zas v nich hubená. P: tak taky je to o té povaze toho člověka, že někdo dokáže přijmout upřímnost a někdo ne. F: a s i s tím jak se k tomu staví společnost, že vlastně konstruktivní kritika není? Já: že pro ni není v tom vztahu prostor? R: není, ale měl by být S: já jsme třeba měla přítele a my jsme

k sobě nebylii upřímný jako ve všem. a byl tam problém právě v komunikaci. a pak jsme vlastně i zjistili, že si spolu až tak nerozumíme, tak to muselo skončit no. Q:Třeba když dá přednost kamarádům před svojí holkou. P: Ale zase třeba když naopak furt za tebou chodí, nebo třeba i s ním dete za těma kamarádama ařeknete, tak tady klidně s nima ud' a já pujdu a oan pak stejně půjde za váma, tak je to takový až otravný. R: Třeba je blbý, když už vám dochází témata, a už nemáte se o čem bavit, takže prostě jenom sedíte a je to takový tak co, jak se máš, co jsi dneska dělal a už jsou ty témata takový.. už to není prostě ono. P: Pak třeba taky takový to lhaní, že chcete tu osobu ochránit a ono to vyjde najevo a místo tohoaby byl naštvanej na toho člověka, co mu jakoby třeba křivdil nebo tak něco, tak naštve na vás.

Já: a když se takhle ocitnete v některý ze zmiňovanejch situaci, nebo i jinejch, jak to řešíte? Čeho se snažíte dosáhnout? F: tak třeba s tou konstruktivní kritikou, asi záleží, jak závažný to je. kdyby to byly boty, co se mi nelíbí,tak bych to asi nějak přešel.. ale byl bych rád, kdyby nějak přijala ten muj názor na to. a pak už je to jako na ní..

T: tak já bych třeba chtěl docílit tou kritikou toho, aby se to změnilo, ale když to prostě nezmění, tak asi se s tím budu muset smířit. Ale třeba kdyby to bylo třeba něco závažného, jako třeba, že by trávila moc času v hospodě, tak bych asi řekl, jako bylo by možná fajn, kdybys to tam třeba omezila a tím, že to říkám, bych ty změny chtěl docílit.

P: mě přijde, že ten jeden by se neměl snažit změnit toho druhýho. ale že ten druhej, kdy najde to dobrý v tom prvním, tak se třeba bude chtít zlepšit pro něj a sám si to třeba uvědomí a to je podle mě lepší, že sice to může dýl trvat, ale že mu to pujde líp, když ví, že se mění pro sebe, nebo protože sám i pro toho druhýmu. třeba s tím příkladems tou hodspodou. ta, že si třeba sám řekne, tak mám někoho super, co si zaslouží něco víc, tak já to tam třeba omezim.

F: mě to zse přijde jako taková ideaální situace, kdy k tomu konfliktu jako takovému vůbec nemusí dojít, ale ne všichni jsou zase tak chápaví, aby sami zjistili, že dělaj něco špatně. S: mně přijde lepší, když si to ty lidi řeknou rovnou, než když dělaj takový kličky. že místo aby řekla, že se jí nelíbí jeho tričko, tak mu ho třeba schová, nebo koupí jiný..

Q: aby se jakoby ty věci neschovávali za něco jinýho, než o co ve skutečnosti jde asi.. S:

podle mě je důležitý v tom vztahu dělat kompromisy. že když se mu nelíbí moje boty, tak prostě se domluvit, že je teda budu střídat s jinýma, než jen je jako už kvůli němu nenosit.. Já: můžete říct nějaký konkrétní příklad něčeho, co vás potom v tom vztahu třeba mrzelo? P: Tak třeba když se stýká s takovou tou špatnou partou. Že mu jako nemůžu říct s těma se nebav, ale zase když vidíte, že i tojo člověka docela dost ovlivňují tak je to takový.. že mu třeba aspoň nějak naznačit, aby si to uvědomil, že ho ta parta takhle táhne.. a to je na něm, jestli to chce nebo nechce změnit, ale určitě to pak ovlivňuje ten vztah, že mě to mrzí, když to vidím R: tak podle mě je nejdůležitější, aby si to ten člověk uvědomil, ale taky se tak někdy snažíme toho člověka a k tomu postrčit, aby si to nejen uvědomil, ale i změnil třeba, aby se snímá vídal míň Z: Já bych třeba řekla, že zrovna v tom případě tý špatný party, to znaj asi všichni, tak si myslím, že každěj tak podvědomě ví, že ta parta není úplně to vono, akorát tím, že ten partner ten problém vysloví nahlas, tak se z toho stává nějaký reálný téma. ale jinak si myslím, že to spíš není o tom uvědomování, ale spíš o tý změně. já: mohla bys mi to ještě zkusit přiblížit? Z: že když někdo dělá něco špatně, tak o tom většinou ví a jde jen o to, že třeba přemýšlí, že si toho ten jeho partner nevěšiml a není to třeba tak špatný, ale ve chvíli, kdy se to vysloví nahlas, tak teorv má ten druhěj prostor pto ru změnu, protože do tý doby se nemže být nikdy jistěj, jestli to tomu druhému vážně vadí. dokud to nebylo řečeno nahlas. P: taky třeba záleží jak je ten člověk vyspělej, jestloí teda chce mít toho partnera, nebo radši bude tráit s těma kámošema. dělat blbosti. nebo nevim, co kluci dělaj ve volným čase. (smích) S: ono to stejně skončí tak, že ve finále se ten partner naštve, protože ta jeho parta je pro něj srdcová záležitost, nebo nevim, jak to mám říct, že se třeba zanjí dlouho a baví ho to, tak se na toho partnera právě jako naštve a akorát se kvůli tomu pohádaj. Že ve většině případů je tam i těžky vymyslet nějakěj ten kompromis. A taky to pak souvisí s tou upřímností, jestli jsme schopný to tomu partnerovi říct, že by s emohl zamyslet nad tím s kým se stýká a tak. P: pak ještě když každěj směřuje někam jinam, že každěj má ten svůj cíl a tím, že spolu třeba chodí, tak si nechtěj připustit, že je ty cíle nějak jako rozdělí. ale pak to stejně přijde, a i když třeba nejdřív nechtěj, nakonec ten vztah stejně skončí. Já: Můžeš uvést příklad? P: tak někdo che být třeba vrcholovej sportovec, tak pořád chodí na ty tréninky a ten druhěj na to třeba vlbec není a ani ho nebaví tam sedět a koukat se. A potom s ejim ty cíle prostě nějak rozcházej, že nemaj ani jeden na druhýho čas. S: tak ono to je třeba i teď o škole, že já

nevím že ten jeden partner může mít lehčí tu školu, že se do ní nemusí tolik učit, jako ten druhý. A pak mu říká, proč se furt učí, dyť na mě nemá čas, neuč se pořád. A pak z toho zase vznikají hádky, protože ten druhý se musí učit. Q: Já si třeba myslím, že tak se pozná, jestli ten partner stojí za to, nebo ne. Že když má někdo nějaký problém třeba se dva dny nevidí, tak ten druhý je naštvanej a řekne mu, že s ním nikam nechodí, tak já se s tebou teda rozcházím, tak si myslím, že ten druhý pozná, že ten partner pro něj nebyl dobrý. zatím co když se někdo nevidí dva dny a ten druhý řekne, tak to neva, tak se uvidíme, třeba za měsíc, to je jedno, něco podnikneme. Tak že když to vydrží i přes to, že s etakle nevidí, tak si myslím, že ten člověk pak stojí za to. Tak záleží třeba proč se nevidíte. Že když budu vědět, že se učí do školy, tak je to něco jiného, než když třeba bych na druhou stranu věděla, že někde ve věku může třeba být i problém s rodičema, že nám říkají, s tím se nebudeš bavit a tak. a potom třeba to i zakazují, teď ven nepujdeš a tak. Q: já si myslím, že ve většině případů mají ty rodiče pravdu, že už odhadnou, jaký ten druhý je, moje mamka to třeba vždycky pozná. že se pak za nějaký čas třeba i z té kamarádky vyklube něco, co bych třeba před půl rokem vůbec nečekala. A do té doby vím, že jakmile mamka řekne, že je někdo špatný člověk, tak to tak prostě je.

Z: ježiš, tenhle názor by se mojí mamce strašně líbil. (smích) P: Ale tak zas my ty rodiče nechceme takhle vnímat, že oni prostě řeknou, támhle ten kamarád s emi prostě nelíbí, nebo takhle. že kolikrát mají fakt pravdu, ale někdy se taky můžou mýlit, ale si myslím, že ten člověk by si na to měl přijít sám, že se z toho i víc poučí, než když mu to prostě jen zakážou a my se s tím smíříme ale stejně s tím člověkem budem chtít trávit čas. Chtěl jsi něco říct T? T: Já jsem chtěl říct, že bych si třeba nikdy nevybral partnera, kterej by trávil hodně času sportem. Tudiž by hodně sportoval a já sport nemám rád, takže bych si řekl, že by to asi nebylo ono, když máme tak rozdílný zájmy a on by chtěl třeba tím sportem trávit hodně času. Ale zase třeba s tou školou to chápou, že i já mám školu, tak rozumím, že se třeba musí učit a nemůžem se třeba vidět. Já: Že bys ho třeba v tom sportu nedokázal podporovat? T: No tak přirozeně, že ne.. já: Rozumím. Co je asi tak nejčastější důvod, že se s partnere nějak přete, nebo máte rozdílný názory, hádáte? Q: Já si myslím, že nejvíc je to otom čase. Já má třeba kamarádku a ona měla kluka, kterej byl starší a už měl jiný zájmy než ona. Ona třeba chtěla někam jít, ale on nemohl, protože třeba v tu dobu musel jít do nějaký práce, nebo tak. A bylo to takový, že když on chtěl někam jít, tak zrovna

nemohla, protože to bylo dopoledne a musela bejt ve škole. Já: takže vlastně i věkovej rozdíl může být překážka v tom vztahu? Q: Já si myslím, že nejde ani tak o toen věk, než spíš ten čas. Že když byli třeba dva týdny bez sebe, tak už byli na sebe našťvaný a už je to jako trhlo a říkali, že to nemá už cenu ten vztah nějak rozvíjet a tak.

Já: Aha. ještě něco vás napadá?

S: Já si myslím, že pak taky hádky docela vzikaj ze žárlivosti. Jako protože většina holek žárlí na kluky a většina kluků žárlí na holky, když se mezi sebou baví. To ej pak o tom druhým partnerovi, jak to bere.

Já: A myslíš jako na kamarády nebo i kamarádky.

S: Já si myslím, že spíš na ty kamarády třeba u holek, ale pak je to i o času, že kdybych trávila víc času s kamarádkama než s nim, tak ej možný že bude žárlit i na ty kamarádky.

P: pak jsou lidi, co se chovaj jinak, když jsou jenom s váma a jinak, když jsou s vama a kamarádama. a to tomu vztahu taky moc neprospívá.

T: Já si teda myslím, že důležitěj problém, z toho, co kolem sebe vidím, je právě v našem věku, bude sex. Že on to chce ona to nechce, hm, konflikt a je to.

P: Já si myslím, že je i problém v dnešní generaci, že všichni hrozně pospíchaj na všechno. Že ten vztah se vyvíjí hrozně rychle. že jeden den se poznaj, za tejdem spolu už chodí a další tejdem už spolu právě maj třeba pohlavní styk. že se ještě nestihli ani pořádně poznat a už se ten vztah takhle rozvinul.

Q: já si taky myslím, že to je ten největší problém, že pak ten člověk vlastně neví jestli tomu člověku může vůbec důvěřovat a něco mu říct. A některý lid to třeba neřeší a rovnou za tejdem mu řeknou, nějaký svoje tajemství, co by neřekl třeba nai svý mamce. a ten druhej si pak může říct, jako ty jo, on mě zná měsíc a říká mi takový věci, tak to je takový.. to řeknu třeba dál. Tak to mi přijde takový, že bych nikdy neřekla někomu něco, když ho znám třeba měsíc nebo tři. To spíš když ho znám třeba rok, že vim, že mu můžu něco říct. A vlastně bych s nim ani nikam nešla, protože nemlžu vědět, jak se chová na veřejnosti nebo s kamarádama.

P: já třeba nechápu takový ty lidi, jak jsou spolu prostě jenou ven a už se tam hned cucaj a hend jako já tě miluju a tak. přece když s nim jednou jdete ven, tak hnedla se do něj nezamilujte nebo hnedka se prostě necucáte. a nejlepší je, když se teda pak zeptáte, jako vy ste se cucali, tak to spolu chodíte? A on řekne, ne to je jen kamarád. To přece s kamarádem

neděláte.

Z: já si myslím, že je taky hrozný problém, že se vlastně díky sociálním sítím poznáme strašně moc lidí. že moje roidče třeba znali svoje spolužáky, pak třeba pár lidí od někad'. ale teď vlastně známe třeba 150 lidí a kdykoliv ten vztah nevyjde, tak my můžem vlastně jít a okamžitě si najít nějakou náhradu. Proto podle mě všichni tak spěchaj, protože když to nevyjde, tak je okamžitě možníst jít za někym jiným a tam to třeba vyjde a tam si můžem třeba spravit ego. Že i protože víme, že to asi nepřetrvá, protože jsem mladý, tak je nám třeba i trochu jedno jak to vlastně dopadne, bych řekla teda.

P: pak jsou takový klidi na fejsbooku, co je ani neznáte, a oni vám hendka píšou čau jdes ven a takhle. a hendka chtěj bejt hrozně kamarádský, tak jako v pohodě, mně nevadí kamarádský lidi, ale vadí mi ty takový vyložně vtěrk, že i když je nenáte, tak furt píšou a že vám pak je i blbý jim řct, jako já tě neznám, tak přece s teboou nemůžu hend někam jít ven. a když jim to napíšete, tak oni, no tak to se právě poznáme. ale je to takový divný.

S: to je podle mě ten problm, že se nedokážeme poznávat na ulici, když to tak řeknu, prostě se lidi poznávj přes ty sociální sítě, že se vím jen tak nestane, že na někoho narazíte a že třeba za váma pujde a řekne, ahoj, jak se máš, já se jmenuju tak atak, dáš mi telefonní číslo?

Q:A hlavně pak taky třeba někdo není schopnej říct nahlas, co napíše na tý sociální síti, chová se hezky a pak že když se pak vidíte, tak je to úplně jiný a skoro si nemáte co říct. Že na Fb jsem si hrozně psali a měli jsme jít na kolo a pak jsem se sešli a prostě byl úplně zticha, že prostě to bylo úplně jiný, než když mi psal na FB.

Já: čas se nám nachýlil, je ještě něco, co vás třeba napadá a chtěli byste říct?

T: Já jsem ještě měl jednu myšlenku ktomu, co říkaly tady holky. že prostě dneska se znaj měsíc a posílaj si nahý fotky. WAU. A pak se rozejdou, on to někomu pošle a ta hodlka má zničenej život. že už to není tak fajn.

A:To je život jako celkově, že lidi se snaží hrozně urychlit více méně dospívání a potom proces žití jako takovej, kdy vlastně pospíchá se na všechno anikdo nemá čas, je to celkem paradoxní.

P:Ještě třeba ten kluk lajkne nějakou fotku jiný holky a on, že je to jen kamarádka, ale prostě už je to takový “Ne, tys jí tu fotku lajknul, ty máš jako nějakou jinou”.

T:to se neděje.

P:No to se děje.

T: No tak to je ale konec.

A: ten facebook je horzně takovej dvojsečnej meč v tomhle.

Příloha III. Přepis OS 2

Já: Co si představíte pod pojmem komunikační roblémy? co všechno to může být?

A: barieru ve vztahu, proč ten vztah nefunguje dobře G: Tak třeba, že si jeden druhému neřeknou, co jim an sobě vadí. C: takže upřímnost.

D: Nebo že každéj očekává něco jinýho. C: Když má partnerka delší vedení!! Já: Jako když je hloupá? To jsem neřekl, jen že jí třeba dyl trvá, než jí to dojde. F: Třeba že žárlí B: Tak třeba řešení nějakýho problému, že to řeší oba a ne že jenom jeden a ten druhej třeba odejde, nebo mu to je jedno. H: nebo právě naopak řešení úplně všeho i maličností Já: Mohli byste uvést nějaký příklad těch situací? G: Tak třeba že jdeme spolu na párty a pak vidim svýho kluka, jak se baví na baru s nějakou holkou a nenechám si to vysvělit a prostě se urazim a on když pak přijde a řekne co mi je tak, tak řeknu prostě že nic, radši, než abych mu řekla, že mi vadí, že se tam s ní bavil. Já: takže vlastně radši děláš, že se nic neděje, než mu číct otevřeně, že tě štve, že se tam baví s nějakou holkou? G: No, así jo no.. K: Ale mě zas přijde, že se pak z toho zbytenčě vytváří ten konflikt. Že třeba kdybys mu to řekla na rovinu, tak on si na to pak dá pozor. D: No a nebo ne a bude to dělat spíš schválně. To je takový to dokazování, že ten druhej na to jakoby povznesenej, přitom není, a pak vzniká problém. Že vlastně oba josu povznesený a dělaj, ž enic, ale přitom nejsou a jakoby se předháněj, kdo je nad tím víc povznesenej. A: Jo, ono to dává smysl no. Já: Že teda oba mají problém, ale neřeknou si o tom, ale dělaj, ž ejsou povznesený, přitom jsou naštvaný. Já: Mohla bych te% d použít ten tvůj příklad? A: Jasně. Když jsi v tý situaci, proč radši děláš, že nic, než abys mu řekla, třeba že ti to vadí? B: Tak ono taky záleží, s kým se baví. Tak mě se třeba stalo, že jsem prostě viděla, že přišla holčina a jkao jo, oni se znají, ale ona to má už v povaze, že se chová, jako ona by s ním chodila. Jo. Takže já jsem to prostě viděla a když se přestali bavit, tak jsem za ním šla a kdo to co to žejo.. Tak on jako že ví, že to dělala, a že taková je a ať si to neberu, ale stejně je člověk pak takovej neklidnej a já prostě nechci, aby se stýkali. Že mi to prostě vadí tohle. Ta holka moc dobře ví, že má mě, ale stejně tohle prostě bude dělat. Já: A ty jsi to

teda tomu svému přítelovi řekla? Nebo jak to řešíš? B: Jo, já jsme mu řekla, že mi to vadí a on že by nás seznámil, a ybch ji poznala ale já říkám, že takovýho člověka nechci poznat a nemám si s ním co říct, když mi takhle ubližuje přes něj. Takže jsme si to řekli narovinu a ze začátku to nerespektoval, protože právě si mysle, že mu zakazuju se s někým bavit, ale potom se to stalo dalšímu páru to samý a tak jsme se na tom pak shodli, že to není dobrý. D: Takže se s ní přestal bavit? B: No jakože jo no.. Že už poznal jaká je a čeho chce asi dosáhnout. Takže po nějaký době jako jo. po nějaký době, to už espektuje. F: Já to mám třeba zase z opačný strany, že mám pocit, že jsem omezovaná. A že mu vadí, s kýmkoliv se bavim. S mejma kamarádama a tak, co ž je pro mě úplně nepředstavitelný omezit kamarády vůči tomu přítelovi. Já: A když říkáš kamarády, myslíš jako holky, nebo kluky? F: s obojím je problém. Že mi bylo dycky vyčítáno, že kamarádi jsou ti víc než já. Což já tak asi postavený mám. Takže to vznikl taky vždycky problém. Já: takže se neshodnete v množství trávení času s kamarády a společně? F: přesně tak. Já: A jak tu situaci třeba řešíš? F: Vyřešilo se to tak, že jsme se rozešli. Protože to vlastně bylo neřešitelný, to bylo furt dokola. Když jsme si to vyříkávali, tak to skončilo, že mi říkáú, že mi jsou kamarádi bližší. A já na to, asi jo. A pak už nebylo co dál řešit. Takže to byl vždycky takovej problém

A asi mu i víc vadili ty kamarádi, ale já mezi tím nedělám rozdíl, jestli to jsou kluci, nebo holky. Na druhou stranu samozřejmě chápu, že mu to vadilo, ale nešlo to no..

A: Pak to třeba může být o tý nepozornosti. Že ten kluk si myslí, že ty jeho kamarádi budou i moji kamarádi. Ale to bejt prostě nemusí. A Le chyba pak byla na obou stranách, že on si myslel, že já budu s jeho kamarádama, se všema se kamarádit, to přece ale není možný. Já: A jak jsi to myslela s tou nepozorností?

A: No že sme třeba byli na párty a on se bavil mnohem víc s ostatníma a já jsem tam třeba nikoho neznala a přitom tam šel se mnou. A on se baví se všema ostatníma a já jsem tam taková, třeba on si myslí, že se tam budu bavit s jeho kamarádama, ale já ty lidi neznám. Jako s některýma se třeba bavim, a el některý jsou prostě jen jeho kamarádi a nemám si s nima co říct.

Ale už se to vyřešilo. Já: promluvili jste si o tom? A: No spíš že to nějak pochopil z toho

mýho chování. Že tom sám pozná, že třeba jsem taková uzavřená. a on se zeptá co mi je, a já mu to třeba nejdřív neřeknu a pak až třeba za dyl mu to řeknu. G: A tak to je lepší mu to říct rovinu, ne co ti je. Třeba i kdyby se měl urazit. E: Ale ono tak nedopadne dobře, většinou. Že oni ty kluci chtěj, abysme to řekli, ael pak se naštvou. Já mu to třeba říkám narovinu a on se vždycky naštve. A pak když mu to ale neřeknu, tak se taky naštve. C: Tak je ale lepší, když se naštvu, protože mi to řekla narovinu. Tak je jasný, že mě to bude štvát, přece na to neřkenu no a co jako. Vždycky mě to bude štvát, ale tím, že mi to řekne narovinutak to pro mě bude určitě lepší, než nějakýma obklikama a bloumat nad tím. Než pořád kolem ní skákat a furt A co ti je? A ježiš tak mi to řekni.. Tak mi to prostě řekni, nebo s tím dej pokoj. F: Tak vždycky je lepší tu pravdu slyšet od něj (přítele) než třeba od jeho kamaráda. Mně přijde ještě nejhorší, to řešit přes někoho. Já nesnáším, když se do toho vztahu zatahuje další třetí člověk. Prostě je to soukromá věc a nikdo do toho kromě jich dvou nevidí. Jen oni ví, jak to mezi nima je. K: Tak vždycky je to mezi těma dvouma, tak proč do toho zatahovat někoho dalšího. D: Jenže kdyžto pak každej řekne svému kamarádovi, tak třeba tý holky kamarádka nebude chtít, aby s ním ta holka trávila čas a ten kámoš je může chtít třeba rozeštvát, tak bude schválně proti ní a prostě bude celý zaolatený a pak nikdo vlastně neví, co má dělat, koho poslouchat, jestli kamaráda, kluka.. E: A hlavně je taky lepší to slyšet mezi očima, než třeba přes facebook. H: No. Můj kluk si třeba chce furt jen psát než volat, to je hrozný. E: No on too většinou ten jkluk řekne přes ty zprávy víc, že jo, než do očí. D: Tojono, protože an to jinak nemá koule. G: Tak oni si to i pak přeposílaj, co si píšem, kámošum, aje to vytržený z kontextu a taky nevidí pak to okolo. D: to je takový to: A co bys na to napsal ty? Jo tak to je dobrý, to jí napíšu. Pak prostě ti už nepíše, co on si myslí, ale co mu řekne jeho kamarád. A přitom tak on neví, jestli tu hoku má rád, třeba může chtít jen uškodit. E: A taky že z toho textu úplně nepoznám, jak to myslí. třeba tón kterým to říká a tak. F: Nebo třeba takový to vytahování starejch věcí, co už třeba byly vyřešený. D: Ale to tys to a to. A tenkrát, když jsem byli tam a tam, tak tys.. C: Jako právě většinou to řešení po telefonu, že když mi něco napíše a já nebudu vědět, ci ji na to říct, tak já si to zobrazím a nechám to a budu přemejšlet jak jí na to odpovědět. Jenže to je ta prodleva tý reakce, kdy já se snažim si už vymejšlet, že jí to nezačnu říkat upřímně. Že kdybysme si to řekli z očí do očí a já nevěděl co říct, tak jí buď řeknu pravdu, svůj názor, co si na to myslim a nebo jí řeknu, hele já prostě nevím, nebudu

si nic vymyšlet a řeknu jí ti narovinu. Já: Takže ten telefon je spíš bariera? C: No že spíš svádi k tomu si vymějšlet, domejšlt si a přibarvovat si to. F: Že je čas si to promyslet. E: A hlavně tam si každéj dovolí napsat víc, než by dokázal říct. Já: A co děláte, když zjistíte, že se takhle radí s těma kámošema? D: No jak kdy. Tak někdy to poznám, protože vim, že by mi tohle neřek a třeba znám i toho kámoše. (souhlasné přikyvování přítomných)

K:Že znám toho, kdo mu radí, tak vim z čí hlavy to je. D: Tak to vždycky zapře žejo. F: to je neřešitelný, to si můžem myslet. A stejně se neřpizná, i když to třeba řeknu. E: Já třeba to co je napsaný neberu vážně. K: To je třeba zas blbý, když ti napíše sraz v 5 tam a tam... (Smích) A je to teda problém? Když to zjistíte, že se takhle radí? F: tak on se stydí za to, že jo, že si nechá takhle radit. Takže to zapře, ale já vim, že to tak třeba je a pak vznikde další hádka, že ty mi kecáš a už se to točí. B: A hlavně je zmanipulovanej tím kamarádem, že daj prostě na ty kamarády. Ale oni toho kluka neznaj v tom vztahu, jak se chová. To je většinou jiný to chování. L:to taky třeba, že se chová jinak. F: ale o asi i holky. B: Ale holky se nedaj tak zmanipulovat. D: to asi záleží. A nějaký nejčastější důvody, kvůli čemu se hádáte? C: Kvůli maličkostem.Naprostym blbostem, málokdy je to nějaká velká věc. Když je to velká všc, tak je to větinou vyřešený hned.Ale když je to maličkost, tak se to třeba táhne tři dny, že je naštvaná. K: nejhorší jsou takový ty blbý vtipy.to je vždycky uoplně nejhorší. C:To jo no, protože když to ta partnerka nepochopí, tak se hned urazí a to mi třeba mezi klukama nemáme. Že když kluk něco nepochopí, tak si tořeknem a dobrý. Ale když partnerka se hned uráží. G: A nebo třeba i takový to: Já jsem slyšela, že..tak se vlastně urazí, že mu plně nevěřím a že už jenom to, že uvažuju nad tím, že by to mohl bejt prvada, tak ho to vlastně uráží.Tak třeba chápu, že v nějakejch chvílích ho to může štvát, že jsem rovnou neřekla, že je to blbost, ale když vám to třeba řekne nkdo, komu věřite, tak je to takový těžký. A zase řešit to, tak je to zase hádka A ty mi nevěříš, a já že mu věřím a on zas, že ale víc věřím támhle někomu.. Tkaže se vlastně pohádáme, ale neuzavře se to a odejdem od toho.. a jdem dál. F: Potom taky asi každéj zná takovýto čtení zpráv.Což je pro mě taky uplně nepřijatelný, když jako lezení do soukromí, že by si třeba chtěl přečíst moje zprávy s kamarádama. Že ho zajímá, co já si píšu s někym jiným. K: Aby měl tu jistotu.Ale tak to asi dělá každéj kluk. Mě to taky třeba zajímá. D: Tak zajímá,

ale je rozdíl, když ji vezmeš telefon, když je ve sprše. E: Tak to je asi takhle o domluvě, jak se domluvíte. B: Tak můžeš si ten telefon zaheslovat. C: tak ale pak dostaneš zase jen za to, že máš něco zaheslovaný. K: A tak když má něco zaheslovaný, třeba jenom tu aplikaci na zprávy, tak asi má co schovávat. E: mně když se zeptá, jestli si může půjčit můj telefon, tak mut o dovolím, ale když jdu třeba pryč a on si ho vezme, tak to mi vadí. K: tak to je jiný no, když se jdeš osprchovat a on ti ho veme.. C: Nejlepší řešení je si vzít partnera s sebou do sprchy. K: tak když má člověk zaheslovaný ten mobil, pak ty aplikace na zprávy a pak ještě některý konverzace s někým, tak je to prostě divný. Já: A jak na to přijdeš? K: náhodou(smích) Tak člověk většinou počítá jen s jedním zaheslováním a když se přes něj dostane a pak anrazí na další, tak mě to prostě naštvě. Já: A kdyby to bylo opačně, že by se tobě partnerka dobývala do telefonu, tak je to v pořádku? K: (mlčí) C: tak mě když se partnerka dobývá do telefonu, tak nemám problém jí říct heslo, ona si to tam zadá a ten telefon si otevře. A já protože nemám co před ní skrývat. Ale zase třeba mi vadí vůči mě, že ona mi to heslo neřekne. E: Ale když si ho chce pučit a seš třeba s ním, tak říkám, ok, ale když pak najednou přijdeš a ona má v ruce tvůj telefon a jako ty sis psala s timdler? A proč? To jako prostě.. B: Ale já třeba jen ráda vidím, na co kouká, i když tam nemá co skrejvat, tak to mám prostě ráda, že se epodívám, co tam dělá. K: prostě takovej dobrej pocit, žejo, když můžu..

G: Ale tak třeba když se někdo svěruje mě a pak by si to on přečet, tak to přece není jeho věc. F: nedělá se to prostě. B: to je prostě soukromí. Já: Vnímáte to jako narušení, kdybyste přišli na to, že vám partner nebo partnerka čte zprávy? L: Tak dneska už to heslo jde zjistit jednoduše, jsou už na to i různé programy, mě už několikrát ukradli instáč.

D: ten facebook je prostě zlo, že se takhle leze do soukromí. C: ale zas já to mám dobrý v tom, že já to svý holce řeknu a ona je jak zlatá rybka a za pět minut to neví. Já: A ty jsi K říkal, že by naopak vadilo, kdyby ti to nedovolila partnerka? K: Tak když mi to nedovolí, tak má co skrejvat. L: tak když tam nic nemám, tak bych mu to dovolila. F: Ale třeba jde zas o to, že bych si třeba psala s Eliškou, ona by mi napsala, co je jí soukromí, tak proč by to měl číst někdo jinej? B: Tak já si myslím, že ten kluk jde cíleně, že ho třeba nezajímá co si píšeš s kámoškou, ale spíš třeba s nějakýma klukama. Já: tak teď' envim, je to ok, dát

svoje heslo přítelkyni, přítelovi? mluví pátej přes devátej - na facebook dají 7 do telefonu 4 D: ta C: tak když s ejí na to heslo zeptám a ona mi ho dá, tak enmám potřebu zjišťovat, jestli ona si píše tady stim nebo tadystim. já si udělám co potřebuju, tařeba něco přehrát a vrátím ho. K: tak už jen tím, že mi dá to heslo, tak mi dá najevo, že nemá co skrejvat a ještě mi důvěřuje, takže proč bych se jí hrabal v tom, s kym si píše, ale když tam má dvacet aplikací, aby s ejí tam nikdo nedostal, tak to je divny a je jasný, že má co schovávat. G: a nebo je jen opatrná, kdyby někdo našel její telefon K: tak pak by neměla mít teda problém mi říct to heslo. C: Hm (přikyvuje) G: to už je paranoia L: ale zase když se tý holky zeptáš, tak i ona se může urazit, že jí nevěříš, jako proč, proč chceš po mě heslo? ty mi nevěříš, že si s nikym nepíšu? Takže i takhle varianta. Já: Je to teda takový dvousečný, je to jak známka důvěry, když mi partner heslo dá, ale současně pookud ho vyžaduje po mě, známka toho, že mi nevěří? F: Jo no. (přikyvujou) Já: ještě něco vás napadá, kvůli čemu se s partnerem dostáváte do sporu, nebo kvůli čemu jste našťavný, smutný? K: třeba když mi napíše slohovku a já na to odpovím dvouma slovama a jí to našťve. Ale já prostě nemám proč jí na to napsat další slohovku. já chci třeba spát. tak napíšu třeba jen ok. D: jo to je taky dobrý no.. L: tak to snad jen “zobrazeno” je lepší než jen ok .. I když to asi ne, ok je lepší než jen zobrazeno.. K: nebo když napíšu, že jí na to odepíšu zítra. C: Ale nejhorší je ignorace. Kvůli tomu jsem třeba já schopnej se pohádat. Že když já jí něco napíšu a ona neví, co mi má odpovědět, tak kdyby mi to aspoň napsala, než prostě že nic nepíše. Ať aspoň napíše, že neví, a já pak vim, že neví, ale jen “zobrazeno” to je prostě nejhorší. G: mě třeba ale nejvíc vadí, když mi ani to zobrazeno nedá. Že vim, že tam je (na facebooku), že viděl, že mu píšu ale ani si to nezobrazí. K: v tom jsou dobrý zprávy (na telefonu), že nevíš, jestli si to přečetl. G: ale tak zase víš, že má telefon furt u sebe.. L: prostě kdyby nebyl facebook, tak je to všechno lepší. E: to jo no.. D: ale tak to by sea třeba zas neseznámila s tím klukem. L: to je pravda no. C: tak zase facebook udělal takovýto, že teď už nemáš potřebu za ním jít, ale prostě konverzujete si každej z domova. A přes ten počítač nemáš taky takový zábrany. Já: a je facebook teda výhoda? C: ne právě že nevýhoda. že se pak hodně ztrácí ta konverzace..

K: taky ten čas, cop bych třeba chtěl trávit s tím člověkem takhle trávím u tá

klávesnice. C: jako výhodu to ale zase беру, že to urychluje tu komunikaci s tím druhým. Když potřebuju mu třeba něco rychle sdělit, tak mu to napíšu. Ale když mu fakt chci říct něco osobního, tak je lepší se podle mě sejít. Já: že díky tomu facebooku spolu netrávíte tolik času? C: no protože proč být spolu, když si to můžeme napsat.. G: ale tak to je taky o těch prioritách, jestli si ty partneři řeknou, budu si radši psát a každému na jiný polokouli a je jim to jedno, nebo spolu chtějí trávit ten čas. Ještě něco by vás napadlo? E: očekávání. Když moc očekávám a on je nenaplní, ty očekávání, tak se pak zklamám a můžu si za to vlastně sama, že moc očekávám. C: když ta partnerka se pak třeba většinou urazí. Že něco očekává, ale neřekne mi to a pak se naštve, že jsem nesplnil její požadavky. ale když to tak řeknu, tak já jí do hlavy nevidím a pokud mi to neřekne, tak s tím nic neudělám. K: to je dobrý, já si do hlavy taky nevidím.. (smích) Já: Takže zase se vracíme k tomu, když v tom vztahu není ta komunikace přímá, ale spíš obkličkou, aby se druhý sám dovtípil? (přikyvují) Já: A pokud jste tedy v řešení nějakého problému, čeho chcete dosáhnout? všichni svorně jeden po druhém: kompromisu K: ne tak člověk si nemusí prosazovat to svoje, stačí když jsou spokojení oba (smích) K: tak třeba když ví, co mě štve a dělá jako že nic a dělá to dál, tak mě to pak štve ještě víc. C: ale zase ustupování jen jedné strany nejde zas do nekonečna. Každýho jednou přestne to bavit a chce aby i ten druhý mu ustoupil. Ten kompromis je taková střední cesta. Jo, ustoupím jí prostě, vypustím nějaký svoje nároky a vyhovím těm jejím, ale potom, když budu chtít zas něco já, tak budu očekávat to samý. G: ale pak taky záleží, jak je to vážný věc. F: taky je ale důležitý, aby si to ta strana uvědomila, že udělala třeba chybu, tak aby to přiznala, omluvu nějakou, ale aby to tak fakt myslela. L: od srdce Já: A to samotný stačí k vyřešení toho problému? F: Jo, je to určitě lepší, než nějaký vymyšlený argumenty proč to tak bylo a tak dál.

Příloha IV. Přepis OS 3

Já: co si představíte pod pojmem komunikační problémy?

F: neschopnost najít kompromis, nebo pochopit problémy, nebo důvody, proč třeba se něco tomu partnerovi nechce, nebo nejde a tak..

Já: Neschopnost druhého pochopit problém, který mu druhý sděluje?

F: jo a nejsou schopný pak najít to řešení, nějak se posunout dál

E: Třeba taky špatné pochopení potřeb toho partnera a nebo nějakých cílů. Třeba, že jeden je cílevědomý, chce něčeho dosáhnout a druhý mu v tom jakoby brání. Že mu říká, a proč tohleto vlastně chceš a vůbec ho v tom nechápe, že je cílevědomej.

Já: může to být tedy nějaká rozdílnost hodnot a životních cíů, ve kterých mu ten druhý brání? Tak jsi to myslela?

E: hm příkyvuje

Já: A máš s tím nějakou zkušenost?

E: Ano, to jsem zažila a je to z mojí vlastní zkušenosti, protože obecně, ty chlapy nemají rádi, když jsou ženský více cílevědomý, než oni. Takže to se může stát.

Já: a mohal bys uvést nějaký příklad, kdy sis to třeba uvědomila, že se to děje ze strany partnera?

E: třeba, jak chodím do práce, ta mám celkem soboty neděle víceméně plný, protože se musím připravova, dělat určití rozpisy na ty zápasy a to bylo: my spolu trávíme málo času, ale kvůli tobě, že ty musíš dělat věci do práce a kvůli tomu, že prostě potřebuješ dělat tohleto. Chceš jít na vysokou školu a co pak bude se mnou? Já už chci pracovat a ty jako budeš 5 let na vysoký škole? A co z otho bude? Co když se ti to nepovede napoprvý? Co když tam budeš 6 nebo 7 let. to pak už vlastně nemělo cenu.

Já: takže to byl důvod k ukončení vztahu?

E: ano. a když si to pak ten člověk uvědomí, že ten druhý ho úplně vytrhává z toho svého snu, toho cíle, tak prostě to byl okamžik, kdy jsem řekla, že to stačí.

M: nebo nároky rozdílný, když jsou.

Já: a mohl bys uvést nějaký příklad?

M: (mlčí a vyadá, že přemýšlí) tak asi neuvedu.

P: A nemohlo by to být třeba tak, že tak, že když je žena z míň bohatý rodiny, tak že musí přebírat jako tu úroveň manžela? Jako chovat se třeba na nějaké úrovni ve společnosti a tak?

M: ne to ne. ono je to dneska spíš rozdělený sociologicky, takže spíš tak, že v rodinách jsou různé zvyky, že člověk, který je třeba z vesnice, tak má jiné návyky než člověk z města, takže tak spíš obecně. nějaký maličkosti,, zvyky třeba z domova..

Já: Třeba trávení svátků s rodinou si umím představit, že v rodině, která je např. více nábožensky založená, tak budou zvyklí 24. být společně celý večer a i daál svátky trávit spíš rodinně, kdežto někdo jiný může třeba být zvyklý po večeri jít za kamarády. Takhle

nějak jsi to myslel?

M: Jo, třeba tak, nějaký takhle rozdílný zvyklosti prostě.

F: napadá mě volnost. Jakoby třeba, že někdo z to vztahu chce trávit víc času s kamarádama, protožemu na nich záleží a ten druhý to třeba není schopen pochopit. Že ho chce mít jen pro sebe a nechce, aby čas trávil s těma kamarádama tolik.

Já: A stalo se ti to někdy?

F: Jo.

Já: a jak jsi to řešil?

F: normálně, šel jsem s kamarádama. Já jsem takovej, že když vidím, že ten člověk to není schopen pochopit, tak to pro mě nemá význam. Když já si to nemyslím.. třeba byl jsem dlouho pryč a pak jsem se vrátil. Tak jsem byl chvíli s ní a pak jsem bejt chvíli zas s kamarádama a tam byl ten problém. Že mě neviděla stejně dlouho jako ty kamarádi, tak mě chtěla vidět dýl, ale já jsme chtěl bejt i s těma kamarádama, ale ona zas, že.. tak se prostě občas pohádáme

O: Tak jí máš vzít mezi kamarády, ne?

F: to ona nechce a já to chápu. oni jsou některý takový úchylnější a maj třeba nějaký narážky, mně to nevadí, ale jí to může vadit a chápu to. Ale teď jsem prostě ji nechal vychladnout a pak jsem se zeptal, jestli jí to došlo, jestli to pochopila, proč to chce a že je to důležitý pro mě a většinou jí to prostě dojde.

dlouhý ticho

Já: a kdybych se zeptala konkrétněji, kvůli čemu se hádáte, na čem se neshodnete se svým protějškem?

O: tak mě třeba napadá žárlivost. Že kvůli žárlivosti se třeba často hádáme, nebo, že na sebe máme málo času, že se moc nevidáme, protože ten jeden se chce vždycky vádat víc a ten druhý třeba nemá tolik toho času. Takže ten čas si ymslim, že je celkem velkej problém. S tím jsem měla vždycky trochu problém. Ještě jak jsme na těch středních školách, tak některý chtěj jít na vysoký nebo třeba jet do ciziny, tak je to takový že ty vztahy jsou trochu narušený, bych řekla tím studiem.

Že ten druhý nechápe, proč se třeba učí, místo aby byla s ním..

E: Když se třeba blíží ty svátky, tak třeba rozložení času trávenýho s těma rodinama. Jak jako je jedna rodina třeba toho přítele a jedna ode mě, tak jako vždycky, ne úplně spory, ale jsou tam takový ty výměny typu”s tvejma rodičema jsme byli před dvěma tejdnama,

tak to je jasný, že teď budeme s mejma” a to je pak takovej rozpor u koho se teda bude na ty svátky, s kým budem 24. 25., a takhle se to pak celý rozkouskovává na ty dvě rodiny a je to záběr, protože člověk nemůže pak pomalu ani bejt s tím člověkem, kterýho má rád a hned se to musí rozdělit do těch rodin. Že to pak vlastně dělaj, aby byly spokojený ty rodiny, ale ne jak to chtějí oni sami.

Já: a ty to máš jak s těma svátkama, je pro tebe důležitý být na štědrej den s partnerem?

E: Já ještě moc nemám na vybranou. Já jsem prostě s rodinou a беру to tak, protože samozřejmě s rodinou jsme byla celý život a chci s nima bejt i dál a má to tak i partner a jednou, až spolu třeba budem bydlet, tak to taky bude třeba něco jiného. A to třeba budeme spolu, ale teď ještě ne.

Já: A jakým způsobem probíhá rozhodování u koho tedy jaký den budete?

E: Je to způsobem kompromisu. Protože oba dva jsme stejný povahy v tom, že jsme schopný ustoupit tomu druhýmu v tom, když víme, že je to pro něj důležitý. Že když 25. se má slavit u dědy, tak prostě tam jeden a pak pojedem za mojí rodinou a pak jeho, aby jsem byli prostě oba spokojený. Nejsou to žádný hádky na ostrý nože.

O: Ještě si myslím, že je problém, když jeden ten partner neví, co chce. Že tím trápí toho druhýho.

Já: A můžeš mi přiblížit, jak by se to projevovalo?

O: Že třeba znám hodně párů, co se často rozchází a pak schází. A je to právě kvůli tomu, že ten člověk neví, jestli s itm druhým chce bejt, tak ses ním rozjde, pak zjistí, že mu chybí, tak se zase s ním dá dohromady.. a takhle prostě furt dokola. Tak to mi přijde takový padlý na hlavu.

P: přenášení nálad, že ho třeba něco naštvě, a pak to přenese na toho partnera. Že je vošklivej na něj, místo na někoho jinýho.

E: nebo přílišná empatie, když jsou si tam blízky, že když je jeden smutnej, tak je i druhej a teď když by se to takhle střídalo furt dokola, tak jste vlastně furt jenom smutný.

O: já si právě myslím, že je i v tom vztahu důležitý pochopení. Tadyto bylo takovej extrém, ale že když jeden nechápe toho druhýho, tak ten problém, pak nemůžete ani vyřešit, protože to prostě nechápe. Takže je důležitý se umět vcítit do toho problému.

Já: tak to asi souvisí i s tou otevřeností toho partnera. Že když se o těch problémech endokáže bavit, tak ten druhej ani nemá prostor toho druhýho pochopit.

K: jo to určitě no, že je důležitý mluvit narovinu. A taky že třeba, to jsem zažila u kluků, že

dělaj, že když maj problém, tak to v sobě dusí tejdne a pka vybuchnou a místo, aby řekli hend, co jim vadí a hend by se to vyřešilo a bylo to v klidu, tak vybuchnou a udělaj z toho scénu, zbytečnej problém..

L: Takový jsou i ženský. Že když se zeptá partnee, nebo v mém případě partnerka, co se děje, tak odpoví nic. A pak z ničeho nic začne řvát a tak, tak že to asi není jen u těch chlapů.

Asi i taky nějaká společná představa, jak by to v tom vztahu mělo vypadat. To zase narážíme na če, že jeden je takovej, že mu stačí se vidět se třikrát do týdne, protože má hodně zájmů, školy a tak a ten druhej by se s ním chtěl vidět každý den, tak to je taky problém. Že by měli mít nějaký společný představy, jak b yto mělo být. Jinak se pak hádáte.

F: Paličatost. Že jeden není prostě schopnej uznat, že udělal něco špatně. To je podle mě většinou příčina hádek, že nikdo není schopen uznat, že tohle pokazil a furt se snaží argumentovat uplnýma blbostma. I když ví, že to udělal špatně, ale prostě nepřizná. To mi přijde někdy až směšný.

Já se tady těm věcem prostě asi bych se začal upřímně smát. Já kdybych se s někým hádal o tom, že nemá pravdu a viděl bych, že už mu došlo, že nemá pravdu, ale furt argumentuje blbostma, tak bych se asi začal smát a odešel bych.

O: To uplně nesnáším, když se někdo směje při hádce, to bych ho prostě zabila, kdyby se smál.

Já: akže mlže vzniknout i problém, když se nepotkají povahy těch lidí, že tebe by tenhle způsob reakce rozzuřil a ty by ses spíš nad tím jako povznesl a neřešil to už

O: nebo náladosvost toho druhýho, nebo když má ten druhej nějaký problémy třeba v rodině nebo zdravotní. Tak že ten parter musí bejt dostatečně psychicky silnej, aby to sním unášel takový problémy, že to taky spoustu lidí není. Že nedokážou podpořit toho partnera a pochopit ho v těžkých chvílích, že se radši na něj vykašlou.

Já: že když se objeví nějaká překážka, například, že se spolu nemůžou tak častí vídat, protože partner musí zrovna doma s něčím pomáhat, tak aby se kvůli tomu na něj nenaštval ,ale spíš ho podpořil, “Jo, to je dobrý, vyřid’ si co potřebuješ a už budeš moct, tak dej vědět”

O: takových moc není právě.

V: taky třeb když spolu nekomunikujou ty partneři, že prostě ten druhej neřekne, jak by to

chtěl a pak ten druhý ani neví, že dělá něco špatně a pak se z toho stává větší a větší problém a může to skončit rozchodem, když se o tom nekomunikuje.

E: Třeba co je určitě dobrý, že když se partneři vidí po delší době, třeba 3 4 dny se neviděli a během hodinky si řeknou, co zažili, a když jeden z nich to neudělá, tak ten druhý si může třeba myslet, že něco mu zakrývá a nechce říct. A ten druhý třeba může mít jen špatnou náladu. Že prostě když spolu nejsou otevřený, tak pak z toho může právě třeba vzniknout nějaký podezírání a tak.

Z: mě třeba přijde i vzdálenost jako velkej problém. Protože pak oni nevědi, co ten čas, co nejsou spolu, tak co ten druhý dělá. tak to taky může bejt pak problém. že neví, co ten druhý prostě v ten den třeba dělá a ten druhý nemusí říct třeba všechno, když se vidí po tejdnu.

Já: že nemají kontolu nad tím, co ten druhý zrovna dělá, když není s ním?

Z: jo.

Já: a jak bys tuhle situaci řešila?

Z: Asi bych se to snažila nějak zhruba zjistit od něj. Nějak obklikou.. Že je pro mě důležitý spolu komunikovat a vědět o tom druhým.

O: to už mi přijde jako taková přehnaná žárlivost, že chce toho druhýho kontrolovat. Že by si třeba každé de volali, tak by věděli, že asi nedělá nic špatnýho. když si s ním volá. Že ho nepodvádí? (smích kolektivní)

E: to mi přijde hrozný. to telefonování každé den v určitou odbu, to je jak kdyby ke mně měl přijít někdo na kontolu, estli náhodou nedělám něco špatnýho. takže to už mi přijde přehnaný. Takový i narušování toho osobna, že když prostě potřebuju, něco si dělat, tak to třeba přestat volat, protože si musíme zavolat, tak to mi přijde přehnaný.

V: Tam je důležitá ta důvěra v tom vztahu.

O: nebo dkyž si ten jeden vybíjí na tom protějšku ty problémy svoje, co se mu třeba nepodaří ve škole a pka je protivnej na toho partnera.

dlouho ticho

Já: a co byste řekli ocialním sítím, ovlivňují nějak vaše vztahy?

E: je to podle mě taková větší kontrola, je to klíč k tomu, aby ten jeden kontroloval toho druhýho ještě víc, protože s emže podívat s kým se kamarádí, komu lajkuje fotk, s kým si píše. Takže pak už jen stačí získat ten telefon a ví uplně všechno a to je uplně strašný. Kdyby ty telefony a facebook nebyly, tak podle mě ty vztahy jsou silnější.

L:jenže to je zase na té důvěře. Když ti budu věřit, tak nebudu checkovat s kým si píšeš, nebo projíždět zprávy.

O: Ale zase jestli ten jeden dá důvod nebo podmět k tomu, aby ten druhý mu musel líst do telefonu, tak to taky není dobře. že kdyby mu nedával důvod, aby žárlil, tak tam nebude chodit.

Já: a co by pro tebe byl ten impuls, že by sis řekla, radši se mu ještě podívám do telefonu?

O:Kdyby třeba často chodil s nějakou holkou ven a nebo prostě kdybychom spolu šli a potkali bysme jí někde a on by se k ní nějak víc měl. nebo kdybych někde něco slyšela, že jej někdo viděl, i když já bych se ho asi nejdřív zeptala na to. a a kdyby prostě to vypadalo, že mi nechce něco říct a byla jsme z toho zoufalá, že bych nevěděla, co dělat, tak bych se asi koukla.

Já:A co bys s tím dělala dál?

O: no chtěla bych, aby se s ním míň vídal.

Já: dáváte svoje hesla partnerům?

E: když vám ten druhý dá heslo, tak mi to přijde fakt jako taková známka důvěry, že mu je úplně jendo, jestli se tam podíváte, nebo ne.

M: ještě bych řekl, že strašně důležitá je upřímnost.že když někomu něco vadí, tak to říct přesně, co to je a ne to obcházet úplně kolem a zbytenč ě to natahovat. Říct prostě konkrétní problém, konkrétní věc, cíl a ne to obcházet a nevymejšlet blbosti. že třeba když se mi někam nechce. Tak říct proč. a nevymejšlt si, že třeba není mi dobře, ale prostě mě to nebaví, nepůjdu tam a nevymejšlet si zbytenčě nějaký blbosti.

Já jsem třeba rád, když mi to prostě řekne, i když je to třeba něco proti mě, nějaká stížnost, ale abych věděl přesně o co jde a mohl s tím něco dělat.

ticho.

Já: Vzpomenete si, co je vám třeba vyčítáno od partnera? Nebo co vy naopak vyčítáte partnerovi?

O:někdo třeba dává i málo najevo svoje pocity, že tomu drzhýmu to nestačí a myslí si třeba, že ho nemá rád. Ale třeba to tak není, jen to má prostě takhle nastavený. že každý člověk ty city projevuje jinak a pak je takový složitý, když třeba s někým chodíte a ten vám dává nějakým způsobem ty city najevo a pak zas chodíte s někým jiným a ten vám je dává najevo zas jinak, tak že si musíte na to zvyknout.

já: že někomu stačí jako důkaz lásky pohlazení a jinej potřebuje slyšet to miluju tě.

O: tak no

Z: třeba mi i přijde, že se některý kluci drží zpátky, aby třeba ta holka si náhodou nemyslala, že jsou do nich zamilovaný a pak toho třeba nějak nezneužila.

O: jo o je právě to, že některý holky to jako třeba zneužívají a klidně ho i podvedou a jiný by za to byly i rádi.

E: mně to přijde hlavně třeba u těch páru, co si myslíte, že jsou ideální. A pak se s nima bavíte zjistíte, že on má tamhle někde milenku, ona má milence a jsou spolu napovrch v pohodě.

Já: tak to asi i tomu napomáhá facebook, že vidíte usmívající se lidi, ale nemusí to být úplně realita.

E: třeba ohledně toho facebooku, tak tam jak se dají označit ty vztahy, tak mně úplně drásá, když tam má někdo to datum, jsou to asi tak dva dny a hned já tě miluju, to prostě nemůže být upřímný. že je to prostě hrozně rychlí, nebo jdeme na kafe, ak to hned musíme druhým ukázat a vyfotíme oběd.. a podle mě prostě když jsou ty lidi fakt šťastný, tak tohle nepotřebují k tomu, aby to všem ukazovali.

O: jo no, že když je někdo šťastněj, tak to nemusí ukazovat.

Já. co byste si teda mysleli o partnerovi, kterej se s váma bude chtít fotit a dávat na fb?

E: může to být takovej vykřičník toho, jako proč to dělá? je to opravdový? Protože kdyby si to fakt tak užíval, jako já v tu chvíli, tak si to prostě bude pamatovat, nemusí to fotit a nevzpomene si na to ani

O: že třeba mlže chtít naštvat bývalou partnerku, pochlubit se..i když zase je hezký když s váma někde přidá fotku a dá tam to srdíčko

E: nebo ty statusy komplikovaný vztah, nebo jako nevim, co si pod tím mám představit ticho

Já: a jakým způsobem se snažíte řešit ty vzniklé problémy?

O: promluvit si, přijít amluvit o tom, ale právě když to nejde, si o tom promluvit, nebo to druhý nechápe, tak je to pak těžký a nepřispívá to tomu. Nebo když to nechápe, tak mu třeba nějak dělat ty věci a ukázat mu, jaký to je.

Z: já ho nechám asi vychladnout. že když se pohádáme, tak vědět, že ten druhý potřebuje třeba chvilku an to, to vstřebat a že za chvilku přijde omluví se třeba , nebo to pochopí

Já: přizpůsobit se i trochu tomu partnerovi, jak on to prožívá

Z: no no no, ne mu to prostě dokola vysvětlovat a brát si svojí vlastní energii, ale jen mu

to jednou vysvětlit a prostě dokud to nepochopíš, tak smůla no.. že prostě já za tebou nepřijdu, tys udělal něco špatně, tak ty si to musíš uvědomit a dokud si to neuvědomíš, tak ok, bavíme se spolu, ale prostě je to chladnější. a ten druhý prostě pak pozná, že je něco špatně a začne si to v té hlavě sumírovat a přijde na to, co udělal špatně a pak za tím druhým přijde a omluví se.

Já: Máme posledních pět minut, je ještě něco, co vás v průběhu napadlo a chtělo byste to zmínit?

E: Asi že čím víc lidí se do toho plete, tím je to horší. když do toho vztahu se třeba chtějí nějak angažovat rodiče těch dvou anebo mu něco nakazovat, co mají dělat, tak to je úplně nejhorší, co omůže být, o tom vztahu si mají rozhodovat ty dva a ne ty okolo.

O: a taky oblihování téma kamarádama. To je taky takový častý. když si přivede novou přítelkyni a chce ji představit kamarádům a je jim třeba nesympatická, tak buď se může stát, že ten přítel si na ní stojí a přestane s těma kamarádama stýkat, protože to asi nejsou kamarádi a nebo prostě řekne, že ta přítelkyně je špatná a už ji nemá. Že to hodnocení kamarádů je teď celkem častý. Že když ten člověk není třeba úplně charakter, tak že senechá prostě ovlivnit tím, co říkají ty kamarádi.

B: Nevím, mně přijde, že jsme ve věku, kdy by to mělo být všechno takový hezký a ne se zabývat nějakými problémama..že prostě když teď už bysme měli nějaký problémy, tak to je prostě špatně. To by tak nemělo být.

Já: Že jakmile se tom vztahu ukáže nějaký problém, partnera nebo v tom vztahu, tak že

O: ještě me napadlo třeba nechtěný těhotenství, to mě se třeba nestalo, ale že ten jeden chce to dítě ten druhý ne, že to třeba zatají na chvíli a potom už třeba není možné potrat a můžou se o tom pak hádat.

E: k tomu nechtěnému těhotenství jsme právě slyšela od sestřenice, že ta přítelkyně byla mladší, on byl o dost starší a ona nějak otěhotněla, nechala si to vzít, rozešla se s ním, a pak mu vyčítala, že to udělala kvůli němu. že vlastně kvůli němu se tohle celý tlaol, ale vlastně mu to ani neřekla, že je těhotná.

V: mně třeba přijde jako problém, když partneři řeší nějaký ten problém přes sociální sítě, že se radši nesejdou, nevyříkají si to, ale píšou si o tom.

Já: a v čem ti to přijde špatný?

V: je to takový neosobní a vlastně někdy ten člověk napíše něco, co by neřekl a pak ho to třeba může i mrzet, ale už je pozdě.

M: tak vždycky je jednodušší ty věci říct, když toho člověka nevidíte.

L: pro mě to je i takový, že mám pocit, že mu ani nestojím za to, aby mi to řekl do očí. že to radši napíšem že nejsem dost důležitá pro něj.

P: a taky třeba až si to můžete i vyložit jinak. Třeba že jednou nenapíšete smajlíka a on hned, tobě něco je, neco se ti stalo? Nebo že nějakou větu si mlže vyložit jinka může z toho vzniknout hádka jenom kvůli tomu.

O: tak protože taky záleží na tom tónu hlasu, jak se tváříš a to není vidět.

K: mně ještě taky přijde důležitý, co ej jeden pro druhýho ochotnej obětovat. když ta holka třeba přijde ze školy a má toho učení fakt hodně, tak přijde domu a začne se třeba hned učit úplně do večera. Ale ten druhý si řekne, nojo, ale dyť se může učit večer a teď může bejt se mnou. A může to vést k tomu, že ta škola aučení je pro toho druhýho důležitější než on. přitom ta holak to nemyslí zle, nedělá nic jinýho, přijde domu a začne se učit, ale ten druhý může přemejšlet, proč netráví ten čas se mnou. že pro ní není tak důležitěj

E: nebo já třeba nemám ráda ten typ rodiny, že ženská uklízí, vaří a dělá skoro služku tomu chlapovi, protože není ani schopnej se zvednou a udělat si čaj. A třeba naopak se mi líbí, když ta ženská potřebuje něco udělat do práce a ten chalp třeba udělá tu večeři, nebo utře prach.. že prostě si dokázat vyjít vstříct, když je to potřeba.

Příloha VI. individuálních rozhovorů

Rozhovor č. 1

O: kdyby jsme začaly otázkou co si pod tím představíš nebo jaký máš zkušenosti s těma příčinama komunikačních problémů? P: No, tak my se hádáme třeba kvůli škole. Můj přítel se jmenuje A. Prostě neřeší tu školu jako já, protože já chci mít dobré známky a teď je potřebuji kvůli průměru na vejšku. Ale prostě mě ždycky rodiče učili, že škola je na prvním místě. Já mám v hlavě zakódovaný, že musím udělat úkoly. Já prostě bez úkolu neusnu a jemu je to jedno. Mě možná baví ta škola, nebo já nevím. On prostě kouká na televizi na seriály do noci. Nebo on hraje šachy, takže prostě kouká do noci na nějaký šachový turnaje. Škola je mu prostě jedno. Přijde nenaučený a to já neumím. A já o tom třeba chci mluvit o škole nebo něco podobného. Teď například řešíme maturák, tak to on také řešit nechce. Protože nevím, protože je to paličák. A když se o tom bavíme, tak buď dostanu vynadáno nebo prostě: “nemluv o tom teďka už není škola.” Teď vím, že bude problém určitě, protože jsou Vánoce a budou prázdniny a máme ples 20. ledna, takže

chceme dělat nějakou tu výzdobu, přípravy, určitě si budeme psát na Facebooku o nějakých věcech takhle. No a on říkal, že to ale prostě vůbec nechce vidět o Vánocích. Že Vánoce jsou prostě Vánoce, není to škola ani maturák. T akže tady to je často problém a pak někdy nevim, často vím, že třeba mám pravdu a on ji nemá a nedokáže to prostě pochopit, ale tak to je asi klasika. Že vim, že něčemu orzumim víc, než on určitě, že jsem se to učila nebo když se bavím o něčem s rodičema doktorama o něčem, tak vim, že tomu rozumím a on to nemůže vědět, protože nemá odkud by to vzal a stejně se o tom bude se mnou hádat. A vyjde najevo, že mám pravdu, ale on to stejně nepřizná. Ale tak to není zas takovej problém.

O: A jak jsi říkala na zčátku hned jako první. Že za nim přijdeš třeba s tím: “hele bude maturák, tak mě napadlo, že by jsme třeba mohli tohle..” P: On mi řekne, že ho to nezajímá, že o tom nechce mluvit, třeba prostě nevim, proč se tomu vyhýbá tady těm věcem. Já právě nevim, jak to mám třeba udělat. Já jsem od něj minule třeba potřebovala lístky na sezení. A já nemůžu rovnou mu napsat: “hele, dáš mi ty lístky na sezení?” Protože to bych to hnedka jako to.. to by nebylo dobrý. Takže musím mu napsat něco normálního, jako nevim: “Co děláš?” Taková ta klasika. A pak teprve: “prosím tě a co ty lístky, dáš mi je?” A on buď to to prokoukne a nebo ne. Že pak to je: “No, jako že stejně to píšeš jenom kvůli těm lístkum.”

O: A ty jsi říkala, že to musíš psát obklikou, proč?

P: Tak nemusím, ale je to lepší. Prostě ho to naštve tady ty témata. O: Takže je lepší začít o něčem vzdálenějším a potom se k tomu dostat, abyste se hned nepohádali? P: Jo. Ale já si stejně myslím, že ví kvůli čemu jsem začala tu konverzaci, že teď to zrovna potřebuju. Protože jako jinak normální věci si řekneme, jako nemusím mu je psát. Tak jasný, že něco potřebuju. Nevím, nelíbí se mu to moc. O: A co ty na to, když ti řekne, že se o otm maturáku nechce bavit? P: Já mu řeknu, že to potřebuju někomu říct. Nebo prostě, že potřebuji pomoc a on buď jako: “no dobrý, tak mluv” a třeba mi k tomu něco řekne, nebo za chvíli mě zastaví, že to fakt nechce slyšet. No a tak já přestanu a snažím se vymyslet nějaký jiný téma. Taky je to těžký s ním mluvit, protože on když přijde domů, tak on bydlí v Jirkově, tak my máme pořád teď odpoledky takže přijde domů třeba v pět. Musí vyvenčit psa, protože to u nich nikdo nedělá, což je půl hodina minimálně. A potom já fakt nevim,

co on dělá. On buď leží u počítače, nebo hraje šachy nebo jí. Nevím, protože oni si moc nepovídají doma, protože jeho taťka má hodně práce i když se vrátí a mamka hraje slovní fotbal na počítači, to ji nesmíš rušit. Takže pak se ho zeptám, co je novýho a to je taky špatně, protože pak on vyštěkne: "Nic není novýho, co by mělo být novýho? Nevim! A já říkám a co třeba u rodičů? Jsi říkal, že mamka něco..? A on: "Jó, dobrý no, mamka tohle" a konec. No, že to je taky pravda, že já mám tendence, že musím všechno vyprávět strašně široce a zaběhnout ještě někam jinam a nebo ho přerušit. To potom taky už nechce mluvit. Že jsem moc ukecaná asi. O: Můžeš mi to trochu přiblížit, abych tomu správně rozuměla? P: No že by asi byl radši, kdybych tolik nemluvila, nebo já nevim. Asi nemá co mi říct, když se ho zeptám, co je novýho. Tak asi nekomunikují v té rodině nebo já nevím, no. Nebo přijde mu to normální, protože já vyprávím všechno. Že já nevím, že jsme koupili kočce nové záchod nebo takový věci, tak já mu to všechno povím a pro něj to jako není taky důležitý asi ty detaily no. Ale my jako nehádáme se kvůli tomu nějak často. Prostě vím, co mu můžu říkat a co ne. Taky mu vadí, že ho pořád přerušuju. Ale to je protože to je takovej ten klasickej, když si povídám s nějakou kámoškou, tak to se přerušujeme pořád, to prostě holky dělaj a on na to není zvyklej ještě pořádně no.. O:A říkalas, že se nebavíte tolik o tom, co se děje když nejste spolu, ale že bys chtěla?

P: Jo,třeba. A nebo když někam deme, protože tady se musíme jít najíst na Zdrávku dolu. Tak já právě furt chci o něčem mluvit, něco probírat. Prostě psali jsme z chemie a já chci si o tom povídat. Protože nevím, jestli je to dobře, tak jsem z toho nervózní a on o tom právě radši mluvit nechce a má radši úplný ticho a jít jenom v úplným tichu, protože je mu takhle dobře, no. Takže tohle je takový, že bych radši chtěla o něčem mluvit. Ale zase nevím, jestli se dycky říká všechno tomu druhýmu, protože taky některý věci, některý holky maj na to kámošky a já třeba nemám nejlepší kamarádku. Já mám spoustu kamarádů, jako fakt hodně kamarádů, ale ne ty nejlepší, ale zase mám ségru, kerý bych řekla nějaký věci, no. Takže když se se mnou nechce bavit on, tak to říkám ségře.

Noo, co mám ještě za problém. Mám ještě problém, takovej.. občas jako mám problém s tím, jak co mají oni doma. Protože on je asi takhle nastavenej a já jsem zase nastavená jinak zase, no. Takže to právě nevím, jak by bylo, jako kdyby jsme spolu nějak teoreticky zůstali, tak já si právě občas říkám, jak by to třeba bylo s dětma, kdyby jsme je měly a s

Vánoce. Protože my se ségrou jsme zvyklí dostávat spoustu dárků a je to veliký ty Vánoce. A máme už ozdobený stromeček tejden asi, ale to nebyo běžný, ale hodně to řešíme, hdoně nakupujem. A oni jsou prostě zvyklí dát si jeden dárek a každej dostane jednu knížku nebo tak a tím to končí. A možná jsou spíš víc spolu a jako, že je to trošku jiný no... takže nevím, jestli kdyby jsme spolu zůstali, jestli by naše děti měly takový Vánoce, jako máme my a nebo takový jako mají oni. Že je to takový skromnější. Nedělej takový ty tradiční věci, neodlévaj olovo, nechodí na Červený hrádek a tak. A my pořád všechno možný, co můžem, to uděláme. Takže to maj trošku jinak nastavený. Nejsou takový materialisti asi ani, nevím.

O: A o tom se spolu taky bavíte? P: No jako nevím, protože já taky vim, že na tom tolik nezáleží na těch věcech.. Ale tadyto, to jsem s ním fakt neřešia, ale nevím. Občas, když mu píšu co dostal a to a on mi řekne: “No tak teta mi dala složený papírový žabky a jsou strašně suprový, protože to vystihuje, jak mě má ráda, že si na mě udělala čas.” A o tom se tam zrovna včera přemýšla, jestli mu to třeba jenom jako nenamlouvaj, že třeba nemají peníze, tak mu daj radši něco jiného. Ale já vim, že je to hezký, že mu daj aspoň nějaký dárek, ale jestli to je to vlastně z toho důvodu, ta jejich taková skromnost, že nemají třeba peníze a nebo jestli je to fakt jenom, že to takhle chtějí touhle cestou. Protože on mi třeba pořád říká, že oni nejsou chudí, ale jeho rodiče dělaj

na dráze, takže je zvyklej na úplně něco jinýho. Bydlí v malém baráčku, kde je teda pořád bordel a zima, protože tam bydlí se psem vevnitř, takže prostě tam se může vytírat jak to...a nic.. A my máme strašně obří barák a jako vypadá to úplně jinak. Ale furt mi říká, že oni si radši užijou, že jdou do divadla nebo něco a my si zase třeba koupíme věci no. Takže to je občas takový nepříjemný no. Ale nikdy neudělal, že by mi třeba nedal nákej dárek, nebo že by mi dal někdy jenom nějakou..

O: žabku... P: no tu sem taky dostala, ale ne jako jenom samotný. Ale ono je to taky hezký, když se to tak vezme, no. Takže tohle máme jenom jinak nastavený. No nevím, co tam vždycky dělaj doma u nich. To jako moc nechápu. Když přijdou z práce, že to neukliděj třeba a tak. Jako zase jasný, oni si nezvou návštěvu, když tam mají bordel, ale když tam někdy přijdu, když jdem třeba okolo a pak jdem někam na sbor nebo něco, tak je tam prostě binec, že na stole není místo na nic a tak. Ale to je asi zase tím, že ty rodiče na

to nemají čas. Protože to byly taky takový.. že teď už se o to moc nehádáme, no ale často jsem třeba říkala, že tam mají bordel a tak. A jako nemůžu mu to takhle vyčítat, ale taky jsme na to často narazili, že tam maj nepořádek. A to mi vždycky ale říkal, že to mu vadí, že takhle žít nechce. Takže taky jsem to často řešili no. Že jsem mu řekla, že tam nechci jít, nebo přespat o víkendu. Tak já už tam asi vlbec nechci spát. Protože jak oni mají asi tři kočky a mě nevadí jako zvířata, ale tam je prostě ten nepořádek. No nebo jak mají ty kočky, tak maj konzervy v kuchyni jako na polici, maj kočky misky a teď ta zeď je celá od tý konzervi. A jemu vadí, když mám nějakou takovou poznámku. On třeba v pokoji se snaží mít čisto, minule když jsem přišla do kuchyně, tak mně bylo úplně špatně z toho, jakej tam je nepořádek. Protože moje mamka je zase úchyl na uklizení, takže máme všude čistounko. No, takže jsem prostě už jsem tam hrozně dlouho nebyla a už tam nechci radši ani bejt, jaký mají bordel no... O: A jak na to reaguje A., když mu to říkáš? P: No jako je to vlastně, jako neměla bych mu to říkat, že jo, protože to asi není jeho chyba. A on si vždycky stěžuje na to, že má v pokoji zimu, že mu tam máma a pustila kočky, že ségra tam nechala otevřené dveře a pes mu rozkousal brejle. Jenomže já právě nevím, co mu mám na to říct. No tak je naštvanej a teď jako co mám dělat, že jo.. Že nevím, co mu mám na to prostě říct. Jak ho mám uklidnit. Že prostě tý ségře je všechno jedno, bere si jen peníze a co potřebuje a dycky jede domů jenom pro peníze. A žije v Praze. A fakt je taková, jako úplně free,

fakt jí je všechno jedno, takže tý je taky jedno, že nechává dveře otevřené do jeho pokoje a to byla nehoda, že jo, že ten pes něco udělal třeba. No a já fakt nevím co mám jako říct.. Jako koupíš si nový brejle? A teď mi na to řekne: "A kde mám na to vzít ty peníze?" no právě nevím, co mu mám říct, aby ho to nějak uklidnilo. A to je asi zase těžký, že když je člověk naštvanej, tak prostě nevím no, jak bych prostě to měla udělat, aby nejlíp reagoval.

Takže většinou se snažím, abych s ním jako soucítila. Prostě ňákou tadytu reakci, tady ten styl, protože to je pak těžký, něco říct, protože když je člověk rozčilený, tak se asi u nikoho neví, jak zareaguješ, že jo. O: A zabírá to, když na to reaguješ tímhle způsobem?

P: Jako většinou jo. Většinou se toho prostě chytně a nebo buď si ještě postěžuje a pak nevím, pošlu mu nějaký vtipný obrázek nebo něco a je to lepší, no. O: Takže spoli taky komunikujete přes facebook?

P: No když. Protože jako my si třeba nevoláme. To mě taky deptá, protože má blběj telefon. Jo, že buď má mobil vybitej, nebo vypnutej nebo ho někdy nechá i doma. To, právě, to je taky, že on je takovej, že není ten klasicej, jako já, která má furt mobil a na tom Messange, ale nenosí ho, jako Facebook má, ale nepoužívá mobil třeba tak často. No a když mu chci zavolat, tak to nevezme, protože buď ho nemá a nebo ho má vybitej. A vlastně, prostě nekomunikujeme přes mobil teď už moc. Takže hlavně přes Facebook, protože ten mobil na něj není nikdy spoleh, no. A fakt třeba když jsem byla nemocná, tak jsem mu chtěla zavolat něco, protože se něco stalo nebo to. A on řekne, ať mu radši nevolám, že si to řeknem zítra, až přijdu, ale já mu to chci říct rovnou. Nevím no, ale to fakt, když jsme spolu takhle často mluvili přes telefon, tak byl špatný signál nebo něco. To byl fakt úplně na nic ten rozhovor. Akorát ho to vždycky vytočilo, že to nefunguje. No takže to je těžký no. Jsem mu říkala, že mu snad koupim nový telefon nebo nevím. Takže jo, přes Facebook často no. Tak zase se vidíme každý den ve škole, ale to je prostě jinačí, protože já se fakt ve škole věnuji škole a o přestávce, dobře prostě fajn. A pak jdeme na Zdrávku a pak většinou já nemám čas, nebo dřív jsem prostě neměla vůbec čas, protože jsem měla ještě víc koníčků, takže asi nemá prostě potřebu, taky zase si psát večer pořád nebo volat, protože se vidíme.

O: Že bys chtěla, abyste byli spolu víc v kontaktu? P: Jo. No a spíš už prostě ten čas není teďka, protože fakt máme hrozně dlouho školu. V pondělí a i ve čtvrtek máme odpoledku do čtvrt na pět a

pak máme v úterý sbor, který máme spolu do čtyř. A v pátek vlastně máme předtančení, teďka momentálně. A pak jsme chodili ještě na jeden sbor, takže jsme neměli prostě vlastně potom čas, já dodělat ty věci do školy třeba no. Takže my taky nejdeme třeba na kafe nebo něco takovýho, jak se asi běžně dělá bych řekla, že prostě se domluví a jdou spolu třeba na kafe po škole nebo něco. Nebo podnikají nějaký jiný věci no, nebo když jdeme, tak on zase nechce jít, protože nemá peníze, protože je má ségra jeho a nechce, abych to za něj zaplatila. To on zase prostě nechce, abych tady ty věci dělala, protože on se snaží být gentleman a tak, no. Je to takový to trávení času, no někdy spolu trávíme čas i mimo školu, no. Je to těžký se sejít pořádně.

O: Takže může pak dělat nějaký problém i rozdílný finanční zaopatření a s tím spojený

způsob trávení času, nebo podle toho, co říkáš, netrávení času? P: No právě, teď se dali dohromady moje spolužačka se stejně starým asi klukem z ročníku a ty maj oba peníze, prostě spoustu. Takže já pořád vidím jak spolu někde tráví čas.. A nebo jsem chtěla jít na squash s A., ale to on taky nechce sportovat. Já když už chci sportovat, abych se hejerala, tak ono se mu nechce, protože on chodí hodně často pěšky, protože chodí se psem, takže je hodně unavený a hraje šachy a ono to taky docela unavuje, když to hraje dlouho, když prostě i blbý piškvorky unavujou. Takže on je taky prostě, je jinej styl člověka asi. Protože já nevydržím bejt v klidu. Já musím furt něco dělat. Já prostě nemůžu jen tak ležet u televize, prostě já to fakt neumím, nezvládám to a on by nejradši jen se válel třeba u filmu, když jsme třeba spolu a tak a já to fakt neumím. Takže to je taky problém často no, ale tak prostě mi to nějak zvládneme dycky. Takže máme vlastně problém to, že nemáme peníze. Že mě to taky občas je hloupý, že já bych to klidně za něj zaplatila, ale vim, že on z toho bude mít špatnej pocit, takže je to takový těžký.

O:Tomu rozumím. A jak na to reaguje, když mu řekneš, abyste šli na kafe třeba? P:No, buď mi řekne, že dneska nemůže, že nemá penízky a já mu řeknu, ať neblbne, že to za něj zaplatím, tak tam přijdeme a on že si dá jenom kafe a nic jinýho, žádný dort nechce. Tak mu koupím dort a pak to prostě tak jako dopadne, ale neřešíme to. Ale prostě nechce se mu tam třeba jít, když nemá peníze a já to za něj zaplatím a dopadne to dobře, ale prostě ta diskuze před tím než tam jdeme, to je.

O : Že ho musíš nějak přemlouvat?

P: No trošku, protože tady zase není jak trávit jinak čas moc, si myslím. Že jako my chodíme do kina občas, tak to je pro mě taky taková jako fajn věc pro mě, co nesportuju a nic. A jinak tady když je zima, tak prostě tady se nedá, nebo jako nechce se mi v zimě se procházet nebo něco,no. Jako když je teplo tak, tak můžeme jít i s našim psem třeba tady na procházku, nebo někam jinam a takhle se dá jako dobře dá trávit čas, no. Nebo jsme si vždycky zpívali spolu a takový věci a teďka mi odmítá zpívat, protože má dost těch vánočních všech koled, jak furt někde jsme se sborem, no. Takže je to těžký tady přežít takhle. A bude to teďka, když půjdem na rozdílnej vešky, protože on chce jít na pajďák a chce jít ale do Ústí nejradši, protože tam máme známýho jako pana učitele a chce jít na hudebku právě,na sbormistrovství. A takže by nejradši šel do Ústí a já chci do Prahy, na

medicínu a nebo někam, kamkoli kam mě vezmou, že jo. Tak já si dávám jenom do Prahy, do Hradce a do Plzně přihlášky. No, takže, když mě vezmou do Prahy a budeme chtít třeba nějak bydlet spolu, tak říkal, že tam bude klidně se mnou bydlet a že bude dojíždět do Ústí. Jenomže já nevím, jestli je to dobrý nápad. To je takový, nevím no, nejradši asi budu bydlet na koleji a prostě to nějak dopadne. Že to je taky takový předmět sporu, ale to samozřejmě naše rodiče nechtějí, aby jsme bydleli spolu, že prostě nevím, no.

Mamka ho nemá ráda, A., prostě nevím proč. On je jako hodnej a milej na ní, chová se slušně, ale asi protože prostě jeho rodiče nejsou doktoři, nebo že není nákej fotbalista, nebo já nevím, co. Že chce co nejlepšího kluka pro svojí dceru že jo.

O: A vy se o tom s mamkou bavíte? P: To se jako všeobecně ví, že ho jako to. To on to taky vycejtí, že ho mamka nemá ráda. No to je takový.. Ale není s tím nějaký problém, že by k nám třeba nesměl jít, nebo že by u nás nesměl bejt. Třeba na Silvestra bejval s náma někdy. Ted'ka letos říkal, že tedy zůstane doma. Takže ona to jako zase nedává tolik najevo, asi, ale mluví takovým tónem vždycky jako: "No tak s A. něco?" Tak jako prostě vycejtí to člověk z toho, ale že by na něj byla přímo hnusná, to zase ne no. Ale je to vidět a taky, když jsme spolu začali chodit. Tak to právě právě všem tak říkala, jaký je to strašně vtipný, že prostě tady s tím A., panebože." No ale on je to normálně prostě hezkej kluk, slušnej, prostě hraje šachy, není to žádný blbeček fotbalista, není neslušnej, drzej, co se neumí chovat a tak.... O: A takhle když to posloucháš nebo tak, zasahuje vám to potom do toho vztahu?

P: Právě se mě na to někdy A. prostě někdy taky ptá, jestli prostě co ta mamka? A proč ho nemá ráda? Nebo řekne, že nepřijde, protože ho moje mamka nemá ráda. Takže tohle třeba fakt řekne no. Ale my to s mamkou prostě neřešíme, protože ta podle mě doufá, že se brzo rozejdeme nebo tak něco. Ale už s tím dlouho ted' nebyl problém, nezasahuje nám to ted'ka zrovna do vztahu. Ale nevím třeba jak se A. cejtí u nás doma. Jestli mu to třeba není nepříjemný, když je mamka nějaká to.. Třeba taťka je na něj úplně normální, baví se s ním o sportu a s mamkou se snaží taky bavit no. Ale ta je taková odměřenější no občas.

O: A ty jsi se taky zmiňovala o těch vejškách a bydlení, že jste kvůli tomu měli nějaký spory? P: No spory.. my jako zatím jsme se o tom nehádali řekla bych a jenom je to takový, že podle mě já se z toho také cítím špatně a on se z toho taky cítí špatně, že

nevíme, jak to bude. Že zatím nevíme, kam nás přijmou a chtěli bysme asi bydlet spolu, jenomže to naši s tím určitě nepočítají. S taťkou jsem o tom nějak mluvila, kde vlastně budu teď bydlet, jestli někde v privatě, nebo jestli budu někde na koleji, nebo tak. Takže taťka koukal, že bych mohla bydlet s bratrancem, že je taky stejně starej a taky asi pojedou do Prahy někam a takže tam se asi moc nepočítá s tím, že bych bydlela s A. A on právě mi říká, že budeme spolu bydlet v Praze a že bude dojíždět do Ústí a já prostě nevím, jestli je to dobrej nápad. Ale neřešili jsme to ještě, já vždycky tak jako pokrčím ramenama a prostě: “no, nevím, uvidíme”. Protože zatím jak nevíme, kam se dostaneme, jak to bude přesně. Protože pro mě je základ, že nevím, kam se dostanu. Co když pujdu do Plzně, tak on si možná dá taky přihlášku do Plzně, ale jezdit z Plzně do Ústí, to je už prostě kravina. Takže možná by tam šel se mnou.. Nám říkala naše matikářka, on aje se svým manželem už od střední, tak ona se dostala do Plzně a on do Olomouce a takhle že rok byli prostě každej uplně jinde a pak že to nevydržela a šla za nim do Olomouce. Takže nevím no, jak to dopadne u nás. Protože já chápu, že by chtěl jít do toho Ústí, prostě tam máme známý a je tam taky sbor a jezdí tam s nima už zpívat. A asi ani mě by to nevadilo, kdyby mě nechal v tý Praze a vždycky se tam jen vracel, ale s tím podle mě nebudou stejně souhlasit rodiče. To bude taky ještě jeden velkej spor.

O: Takže to není jen mezi vámi, ale ještě se musíte potýkat s tím, jak to chtějí rodiče? P: No, to jo. Protože moje rodiče jsou strašně moc, strašně moc se staraj, možná až moc. A těm jeho, těm je to jedno zase. Nebo není, ale nepletou

se mu do těch věcí a maj mě rádi. A my s mamkou toho ještě hodně řešíme spolu. Prostě nejsem vůbec samostatná. Taky rodiče za nás všechno platí, taky nemám moc představu, co kolik stojí, protože pořád mám přisun peněz, co potřebuju. Ale myslím, že mamka se do toho bude pořád plíst trošičku, to je taková vlastnost, co se u nás dětí. Takže to bude asi všechno o domluvě, ale nevím, jako oni zase o něčem taky nemaj přhled. Já jim to musím nějak říct, já vidím, jak ty lidi sháněj ty byty, jak mám právě všechny kamarády starší, takže vim, jak sháněly byty, jak dělaly přijímačky, takže vim, jak to chodí, takže jim to musím všechno říct já, tyhle informace.

O: A kdybysme jsem vrátili k těm partnerským vztahům, ty jsi říkala, že narážíte na způsob trávení volného času. Ještě něco tě k tomu napadá? P: Tam je vlastně ještě

problém ten, že jak bydlí v tom Jirkově a prostě trvá 20 minut půl hodiny na cestách cesta tam, než se dostane vůbec domů z domu, takže to je další věc. Sice máme teď oba řidičáky, ale máme prostě auta rodičů a je to takový, nevím, hloupý si půjčovvat auto. Takže teď, když mám trochu víc času, ael využívám ho třeba k učení a oan zase už se mu nehce zprátky do Chomutova a mě se nehce tam večer. On se právě hdoně často obětuje, že přijede on sem a něco podnikneme třeba tady. Ale fakt hrozně málo jezdím já tam. On je zase hodnej, že řekne, že mu to nevadí, ale to je taky horzný.. on často říká, že mu něco nevadí a pořád nevidím, jestli je to pravda, nebo není a potom si navzájem vyčtem věci, kdter si ale říkáme, že nám nevidí. Právě třeba toho dojíždění nebo něco, že on teda řekne:”Tak já přijedu. Jako nevadí mi to.” A pak někdy pozdějc, když se hádáme kvůli něčemu jinýmu, tak si to vyčteme. “Já za tebou pořád jezdím, tady odmítám různý akce kvůli tobě a ty kvůli tobě neodmítneš nic.” To zrovna jsme měli výměnu názoru, když moje učitelka na klavír mi řekla, že by mě potřebovala první týden v červenci na nějakým táboře, abych ji jako pomáhala. No a A. s jeho mamkou mi navrhli, že snima můžu jet na nějakej muzikál a že prostě by mi sehnali lístek a všechno. Jenže já už jsem předtim řekla tý učitelce, že tam sní pojedu a že jí pomůžu. A to právě bylo tohle, že si na mě pořád dělá čas, že kvůli mě nebyl v loni na táboře a tak a že já kvůli němu nemůžu říct, že tam nepojedu. Jenže já už jsem to slíbila. Tak ten lístek dali nakonec ségře, tak se to jako vyřešilo no. Asi že často mi asi neříká všechno a pak mi to vyčte. že často říká, že mu to nevadí a pak je to:”Já tady furt chodím za tebou a ty nic” a tak no. Takže to on většinou, že když já se cejtím dobře, tak ten druhej má nějakej problém a já ti přitom nevím, protože mi to neřekne. Já se z tněj vždycky snažím tahat, když jako vidím, že mu něco je. Jako už dlouho jsme nemělo nějakej velkej problém. Že jsme už možná přišli na to, že si máme všechno říct a jak spolu trávit čas. Ted’ka to bylo těžký, protože jsem byla frut nemocná. Ted’ jeden sbor jel do Krkonoš, jenomže jsme byla nemocná, takže tam jsme taky mohli bejt spolu, že spolu často trávíme čas v kolektivu. Že jsme už dlouho nebyli někde sami, naposledy nějaký kino. Že to je pak těžký, že má různý přípravy na ten tábor, nebo ty šachy, to mu taky bere hrozně času, protože nejen že se na to musí nějak připravovat, protože to on mi třeba vůbec neřekne, když se ho zeptám, co třeba dělal, že mi jen řekne: “Normálně, jako dycky, na co se ptáš, co chceš slyšet?” A o nedělích bývá na turnajích, tam někdy za nim chodím, tak nemůže to být furt, že se bude obětovat jen on. No, občas taky na to nadává, že je pryč, že třeba jedou do Frýdku-Místku, ale když jsou tady, tak se

tam snažim chodit. Tak je to takový, že jsem asi hdoně vytížený. Ale snažíme se spolu to nějak sladit. O: Takže může být i nějakou překážkou teda ta vzdálenost, že bydlíte oba v jiným městě? P: Jo to určitě, že kdybysme byli oba z Chomutova, tak že by to bylo snažší to vídání. Protože si taky občas říkám, že eby bylo fajn, kdyby bydlel blíž, protože po tý škole jdem na oběd a pak si udělala úkoly a pak bych klidně někam vyrazila. Ale jenomže tím, jak už je 7 večer, tak kdyby bydlel někde vedle mě, tak můžem klidně jít ven i v tý zimě, třeba vyvenčit psa, nebo nevim. Ale tím jak je to dvacet minut jenom cesty, tak to už se mi tam nechce, pak zas chytit autobus zpátky, taky abych šla nějak rozumě spát. Takže kdybysme bydleli blíž, tak můžem si jít někam třeba na hodinku sednout, To taky, že když jsme spolu dýl, tak on se pak rozmluví. Potom mi začne říkat spoustu věcí, ale takhle když jdeme spolu jen ze školy, tak to se toho moc nedovim. Že potřebuje asi nějak čas na to, aby vůbec přemejšlel, co se stalo. O: Že je to i jiný, když spolu trávíte čas jen po tý škole, než když jste spolu dýl i třeba na tom sboru? P: Jo. Ale na to sboru on je úplně jinačí, šťastnější prostě. On je taky takovej bavič společnosti, ale u nás ve třídě už nejsme moc oblíbený, protože máme dycky jinej názor než zbytek. Takže tam my ale i trávíme čas i se zbytkem, takže tam mi toho řekne víc, ale ne tolik. Nevim no, jak je to možný, že tam z něj toho dostanu víc. Asi možná proto, že tam nemluvim o škole, nevim. To ho fakt dokáže naštvat, když třeba se ho ptám, jak měl bejt nějaký příklad a že to mám špatně a tak. No a pak mám

třeba dvojku a on čtyřku. No tak to je pak naštvanej no. Že mu ta škola, já nevim, asi není jedno, ale že na ni neměl tolik času kvůli těm sachám. Nebo já nevim, co to způsobuje. Protože třeba já, když něco nestíhám, nebo mám špatnou známku, tak se o tom taky nechci bavit, tak jestli to je proto. Ale asi spíš že už toho má plný zuby, že se musí učit bižuli, když chce studovat hudebku.. Já se o tom ale fakt snažim nemluvit, jen někdy, ale spíš se snažim to nechávat stranou, protože vim, že mu to není příjemný, ale někdy prostě musim no.. Zase to je takový těžký, já fakt chci vědět všechno, nevim nerozumim jim, neumim šachy, ale chci to slyšet, že použil rošádu a já nevim, ale je to těžký z něj dostat. Strašně oaličatej je. Že on se třeba hodně obětuje, ale pak mi to nedochází, když mi to neřekne. Že on třeba očekává, že mu za něco poděkuju, že nejede do Prahy, protože mi tady něco pomáhá, nebo nevim, ale mně to nedojde, protože ani nevim, že do tý Prahy měl jet. Takže je to takový, to asi takhle s těma chlapama je, že neříkaj všechno. Že kdybych to věděla,

tak bych mu třeba poděkovala. Ale takhle prostě ani nevím, kolik tohto obětuje. Nebo vim, ale pak mi to vyčte, i když mu řeknu, ať třeba jede, tak on tady zůstane se mnou, protože jsme pro něj přednější, ale pak mi to vyčte, jakmile třeba se nějak nepohodněm, tak že mohl bejt v tý Praze. Že jak kdybych ho nutila, aby se toho vzdal, ale to není přitom pravda. Nebo když třeba jsem na něj hnusná, že mu něco nejde, když mi třeba s něčím pomáhá. Nebo často on mě doprovázel domu každěj den po škole. Takže to už je taková oběť, že už na tý Palacký mohl nastoupit a jet domu, ale on jel se mnou a pak ještě musel jít pěšky, aby se dostal na tu zastávku domu. No a někdy u nás právě ještě zůstal na čaj, nebo tak a pak jsem třeba řekla, že si musím udělat nějaký úkol, jestli mu nevadí, že to udělám teďka. A on řekne, že ne a pak je to:”Ale tak stejně se učíš, když tam jsem, tak tam nemusím vůbec chodit!” Tak asi to je v tom, že není upřímněj, když mu něco vadí. Že asi očekává, že třeba to dělat nebudu, nevím. Takže už teda jako vim, že bych neměla dělat věci do školy, když mi teda ten čas dá. Že se už kvůli tomu teď nehádáme tolik.

O: Že bys to potřebovala říct rovnou, když je nějaký problém, než to potom vyčíst? P: Jo, přesně. Protože on si to pak nastřádá. Asi by pro mě udělal hodně, ale pak ho to asi vnitřně mrzí a pak mi to vyčte. Že to prostě neřekne rovnou. Že to třeba dělám já. Já to v sobě nedusím, že to spíš vpálím rovnou a tak bych to i měla radši. O: Ještě něco tě napadá?

P: Někdy mi A. vyčetl, že jsem jako moje máma, ale v tom smyslu, že se cejtím nadřazeně vůči ostatním. Ale to se necejtím, ale možná to tak někdy vyzní, že já to tak ani nemyslím, ale asi to vyzní špatně. Nebo třeba že mi řekne, že jsem křičela a že to znělo fakt hnusně a já to tak neslyším ani nemyslím. Takže to máme právě často, že mi říká, že jsem hnusná na ostatní lidi, občas. Že někomu něco řeknu a pak mi to A. vyčítá, že jsem byla fakt hnusná. Ale já to tak nevidím. To mám asi teda po mamce, ona je taky taková a já to nesnáším, ale asi to taky dělám.

O: A jak na to reaguješ, když ti to A. říká? P: No já mu řeknu, že jsem to tak nemyslela a zeptám se, jak to teda vyznělo a jak jinak jsem to měla říct. A on mi řekne, že jsem to neměla radši říkat vůbec. A snažím se teda nebejt hnusná, protože to asi o sobě nevím, že to dělám. Ale někdy si taky stojím za svým, že jsem měla pravdu a že jsem to hnusně neřekla. A potom to nějak odmlčíme a přejde to no. Takže když mi něco vyčte, tak se snažím přijít na to, jak to dělat líp no a někdy ne. To je pak naštvanej no. On mi jako stejně

neumim poradit, jak to udělat, spíš, že to nemám dělat vůbec. O: už nám zbývá jen chvílička, napadá tě ještě něco? P: No já přemejšlim, jak to shrnout všechno. Že náš problém je, že bydlíme daleko, nefunguje mu furt telefon, takže si nevoláme, že neříká věci přímo.. co dál.. ta špína tam u nich, to je častá hádka, že jsou trochu jiný v tomhle, ale to by se snad třeba změnilo pak. Pak se vlastně ještě často hádáme kvůli tý jeho ségře. Protože jako já ji mám ráda, ale ona je fakt takový tele. Je starší než my, ještě nemá maturitu. Takže maturuje až letos s náma. Ale prostě se hádáme třeba, že on jí ty peníze nechce dát, protože ví, že si za to koupí cigarety třeba, jenomže jí je stejně dá a pak nemá sám na něco jinýho, takže to pak zas řešíme. Že já mu říkám, ať to ty ségře nedává, že to vidí, co s nima dělá. Takže to jsem taky spolu hdoně řešíme, že tím jak je free, tak tím znepríjemňuje lidem život. Že pak třeba nemá na to kafe. Nebo že mu často něco provede, že si třeba veme ty peníze, všechny od někoho, nebo od něj. Nebo že slíbí, že koupí babičce dárek a koupí si cigarety. Tak se taky bojím, aby nás třeba v budoucnosti nějak nevyžírala, když to mám teda tak říct. Tak je to takový složitý.

Rozhovor č. 2

O: co tě napadne, když řeknu komunikační problémy v partnerských vztazích? L: Noo, já jakoby vztahy jsem měla zatím jenom dva. A ten první, to jsem se dala dohromady s tím.. Můžu říkat jména, ať je to jednodušší? O: Učitě. L: No tak s K. jsme se dali dohromady, když mi bylo 15 a jemu 17. On je z Prahy. A takže to byl takový vztah na dálku. Byli jsme spolu tři roky, takže jsme se rozešli teďko před čtvrt rokem a poměrně rychle na to jsem si našla jiného přítele, který teďkon bydlí teda na Moravě. Takže ještě dál, takže já vedu asi takový ty vztahy na dálku. Takový hloupý je, že oni jsou kamarádi a nicméně to já jsem si myslela, že to bude velký problém, ale není to problém, protože jsme se nějak rozešli s tím K. a on si do týdne taky našel jinou přítelkyni. A mně to netrvalo zas tak o tolik dýl, ale vzal to hrozně v pohodě, vlastně se mu ulevilo, že se cítil špatně, že si našel tak rychle jinou slečnu. Tak teďka je rád, že taky mám někoho a bere to velmi klidně, i když jsem ho teda neviděla od toho rozchodu. A no a protože s tím T., s tím mým druhým přítelem, jsem jako velmi krátce, tak vlastně zatím žádný jako by spory nebo nějaký hádky ještě neproběhly úplně. Navíc von není úplně hádavý typ, on je vlastně takovej strašně klidnej a strašně takovej.. taky by chtěl právě na psychologii a na to, že je mu 19 tak už je strašně dospělej. Fakt jako, jak oproti mně tak i oproti jiným lidem co jsou takhle v našem věku. A s K.

jsme se teda mnohem víc hádali. On byl takovej mnohem cholerichtější a nebo nepůsobí prostě na první pohled jako choleric, ale potom, když došlo na nějaký věci, tak mi to tak přišlo. Navíc jakoby i když mi to tak na začátku nepřišlo, tak K. vlastně byl takovej dost.. takovej ten pocit z lidí, že prostě něco říkáme tomu člověku a víte, že on to nepochopí, protože tak i on byl z trošku z jiného světa, jednak jak bydlel v Praze a potom je i relativně z velmi bohatý rodiny a neznal třeba takové problémy, jako že mám nějaké finanční problémy, že prostě si nemůžu dovolit, nevím, pokaždý jít s ním do kina, prostě a já jsem neměla ráda, když za mě platil, já jsem si vždycky přišla jako strašná zlatokopka, tak za mě platil jenom občas něco, ale nechtěla jsem, aby za mě platil všechno. No a právě mi třeba vadilo, že jsem věděla, že ze všeho co mu řeknu, tak jestli si z toho vezme jenom půlku, a tak jsem strašně moc musela volit slova a musela jsem vědět, co třeba mu řeknu na konci, protože jsem věděla, že to vyzní úplně nejvíc a to bylo takový omezující a vadilo mi to. O: Mohla bys mi to trochu přiblížit?

L: Třeba mě taky vadilo, že pro něj bylo relativně jednoduchý odepsat nějaký lidi, že prostě mu něco vadilo na člověku a i když předtím jako by je považoval třeba za velmi dobré přátele a voni ho brali taky za hodně dobrýho kamaráda, tak když mu něco vadilo, tak prostě tak nějak to nechtěl řešit a prostě vdešel od toho člověka a de facto se přestal s ním vídat. A to mi strašně vadilo. A navíc on měl ten pocit, že by ten vztah měl být o těch pozitivních věcech a nechtěl úplně řešit ty problémy. Nechtěl prostě řešit ty negativní věci a moc se mi to nelíbilo, že prostě mu nemůžu říkat úplně všechno. Takže v závěru jsem vlastně hrozně ráda, že to takhle nějak skončilo. A tak jak jsem se rozcházela s ním. A von třeba to bral jakoby i klidně jako během toho rozchodu. Ještě von neudělal z jednoho předmětu maturitu, a tak šel v září znova. No a já jsem se o prázdninách rozhodla, že by bylo asi lepší se rozejít. Pak jsem to jako by ty dva měsíce nebo jak dlouho, tak jsem jakoby to nějak neřešila, že jo, a nechala to až po té maturitě, abych se s ním nerozcházela takhle před ní. O: A jak reagoval, když jsi se s ním začala bavit o něčem, jak ty jsi říkala, ne úplně pozitivním? L: Spíš jakoby změnil téma a nějak mi k tomu neřekl, jakoby nic. A když jsem za ním šla jakoby s vlastníma problémama, tak šlo trošku cejit, že mu to není až tak příjemný a potom když jsem se ho i ptala, tak mi tohle i řekl. Že jakoby si myslí, že bysme se měli spíš bavit o těch lepších věcech. Nějak mi přišlo, že jsme si vlastně asi nesedli až tak povahově, což jsem zjistila vlastně až po těch 3 letech. Ale on se o spoustě

věcech o kterých bych se chtěla bavit já, tak se se mnou bavit nechtěl. Jakoby jak ty negativní tak i třeba takový, já nevím, třeba bavit se o politice nebo nevím. Mně trochu přišlo, že hodně přejímal názory a že jako by třeba rychle odsuzoval třeba jak lidi, tak věci. Rychle si vytvářel názory, který podle mě nebyly vždycky úplně jeho. Potom hodně velký problém byl, že potom už k tomu konci vztahu, toho posledního třeba necelýho půl roku, tak už mi přišlo, že už neměl ani úplně moc chuť se vídat. Jakoby, že to furt bral jako že spolu hrozně chodíme „jak je to hrozně fajn, ale ve skutečnosti mi to moc nepřišlo, protože já jsem za nim nechtěla úplně jezdit a ňák ho rušit kvůli tomu, že jsem si myslela, že se učí na tu maturitu a on se zase tak až moc neučil, si myslím, a chodil na různé takový jiné párty. A nenapadlo ho třeba to, že když dělal něco u sebe, tak i když to bylo o víkendu a já jsem mohla, tak mě ani nepozval třeba. A to mi vadilo třeba, že ho to ani nenapadlo. A von jako uměl vzít zpátečku a prostě někdy i uznal prostě, že něco udělal špatně. A to jako jo, ale nevím, příště třeba se to stalo znova.

Potom mu třeba hodně vadilo, když jsem brečela, jak u filmu, tak když se stalo něco smutnýho. Prostě nesnášel, když jsem brečela. A třeba, když jsme se hádali, tak ne že bych dělala ňáký scény, ale prostě jako by mi vždycky vyhrknou slzy a a brečím u toho. Proto se třeba radši hádám takhle přes Facebook. Jednak člověk víc jakoby zvaží, co vlastně chce říct a zvolí ty slova, takže neřekne něco, co by ho pak mrzelo, nebo ne tak jednoduše teda aspoň. A navíc, když na to reaguju takhle nějak přehnaně a je mi trapně z toho, že reaguju takhle přehnaně, tak to ten dotyčnej neví, že jo. A von to vždycky bral jako citový vydírání, když jsem jakoby takhle brečela. Což je takový, nevím no.. To se mi taky moc nelíbilo.

O: Že ti vyčítal, že eprojevuješ emoce, podle něj, přehnaným způsobem? L: Jo, tak bych to řekla, no. Že se pak ani nesnažil pochopit, co mu říkám, ale že brečím u toho řešil. A jeden čas jsme se právě hodně hádali kvůli tomu, že jak je z bohatší rodiny, tak on měl staršího bratra a pak žil ještě teda s rodičema, protože to bylo jakoby během jeho střední, že jo. A oni všichni měli svoje auto a teďkon jeho mamka, si chtěla koupit nový auto a to svoje dala tomu staršímu bratrovi. No a to auto toho staršího bratra, tak nevěděli, co s ním a nechtěli ho prodávat. A tak ho chtěli dát mně na rozježdění, protože jsem jakoby čerstvě udělala řidičák, tak abych měla vlastní auto. No a mně to přišlo strašně hloupý, já jsem to auto nechtěla, nebo kdybych jim ho mohla třeba aspoň zaplatit, ale ani já bych si takový auto

ani pro sebe nevybrala, protože je takový relativně nepraktický pro mě. Von je to nějaké kabriolet a je to sotva pro čtyři lidi a má to strašně velkou spotřebu. Ale neměla jsem žádný auto a jak žijou naši odděleně, tak mamka žádný auto nemá a táta má jenom velký dodávky kvůli práci, a tak jakoby jsem se neměla na čem rozjezdit, tak mi chtěli dát to auto. Jenomže nechtěli ani nic na oplátku. Já jsem nemohla zaplatit ani přepis, nemohla jsem zaplatit prostě vůbec nic a mně to bylo strašně hloupý a to auto jsem ani nechtěla. A voni mi ho de facto tak trochu nacpali. A navíc i potom rozchodu to auto nechtěli zpátky, tak ještě potom rozchodu jsme se trochu hádali, protože já najednou jsem si ze vztahu odnesla auto, že jo. Což je strašně trapný a nevím co s tím. A tak oni říkali, že prostě nechtěj řešit toto a ať si to auto nechám. A i ty jeho rodiče to říkali, my jsme měli velmi dobrý vztah s jeho rodičema, tak jakoby prostě se mi ho ještě nepodařilo vrátit. Tak se ještě pokusím náh ho prodat a dát jim aspoň peníze za to. Já vím, že ty peníze pro ně nic jakoby nejsou, ale už prostě už jenom z principu, a bych si neodnesla auto, protože je to strašný. No a nevím, třeba můj současnej přítel, ten T., tak to vůbec není nějaký hádavej typ.

Ale párkrát to byly spíš takový menší neshody než jako hádky, ale probíhalo to strašně klidně. Tam je zase opačnej problém, nebo vlastně podobej v tom, že zase on je na tom podobně jako já. A taky prostě ty finance jakoby musí prostě hodně šetřit. A v tuhle chvíli on se přestěhoval na tu Moravu a tam nemůže sehnat práci. Tak právě taky teďko nemá peněz úplně moc, jak jakoby za sebou jezdíme ještě a takový ty finance navíc. Třeba kamarádka tady třeba měla maturitní ples. Tak jsme tam šli a já jsem od ní kupovala ty lístky a nechtěla jsem zpátky vrátit ty peníze, protože jsem si říkala, že já aspoň můžu pracovat tak náh jako příležitostně tady, i když na to nemám moc čas, tak můžu jako dělat něco pro tátu ve firmě. Zatím co on právě nemá žádnou takovouhle příležitost. Tak jsem to zaplatila za něj a jemu jsem tady ty věci úplně nelíbí, že jakoby to za něj platím, ale nevím no, je to takový, ale vždycky se to nějak vyřeší. Protože tak on za mě zase taky platí jiné věci. Třeba teďko von byl za mnou v Chomutově častěji, než jsem byla já u něj na Moravě, takže on zase platí víc ty jízdenky. Mně to přijde takový vyrovnaný, že jakoby tak nějak utrácíme zhruba za sebe zhruba stejně. No, jakoby peníze mi přijdou takovej velkej problém v těch mých vztazích. A s tím K. těch problémů bylo víc, to jsme se potom hádali o strašnejch hloupostech. Jakože třeba i o názorech na film a nějak se to vyhrotilo vždycky a bylo to takový nepříjemný. Navíc mi přišlo, že jsem vždycky musela přijít já to nějak urovnat. Že on většinou jako nepřišel. A to mně hodně taky vadilo, že on si našel vlastně

takový home bar, kam jakoby chodil vždycky s kamarádama. A hodně jeho známých tam chodilo a on tam chodil hrozně rád a potom už tam byl prakticky skoro frut. Že mi přišlo, že tam byl hodně často. A přišlo mi, že jakoby to pro něj byla větší priorita, než vztah jako takovej. Že byl radši spokojenější doma, v té Tečce, to je ten bar, než aby za mnou jel do Chomutova, protože tady nic takovýho není. Navíc on hrál závodně paintball než jsme spolu chodili a pak přestal a teď znova začal. A přišlo mi, že i proto jsme se pak třeba nevidali, protože on byl radši v té Praze. Přes den hrál paintball, večer šel do té tečky a jakobyže jak měl takovou náplň toho programu, tak že mu to nepřišlo vůbec. A nedošlo mi, že jsme se prakticky neviděli celý prázdniny. A já třeba chápu, že jsme se šest týdnů před jeho maturitou neviděli, protože jsem věděla, že se na tu maturitu učí a že je to k něčemu. Ale takhle když je to takhle zbytečný, tak to mi vadilo a on to zas tak moc nechápal mi přišlo.

O: Že jste měli rozdílnou potřebu trávení společného času?

L: Jo. Myslím si, že jo. Že to vniklo ale až časem. Jak kdyby přešel do jiný fáze vztahu dřív než já. Nevím. A navíc já se asi potřebuju takhle vídat. I když mi nevadí vztahy na dálku, vlastně mi to vyhovuje, člověk nemusí mít furt oholený nohy a mám čas i pro sebe a potom se ty lidi i na sebe těší. A má to i spoustu pozitiv, ale etakhle když se dlouho nevidáme a tomu člověku to nevadí, tak to mi vadí.

O: Takže vzdálenost jako taková nebyla v tom vztahu problém. L: Nemyslím si. To tam fakt šlo o to, že se nechtěl pak tolik vídat. Že dřív jsme si i hodně psali a volali a byli v kontaktu i mimo to, co jsme byli spolu. A pak právě i tohle, že is se mnou úplně už nepsal a vždycky jsem měla pocit, že ho ruším v něčem, když jsem mu psala. A vlastně i on, i když nevypadal, že bude brát ten rozchod dobře, tak vlastně do týdne si našel přítelkyni. Tak když já jsem věděla asi dva nebo tři měsíce, že se sním chci rozejít, tak podle mě i vom musel něco tušit, že je špatně, když to byl schopnej přejít takhle rychle. Ale vlastně oba jsme přešli rychle ze vztahu do vztahu, taknevím, jestli to je proto, že jsme spolu byli dlouho, že lidem co jsou ve vztahu, neumí být bez vztahu, nevím, čím to bylo. Ale je to furt takový nepříjemný pocit, ne že by chtěla být s tím K., ale stejně když vidím jejich společnou fotku na facebooku, tak je to takový zvláštní, moc se mi to nelíbí, ale úplně nevím, co s tím. Je to podobný žárlivosti, ale není to úplně žárlivost, nevím jak to popsat.

Ale T. to všechno hrozně bere a chápe a navíc on je v některých věcech naprostej protipól, že mu třeba můžu říkat úplně všechno a ještě se tváří, že ho to i zajímá. Což s K. nebylo. A halvně i on má spoustu svých problémů, což K. neměl, mi přišlo, tak je hrozně fajn, že si o tom spolu můžeme spolu popovídat. O: To ti u toho K. chybělo. L: Určitě. I ta otevřenost je jiná teď s tím T.. Že tam mám pocit, že můžu mluvit o všem. To je asi pro mě v tom vztahu zásadní. A taky byl hrozně negativní vůči lidem kolem sebe, nebo věci, tak to mi hodně vadilo, že mě to tak vysávalo nějak. O: A vzpomeneš si teď na něco, abys mohla uvést nějaký příklad? L: Hodně kritickej byl takhle vůči lidem. A že se hrozně rychle pro někoho nadchnul a přišel mu hrozně skvělej a potom na jendou úplně jak kdyby přecvakl a začalo mu hrozně věci vadit. A potom toho člověka odepsal. A ono to je takový hloupý a možá to zní hodně negativně, když o tom tak mluvím, ale přijde mi, že to tak fakt je, že ty kamarády tak střídal. Proto mi přijde paradoxní, že v tom vztahu byl takovej stálej, že neml potřebu je

střídat. Vlastně mi přijde i zvlášní, že se mnou vydržel, protože takovej byl i vůči holkám jakoby hodně kritickej. Třeba příklad. Tak jedna jeho kamarádka, tak já ji mám jako hrozně ráda, do teďka se bavíme, tak ona měla problém se svým přítelem. Chtěla se s nim rozejít, jenomže on vždycky ztropil hroznou scénu a začla ji vlastně citově vydírat. To proběhlo asi třikrát, a tak ten K. ji nabídnul, že ji pomůže, bavili se o tom spolu a když měl pocit, že ty jeho rady jakoby nezabíraj a neudělala, co ji navrhoval, tak to vlastně už nechala bejt a vzal to tak, že prostě ona nechce pomoc. Což jakoby dostal nějaký takovej pocit z člověka, tak že ho nechal bejt, že to nechtěl vlastně řešit až tak do hloubky. Že prostě ve chvíli, kdy někdo nereagoval tak, jak on by reagoval, tak že to bral hrozně negativně. Nebo třeba další příklad, že jedna jeho kamarádka začala chodit s jedním klukem a on s emu moc nelíbil, přišlo mu, že ji využívá a byl dost příměj v tom a řekl jí to. No a když ta Ema s nim furt byla, tak on se s ní přestal bavit, protože neměl rád toho jejího přítele. A trochu mi tohle vadilo. Nebo měl prostě pocit, že mu na tom člověku něco vadí, tak ho odsunul a potom se k němu třeba zase vrátil po nějaký době, že to bylo už v pohodě, ale vadilo mi to. To sem se právě taky bála, co bude, až zjistí, že chodím s tím jeho kamarádem. A byl úplně v pohodě, vzal to bez problémů. Teda já jsem u toho nebyla, ale říkal mu to T..

O: Ještě něco tě napadne? L: Nebo teď se mi ještě vybavilo, že chodil takhle do těch klubů

s kamarádama v Praze a protožety jeho kamarádi byli nezadaný, tak šel takhle třeba s tím jedním kamarádem a byli tam dvě holky, tak on se zatím začal bavit s tou její kamarádkou, aby ten kámoš ji mohl sbalit. Ale hnedka mi to řekl, že prostě to tak je a že ji hned řekl, že je zadanej. A mně to nevadilo, ani jeden z nás není tak žárlivej, aby nám to vadilo. No a pak se tam s nima chodil bavit a tancovat a to. Ale vadilo mi, že nechtěl pak chodit se mnou tady na ty akce. Že prostě se mnou nechtěl chodit do těch klubů. Já jsem celkově měla pocit, že ty akce si se mnou moc neužívá a on mi to jednou i potvrdil. Že říkal, že za mě cítí i trochu zodpovědnost, že prostě když se moc opiju třeba, nebo asi ani ne moc opiju, ale že cítí nepohodlně. O: Jako kdyby tě měl na starost? L: Jo, že i když jsem to nepotřebovala, tak že měl takovej pocit. A že měl ty akce radši když byl sám no. No a když jsem se ho na to zeptala tak to řekl že jakoby jo, že má takovej pocit. A to mi trochu vadilo, že se třeba tolik nebaví se mnou, jako se bavím sám. A že třeba, já nevím, když jsme

byli spolu někde s mýma kamarádama na akcích, tak někdy třeba řekl, že ani nechce pít a a že mi trošku přišlo, jako kdyby trošku bojkotoval ty akce z mojí strany, nebo nevim. O: A když jsi měla tenhle pocit, řekla jsi mu to? L: Jojo, říkala jsem mu to. On se o tom nejdřív nechtěl moc bavit, že to jen tak zamluvil, ale potom mi to po chvíli potvrdil, že tak to je. Tak to mi vadilo, že mi přišlo, že se neumí bavit, když jsem u toho já, nebo tak. Ale s rodinama jsem vycházeli výborně, mamka ho měla strašně ráda, pak byla taková smutná, že jsme se rozešli. A K. měl třeba dycky pocit, že ho nemá rád můj táta a to vůbec není pravda. Táta ho měl rád, akorát táta je táta, tak to nedává tak znát. I když některý věci si bral třeba moc osobně. A pak třeba řekl něco, co znělo fakt urážlivě, že si moc neviděl do pusy. A pak když jsme byla naštvaná, že eněco takovýho řekl, tak i když jsme někdy měla pocit, že to tak třeba nemyslel, tak nikdy jsem si nebyla úplně jistá a vadilo mi, že prostě nezáží ty slova než je řekne a že mu nedochází, že by to mohlo třeba vyznít špatně. Tak to mi přišlo, že si pak vzal osobně taky. Že jakmile jsem se naštvala já, tak se naštvál taky. O: Ještě něco tě napadne? L: To je asi už všechno, už jsem se vyčerpala asi. O: Můžu se ještě zeptat na ten facebook, ty jsi říkala, že ti přijde dobrý způsob při řešení problémů? L: Jo, na řešení problémů mi to přijde lepší. Že jakmile se řeší něco vážného, tak já vim, že to je takový špatný, že věci by se měly vyřikávat z očí do očí, ale přijde mi, že to je takový lepší. Že si člověk urovná, než třeba něco plácne a že i jakoby nemusí

odpovídat hned, přijde mi to lepší, nikdo si do ničeho neskáče. To mu třeba vadilo, že měl pocit, že když jsme se hádali, tak jsem mu skákala do řeči. Což je možná pravda, ale nedělala jsem to úplně úmyslně, ale vždycky mi přšlo, že začal mluvit o úplně něčem jiným, že mě nepochopil a protože mi vadilo, že rozvíjí dál něco, co mi přijde pak zcestný, tak jsme mu do toho asi skočila. Tak to byl vždycky hodně naštvanej pak. Když on často právě špatně pochopil, co mu říkám no. Ale moc jsme nevěděla, co s tím. Že stejně jak mu vadilo, že brečím, tak to se taky špatně ovlivňuje. Že jsme třeba šli do kina na hrozně smutnej film no a já jsem brečela u toho filmu a on se cejtil hrozně trapně. A to mi vadilo, že se za mě cítí trapně, protože půlka kina tam brečela, to bylo fakt hrozně smutný a on se cítil trapně prostě, protože nebrečí u filmů. Jo a taky, to jsme se vždycky pohádali, když jsme hráli hry. Třeba na xboxu nebo počítači, ale asi tak ve 40% procentech případů jsme se vždycky

pohádali a přestali jsme hrát, protože on byl takovej cholerickej. Že když mi to nešlo, já jsme tady v tom taková levá, tak měl pocit, že to dělám schválně. Že to bral hrozně vážně a mně to hrozně vadilo, že to takhle hrotí, tak to jsme se vždycky pohádali hodně. On říkal, že ho to baví, ale stjeně jsme se vždycky pohádali, že mi to nejde. Ale bylo to často a prostě mi vadilo, že takhle přehnaně reaguje na věci, který mi nepřijdou důležitý. Ne že by na mě křičel, to vůbec, ale byl protivnej prostě. A pak jsme spolu nemluvili nějakou chvíli. A pak taky mu vadilo, že nechci, aby za mě všechno platil. Protože se nechtěl až tolik uskromňovat, tak se mnou chtěl dělat všechny ty věci a chodit se mnou do kina a na různý jiný věci. A on bydlel na úplně kraji Prahy, takže tam třeba nejezdily spoje, takže když jsme pak jeli večer, tak jsme jeli taxíkem. A já jsem si tyhle věci nemohla třeba úplně dovolit, a tak z toho byl takovej hrozně otrávenej, když jsme něco chtěla platit. Což je jakože hezký svým způsobem, ale prostě toho bylo už dost, dyť mám i auto. Takže asi tak. To je asi všechno.

O: Tak super, děkuju.

Rozhovor č. 3

O: Co si představíš, když řeknu komunikační problémy v partnerském vztahu? K: Tak vlastně já mám přítelkyni, ta chodí sem na školu do čtyřletýho gymplu o rok níž a v pondělí teďkon jsme spolu byli rok, ale hodně často zjišťujeme, že jsme hdoně odlišný

postavy. Ža já vim, že se říká, že protiklady se přitahují, to jo někdy to fakt jako funguje, ale někdy já třeba mám horzněj problém s tím, že ona je taková ne úplně legmaticka, ale jakoby tou školou hodně proplouvá. A já jak mám hdoně vytyčený ty cíle, tak jakoby fakt se drtím, ted' přijímačky, NSZ a to je takovej asi největší zdroj hádek. Že já se snažim soustředit na školu, a proto někdy nemám úplně čas, do toho vlastně ještě dělám atletiku, ona jezdí na koni, takže každej máme svoje zájmy, ale snažíme se to nějak zkloubit. Třeba já se hrozně bojím koní, ale taky jsem se odhodlal k tomu, že jsem si na něj sednul. No a někdy se kvůli tady tomu hádáme. Že tadyto je asi největší ten problém časovej. Že bysme na sebe chtěli mít času a pak jak se třeba dlouho nevidíme, tak pak jsme z toho takový ve stresu a pak jsme na sebe takový nevrly. tak já nevím. Třeba ted' 10. jsem měl přijímačky první termín, tak 14 dní před tím jsem se fakt snažil a den na to po těch přijímačkách jsem měl za ní jet, ale něco mi do toho vlezlo, protože mamka byla nemocná no a to zas byla hádka. Že naní nemám čas, že jsme se dlouho neviděli. A to jsou prostě takový ty blbý náhody, kdy do toho něco vlezle a pak už to všechno vypění. O: A jak jste to řešili? K: Ona je z Moravy a má rozvedený rodiče a ta její výchova, já ji úplně nerozumím no. Protože já jsem vychovávaněj, dost jako sriktně, že jako můžu mít, co chci, ale v mezích normy. Že prostě něco za něco, že si musím nějak zasloužit, abych mohl pak něco mít. No a její mamka je taková hodně benevolentní v tomhle, takže jestli něco chce, tak ať si to prostě koupí, nebo to dostane, jako jo, někdy něco udělá, ale nefunguje to úplně na takovým tom výměným obchodě. A takže ona na tohle jakoby není zvyklá, že mě když mamka o něco poprosí, tak je to prostě automatický, nepřemejšlim nad tím, že bych to udělal. Takže ohledně tadytoho, potom pak právě vznikaj problémy, že onatohel nechápe. Já se jí to snažim třeba vysvětlit, ale ona jak to nezná, tak úplně nemá tolik toho pochopení a já zas jak moc neznám tu volnou výchovu, tak nechápu, že prostě ona to nechápe. Ale tak většinou se to snažíme vyřešit, že se domluvíme na jinej den, že ne že to ututláme, ale nějak se o tom bavíme, ale většinou je to to samý dokola, že opakujeme ty samý argumenty, že vyloženě nějaký řešení je těžký najít. Pak už je to jen takový, že říkám, jo tak já dorazim, protože to je tak únavný a halvně já se nerad hádám, já potřebuju vycházet se všema, takže vždycky se snažim najít nějakěj kompromis, aby to vyšlo, ale někdy je to těžký. Tak ona má v podstatě celej volnej den, může jezdit na koni jakejkoliv den, hodinu, prostě kdy chce. Takže ona si řekne, že v 9 tam půjde, bude tam do 10ti, zavře koně a tím končí. No ale já mám přesně daný tréninky, no a ted' když se do toho něco vlezle, tak jak já

mám svůj harmonogram, prostě kterje je přesně danej každej den a ted' mi to něco naruší, tak zaprvý jsem z toho nervózní já, že se mi to změnilo a když je do toho ještě nervózní ona, tak to mi vůbec nepomůže. ALe taky občas se stane, že někam nemůže, že musí někam jet, ale tak já jak to znám sám, tak to pochopim spíš, než když je to opačně. Že ona je z toho smutná, že nemůže, tak já vždycky že v pohodě, že to chápu, že s emi to taky někdy stane, ale pak zas když je to obráceně, tak to není Já to chápu, ale tys mi to slíbil, tak rpoč jsi nepřišel? Tak tadyto je asi jeden z těch komunikačních problémů, že asi když nějak se hádáme nebo tak, tak je to kvůli tomu, že vlastně nemáme čas no. A pak teda občas kamarádi. Že má takový zvláštní kamarády no. O: Jak zvláštní? K: Tak oni spolu byli na základce už apak už si tady napsali řešiteli, že by chtěli být spolu i tady a on jim vyhověl. Takže oni jsou spolu už hrozně dlouho, takže ty kamarádky jsou takový divný prostě. Takovýto, že oni jsou v partě, pak se pomlouvaj navzájem, když jedna odejte. Třeba její nejlepší kamarádka, nebo možnábejvalá, ted' už já nevím, já se do toho moc nerejpu, že prstě když jsou den spolu, tak pak poslouchám, jak je horzná a prostě proč se tak chová, tak mi to řpijde takový divný. Že já si vždycky vybírám kamarády ty, s kterejma se chci opravdu bavit. A oan právě má ty kamarády, který většinou moc ani ty zájmy nemaj, nebo jsou jednou za tejdem na hokej a to je všechno, takže ty když si napíšou, že jsou třeba na kafe, tak pudou. A když takhle mi napíše třeba v 7, tak už nemůžu, protože se musim učit, nebo píšem test, takže to už je blbý. Ona má hlavně ty kamarády ze 4letýho a ty to tady maj hrozně volný. akže jak nemaj ten tvrdej přístup od těch učitelů, tak že tomu pak nerozumí, že my to tak máme, že od nás hodně očekávaj i u maturity a tak. Takže tomu pak nerozumí. A hlavně jí stačí 2ky 3ky, ty předměty, ze kterejch chce maturovat, tak ty se učí, ale zas zemák ji třeba baví, takže se se ani moc učit nemusí, ale já chci maturovat ze

zsv, takže se prostě musim drtit. No a pak neorzumí tomu že chci mít dobrý známky, když už se ro učim, tak aby to k něčemu taky bylo. O: takže by se dalo říct, že máte rozdílný priority ohledně školy? K: určitě. A taky hlavně já jsem kluk, tak potřebuju nějakou dobrou školu, abych uživil pak rodinu. Protože ona si řekne, že když ji to nevyjde, tak pujde učit, ale jakoby já jakoby učitel pak rodinu neuživim. Takže na to koukám i takhle do budoucna, co musim pro to dělat už ted'. Já jsem to viděl i u našich, že mamka taky skončila s vejškou, protože táta ji opustil, když čekala mě a ted' ji to taky mrzí, že chtěla jít na práva a ted' dělá vedoucí školní jídelny a je prostě zoufalá. A nevlastní táta, ten vlastně

dělal automechanika a musel si dodělávat maturitu, aby mohl na dispěčera, aby mohl nějak víc vydělávat. A taky mamka dycky říká, že by mi hrozně ráda všechno dala, ale že není jak, protože nejsou peníze. Tak stejně tak bych já chtěl pro moje děti, aby toho mohli mít třeba avíc, než jsem měl já. Jako ne že bych si stěžoval, ale kdybych prostě měl tu možnost, tak proč toho nevyužít. Že prostě Iva moc nekouká dopředu. Že to mají i ostatní holky, že nespolehnou na to, že budou mít dobrou práci, ale najdou si dobrého manžela. Takže prostě já koukám hodně do budoucnosti i tím, že bych chtěl dělat práci, která by mě bavila a dělal bych ji ráda a ještě by byla dobře placená, tak nevím, jestli taková práce existuje, ale jdu si teď prostě za tím. Takže v tomhle jsou obrovské konflikty, že se v tom moc nepotkáváme. Pak taky ta její mamka je hrozně zvláštní ženská, ta dělá baristku a ještě má kosmetiku svojí, takže taky žádný terno jakoby. Ale zase tím jak má ty rodiče rozvedené a oba mají partnery, tak mají jakoby čtyři příjmy, takže ty peníze vlastně vůbec neřeší. Ta její mamka je taková hodně volná prostě. Že se doma baví, jo, tak si něco uvaří, že nemá vůbec žádný řád, jako třeba neříkám, výchova byla dobrá, ne že by byla vychovaná špatně, ale přijde mi, že v tom 16. tím roce, když jsme se vlastně potkali, tak se to zlomilo, že už prostě se může chovat jako dospělá, tak ať se tak chová i doma no. Mi to přijde. Že u nás to tak třeba vůbec nefunguje, že mě je 18, ale pořád jsem sekaný od mamky, když něco neudělám a takový no. Takže to jsou asi takové hodně problémy v porozumění, že se pak hádáme.

O: Že máš pocit, že narážíte i díky rozdílnému přístupu rodičů? K: jo určitě, i prostředí, ve kterém jsme vyrůstali udělalo hodně, mi přijde. Pak někdy mám ještě pocit, že jak mám atletiku, ne že bych to dělal na vysoké úrovni, ale dělám to fakt dobře a ty tréninky jsou docela potřeba, jestli bych chtěl ještě něco dokázat, takže mám vlastně 5krát stejně trénink, ale s tím, že občas se dá třeba přehodit, ale prostě mi přijde, že očekává, že jak ona má koně prostě kdy chce, tak očekává, že já se té atletiky vzdám, nebo e prostě jednou na trénink nepůjdu, ale i ten trénink má svůj řád, aby to k něčemu bylo žejo. Že nikdo se nechce vzdát toho druhého, ale jakoby zároveň to není úplně pro pochopení toho druhého. Že prostě nemá nějaký vysoký cíle, pokud něco přijde, tak to přijde, ale že by vyloženě sama do něčeho šla, tak to ne a prostě já už odmala jsem chtěl být na olympiádě, pak světově známý doktor, teď právník. Takže vždycky byly nějaký takovýhle cíle, za kterými si jdu a ještě než půjdu na veškeru, tak sis chci užívat toho, že můžu tady ještě nějaký jiný cíle, než tu školu mít, protože nevěřím tomu, že pokud bych se dostal na práva, tak na to nebude

čas a hlavne i v ty atletice po 25tym roce ta vykonnost klesá, takže chci dokud to jeste jde, tak chci necheho dosahnout a az to nepujde, tak s tim skoncim. Ale ted' je to takovy, ze ona ma skolu, pak jde domu a chce abych prisel treba. ALe ja mam trénink.. Takze je to takovy, ze prostě nema ty cíle, nebo ze b chtěla necheho dosahnout. Takze moc nechápe, proč ja tyhle věci dělám. Ale jako jinak v pohodě. Ale zase jsou věci ve kterejch si rozumíme hodně. Ze máme stejnej humor, vkus na filmy, některý společný kámoše, tak je to fajn. Akorát někdy ty priority trochu pokulhávají. O: a jakým způsobem to řešiš, když nastane taková situace, ve který se takhle neshodnete? K: Na začátku se většinou snažim vysvětlit, proč to tak je. Což je někdy dost těžky, protože řešili jsme to už několikrát a řešíme to vždycky a furt tomu nerozumí. Pak jakoby se snažim navrhnout nějaký jiný řešení, že se domluvíme na jinej den, že treba jednou nepujdu na odpoledku a místo toho že treba někam pojedeme no a to zase, že už nemůže ona. Takze se to pak takhle někdy tluče, a el jakoby hodně se o tom snažíme mluvit, akorát furt řešíme dokola to samý, neumíme najít nějaký řešení už nafurt. Tak jako je fakt, že každá situace potřebuje svoje řešení, jakoby nějaký stálý se asi nenajde nikdy, ale bylo byb fajn spíš jakoby vědět jak zabránit těm hádkám. Protože ty hádky jsou pro mě asi nejvíc stresující situace. I s lidma obecně. Nesnesu pocit, že někoho jsem našťval, nebo jsme mu něco provedl, i když o tom treba vůbec nevím, což je uplně nejhorší a oni jsou na mě našťvaný a ja ani nevím proč. A ani oni mi to neřeknou, prostě se mnou nemluví a ja nevím, jak si ej udobřit a tadyti nesu hrozně blbě. A ja jsem vždycky tyhle problémy, když sem se s

někym pohádal treba na základce, tak jsem vždycky řešil s mamkou, tak mi poradila, ale nikdy jsem neměl názor toho táty, což si myslim, že by pro mě jako kluka byla důležitý. Ale ted' mám nevlastního tátu a s nim si o tom můžu popovídat, když chci. Takze ted' je to dobrý. AL epřijde mi, že v takový ty fázi, když se dávaj jakože rady do budoucna, tak mi přijde, že mi chyběl ten mužskej hlas. Že nám to i vždycky všichni říkaj, že to je vždycky obráceně, že holka je taková ta puntičkářka, která všechno musí mít svůj řád a kluk j eten, co proplouvá a nic neřeší a unás je to přesně obráceně. Ale tak zase sme spolu rok, tak to asi nějak funguje. Akorát s tim časem no, to se hádáme tak jednou do měsíce kvůli tomu pohádáme no. Ale jinak asi mě nic nenapadá.

O: Ty jsi říkal, že s enerad hádáš, co děláš, když ti něco vadi? našťve? K: Snažim se nějak najít ten kompromis, což není lehký, ale jakoby snažim se spíš udobřit tu druhou stranu, že

dělám postupně ale fakt malý ústupky, že nechci bejt zase ten, kterej ustoupí ve všem, ale třeba někdy udělám nějakou malej ústupek, aby viděla, že se snažim a pak se jí snažim nějak uklidnit. O: Můžeš mi říct nějakou konkrétní situaci, abych si to dokázala představit víc praxi? K: Tak třeba 14 dní zpátky, jsme měli někam jít a nám vypadlo světlo, tak jsme museli ten trénink posunout, ale to jsme už zase měli jet spolu do Mostu. Tak jsem jí psal, že nemůžu, že bysme mohli jet ale jinej den. A práv že se naštvála, takový to “hmm, fajn, už zase” a tak. No tak jsem jí napsal, že pojedeme jinej den a že bychom mohli jet ještě někam, jakože takovej dvojtej výlet, že místo toho jednoho uděláme dva a budem spolu i tím pádem víc času. Což teda fakt jako fungovalo, ale někdy je to takový blbý najít v průběhu školního tejdne, že o víkendu to ještě jde, ale během tejdne, když je škola, tak moc ne. Ted’ máme vlastně odpoledky každej v jinej den a já ještě trénuju děti, takže máme vlastne čas jen ve čtvtek po odpoledce a víkend. Tak tadyto hdoně taky udělalo no, že dřív jsme měli v tom týdnu tři dny, kdy jsme se mohli vidět, takže ted’ když do toho jednoho dne ještě něco vleze, tak je to blbý no. Ted’ ještě řešíme ten maturák a řeším ho vlastně jen já a ještě jedna spolužačka. Takže když se něco řeší, tak to vyřizujem my, tak taky potom třeba když ji neodepisuju, tak to je taky taková krizová situace. Ale je fakt, že většinou jsme hodně ty hádky řešili přes mobil. Že takový krizový situace byly třeba v sobotu večer a ted’ ja nebyla šance, že se sejdeme, tak jsme to řešili přes mobil to bylo hrozný. Že ted’ jsme se třeba naučili, že epočkáme do druhýho dne a prostě popovídáme si o tom ve škole a je to lepší, že jakmile jsme s tím druhým, tak už je to takový klidnější. O: A přes mobil myslíš smsky nebo že jste si volali? K: většinou wats up no. Takže tadyto bylo hrozný. Ještě vlastně přes prázdniny, tak já jsem byl jeden tejdne doma, pak jsem byl na táboře, pak soustředění jsem měl a dva atletický tejdny a ona byla skoro půlku prázdnin u táty na Moravě. No takže to jsme si tak 2krát 3krát zavolali, protože fakt nebyl vůbec čas. A to bylo těžký období, kdy jsme toho oba měli plný zuby, ale pak to zas bylo dobrý no. Hondě to dělá to, že když se dlouho nevidíme, tak to pak narůstá, narůstá, že ten jeden tam třeba není tou oporou, když je potřeba, ale pak když se vidiíme, tak je to už zas pak jiný. O: a v čem ti to psaní nevyhovovalo? K: Protože ona třeba nepíše smajlíky, což mě horzně irituje. Protože já podle toho pak nepoznám, jak to třeb amyslí. A pak právě že se to nastupňovalo a pak z toho byla uplně brutální hádka. Ale takhle když se ot m spolu bavíme, tak oan t sice říká stejně, jako by to napsala, ale vidim, že je v pohodě. Tak je to

takový mnohem příjemnější, že vidím, jak se tváří. O: ještě něco si chtěl říct předtím ohledně toho, když nejste spolu? K: Jo že jak teď řešíme ten maturák, přijímačky, tak je toho hodně, tak jsem rád, že ji mám, že mi je oporou, že mi napíše, že to zvládnou třeba atak. I když je to někdy komplikovaný. O: Napadne tě ještě něco? K: už asi ne.

Rozhovor č. 4

O: Co si představíš, když řeknu komunikační problém ve vztahu, s jakýma jsi se setkal?

T: Moje přítelkyně chodí se nou na školu a je o tři ročníky níž, tak jí je 15 a mně je 18. A co se týče komunikace, tak vidáme se docela často, což je pozitivní, ale co se týče komunikace, tak frekvence komunikace je v pohodě a nemáme moc velké problémy. Ze začátku byl možná trochu problém z její strany, nebo pořád ještě trochu je, že je taková stydlivá, uťáplá, bojí se lidí atakhle trochu. Takže ze začátku to bylo hodně takový jednostranný, že já jsem do ní hustil ty informace o sobě, aby si co nejvíce zvykla na mě. Že jsem se jí snažil co nejvíce otevřít, aby ona se necejtila nepříjemně otevřít se mně. což prej fungovalo. Takže to byl takovej prvotní problém, že jsem nevěděl jak bude reagovat třeba na nějaký věci.

Já: Můžeš uvést třeba nějaký příklad těch věcí?

T: Tak nejdřív, jako jasný téma je sex. Což jsem jako řešil docela brzo, možná dřív než jsem měl, ale tak to je jedno. Prostě, jak bych to řekl, nějak inteligentně. Si potřebuju urovnat myšlenky. Tak jako počítal jsem s tím že do toho nebude chtít jít úplně okamžitě, že jo. Což jsem jako měl pravdu. Takže na tenhle problém jsem přivedl řeč rychle, abych věděl, na čem jsme. Takže to jsme řešili. Takže jsem jako víceméně okamžitě jí s tím takhle konfrontoval, takže to jsem si jako vyříkali. Že já jsem od ní potřeboval vědět, jak daleko je ochotná zajít, což jsem víceméně zjistil, že netuší, což bylo "super". Protože jsem jakoby její první vážnej vztah, ona teda můj taky, tak že jsem potřeboval vědět, kde je pro ní ta hranice, kdy se ona bude cejit příjemně a kdy nepříjemně. Což jsem zjistil, že ona sama netuší, takže teď je to spíš takovou metodou pokus omyl, Takže zatím to funguje docela dobře, že je schopná inteligentně a rozumně si určit ty hranice tak jak ona chce. Nebo nevim. Je možný, že kvůli tomu, že ví, že já o to stojím, tak je možný, že se nutí jít dál, než jí je příjemný, ale to já nezjistím.

Já: Ale když se o tom spolu bavíte..

T: Tak říká, že je to v pohodě. Takže nemám jinou možnost, než jí věřit, ale tak furt je tam

trochu tý nejistoty, že se člověk bojí, abych jí jako nějak neublížil trvale dlouhodobě.

Já: A tos teda vnímal jako překážku v tom vztahu.

T: No velká hlavně psychická překážka, úplně jsem se bál to ze začátku nadnýt a mluvit o tom. Ale potom jak už jsme se o tom bavili jednou, tak už to šlo pak samo.

Já: Vyhovuje ti to teda takhle nastevený?

T: No jako je to takový že. Je to lepší než na začátku, že to jsem se musel hodně kontrolovat myšlenkově, jestli je to v pohodě, co třeba dělám. Tak to ej teď lepší. Tak jako jasně, že bych preferoval, kdyby to šlo rychlejš, ale zas na druhou stranu lepší pomalejš než abych jí do něčeho nutil. Takže asi tak teď jsem spokojenej jak asi jen můžu takhle bejt. Beru to tak, že v rámci nějaký společný koexistence to funguje v pohodě. Že kdybych si mohl vybrat sám, tak to asi vymyslím líp, ale vzhledem k tomu, že v tom jsou i jiný lidi, na který musím brát ohled, tak to funguje docela dobře.

J: Takže se vám podařilo najít způsob jak se domluvit, co jo a co ne.

T: Jo. No tak snažim se. Je to vždycky takový, že jednou za čas to člověk zkusí znova, jestli náhodou teď už to neprojde, občas to funguje, někdy ne. Takže to je takovej semi vyřešenej problém.

Nebo občas řešíme jako problém toho, že.. Jeden zásadní problém je, že ona tančí na nějaký jako lepší úrovni. Takže teď je takový “super” období, ž emá kadej víkend soutěž. A vzhledem k tomu, že já taky občas něco dělám, tak se blbě scházíme mimo školu. Že člověk by taky chtěl trochu soukromí při těch setkání. Což se nám teda moc nedostává teda. Že já vim, že jí to mrzí, že s tím nic neudělám a ona taky ne. Takže je to v pohodě, zas tak jen to může bejt. (v rámci možnosti)

Já: A ty sji říkal, že spolu chodíte do školy, to znamená že se vídáte o přestávkách, po škole?

T: Po škole právě ne, protože ona má tréninky, já taky něco mám. Takže v průběhu toho tejdne se moc nevidáme, v pátek většinou já jedu někam na víkend často, takže je to takový náročný, plus ona má ty soutěže, takže když jsem náhodou o víkendu doma, tak jeden den on aj ez toho třeba na soutěžii a ten další já jsem třeba zas v práci. Takže se nevidáme tak často, jak bych si představoval. Ale tak mohl bych na tom být i hůř. Ale tak to se docela dá. Horší je teď spíš, že kvůli těm soutěžím má teď docela náročný tréninky, takže se docela přepíná, hcdí pozdě spát, brzo vstává, což jsem ještě nepochopil proč. Takže je potom hodně unavená a pak se třeba ráno vidíme před školou a jako je úplně

nevyspalá, bolí jí hlava, záda a víceméně seřve mně. Protože prostě je naštvaná. VYBÍJENÍ NA VZTAHU Což mě třeba moc nevadí, že mi navadí, že mě seřve, ale spíš že je pak celý den naštvaná. A pak když jí řeknu, že je očividně unavená a měla by si jít dpočinout, tak mě pak seřve, že jí nemůžu nutit, aby nechdoila na tréninky, protože na tréninky musí protože má soutěž, že jo. Takže na tom se úplně neshodnem.

Já: Že tenhle ejjí režim fyzicky náročnej, tak že se odráží na tý její náladě a přenáší s eto do toho vztahu?

T: Jo. A taky mi je líto, že ona se necejtí dobře. Al eprostě když jí to řeknu, aby nešla na ten trénink a nešla spát v půl 12, tak mi apk víceméně řekne, že mám smůlu a pak je ještě ona špatná z toho, že jsem na ní nepřijmenej, když na mě prostě pak kašle. Že prostě jeden den nešla prostě ani do školy, jen proto, aby si trochu odpočinul a stejně šla večer na trénink. A řekl jsem jí, že mě to naštvalo, ale více méně to skončil tím, že jsem jí rozbřečel a tím to skončilo. Hlavně vzhledem k tomu, že většina našich konverzací, zejména vážnějších probíhá po messengeru večer. Protože prostě se tak často nevidáme a před školou dvacet minut o přestávce dvacet minut, tak to člověk spíš řeší co se tak stalo a ty serioznější věci pak takhle večer. Což potom znamená, že já třeba dělám nějaký domácí práce u toho u toho si s ní píšu, jsem naštvanej div u toho neházím botama po místnosti. A pak prostě napíšu něco nepříjemného a je to takový suchy prostě přes ten messenger, ale s tím asi člověk moc nic neudělá. Takže pak to skončilo tím, že mi řekla dobrou noc, snad se dobře vyspíš, když já ne.

Já: Tak ty jsi říkal, že vzhledem k tomu, že se takhle málo vidáte, tak ty vážný témata řešíte spíš po masseengeru, protože na to máte víc času.

T: Často no. Ne vždycky, že třeba když mám v pátek volno, tak po škole jsme spolu, což jako taky se řeší hodně, ale tak co si budeme nalhávat, to není úplně čas, kdy se hodně mluví. Takže tak. Ale je pravda, že většina těch konverzací probíhá po messengeru, což je pěkně na nic.

Já: A mohl bys to nějak upřesnit, co ti na tom vadí?

T: Tak chybí i možnost nějak rozumě odpovídat, číst v obličeji, prostě dokud má člověk nějakou rozumnou náladu, tak je to dobrý, že člověk třeba pošle emotikon, aby dodal emoci k tomu, co napsal. Ale jakmile s etrochu zapojí emoce a je to trochu hektičtější ta konverzace, protože je prostě zabředlej do tý konverzace, tak už neřeší ty smajlíky, tím pádem ten druhý neví, jak to myslí. Takže mně je pak více méně jasný, že ona už tam asi

brečí třeba v tu chvíli, ale nemůž s tím nic udělat, ani to nevim pořádně, a napsat “brečíš?” Je fakt takový blbý.

Já: nevidíš, jak se tváří takže nemůžeš plně rozumět významu toho, co ti píše.

T: Plus taky teda je to výrazně pomalejší to psaní. Jako zbytečně. že tam je spousta věcí, který by se daly vyřešit za 15 minut, ale my to řešíme hodinu, protože každé u toho musí dělat ještě něco jinýho, nějaký domácí práce, pak u toho večerí. Takže m pak člověk hodinu mizernou náladu, než aby to člověk vyřešil za 15 minut a stihl se třeba i usmířit..

Já: Že během tý konverzace se nesoustředíš jenom na tu konverzaci, ale děláš u toho i jiný věci, takže se ta doba prodlouží než kdybyste se viděli.

T: Jo. A skončilo to víceméně tím, že prostě šla spát a napsala mi “dobře se vyspi, já totiž určitě ne” nebo něco takovýho. Což jsem se pak zbytek večera cejtil jako hroznej čůrák a šel jsem pak taky spát naštvanej.

Já: Že se odpojila? Les neměl možnost na to reagovat?

T: Jo. Že tam jakoby nebyla možnost to vyřešit a nenechat to v takhle vyhocený situaci.

Skončilo to prostě že ona na to už neměla náladu, byla vystresovaná a skončila tu konverzaci. a vrátili jsme se k tomu právě druhej den, ale skončilo to tak že já mám víceméně smůlu.

Já: A to jste řešili oohleně toho tréninku?

T: Jo. že prostě ty tréninky vynechat nemůže a že se bude snažit odpočívat o víkendech, a le tak to je zbytečný, když ve středu zas bude unavená po jednom tréninku a soutěži, ale tak to je zbytečný asi už řešit.

Já: A jaký by bylo pro tebe optimální řešení?

T: No já ych chtěl, aby prostě 2 nebo 3 dny neměla žádnou fyzickou námahu před tou soutěží. Ale samozřejmě šla na trénink.

Já: A jde ti teda o to, že se v tu dobu nevidíte, když na tréninkách, nebo o to, že si tím ničí zdraví?

T: No oboje. Protože tím, že se nevidíme, tak ta konverzace je podle mně vyhocenější, než by mohla bejt. že se oba prostě zbytečně naštveme víc, než jak třeba stojí za to se naštvat. Že prostě při tom osobním kontaktu, že bych třeba nebyl tak naštvanej. Ale ty zprávy holý prostě působí útočně a ještě jak je i sám člověk naštvanej, tak si všechno interpretuje naštvane, takže si vlastně člověk sám živí to sovje naštvání, že to vidí pak i v tom druhým. Což kdyby se to řešilo z očí do očí, tak člověk se může třeba tvářit nějak

klidně a třeba by to pomohlo víc se uklidnit. Ale z očí do očí jsme se ještě pořádně nepohádali.

Já: Čím myslíš, že to je?

T: Já si myslím, že to je tím, jak celkově jsme spolu málo času, tak z toho jak se spolu bavíme během toho dne, tak většina té konverzace je prostě na messengeru, třeba víc jak 60%. Že prostě ráno před školou za těch dvacet minut si povídáme, nebo o tý přestávce, že to jsou spíš takový banálnější konverzace, co se prostě stalo třeba ve třídě, než by se člověk propracoval k něčemu vážnějšímu a zatím 20 minut, to ani ten člověk nestihne. Potože to je většinou tak, že s bavíme a pak se najednou dostaneme k něčemu vážnějšímu.

T: Já se fakt nevíc bojím, nebo nechci přejít do toho druhého extrému, že bysme spolu byli pořád.

Já: Mě to trochu překvapuje, že to říkáš, protože na začátku jsi říkal, že spolu chodíte do školy, takže se vídáte často, a že je to super.

T: Jako vídáme se často, ale jakoby ne dlouho. Že jí r prostě potkám ale na 5 minut, nebo někde na 15 minut, není prostě možnost, abysme spolu byli třeba dvě celý odpoledne. Ale asi to není jenom její chyba, že e já jsme taky vytíženej. Ale jak právě ona má ty soutěže a já taky něco, tak se prostě teď třeba ani nevidíme v ten pátek, který bysme normálně mohli, protože pojedou na ten víkend právě pryč. Teď musím překecat její rodiče, to by byla sranda.

Já: Ohledně čeho?

T: Tak jako nenápadně jsme chtěl navrhnout, že evzhledem k tomu, že po Velikonočních prázdninách budou přijímačky na gympl, takže budeme mít ve škole volno, tak jsem chtěl navrhnout, že by mohla u mě přespat. Což nevím, jestli projde. Doufám, že to projde, což ona vypadá taky, že doufá, ale otázka je jestli to tak bude.

Já: A budeš to s nima teda řešit ty?

T: To úplně nevidím. To jsem řekl spíš že jako doufám, že sem na ně udělá dobrý dojem a přemluvím je takhle jako na dálku. Že nebudou úplně proti. Což mi připomíná, že bych jí to měl připomenout, aby se jich zeptala, aby na to nezapomněla. Což se nevidím, protože já bych na to taky asi zapomněl. WTF I když na tohle asi ne.

Já: Takže jste odkázaný na to, jestli to dovolí její rodiče, nebo ne.

T: To určitě no. Překvapivě jsem zjistil, že i moje rodiče, ale myslím, že míň než ty její. Ale myslím, že já dokýžu líp vyřešit ty svoje rodiče, než ona ty svoje.

Já: A projevuje se to potom v tom vztahu?

T: No nevim. možná že i když už spolu máme ten volnej den tak že spolu můžeme strávit míň času, než chcem, protože její rodiče jsou podmínky, že musí být doma třeba do 8, jo přičemž já bych měl čas a byl ochotně s ní být do 11 a pak jí třeba odhodit doma. Třeba v pátek. Ale taak to jsou omezení těch rodičů, který napomáhá ještě víc zkracovat ten možnej společnej čas.

I když doufám, že teď to trochu zlaxní, nebo mohlo by, když už jsem teda byl reprezentován. Já jsem se reprezentoval. Takže už jsem oficiální. Jsou takový milý a přívětivý. Tak uvidíme.

Teď nevim, jestli mě něco ještě napadne. Bych potřeboval nějakou náhlou inspiraci. Co jsme ještě řešili....

Já: A co třeba způsob trávení času, řešíte spolu nějak?

T: No tak to zase další výrazný omezení jsou peníze. Protože já sám moc peněz nemám a je mi blbý si o ně říkat rodičům. Takže z mé strany je to takhle. A u ní mi zase přijde blbý tahat z jejich rodičů peníze, aby ona se mnou mohla něco dělat. Takže většinu toho volnýho času trávíme u ní nebo u sebe doma. Což zas využíváme toho, že máme víc toho soukromí. Ale jako není to zas o tom, že bychom došli ke mně domu, zavřeli dveře a přestali si povídat a že bychom nějak jako zešileli. Ale vim, že třeba ona má ještě míň penez než já, tak je mi blbý, abysme šli do kina, a oni by nám to jako financovali vlastně, aby sme spolu mohli trávit čas, což je mi taky takový blbý teda. Takže ty peníze taky určitě hrajou roli v tom, jak se tráví čas. To je asi tak všechno.

(V rámci metakomunikace)

T: Nenapadá tě nějaká alternativa k facebooku?

Já: Myslíš co se týče tý komunikace, když spolu nejste?

T: Jo.

Já: To asi jen email nebo doopravdickej dopis..

T: To jsem jí jeden napsal dopis. Jsem chtěl udělat dojem na začátku.

Já: A jaká byla odezva?

T: Měla radost. To jsem byl dost akční, jsem dělal starý papíry, že jsme je zmuchlal, namočil v kávě a pak v troubě upek. takže bycl takovej zahědlej a na to sem potom napsal báseň a to jsem potom poslal poštou. Takže ano, mělo to tížený efekt, bylo to pěkný prej. Což zase sice bylo hezký, ž ejsem očividně udělal pěkný gesto a líbilo se jí to, ale já jsme

si to nemohl užít, protože jsme tam nebyl, když jsem tam nebyl. Což se taky děje často, že spousta těch hezkejších gest jsou psané a pak člověk prostě. Když mi prostě pošle srdíčko, tak jako “joo super, dostal jsem srdíčko “super”” Že pro ní to má asi význam, ale já to tak prostě nevidím. Že se mi třeba do toho moc nechce, když třeba jí právě pošlu ten dopis a nevidím, jak ona se tváří, když jí to přijde. A pak mi vlastně jen naspala na messengeru.

Já: ptal jsi se na tu alternativu, tak co volání?

T: jako volali jsem si asi jen když byla na horách a neměla tam messenger. Ale to je pak takový, že člověk zabije hodinu, necejtim se o moc líp než u toho messengeru, ale ještě k tomu nemůžu dělat nic jiného. Že tím strávíme víc času, že si povídáme, ale stejně je to takový neosobní a ještě k tomu nestihnu u toho dělat nic jiného. Takže to bych zase ten messenger mnohem radši.

Já: Takže na jednu stranu ti vyhovuje, že u toho messengeru můžeš dělat víc věcí na jednu.

T: Jako je to současně i nevýhoda, že u toho dělám i něco jiného, ale současně když už nemlžu být osobní ta konverzace, tak je dobrý, že u toho jde dělat i něco jiného.

Já: Ty jsi zmiňoval ty emotikony. Tak mohl bys to porovnat, když ti takhle pošle dejme tomu to srdíčko a kdyby ti řekla osobně, co to srdíčko má vyjadřovat?

T: Tak určitě by to mělo větší váhu. Že prostě nějak to asi úplně tolik neoceníš přes ten messenger. Je to jako pškný, jsem rád, ale není to úplně ono. Je to takový i že ty emotikony člověk používá pořád, takže to taky i zevšední. Kdyby to srdíčko třeba nikdy neposlala někomu, tak možná. Ale to gesto je takhle prostě hrozně malý, je to prostě jeden klik ..

Nebo taky ask, to je taky zlo.

Já: co to je?

T: To je taková stránka, která je pořád populární v té věkové kategorii 14-16. A je to takový stránka, která je propojená s fb, že máš účet a lidi mu tam anonymně posílají otázky a on na to pak odpovídá a zveřejňuje na své zdi veřejně. Ze začátku jsem to řešil docela já, když jsme spolu začali chodit, to bylo docela zábavný. My jsme si z toho jako dělali srandu, ale právě byl maturitní ples a já jsme na něj šel, ona ne a dřív, než já jsem ráno vstal, tak už jí tam někdo stihl napsat, že jí podvádím, protože jsme tancoval s nějakou její kamarádkou tancovala s druhou jsem si povídal a stáli jsme u sebe dost blízko. Takže bacha na mě. ael to ona vzala dost v pohodě, jako dělala si z toho srandu. A k tomu ten

člověk ještě navázal, že jsem prej bisexuál, tak ať si dává pozor i na kluky. Taže to bylo docela vtipný. Pak as ona se bavila s nějakým klukem v autobuse, tak se azse ptali lidi jí, jestli spolu už teda nejsem nebo se takhle navzájem podvádíme, nebo jak to teda máme. Takže to už jsem fakt nepochopil. Pak taky, že už jsme spolu dlouho, že nám to spolu nesluší s že se divně oblíkám, což mě teda lehce uráží. Ale teď už mě moc neřeší.

Rozhovor č. 5

Já: Co si představíš, když řeknu komunikační problémy v partnerském vztahu?

J: Tak já teď mám jako druhéj vážnější vztah, to беру jako že je v rádech měsíců, jinak ten první byl asi necelejch 8 a teď jsem už 9 měsíců s tím současným přítelem. No a teď je to docela sranda, protože jemu už je třicet. A všimla jsem si, že mám asi po mámě takovu tendenci jako ten vztah fixovat, že si řeknu ono to fakt není dobrý, ale třeba to bude lepší. Takže s tím prvním přítelem, ten byl asi o rok starší, ze školy a to bylo jako dobrý, ale nebyla jsme nějak extra zamilovaná ten byl právě hrozně žárlivej. Já jsem to ze začátku jako neřešila, já mám hrozně velký ego, sebevědomí, takže prostě jsem hubla tloustla, stejně je to jedno, prostě pořád krásná. Takže se mi rprostě občas stalo, jako ne nějak často, ale že jsem se třeba po párty probudil a jako “Ahoj, znám příjemní? Ne. A šla jsem”. Jako ne často často, ale stalo. No a ten pohled mám na vztahy, že jsem teď vlastně poprvé tak hodně zamilovaná, že si dokážu představit, že bude otec mých dětí a všechno. Že si myslím, že je důležitý, za kým se ten člověk vrátí. Že kdyby šlo prostě o tu fyzickou nevěru na párty s někým, tak bych to fakt zkousla. Nebo umim si představit, že mám manžela horolezce a odjede na 3 měsíce někam. Vim, že mě miluje a že se za mnou vrátí prostě. Ale totálně nepotřebuju takovou věrnost totálně až za hrob, že ten člověk je pro něj prostě středobod vesmíru. Dyť mi přijde normální, že se lidem líbí i jiný lidi. Nebo třeba mi totálně nevdí se tejdén nevidět. Že dřív prostě lidi měli kratší život, tak mělistáýho jednoho partnera, teď se dožijem 80, tak proč nemít dva. Jako takový ty opravdový vztahy. Jako neříkám, že to je podmínka, ale jsem hrozně taková, jako ne že byhc něco plánovala, nějaký nevěry, ale když to z toho vyjde. Tak by mi to prostě nevdilo. Oboum jsem to řekla a oba teda dost koukali. Že vim, že to je asi divný, protože jsem ještě nepotkala nikoho, kdo by to měl stejně. Ale jako nepodvádím, protože to nemám za potřebí, ale obecně na to mám takovejhle názor.

Ten první, ten byl hrozně žárlivej a to bylo řešení vždycky problémů prostě

několikahodinový hroty, fakt vyčerpávající hádky. On byl takový fakt hrozný telátko, jak poprvý o to vlastně přišel se mnou a takovej první vztah vlastně pro oba, ale já už jsem před tím jako měla. A jako jo, byla jsem zamilovaná, ale cejtila jsem, že třeba právě ten fyzickej kontakt, že to není úplně ono. Že třeba já jsem mu řekla, jak má líbat, nebo dělat něco v tom sexu a on to udělal, ale furt to pak nebylo, že by ta INICIATIVA byla od něj prostě dobrá.

Já: Jak myslíš tu iniciativu?

J: No že třeba začal dělat něco, co já jsem úplně jako “To se ti opravdu líbí? To jako budeme dělat?” Jo, že to pak bylo takový.. že si myslím, že pak to i přestalo fungovat ten vztah, že mě to právě nebavilo. Že on byl jakože ujetej na nohy, jakože fakt. A že mi pak vlastně šlo o to, aby se to líbilo jemu, ani ne tak mně. Že jak jsem párkrát spala s někým a nebylo to jako z lásky, tak jsem si ani neuměla představit pořádně jaký to je, když je to z lásky. Takže mi stačilo, že jsem trochu zamilovaná a spala jsem s nim tak jen aby se to líbilo jemu. Vůbec abych si to nějak extra užívala. To bylo fakt že jako on se snažil, aby se to líbilo mně, já jsem si myslela, že s emi to jako líbí, ale žádná hitparáda.

A i právě ta konverzace. Že on mě fakt hrotil třeba za to, že občas chci bejt sama, nebo chceš jít na víno s kamarádem, kterej není přítel. A to byly jako strašný hádky, výzkumy mezi kamarádama, jako kde jsem, jak ho podvádím.. A nebo jsem jela na dva týdny na Kubu, kde není internet, tak jsem mu říkala, že nemůžu si pořádně psát SMSky. A další věc, já jako, jo, když jsem hodně zamilovaná, tak si píšu, ale teď je to třeba ve fázi, že napíšu dobrý ráno a tím to hasne. Já si prostě vůbec nerada píšu. Moc mi nefunguje displej a nic s tím nedělám, protože mi to jako nevádí. Takže to bylo taky hodně, že mu nepíšu, že tam není iniciativa z mé strany, že mu nepíšu ni. Ale jako proč bych mu to psala, když si můžem povídat. A on furt, že tím vlastně neprojevuje dostatečně zájem. Ale pro mě je zas důležitý se sejít, ne si psát. A furt si chtěl psát a pro něj bylo hlavní, že mu 4 krát za večer napíšu, co dělám.

Já: Když to teď zkusím schrnout, tak jsi zmiňovala tu žárlivost, to se týkalo..

J: Vlastně jakýkoliv styk s kamarádama. Ale mně prostě přijde normální se bavit s lidma, ale to byl prostě hrozný problém. Nebo obecně, já mám koně, a on že jsem radši s tím koněm, než s nim. I když tak to možná byla trochu pravda. Že ty vztahy dycky zkrachovali kvůli tomu, že mám radši ty koně. To taky, to byl hrozný problém. Já tam chodím každý ráno za nima. A to bylo prostě jasné, že on byl víc zamilovanej, než já. Že jsem to brala tak

jako proč ne. Já mám hrozně ráda ten fyzickej kontakt, jsme taková tulivá, takže proč ne vlastně. Ale potom když mě to začalo víc omezovat, že jsem byla ve stresu kvůli tomu, že jsme se hádávali fakt kvůli ptákovinám. Že třeba několika hodinová hádka začala, že jsem stáli na zastávce dál od sebe a že jsem nechtěla udělat krok k němu a on musel udělat dva kroky ke mně. Jako že já jsem nepřišla za nim. A on prostě “Hm, tak neděláš žádný velký kroky a ani takhle na zastávce.” A já jako Prosim? Opravud mě hrotíš kvůli tomu teď? A to já se pak naštvu, to sis zas nenechám na sebe řvát. A to jsme se rozšli, jak tam právě nebyla žádná ta chemie, tak to pro mě nemělo cenu.

Já:Že je pro tebe důležitá i ten fyzickej styk v tom vztahu.

J: Mega, mega důležitý.Já prostě nevím, vydržet vztah, když to není tak špatný má vydržet člověk, když mu ej čtyřicet a má dvě děti. Ale vydržet vztah když mi bylo 17? To nebylo prostě úplně normální. A když se ten poměr, kdy jsme se hádali začal převyšovat nad tím, kdy jsme se nehádali, tak jsem ti už řekla, že ne. Spíš jsem z toho byla úplně unavená. To už nebylo ono no. Takže pak jsme se rozšli. A našla jsem si právě tohodle přítele, co mám teď. S toho jsem poznala, když jsme jeli na svatbu. A já byla fakt strašně šťastně nezadaná. Já jsme měla najendou čas cvičit, učit se, chodit ven kalit, žádný problémy. A pak mezitím jsem jsem byla ve Španělsku, tak jsem spala na pláži s jedním barmanem, to bylo fakt libová. A vlastně jsem byla hrozně psokojená v tomhle můdu. Já to neberu jako něco špatnýho, ne že bych to nějak plánovala, a když se tak stane prostě, tak se nebráním.

No a na tý svatbě právě, já hrozně ráda tančím a už jsem utahala bráchu, tátu, tak mi právě dohodili nejlepšího kamaráda toho ženicha. A to byl právě on. Že prostě hned mi padnul do oka, vysokej, tmavej vousatej. Že fakt hned na první pohled se mi líbil. A mně fakt o nic nešlo. Vůbec jsem ho nebalila, ale když jsme spolu začali tancovat, tak si úplně říkám, “Waaau, dobrý, ” že fakt tam proběhlo, že na první pohled se mi líbil. No protancovali jsme asi do 12:00 přestala hrát kapela a my tancovali do 5 do rána. Pak mi teda naši zakázali tam přespat, tak to jsem tam chodila na tom hotelu jak lev v kleci, úplně našťavá, protože jsem si říkala, to by mohl být takovej ten “onenightstand” a čus. Ale ne. Tak jsem si asi dva tejdny psali, ale třeba jednou denně, protože my jsme byli v Holandsku s bráchou. A já jsem si na naše první rande ani neumyla vlasy. Mně vůbec totiž nepřišlo, že by mně mohl chtít tenhle chlap, kterej pracuje, bydlí, je mu 30 a všechno. Že mě jako chtěl. Jsem si říkala, že si dáme pivo a dobrý. Tak jsem říkala mamce, že v 9 jsem doma a v půl devatý volám, “mami, já tu přespim, jo?” a od té doby jsme spolu. Uplně fakt takovej ten člověk,

jak si s nim bavíš o prdění druhý den ráno. Že můžeš říct, nad čím přemýšlíš a je to totálně v pohodě. A on se vůbec nehádá. Jasně, že mi na něm vadí věci, ale je to taková, že já řvu a on se na mě dívá. Na mě snad nikdy nekřičel. A třeba zas měsíc dva začínám cejtit, že je do mně víc zamilovanej, než já do něj. Ale už jsem pártát byla i taková, že se rozejdem. protože on je teda z jinejch poměrů, já vim, že je to jako blbej důvod, ale jako není. Nejchytřejší dítě u nich v rodině, má dvojky na základce, já jsme u nás nejblbější, že nemám samý jedničky na gymplu. Jo, že takovej jinej okruh těch konverzačních témat i. My prostě jednou za rok aspoň někam letíme a když se pak prostě bavim, třeba co jsme tam jedli za mořský potvory a jediný, co se začne pak řešit, kolik to stálo. Nebo jdeme albertem a neshodnem se, že prostě nemůžu říct, co bych třeba chtěla koupit. Je to takový, nebo prostě třeba já bych chtěla cestovat a on neumí vůbec anglicky. A já jako hrozně ráda cestuju a hrozně mě ty jazyky baví a prostě třeba si koupim letenku někam a ani tam nemám zajištěný bydlení a poradim si. Že jsem mu říkala, že když mi nevyjde medicina, tak si koupim jednosměrnou letenku do argentinu. A on úplně ustrašeněj, protože my jsme si na začátku našeho vztahu dělali srandu, že jsme jako brzda pro hledání matky jeho dětí, no jo, ale když jsme spolu už skoro třičtvrtě roku, tak je to vážnější a ve 30 rok je hodně, ale já ty děti teď mít nechci. Nechci mít děti v 18. Ale je to takový, že an to každou chvíli narazíme. Že to byly jediný naše vážný hádky, jako že co teď. Že třeba já teď tak těch 8 let ještě děti nechci, já chci jetš teď bydlet doma u rodičů, pak bych třeba bydlela s bráchou, Pracovat chodim na brigádu, ale na druhou stranu se chci věnovat tý vejšce. Že jakoby takovej život, jako mám teďkon tak budu mít ještě dlouho. Ale kdyby na mě čekal, tak mu bude 40. On bude se mnou mít dítě nejdřív před 40tkou a já mu nemůžu slíbit, že s nim zůstanu. Já nemám závazky ani k sobě za deset let, já prostě nemůžu slíbit nic nikomu jinýmu. Jenže jsme se prostě vždycky shodli, že se milujem a že spolu teda budem. Já jsem třeba na něj vždycky naštvaná, že přijde z práce a už nemá nci na prác. Jo, jde si zahrát šipky s kamarádama, jde si zaběhat, něco. Jenže já přijdu ze školy a teprv emi začínaj ty povinnosti, že jo, kůň, učit se tohle támhle to a furt jsem v jednom kole. A já potřebuju někoho, aby byl ve stejnejch obrátkách, takže já jsme na něj potom hnusný, že nestíhám tohle nebo támhleto že se musim něco naučit a on “zlato, tak si pusť film” a já prostě “děláš si prdel? já prostě musim udělat tohle tohle, tohle možná vynechat, abych šla spát před desátou” takže to jsou pak problémy, že já jsme na něj většinou hnusná, ale on je v klidu.

Já: Takže kdybs měla zmínit ty důvody, kvůli kterejm dochází k těm hádkám?

J: Poměry ze kterejch jsme. Třeba jeho kamarádi jsou takový, jako já neřikám, že nejsou třeba servírky, nebo lidi co prodávaj na benzínce, ale není to ta sorta lidí, se kterou se chci bavit jako pořád. Že já mám taky kamarády, kadeřnice bez maturity a jdeme na pívko, jo je to super, ale po nějakým čase potřebuju i nějakou tu konverzaci, že člověk si ze srandy řeší řecký filozofy. Takový to intelektuální. A to oni vůbec. Nebo prostě znát věci podobnýho typu jako že říct něco v cizím jazyce, třeba ve španělštině rozkazovací způsob používám ráda v běžný řeči a nebo občas řeknu něco anglicky a to on ne, to mi tam vadí. A taky aby se mnou trochu probíral tu školu. Že jako on mě podporuje, ale nevyzkouší mě třeba z té chemie. On řekne “to zvládneš” A já vim, že to zvládnou, já jenom potřebuju říct “dělej” Že v tomhle si prostě nějak nerozumíme. Že prostě se nezeptá, už ses to naučila. Ale prostě řekne, ty seš tak šikovná. A já prostě potřebuju dynamičnost trochu. Že on je takovej, že prostě když já mám vědomosti na trojky a nemusím se na to učit, tak pro něj je to prostě gól, protože nikdo od nich z rodiny to takhle neměl. Ale u nás je to takový jako “ty ses učila a nemáš jedničku?” Oni oba rodiče jsou taky doktoři a prostě třeba u večere řeknu, že něco berem a táta vysype definici a mě to jako baví. Já nemusím být v takovýmhle intošským prostředí jako pořád, totálně ne, dokážu prostě na víkend spát pod širákem a chlastat celý víkend, ale potom potřebuju zase vrátit.. Že on prostě jak pracuje manuálně, tak taky třeba jde s kamarádama řezat nějaký stromy, ale pak se nevrátí za ten kancelářskej stůl. Že on dělá jako chytrou práci, že k tomu potřebuje vyšší fyziku, no jo ale pořád je to takový, že ty kamarádi řešej nějakýho psa na veterině a jaký je počasí a jaké maj karburátor v autě je to nejvíc deep, co řešej.

Já: Že je teda problém, že nejste intelektuálně na stejný úrovni, i co se týče těch kamarádů, se kterýma společně trávíte čas?

J: Jo a je to zábava jako občas, ale pak si říkám, mně úplně odumírá mozek. Že oni třeba i hulej hodně a já jako ne že bych si nedala brko o prázdninách, ale nechci prostě hulit pořád, protože mi vadí, že mi to ničí mozek. Nebo prostě hlavně nechlastat přes tejdnu, a to on by třeba šel na pívko, i když teď teda začal měnit ten životní styl, když jsem mu řekla, že se mi to jako fakt nelíbí a přestává mě to bavit, že takhle pořád hulí. Takže přestává i kouřit. Nebo třeba to taky, že hdoně vydělává, ale nemá peníze, že je zadluženej, nebo ne jako zadluženej, ale má hypotéku na nějakéj jiné byt, co chce pronajímat, plus prostě 700 za cigára tejdne a to jsou prostě takový věci, který jsme si nedávno uvědomila, že bych

taková ve 30 nechtěla bejt. Takže teď se začal snažit, i když prostě já nechci, aby se začal měnit jenom kvůli tomu, že jsem mu to řekla a pak mi to třeba vyčetl, ale on že jsem mu tím spíš otevřela oči. A taky že ty jeho kamarádi maj každou chvíli nějakou svatbu, slaví komu se narodilo dítě a já slavím, kdo se jak vykalil, nebo jakou má přihlášku na vejšku. Že prostě už maj jinej ten životní styl. A že on s nima takhle chodí, ale on nemá ty děti že jo. Že prostě už taky chtěl tu mámu k dětem, zakládat rodinu a tak. A já ho jako nechci tahat za nos, že jako za rok se k němu nastřhuju, to jako ne. Ale my fakt už jsme měli brutální krizi, že co jako teď. Jenže tak fakt hrozně funguje ta chemie. Že se můžem hádat, nebo teda hádat, to je tak že já jsme nepříjemná křičím a on jen kouká, je nešťastnej z toho a snaží se mně nějak udobřit, jako kytkou nebo večeří. Ale on to prostě snáší dobře, tomu se divím.

Já: Vyhovuje ti to takhle?

J: No já bych se právě klidně i pohádala. Že se tím tak jako vyčistí vzduch. Že takový když na sebe člověk štekne, pak je chvíli naštvanej, pak je to dobrý, mi přijde daleko praktičtější, prostě hned to vyřešit. Ale právě když já takhle začnu něco řešit, tak on je z toho takovej přejetej a nevim, neříká žádný argumenty. Že já si tím třeba ulevím, ale jen jako napůl, protože on je z toho akorát smutnej a chybí tam ta jeho účast. A hlavně já neříkám, že mám pořád pravdu, já taky potřebuju někdy dostat přes čumák, vobčas potřebuju aby mě řek”seš pipina, Jano, nechovej se tak” já to potřebuju občas, já to vim. Ale u něj je to takový, že je právě moc zamilovanej. Tam hrozně fakt funguje, že jsem naštvaná hodinu, jsem kolem něj chodila, pak odcházel, tak jsme se objímali 10 minut a za chvíli už jsme měli sex v kumbálu, prostě chemie funguje. On je takovej ten člověk, že když miluje tak úplně celým srdcem. Takže celá jeho rodina mě zná a furt nějaký návštěvy. Jako trávit čas s rodinou dobře. ale třeba mi vadí jako to oni mají. že prostě třeba u nás doma máme třeba 10 bonbonier, takže už mu to třeba nosim, ať to třeba dá těm babičkám. protože oni si prostě mezi těma 50 000 tetičkama vždycky vozí bonbonniery, ale to už jsou takový ty desetkrát spečený, jenom jako ze slušnosti. My jsem jednou přijeli k nějaký prababi, která tak moc šetří vodou, že si vlasy umeje v lavoru, ve kterým předtím umyla nádobí a pak s tím spáchne záchod. Smrdí nechutně a pak utratí 15.000 na předváděčce s nádobím. Že i když jsme přijeli a ona neměla nic, tak mu pak prostě narvala tašku gothaje a lovečáku, aby neodjel s prázdnou, když teda neměla bonbonieru. To je tak zbytečný, to mi třeba nikdy neděláme. Že to maj fakt totálně jinak nastavený. Jako je to fajn, protože

tam nejezdíme nijak často a jsem tam tak jako za hodnou, ale že bych se tam cejtila jako doma, to se říct nedá.

Já: Že tam sehraješ tu svojí úlohu jeho přítelkyně a usmíváš se

J: Jo, přesně, protože se prostě musí za babi. A pro něj je hrozně dobrý vlastnost jako nezištnost, ale mě přijde, že člověk by neměl bejt až moc hodnej. Jako nebo já taky ráda pomůžu, třeba i něco koupim nebo tak. Ale takovýto, že on je tak hodnej a hloupej až z toho nemá prachy, že ho odrbávaj. A on to bere jako dobrou vlastnost, že prostě bere, že o to jde. Že můžeš bejt hodnej a hloupej a je to lepší, než bejt chytrej a zlej. Já neříkám, že je dobře být chytrej a zlej, a el prostě nesmí to přesáhnout nějakou tu mez toho jeho komfortu. Že ten jeho táta pracuje celej život manuálně a on prostě bere, že to je nejlepší, bejt spokojenej s tím, že za to není moc peněz, s tím že lidi tě maj rádi, protože jim dáváš věci zadarmo. On si třeba hrozně často stěžuje, že má hrozně moc práce. Že on už tu svojí práci udělal, ale že má hrozně moc tý práce, co mu nandali ostatní. Proč si nechá nandat práci, co maj dělat ostatní? Ale oni si o něm potom nemyslej, že je skvělej, oni si myslí, že je hloupej, že on tam sedí do 6 a oni jdou domu ve 4.

Já: Takže bys potřebovala, aby měl vyšší ambice? A že bys potřebovala, aby uměl i sebe postavit na první místo?

J: jo, jo, přesně. Aby třeba i na mě byl trochu hnusnej. Abych měla furt takový to, abych si nebyla tak jistá. Že třeba teď fakt vim, že dokud ho nepošlu do háje, tak ten vztah prostě neskončí. Že fakt vim, že ho mám hrozně jistýho. Že jsem prostě láska jeho života, nedokázal by si představit mít nějakou jinou. A já jako vim, že to zní, jako že tím pohrdám, ale já jsem rpostě hrozně nevybouřená, potřebuju nějaký vzrůšo, nějakou srandu a k tomu právě moc nedochází.

Já: Že se ještě nechceš s nim usadit a žít ten spořádanej život, když to tak řeknu?

J: Ne, to totálně ne. přesně. Ale i když to řešíme, tak rpostě vždycky t skončí že se prostě milujem. Já nevim, já jsme to nikdy nezažila, jestli to jsou nějaký hormony, chemie, něco nás prostě u sebe drží. Ale třeb auplně do hloubky cejtím, že to není uplně ono. Že teď jsem začala mít takový pochyby. Jak jsme se právě už bavily. Neříkám, že je jako vyloženě hloupej, ale na jiný věci. Nebo třeba jak hulil, kdyby furt hulil tak jako o prázdních, tak fakt už s nim totálně nejsem. On si třeb akoupil hulení za 1000, vyhulil třeba za 200 a zbytek dal lidem. Že prostě je moc takovej nezištnej plus teď aknopí není něco s čím se má žít. Že jako mně je jendo, jestli je bohatej, fakt mi nejde o ty nuly na účtu, ale tady už jde o

to, že když už ty peníze vydělá, tak proč je utratí za tohle. že pak se řadí do té ubohý, chudý vrtvy, přitom to takhle utrácí ty peníze. Ale třeba já ve 30 nechci mít dvě hypotéky a melej byt v paneláku.

Já: Že kdybyste byli ve stejný věkový skupině..

J: Tak ho nechci. si říkám.

Já: že bys nechtěla žít život, jaký on teď žije.

J: No to bych nechtěla no.

Já: napadá tě ještě něco?

J: Já mám fakt jednoho dobrýho kamaráda, se kterým jsem v posledních tejděch byla víc jak s tím přtelem, protože oba pracujeme v té kavárně, tak to asi jsme na něm cejtila, že byl takovej “zase je s tím Pavlem a není se mnou” ale já mu fakt nekecám. Že prostě i když mi někdo napíše, jestli se sejdeme, tak mu říkám, ať klidně odepíše, že nemám důvod mu lhát, jak se jedná jen o ty kamarády. Ale bavili jsme se jestli mu to jako vadí, že mu o tom třeba vyprávím, tak to říkal, jako žemu není úplně příjemný, ale že apsoň že to ví. Ale že to je o tom, že investuju ten čas i do jinejch. Že on by byl nejradši každou volnou chvíli s emnou ajá každou volnou chvíli byhc s nim nebyla. Já si to pak chci o to víc užít, já jsem prostě dopoledne ve stáji, pak se učím, nebo tak apk za nim třeba jdu a užijem si to. Ale potřebuju s nim být celý dny. Nebo taky jsme spolu byli na víikendě v Krumlově a neviděli jsem ani skoro denní světlo, ale prostě jen jednou za čas.

Já: Že potřebuješ mít záliby a svoje kamarády s ekteýma trávíš čas sama.

J: Jo, mít nějaký svůj prostor a nebejt furt jen spolu. Ale to on je takovej, ž eby se mnou byl jako pořád pořád.

Já: Ty jsi se nazačátku zmiňovala o tom psaní

J: Jo, mně třeba hrozně záleží na pravopisu. že člověk vynechá interpunkci, když píše dlouho větu, ale prostě shodu s přísudkem by měl zvládnout prostě každej. Že ho pak opravuju, al enepíšem si tak často, takže to je super. Že máme kdy kdy is píšem během dne, a el někdy si třeba napíšem jen dobrý ráno. Ale vim, že se nenaštve, to mám na tom strašně ráda. Že vim, že když mu odpovím jednou pak mám mobil v režimu letadlo, tak mně za to vůbec nehrotí. Že po mně nechce každý dvě hodiny info div ne s lokací, což je super. Oproti třeba tomu prvnímu, to bylo furt, že mu prostě nepíšu, to bylo fakt hrozný. Že prostě jsem mu dvě hodiny neodepsala a už mě prostě hrotit, že mu napíšu. Ale já prostě doma fakt nesedím a nekoukam, mám koně, školu, peču, takže prostě nemám čas že

bych seděla u pc a koukala na něco. Prostě nebudu mu psát dvě hodiny, co jsem prostě dělala. On prostě koukal na seriály, a u toho mi furt psal, ale to mě prostě nebaví a ani na to nemám prostě čas. Když mi pípne sms, tak odpovím třeba, pokud to není třeba nějak sáhodlouhá odpověď. Ale já třeba vůbec neberu zobrazeno jako nějak že bych se urazila. Že i když někomu napíšu jak s emá s on si to jen zobrazí, tak se prostě nenaštvu, tak má něco jinýho na práci než mi psát Ježišmarja. Ale jemu to prostě vadilo. že prostě jakmile jsem si to zobrazila tak hend chtěl, abych mu odepsala. Ale mně to přijde o ničem. Dyt' mně přijde, že lidi už si nejsou schopný budovat nějaký jiný vztahy, než je tohle. Dyt' je hrozně jendoduchý něco napsat, ale pak to řešit doopravdy, takovej surovej kontakt, kterej třeba není úplně příjemnej. Že prostě nehcápu, jak někdo může napsat něco, co by třeba neřekl. Že je pro mě prostě důležitější ten osobní kontakt. Mně třeba práč jendou míra dostal, že při nějakým našem prvním hrotu, když byla taková krizička, že všechno špatně, tak on sedl do auta a ono je to asi půl hodiny cesty, a prostě přijel ke mně před barák, řekl prosim tě uklidni se, nebud' našťvaná, dal mi pusku a zas jel. A prostě to stačilo. Že prostě kdyby mi to jen napsal, tak byc to asi vzala, nějakou tu omluvu, ale že tohle prostě bylo fakt, že to nebyly prostě jen písmenka a emotikony. Jako je to hezký ráno dostat smsku, ale když ne tak ne, A já to beru, stejně jako když chce jet na víkend s kamarádama, tak at' jede aspoň s emi bude stejskat a o to víc si to pak užijem. Že vim, že mě miluje, i když mi den nenapíše, nepotřebuju aby mě takhle jako ujišťoval, tím psaním, jako to chtěl právě ten první. Že je pro mě důležitý, aby fungovala domluva, že prostě v kolik se sejdem tady, nebo zařídila s jem výlet někam. Jako když je to plodný ty zpávy, když to není takový to úplně blbůstky, posílání si 15 gyfu za sebou.. Že prostě aby to bylo spíš domluva, než promluva. Takový to tlachání prostě moc nemám ráda, že si s lidma radši povídám. Že spousta lidí říká, že se jim líp píše a pak si nemají co říct, a já spíš jako nevím, jak si psát. To mi fakt nejde.

Já třeba hrozně nerada vyvolávám hádky, ale když už ktomu dojde, tak potřebuju aby mi nebylo vyčítáno měsíc zpátky, že už to prostě dělám dlouho. Tak když ti to vadí, tak mi to řekni. Já prostě nechci furt bejt ta, co popichuje a sama je bezchybná, já vim, že nejsem. Ale furt z něj nemůžu dostat, co mu teda vadí. Že je tak moc nekonfliktní, že to ve mě pak vyvolává ty konflikty? Že jako já ho nechci sekýrovat, když mu řeknu, že mi něco vadí, tak mu to řeknu, protože by mě to pak ještě 15krát našťvalo a pak by byla velká hádka. A já se nechci hádat nějak záměrně, ale když už je hádka, tak chci aby se vyřešila, aby už to mělo

nějaký rezimé na konci. Aby to nebylo plesk a furt je tam ten problém. Pokud možno ty problémy řešit hned a když už jsou, tak jako neodfláknout to řešení, ale už to vyřešit.

Já: aby ta hádka neskončila kvůli tomu, abyste se přestali hádat, ale opravud došlo k tomu vyřešení problému?

J: Jo, přesně.

Rozhovor č. 6

Já: co tě napadne když řeknu komunikační problémy v partnerských vztazích?

T2: Tak mám uvést nějaký příkaldy rovnou?

Já: To by bolo super.

T2: No třeba co jsme měli s bejvalou přítelkyní, kdy jsme spolu byli ro a 8 měsíců a ona mi vyčítala, že se hrozně vidám s jednou mojí kamarádkou, B.. Ale on problém byl v tom, že jsme spolu s tou kamarádkou měli kapelu, takže jsme každý den zkoušeli. A potom mi třeba taky vyčetla věc, se kterou jsem neměl nic společného. Že mi vlastně říkala, že mně někdo viděl jít s tou B. za ruku a pak jsem zjistil, že to byl ten druhej kytarista z tý kapeli, že to já jsem vůbec nebyl. Že prostě někdo ji řekl, že mě viděl a já jsem přitom byl někde úplně jinde. A pak jsme se vlastně kvůli tomu rozešli.

Já: Kvůli té žárlivosti? Nebo že s tebou chtěla trávit víc času? Nebo kvůli něčemu jinému?

T2: Já si myslím, že to bylo tím časem, co jsem trávil s tou Verčou. Že jsme prostě měli 4 hodiny zkoušku, tak to bylo dost těžký se tý Báře vyhnout..

Já: Takže když tě o tom informovala, že by chtěla, abys s ní trávil míň času, tak jsi tomu byl nakloněnej?

T2: No ona mi tohle vlastně řekla poprvé, co mi napsala, abysme šli spolu ven. Tak mi tohle všechno vyčetla a rozešli jsme se.

Já: Takže tam nebyla žádná předcházející komunikace o tom, co jí vadí, ale řekla to až při tom rozchodu.

T2: Jo, v momentu, kdy mi napsala, abysme šli ven a tohle všechno mi řekla a rozešli jsme se. Já jsem ji k otmu řekl svoje, že ty zkoušky prostě už byli domluvený a že nevim, že bych se někdy s B. držel za ruce a pak jsem se o několik měsíců později právě dozvěděl, že to byl ten kytarista od B.. No a na základě tadytoho jsme se rozešli. že vlastně ani nebyl prostor ten vztah nějak dál udržet. Nevim, no, že mi to vlastně vůbec neřekla během tý

doby, co jsme byli spolu a pak najednou se se mnou kvůli tomu rozešla. Nevím no. A teď vlastně si uvědomuju, že to bylo poprvý, co mi napsala ona, ať jdeme ven. Že to v tom vztahu bylo takový jednostranný vždycky. Že vlastně vždycky, když jsem se s ní chtěl vidět, tak jsem vždycky musel napsat já. Jestli někam zajdem nebo tak.. To mi vadilo dost.

Já: A říkal jsi jí to?

T2: To asi ne

Já: napadne tě ještě něco?

T2: No a teď vlastně s partnerkou, co jsem spolu půl roku, tam je problém, že ona je vlastně z Varů a já jsem tady. Takže to to takový, že se vídáme jen o víkendech. Ale jinak si rozumíme. Ona chce jít taky sem, takže pokud to vyjde, tak to bude úplně nejlepší.

Já: Že bys jí chtěl vídat častěji, než jen o víkendu.

T2: Tak to rozhodně no. A pak je tam teda problém v tom, že já jí furt vyčítám pořád a neustále, že ona pořád o sobě nějakým způsobem pochybuje. Že pořád říká, že je tlustá, nebo že neumí zpívat. Tak já jí furt říkám, že kdyby byla tlustá, tak váží 100 kilo a že váží 60, což si myslím, že je naprosto v pohodě a zpívat umí nádherně, což jí říká i ten její učitel zpěvů, ale pořád o sobě pochybuje. Má malou sebedůvěru. Že i když jí řeknu, že to tak není, tak že tomu prostě nevěří. Že si myslím, že se nedostane na tu konzervatoř nebo tak..

Já: A mohl bys specifikovat, jak to zasahuje do toho vašeho vztahu?

T2: Mně celkově vadí, když se lidi až moc kritizují, a přehnaně si nevěří. A u tý Sandry mi to vadí, že vlastně když jsme spolu a když pokaždý přijedu a poslouchám, že je tlustá. Nebo že jsme třeba večer u nás a říkám, že něco udělám nebo něco a ona že ne, že měla ráno 3 rohlíky a že už nemůže jíst, že měla snídani. Takže ona prostě za celý den sní 3 rohlíky a pak už nejí. A já jí říkám, že prostě, jestli si myslí, že je tlustá a chtěla by zhubnout, tak prostě to, že sní tři rohlíky jí nepomůže. Že to je všechno o pohybu. Prostě málo jí a to mě štve docela taky dost. Že pak když já jí řeknu, ne, nejsi tlustá. Tak ona pak mi tak jako odcekně "no to určitě" a sebere se a odejde z místnosti našťvaně, pak se zas vrátí, ale je ta atmosféra taková už tím narušená. Že ta nálada je prostě tím pokažená. Že pak se to zas nějak samo vrátí po čase, ale prostě narušuje to tu náladu toho našeho setkání.

Já: A taky jsi se zmiňoval o těch stravovacích navycích, můžeš mi o tom říct víc?

T2: No ona právě vůbec nechce jíst, takže vždycky jí to musím přinést a říct, ať to prostě sní. Nebo třeba když jsme někde v restauraci, tak řekne, že nic nechce, tak jí prostě sám

objednám a pak už to sní. Ale sama si neřekne, neo když jí jen nabídnu, tak prostě řekne, že ne. Pak večer mi třeba napíše, jak je to hrozný, že si večer dala tatrunku. Tak to prostě nevím, co jí na to říct.

Takže tak. Ještě přemejšlim, co bych ti tak k tomu mohl říct.. Mi to už přijde absurdní, že se takhle stydí za svoje tělo. Přitom má úplně v pohodě postavu, takovej ideální střed, že jí nikde nekoukaj kosti a ani neváží 100 kilo. Ale prostě třeba i když se převlíká, tak musí mít tmou, že prostě neche, abych jí při tom viděl.

Potom nevím úplně, jestli je to komunikační problém, ale chybí mi ta volnost. Že mám pocit, že jsme na sebe jako fixovaný, jako kdyby závislů. Že jeden bez druhýho, si třeba den nevydržíme nenapsat, prostě spolu nemluvit. Že fakt musíme jeden o druhým vědět, že je ten druhý v pohodě a tak.

Já: A to ti nějakým způsobem nevyhovuje?

T2: Ne to mi nevadí, ale je to takový, že tam není úplně ta volnost. Jak bych to vysvětlil. Že třeba když vidím někde nějakou holku, tak mi je blbý se třeba za ní otočit. Že bych měl pak výčitky, že vim, že bych neměl. Ale zase bych to asi za ten vztah nevyměnil. Jen že je to v tomhle jiný no.

Já: Jestě něco tě napadá?

T2: Taky třeba když jsem ve Varech. Tak mi přijde takový divný, když jsem každéj někde jinde. Že prostě přijedu v pátek pozdě v noci, takže pak hned po obědě se prostě sejdem a už by mi přišlo divný, kdybysme třeba ve čtyři odpoledně nebyli spolu, když jsme ve stejným městě. Že pak jdu třeba večer na pivko s kamarádama ze základky, sednout pokecat a tohle a já prostě cejtím vnitřní nutkání vzít tam tu Sandru s sebou. I když vim, že ty lidi nezná, tak jí tam vzít, abysme byli spolu. Že by mi přišlo divný, když se celej týden nevidíme pak jít na pivko s kámošema a nebejt s ní. Takže vždycky někam jdeme spolu. I když teda někdy se jí nechce, tak to je pak jak kdy, že někdy jí přemluvim, abysme šli a jindy teda zůstanem doma, když se jí nechce. Že to radši zůstanu s ní.

Akorát její bratři mě nemaj rádi. Jejím bráchum je přes třicet jí bude teď 16 a je to takový, že když jsem tam minule byl, tak na mě tak divně koukali. A pak se vlastně bavili i s tou jejich mámou, jestli jí vlastně nevadí, že tý ségře je 15 a mně je 18, že by to tak bejt nemělo, že to je špatný a tohle.

Já: A to říkali takhle před tebou?

T2: To mi říkala pak Sandra no. A i prostě třeba kdy přijdu a pozdravim je, tak prostě ani

se nepodívaj, ani neodpoví. Nebo třeba i projde kolem mě a nic, ako bych tam vůbec nebyl. Tak Sandra říkala, ať si z toho nic nedělám, ale je to takový nepříjemný.

Já: A projevuje se tenhle aspekt nějak v tom vztahu?

T2: Nejdřív jsem byl takovej, že prostě mě to mrzelo, tak sem byl asi trochu naštvanej, jak kdyby? A teď prostě když tam jsou, tak jdeme k nám. Že tam nechci bejt, když jsou i ty bráchové doma. On mi o děda říkal, když jsem mu říkal, že má takhle ty dva bráchy, tak že dostanu pělně po tlamě. Tak uvidíme no. Tak zatím to nějak zvládáme. To je asi všechno, zatím fakt je to jinak v pohodě, až na ty její stravovací návyky a to sebevědomí..

Já: A kdyby jsi zavzpomínal na nějakýj předešlej vztah?

T2: No měl jsme jednu přítelkyni no a tam vlastně byl problém ten, že ona to nebyla uplěň moje přítelkyně, protože on jí chtěl jeden můj dlouholetý kamarád a mně bylo blbý si s ní začít, že bych mu jí jako přebral. No ale bylo to tam takový nahnutý, že oba nás to k sobě táhlo, ale oba jsme kvůli tomu Michalovi nechtěli. No a pak jsem ji seznámil s mým spolubydlícím a dopadlo to tak, že spolu asi půl roku chodili. To bylo takový dost zajímavý pro mě, když jsem vešel na intr a oni tam spolu leželi v posteli.

Já: A kdyby jsi měl identifikovat ten komunikační problém?

T2: Ten problem byl v tom, že mi lhala, kde a s kým je. Že prostě jsem se jí třeba ptal, jak se má a ona že dobře, ale že musí jít pomoc bráchovi s úkolem. A v tu chvíli se zvedl i ten můj spolubydlící z postele a odešel. Tak to už jsem začal něco tušit, že asi nebude pomáhat s úkolem, ale že někam jdou spolu. A pak jsem jí třeba zavolał a ona, že je doma a přitom bylo kolem slyšet, že jezdí auta a že je venku. A prostě bylo to pak už jen takový, že mi pořád lhala a hájila to tím, že mi nechtěla ublížit. Ale tak já jsem jí říkal, že bych tu pravdu snesl daleko spíš, než takhle když mi o tom lhala pořád. Protože já jsem se jí na to i ptal, jestli s ním chodí a ona ještě byla naštvaná, že jí z toho podezřívám, přitom jsem je i spolu viděl, když říkala, že jela za babičkou.

Já: Takhle když o tom mluvíš, tak mi to přijde víc než jen kamarádství, ten váš vztah.

T2: To jsme určitě byli no víc než kamarádi. Ale furt jsme se snažili tomu nějak bránit. Ale pak jak se seznámila s tím mým spolubydlícím, tak to z ničeho nic prostě skončilo.

Já: Jak bys teda indentifikoval ten problém?

T2: Tak určitě v tý upřímnosti, že mi to rprostě rovnou neřekla a ještě mi o tom lhala, když jsem se jí na to ptal. A dělala, že mě tím chtěla ochránit. To je prostě blbost. Kdyby mi to řekla narovinu, tak bych to vzal spíš.

Já: Rozumím. Za chvíli budeme končit, napadne tě ještě něco?

T2: No jen ještě k té první přítelkyni, tak jak mi ty věci vyčetla a rozešli jsme se. Tak to byl vlastně den před tím, než jsem se stěhoval na inter. A její ségra mi pak psala, že jí ta Verča říkala, že by nezvládla vztah na dálku. Tak jestli jen hledala záminku, nevím. Pak mi ještě říkala, že není připravená na vztah. Tak to jsem říkal, že po roce a 8 měsících tohle nemůže říct, že to je prostě kravina. Tak nevím, jestli teda na tu B. žárčila, nebo to bylo záminka. Taky nevím, jestli ta její ségra třeba nekecala. Ona je taková ukecaná docela..

Rozhovor č. 7

Já: Co si představíš, když řeknu komunikační problémy

V2: Já bych řekla, že teď v téhle době, je problém, že si lidi často píšou a že milion hádek vznikne jenom z toho, že ty něco napíšeš a on to pochopí jinak. Třeba teď to tak nemám, protože se hodně scházíme spíš, než že si píšem, ale taky jsem to zažila. A teď.. Ty jo, asi to, že jsme možná trošku jiný povahy a já jsem hrozně cholerická. Že někdy on něco nemyslí ani špatně, ale já se naštvu. Třeba teď mi řekl, že mu kamarád řekl, že jsem do něj moc zamilovaná a že kdyby mě opustil, tak že bych se kvůli tomu zabila. No a já jsem kvůli tomu byla naštvaná, mně to vtipný prostě nepřišlo. Přitom i ten jeho kámoš a on si z toho srandu dělali. Takže asi že já tolik věcí neberu jako srandu, v tom je mezi náma rozdíl. Ale někdy zase si já udělám srandu, kdy on je pak naštvanej. Takže v tom je asi trochu mezi náma problém pak. Že si děláme moc srandu ze sebe. Ale právě když já se takhle naštvu, tak on se začne smát, že jsme moc roztomilá na to, abych byla naštvaná, a začne mě pusinkovat a tím skončí celý naše hádky. Takže on se to vždycky snaží takhle právě "zahrabat", aby jsme se nehádali, což když se nad tím pak zamejšším, tak si říkám, že já bych to chtěla trochu vyřešit něco, že. Ale on prostě že ne, že mě má rád a že se hádat nebudem. Což zase třeba s tím klukem předtím, co jsem chodila, tak tam byl jinej problém. Tam bylo, že já jsem měla nějaký problémy doma a říkala jsem mu to a on to fakt vyloženě říkal, že já jsem hysterická že on to řešit nebude a na tom to taky vyhořelo, že on se nestraral o mně po tý.. že si se mnou o tom nepopovídal, nedal mi takovou tu psychickou podporu a to mi třeba hrozně vadilo. To si myslím, že je strašně důležitý v tom vztahu.

Já: Aby jsi cejtala, že si s ním můžeš popovídat o těch problémech, a že on tě v tom podrží?

V2: Jo. Přesně to potřebuju. Takže na tom to mimo jiného vyhořelo. Že to byl tak důvod k rozchodu vlastně pak. A taky jsme neměli nic moc společného jsem pak zjistila, že to bylo

když mně bylo 16 a on byl ve čtvrtáku, takže taková ta velká láska. A pak vlastně už po tom roce jsem se často hádali. A že třeba já jsem mu napsala na tom FB, že bych se s ním chtěla vidět, že sem měla nějaký problém. A on prostě že se mu to nezdálo tak podstatný, že ne, že na mě nemá čas, že teď chce hrát hry. Což teď třeba tak už nemám, což je super právě, že když mi takhle něco je a když mu napíšu, tak on přijde a řekne třeba, že to není tak hrozný, že to bude dobrý a popoří mně právě a je to hrozně hezký.

Já: Ty jsi na začátku zmiňovala, že bys o nějaké věci s ním ráda probrala, že on to spíš tak vždycky zamete. Můžeš mi k tomu ještě něco říct?

V2: Prostě, že když se o něčem pohádáme, tak já si to chci vyříkat a on to tak trochu utlupká, zadupe to a že to nebudeme řešit. Ať to jako neřeším. Že sice to třeba jako nebyli úplně nijak závažný věci, spíš kraviny, ale já si to prostě radši vyříkám. Ale moc se právě nehádáme. Tak nevím, jestli to je jeho povahou, že to radši přejde. Jenže já jsem zas cholerická, takže já to zase vyvolám. Takže tak no.

Nebo mě prostě dokáže naštvat, když mi někdo řekne, počkej, já musím dohrát hru. To já prostě nenávisím, na to jsme fakt alergická. Že prostě spěcháme, a on musí dohrát hru. Že třeba jsmeem na ples a už bysme měli vyrazit a on si to chce dohrát, tak to už já se zvedám z gauče a jsem vytočená. Prostě to nemám ráda. To mi vadí no, ty hry.

Teď mě asi nic nenapadá. Že teď s tím D., mně nic nenapadá, že asi nenastala nějaká chby, a která by ve mně utkvěla. Že si všechno řeknem, pokud teda nenastane nějaká hádka, kterou D. zazdí, tak když mám doma nějaký problém, tak si se mnou o tom popovídá. Tam je taky super, že máme skvělej vztah s jeho rodičema. Tam se mi strašně líbí. Možná občas to může váznout taky právě kvůli těm rodičům, si myslím, že někdy ta matka třeba může mít nějaký problém s tou holkou. Že se hádaj nebo tak, ale to já neznám, to mi jen říkala kámoška.

Co ještě bych tak.. Já jsem teď fakt spokojená, když si třeba vzpomenu na ten minulej vztah, tak tam fakt vážla ta komunikace. Že on se se mnou prostě nechtěl bavit o těch problémech a nezajímal se o mně tolik. Třeba že jsem byla ve škole a měla jsem problém s jednou učitelkou, prostě na mě byla zasedlá a já jsem to už nevydržela a zavolala jsem mu, jestli by pro mě mohl přijít, že jsem omdlela a fakt mi bylo špatně. A on prostě nic, neodpovídal, přitom bydlel kousek od té školy. Tak jsem za nim šla a říkám, že jsem měla tenhle problém a tak a on prostě jen stál a říkal, že ten telefon neslyšel a že spal. A koukal prostě a nic. A pak mi jen řekl, "Ale prosim tě, tak tak hrozný to bejt nemůže."

Já: Žes mu řekla, co se stalo a on na to zareagoval, že to nemohlo být tak hrozný?

V2: Jo.

Já: A co bys od něj potřebovala v tu chvíli?

V2: Já jsem si prostě myslela, že přijde za mnou. Protože bydlí kousek a prostě ani ta třídní, co to se mnou řešila, tak se taky divila, že pro mě nepřijde, když jsem omdlela a tak. Protože oni ho všichni měli za hdonýho, přitom on byl na mně škaradej. Před kamarádama si dělal srandu ze mně a tak víš. Že prostě i moje mamky, když jsme se rozešli, tak si s nim telefonovala, tak to jsem si fakt už říkala, jestli si dělá srandu. A ona prostě jak byl hodnej. Jenže on byl takovej prostě před ostatníma a na mě pak kašlal.

Já: takže to jeho chování bylo rozdílný, když jste byli sami a když jsem byli ve společnosti jiných lidí?

V2: Jo, ale to si myslím, že jehodně problém kluků. Mně fakt přijde, že se prostě chová hodně jinak, když jsme byli i s tou jeho partou a pak když jsem byli sami.

Já: Mohla bys uvést nějaký příklad?

V2: Tak já jsem byla o tři roky mladší, ale všichni mě jako brali. A prostě stejně, když jsme za nima přišli, tak oni třeba byli už dál s tím učivem a ze mně prostě dělal, že jsme úplně hloupá, když to jako nevím. Přitom tak my jsme se to ještě neučili. Že třeba o filizofii se bavili a říká mi: "No ty tomu stejně nerozumíš". Takže takový povyšování. Ale akorát na to doplatl, on se vždycky povyšoval jako na mě, ale pak začal i na kamarády a už se s nim nikdo kvůli tomu moc nebaví. Ale když jsme byli spolu sami, tak byl třeba jako i hodnej, ale stejně jsem si říkala, proč se před nima musí chovat jako takhle, když ta parta mě normálně bere a i do teď se spolu bavíme. A vlastně i po tom rozchodu, tak jako tak dotíral, že mi furt psal a ptal se jak se mám a pak třeba jak jsem se právě viděla s těma kamarádama, tak jsem se dozvěděla, že před nima dělá, jak ho nezajímám a tak, že dělal, jak kdyby o mě nic nevěděl, přitom mi sám psal a tak. Vlastně přestal až když jsem začala chodit s D..

Ale tak to mi hodně vadilo, no tohle jeho chování. No a vlastně pak už to bylo kvůli tomu právě takový, že když jsme někde byli spolu s osttaníma, tak že jsme vlastně se spolu vůbec nebavili. Že třeba on byl v domě a já na zahradě. A mě se udělalo špatně, tak jsme pili, že. A říkám, že bych potřebovala na chvíli ven a on že dobře, že si dopovídá a jde. Přišel za hodinu, tak jako dobrý no. Tak mi pak říká, že nemám pít, když mi je pak špatně. Škoda slov. Takže když si to teď vezmu zpětně, tak jsem se vlastně vyhýbala tomu

kontaktu mezi ostatníma lidma. Pak jsme se rozešli vlastně už. A prostě mi pak psal asi za půl roku o nějaký jeho holce a jak se maj rádi a tak. A přitom jeho kamarádům říkal, jak je to jen na nějaký čas, že to je jen tak jako bokem. Tak prostě to taky nechápu, že mně vypisuje a vytahuje se prostě s penězma, kam pojedete a tak a potom teda s tou holkou. Já vůbec nevím, kam jsem dala hlavu.

Já: Když to teď zkusím schnout, tak jsi říkala, že ti vadilo odlišný chování mezi kamarádama, nedostatek empatie? Můžu tak říct?

V2: Jo, přesně, empatie.

Já: Scházování důležitosti tvých problémů?

V2: Jo. A teď mě ještě napadá, zas uvedu na příkladu. Byla jsem ve škole a psala jsem mu, jestli pro mě přijde, že bych se šla projít. A on že ne, že je unavený. A takhle to bylo třeba tři měsíce. Že mám přijít já, takže já jsem furt chodila k němu domu a byli jsme zavřený doma. Protože on nerad nikde chodil. Ale to já zas mám třeba ráda se někde projít, na výlet nebo třeba jen na zmrzku, ale to vůbec nebylo, protože byl líný a to mi právě vadilo. Takže první měsíc dobrý, jsem si říkala, že má zkouškový, tak ok, ale pak byl třeba červen a pořád stejný. Tak jsem to nechápala, že nemůže jednou zvednout zadek a dojít pro mě a jít se třeba projít, že. A to tam prostě vůbec nebylo. A mně na těchlech mališkostech dost záleží. Prostě se jít jen tak projít, nebo si sednout venku.

Já: Takže rozpor ve způsobu trávení času?

V2: Jo. že on byl radší zalezlejších, ale já bych spíš byla aktivnější. Hodně krát jsme se o tom i bavili, ale skončilo to tak, že jsem se šla projít s jeho mamkou a jeho malým bráchou. Takže jsem pak skoro víc času trávila s jeho mamkou. S tou jsem měla hodně dobrý vztah. Já:

V2: Já jsem mu řekla, že spolu nemáme nic společného a že mi vadí, že nejdeme spolu nikam a tak. A on v tu chvíli říkal, že měl naplánovaný, že se spolu sestěhuje do baráku, že mu táta koupil a že se tam chtěl se mnou nastěhovat a ještě jet k moři. Tak jsem na něj tak koukala a říkám: “To si mě chceš tím teď udobřit?” To mi vadilo, že se mně snažil udobřovat takovýma věcmi. Že třeba když jsem si šla k němu pro věci, tak že má pro mě dárek a koupil mi power banku.

Já: Stávalo se to i během vašeho vztahu?

V2: Spíš ke konci to tak bylo. Nejdřív působil na city, že za mnou přijel na Slovensko a že mě má rád. Tak to jsem byla taková nalomená. Ale potom, když si mě začal udobřovat

dárečkama, tak to se mi nelíbilo. Že mi přišlo, že prostě těma dárkama vynahrazoval právě třeba, že se mnou nešel na tu procházku a tak. Nevim, jestli to tak fakt myslel, ale mně to tak přišlo. Takže vlastně že jsme spolu neměli moc společného a ke konci už jsme se ani neměli moc o čem bavit, protože jsme právě neměli ty zážitky, že , který bysme mohli nabrat z těch výletů. Nebo já jsem třeba chodila do tanečních a on že se mnou chodit nebude a pak byl naštvanej, že tancuju s klukama. Takže asi i trochu žárlivost, ale to je spíš asi můj problém. To já ty holky nemám ráda no. To vím určitě, že to vadí teď D. Že jedna holčina chtěla pomoc s cvičením, protože on cvičí. A já jsem na to byla hrozně naštvaná. Že i když třeba teď vim, že to byla krvaina, protože tu holku zná třeba od tří let, takže i dýl jak mě, že. Já prostě když si to takhle vezmu zpětně, tak vim, že to je blbost, ale v tu chvíli jak kdyby mě přebliklo, mi zatěmnilo a prostě holka, kráva všechno. A vůbec s tím nedokážu pracovat.

Já: A můžeš specifikovat ty příčiny, kdy začínáš žárlit?

V2:No ono to bylo kdy jsem taky chtěla začít cvičit a on najednou, že jde cvičit s tou holkou. No tak já jako, jakto, že jde prostě cvičit s cizí holkou a ne se mnou. Přitom vim, že mi to říkal několikrát, ať s nim chodit, ale já jsem nešla. Takže vim, že to byla moje chyba, že jsem nešla. Ale prostě neim, jak se toho zbavit. Protože fakt třeba stačí, že se dlouho nevidí s kámoškou a obejmou se a mně to prostě vadí, že se objímají. Přitom říkam, já vím, že to je blbost, já se taky obejmu s kamarádem, s kterým se nevidim xy měsíců, že. Ale já nevim. On se mi většinou za to smál, že ví, že to je blbost. Ale teď naposledy to bylo tak, že měl nahradit nějakýho kluka při tancování s jednou holkou a já jsem mu řekla, že ne. Jsem mu to zakázala, že nechci aby tam tancoval. A vim, že to je prostě hloupý, že nakonec to bylo hrozně vtipný, se na to představení dívat, co tam dělal. Ale to už mi trochu vynadal, jestli jako budu pořád takhle žárlivá, tak že to už ho moc nebaví. Tak jsem mu jako říkala, že ne. Že se na tom budu snažit pracovat. Tak doufám, že se to nějak zlepší, protože se vždycky cejtim hrozně hloupě, ale envim no, co s tím dělat. A vůbec taková nechci být hlavně. Ale třeba vim, že jednu holku, tu nemůžu ani vidět. Protože vim, že dřív se spolu bavili, ale naštěstí pak zjistil, že jsem chytřejší. Ale prostě vadí mi, protože vim, že se dřív scházeli. Ale tahle když mi něco vadí, tak ej dobrý, že mě třeba podpoří i ty jeho rodiče, že potom do něj pak šijou a jsou jakoby na mý straně, že se tak třeba nemá chovat. Nebo třeba při těch hádkách, i když to ej spíš tak, že já se pohádám sama se sebou, před tím, že on tak si to vyslechne a pak se zeptá, jestli už jsem se teda vypovídala a uklidnila.

Ale potom třeba zas. Já nemám ráda jednu učitelku a naštvu se a jsem nepříjemná. A to on nemá rád, že jsem nepříjemná, to on on nemá rád, že. A já apk začnu nadávat na tu učitelku a to, a vlastně jsem pak nepříjemná na něj, i když za to vlastně nemůže. Tak asi to mu vadí. Když si to na něm takhle vybiju vlastně. To je všechno co mě napadá už.

Rozhovor č. 8

Já: Co si představíš, když řeknu komunikační problémy v partnerských vztazích?

K2: Musím říct, že mi je určitě máme, jako s mojí přítelkyní. Jelikož jeden velkej problém je, že my máme vztah na dálku, takže jediná věc, jak můžeme bejt v kontaktu přes týden je že si píšeme, nebo voláme večer. No a já jí právě pořád říkám, že když jí něco vadí, tak to má říkat a nenechat jen tak aby ty věci vplynuly, ale nějak se o tom pobavit.

Já: Můžeš uvést nějakou situaci jako příklad?

K2: No že jako celkově, třeba ona řekne, že něco nějak chce a já chci třeba nějaký kompromis, ale nedokážem se o tom pobavit. Třeba někdy i oba dva to myslíme úplně stejně, ale z toho prvního názoru, nebo jako řeči vyplývá, že máme jako nějaký rozdílný názor a jsme schopný se kvůli tomu pohádat a až pak zjistit, že jsme to vlastně oba mysleli úplně stejně, akorát jsem se o tom nedokázali pobavit. Že taková dezinformace. Že jakoby vlastně asi že dochází k předčasným vyvozování závěrů? Že jakoby se třeba neujistí, že to pochopila, jak já myslím, ale naštvu se a pak až potom vlastně zjistíme, že to bylo takhle prostě tím nedorozuměním. A že to vlastně bylo zbytečný. Že jí právě říkám, ať se semnou o těch věcech baví, že se tak dá pak přejít právě těm neshodám. No co ještě.. To mi asi vadí, že právě třeba vidím, že je kvůli něčemu asi naštvaná, ale sama mi to prostě neřekne.

Já: Že se jí na to musíš ptát?

K2: Přesně tak no. Takže tak. Taky rozhodně bych byl radši, protože hrotíme oba dva, jsme žárlivý, docela dost, oba. Tak hrotíme prostě kraviny. Že jak máme ten vztah na dálku, tak že oba dva jsme takový, že fakt jako máme o toho druhýho starost, možná až nadbytečnou?

Já: Můžeš mi dát nějaký příklad?

K2: Třeba nesnáším, když pije. Starám se o tom, co pije a chci aby žila zdravě, že se občas stavim do tý role rodiče, což mě prostě štve a jí taky občas, to je prostě jasný. To podle mě není dobře. Že ona třeba našťestí moc nikam nechodí, já taky ne, já osobně taky nepiju, jako vůbec, takže po ní jsem to teda vyžadoval, aby taky nepila, protože mě to fakt jako

vadí. OMEZOVÁNÍ

Já: Teď nevím, jestli jsem to správně pochopila, že ti vadí, když pije když jste spolu někde venku?

K2: Ne, celkově, vadí mi to prostě.

Já: A jak se k tomu staví ta tvoje přítelkyně?

K2: Nedělá to. Nebo prostě fakt vyjímečně, protože ví, že to nechci. Ale jinak by asi pila. Ale třeba i kdyby kouřila, to by mi taky hodně vadilo. To by mě odpuzovalo no asi.

Já: Že by to mohl třeba být i důvod k rozchodu?

K2: Já se obávám, že ano.

Já: A ty jsi říkal, že jste oba žárliví, můžu se zeptat, co už třeba u tebe vzbudí tu žárlivost?

K2: Cokoliv. Třeba ani neví, že jsem tady. Takže i to byl problém. Kdybys byla kluk, tak by to nevadilo nejspíš. Nebo třeba u kamarádl, co zná. Je pravda, že ty lidi, co zná, tak jí to nevadí. Že dejme tomu mám dvě kamarádky, se kterejma aktivně sportuju a ona je poznala dejme tomu na plese a tam jí to nevadí. A u mě, já jsem trošku mírnější v tomhle tom. Že já si furt říkám, že jí musím věřit, že by to jinak bylo špatně. A ona byla moje první a já její ne. Takže prostě je to už takový. Takový jako, že já si říkám, není mi to prostě příjemný. Takže občas mám prostě takový narážky debilní, že prostě žárlím na tu minulost vlastně. Ale jednak se taky snažím mírnit, že si říkám nebudu debil, nejsem prostě blázen a nemám vlastně rád taky cizí kluky, který neznám, to je vlastně taky pravda. Protože prostě pár lidí jí píše a ona to sice ignoruje, ale furt je to takový jako nepříjemný.

Já: A jak na to reaguje?

K2: Ona ví, že by jí to vadilo. Že kdyby se to otočilo, takže to spíš tak přijme, což je super.

Já: Že jak jste si teda tady v tom podobný, tak je to přijímaný od toho partnera.

K2: Jo. Prostě snažím se to nějak nehrotit, ale prostě ty kluci, co jí třeba píšou, čau nechceš se někdy vidět, tak to už mi přijde prostě špatný. To se mi nelíbí. Dejme tomu spolužáci z vedlejší třídy, nebo z vyšších ročníků.

Já: Tam už ti ten kontakt přijde nemístnej.

K2: Jo, to už se mi nelíbí.

Já: A bavili jste se o tom, že to takhle máš?

K2: No jasně. Tak já jsem jí to říkal, že když mi o tom řekla, že jí píšou, tak jsem jí řek, že se mi to nelíbí a že nechci, aby se s nima vídala, nebo psala. Že prostě už ví, že by mi vadilo, kdyby chodila někam na nějaký párty a takhle, tak ví, že by mi to vadilo, tak by to

nedělala.

Já: A kdybys měl specifikovat, co ti na tom vadí? Kdyby se s ním třeba sešla?

K2: Ám takovej pohled na to, že ne, že bych nevěřil jí, ale nevěřim ostatním. Že by mi vadilo, kdyby na ní třeba něco zkoušel. I kdyby ona ho odmítla, tak prostě to by mi vadilo.

Já: Ty jsi říkal, že máte vztah na dálku, to znamená, že se vidíte o víkendech?

K2: No někdy jednou za týden, někdy za dva týdny a jsme spolu celý víkend. Takže zas na druhou stranu, takhle to dospělo, že vlastně znám celou její rodinu a ona mojí. Protože jak se vídáme o tom víkendě spolu a jak tam jsou ty rodiny naše. Takže třeba ai musím řešit, jestli třeba mě maj rádi, nebo nemaj rádi. Co jsem třeba udělal špatně a tak.

Já: Mohl bys zas uvést nějaký příklad?

K2: Já nemám problém s nima komunikovat, ael ona s ebojí, že jí moje rodina nebudemít ráda. Třeba sestřenice nebo bratranec, tak ty jsou tak věkově stejně, tak u těch se bojí, že jí nebudou mít rádi. A to znamená, že se s nima moc nechce stýkat.

Já: A jak se to projevovalo v tom vztahu?

K2: Já jsem jí prostě poprosil, ať to vydrží. Sice se jí to nelíbilo a nechtěla, ale pak nakonec prostě jsem jí přesvědčil. Že předtím by radši prostě třeba na tu chalupu nejela a byla doma, ale já jsem jí přesvědčil prostě, ať jede, že to bude dobrý. Tak po tom nakonec po několika dnech souhlasila. Že třeba by se radši se mnou neviděla tři tejdny, než aby se mnou jela na tu chatu. A to já prostě nemám rád, když mě takhle někdo zažene do beznaděje, když to tak řeknu. Jako jinak se prakticky moc nevztekám, akorát fakt když jsem takhle v té beznaději. Protože tři tejdny už jsou fakt hodně. A když mi prostě řekne, že nepojede, tak je to prostě beznaděj. Ale pak jsem jí předvedčil. Že prostě jsem se o tom bavili v průběhu toho týdne, že ž to je domluvený a tak. Tak třeba tři dny se tak jako cukala a pak teda souhlasila.

Nebo taky by mi vadilo, kdyby chodila do nějakých barů nebo tak? Protože ani já nechodim.

Já: A to máš spojený s tím požíváním alkoholu?

K2: Jednak. A i k někomu domu, bych ale nechtěl, třeba k nějakýmu kamarádovi nebo tak. Že jsou jako dobrý kamarádi, toho třeba znám, ale prostě ty míň známý, to by mi vadilo. I kdyby jich tam bylo víc, kluci, holky, tak by mi to prostě vadilo.

Že třeba šli do tanečních a pak byla to spíš jako taková párty, nebo jako posezení a mě to vadilo. Asi jsem nevěděl, že mi to tak bude vadit, Ale právě pak když tam byla, tak jsem jí

řekl, že mi to vadí, jako hodně vadí, že tam byla. Tak už to nedělá. A vlastně s tím pitím to mám spojený tak, že když jsme spolu začali chodit, tak jsem jí viděl párkrát opilou a fakt hodně mě to odpuzovalo. Takže z toho jsem vyvodil takovej závěr, že radši vůbec než jenom trochu.

Já: Takže u toho pití ti pak vadí, jak se chová pod jeho vlivem?

K2: Jo. Jak jsem jí právě párkrát viděl opilou, tak se mi to nelíbilo a jsem zásadně proti tomu.

Já: A můžeš specifikovat to chování.

K2: No mně to přišlo jako takový falešný? Že to chování nebylo upřímný. Že prostě nelíbilo se mi to, že mi přišla taková otevřenější, otevřenější všem, prostě všem víc, než jenom mně.

Já: Takže že byla víc komunikativní s ostatníma lidma?

K:2 Jo. Že vím, že jí dělá problém se bavit s ostatníma, a takhle se právě hodně s nima bavila. Že bych chtěl, aby se věnovala jenom mně. Potom mi taky vadilo, že jí třeba někdo jinej zval na pití, to mi hodně vadilo.

Že jako když vidím, že je pro ní něco hodně důležitý, tak to jako bych bral. Ale takhle co se týče toho, že by třeba někam chtěla jít sama pít, tak to bych jí striktně řekl, že ne. Takže tak prostě.

Já mám takový vnitřní přesvědčení, že bych ji nikdy nepodvedl. Což mě mrzí, že nechápe, že to tak mám nastavení. Že prostě furt žárlí jakože dost. Že prostě jak mě nemá blízko u sebe a nemůže hlídat, tak že se prostě bojí. A já jí říkám, že bych to stejně neudělal. Protože to rozhodně nepodporuju ani vztahy jako krátkodobý nebo tak.

Já: Takže máš pocit, že to je tou vzdáleností.

K2: Jo. to ona i říká, že ty problémy pramení z toho, že to je vztah na dálku. Ta žárlivost, ta dezinformace to že je prostě protivná občas. Že prostě chce, abych byl tam, ale já tam nejsem, tak je pak protivná. Což i kdyby jako bydlela blízko, tak by mě asi neměla pořád u sebe, ale asi by to líp snášela.

Já: Že to její naštvání pramení teda z frustrace, že se spolu nevidíte?

K2: Jo, přesně tak. Že se jí to nelíbí, je z toho otravená a pak je protivná. Že se třeba i dostanem do konfliktu kvůli blbosti pak, jak už je jakoby přednašovaná právě kvůli tomu.

Já: Ty jsi teď zmiňoval tu dezinformaci, můžeš uvést nějaký příklad?

K2: Tak to ej třeba že se nedokážeme shodnout, co si dáme k jídlu, na restauraci. Mně to je

uplně jedno a jí se to nelíbí, že mně to je jedno, že bych na to měl mít názor. Že se diví, že mi to je jedno, že přece musím mít nějaký názor. Rozumíš, ajk to myslím?

Já: Že by potřebovala, aby jsi v tom rozhodování byl nějak víc aktivní?

K2: Jo, přesně tak. Ale když jsem aktivnější, tak na to pak kouká a nelíbí se jí to. Takže pak nevím, vlastně co mám dělat. Že prostě i když mě teda dovede do té situace, že to rozhodnu, tak ona zas, že to ne. Takže z toho zs pramení ta beznaděj, že nevím, co mám teda dělat. Že ani tak ani tak není dobře a to mi nedává smysl. Že prostě, když mi řekne, že má hlad a já jí dám čtyři návrhy, kam bysme mohli jít a jí se prostě ani jeden nelíbí, tak apk už nevím, jestli si mám fakt postavit hlavu a prostě říct, že půjdem sem, nevím.

Já: Zmiňoval jsi tu beznaděj, můžeš uvést nějaký další situace, ve kterých ji prožíváš?

K2: To je prakticky jediná věc, která mě dokáže rozhodit, když nevidím prostě nějaký východisko. Jo, tady prostě existuje východisko, že když za tři roky bude studovat tady v Praze, tak je to východisko, ale když prostě kdyby to mělo takhle zůstat, tak by to bylo beznaděj zas. Nebo třeba celkově, že já se snažím vymejšlet něco, podat nějaký návrhy, aby se pro jeden rozhodla a jí se nelíbí ani jeden. A já zas nedokážu odhadnout, co ona doopravdy chce.

Já: Že ty tvoje nabídky se jí nelíbí, ale současně nedá nějaký protinávrh?

K2: Jo, tak. že vlastně musím přemejšlet, co jí by se líbilo. Že to tak prostě che, že by si přála, abyhc já přišel vlastně s tím, co by jí bavilo. JASNOVIDECTVÍ Přijde mi to takový nedospělý. Že lepší by bylo kdybychom se na tom domluvili, každej by dal návrh. Nevím, třeba jestli si myslím, že by to vedlo k nějakému konfliktu, nevím.

Já: Že máš pocit, že se bojí, že kdyby ti dala nějaký protinávrh, tak že by to vedlo k hádce?

K2: No myslím si to. Ale takhle to taky vyústí k tomu konfliktu, protože cejtím tu beznaděj. Nebo si prostě postavím hlavu a ona se naprdne, ale pak je to zas dobrý, že si třeba uvědomí, že se jí to líbilo nakonec, co jsme dělali, ikdyý nejdřív nechtěla. A je našťvaná, že jí říkám, co má dělat. Ale že pak jí dojde, že se jí to líbilo. To právě zase ta beznaděj, že třeba někdy vim, že se jí to bude líbit, ale takhle to odmítá. Každopádně spousta těch konfliktů je kolem toho jídla no. Co si prostě uděláme a už to začíná.

Já: Dalo by se říct, že se s tím setkáváte v situacích, kdy je třeba něco rozhodnout? Co budete dělat, co si dáte k jídlu..?

K2: Jo. Určitě. Rozhodování jí dělá větší problém. Už to prostě i vyústilo do takový chvíle,

že jí to fakt hrozně vadilo, že jsem daleko a štavlo jí to a řekla si, že to ukončí. Tak sjme jí řekl, že když pak budeš šťastná tak to udělej. Ale musíš se orzhodnout, já už tě nebudu pak prosit.

Já: A to teda vyustilo z čeho?

K2: Z toho, že ona mi furt říká, že je prostě nešťstná, že nechce, abych byl tak daleko, že třeba bude bouřka a že by chtěla, abych tam třeba byl. Tak já tam bejt nemůžu, tak je naprdnutá a začně jí to štvát. Tak jako pak se naštěstí rozhodla správně. Že říkala, že mám pravdu, že řeší prostě blbosti, že by mohly bejt horší věci, že bych mohl mít třeba rakovinu nebo tak. Takže se to pak trochu uklidnilo. Že ona jak se takhle rozhodovala. Tak jsem přemejšlel, jestli bych to udělal a přišel jsem an to, že by s emi to přičilo. Jestli bych se toho bál, nevím, ale prostě asi ne. Že nevím, jestli bych se bál tý samoty, pak? nevím. Je pasivní, ale současně, když on je aktivní v rozhodování, tak se jí to nelíbí, vyustí to pak napětí a zpětně až se to uklidní, když zjistí, že to je fakt dobrý.

Rozhovor č. 9

O: co tě napadne, když se řekne komunikační problémy v partnerských vztazích? V: já mam flegmatickýho přítele, jeho nic nerozčílí, ani kdybych si třeba psala s jinýma klukama, ale občas udělám něco, co mu vadí, ale on mi to neřekne a pak se právě pohádáme. Naše hádky nejsou malý a hodně, ale právě velká a ošklivá. Že jak mi to neřekne, tak si to jakdyby nastřádá a pak to všechno vyjde najevo v tý hádce. A zo si myslím, že je právě špatně. Že by mi víc vyhovovalo, kdyby mi to řekl rovnou, abych s tím mohla třeba něco dělat. Ale protože to je většinou v afektu, tak jen většinou stojí a čeká, až se vyvztekám. O: a mohla bys uvést nějaký příklad, co tě takhle rozčílí? V: no ono jak se teď dělá ten maturák, tak je na mě velkej tlak a já si ho bohužel ventiluju na něm. Ono to vlastně vyvrcholilo jeho maturitákem, kdy jsem tam seděla s jeho rodičema a udělal jsem pár blbostí a byl to vlastně první ples a tak jsem se trochu přiopila. A z mýho hlediska jsem neudělal nic špatnýho, ale on to bral trochu jinak a řekl, že nejsem jeho opora, přitom tu podporu nepotřeboval. Nebo taky byla obrovská hádka, když jsme jeli do berlína, kdy on byl s kamarádama a chtěl se bavit s kamarádama a byl na něj tlak i ze strany rodičů a on právě taky to pořád dusí v sobě a pak vyletěl na mě, protože já jsem na něj taky nebyla příliš příjemná. O: Můžeme se teď vrátit k tomu plesu? Mohla bys mi to trochu přiblížit? V: řekl mi, že třeba by se chtěl fotit se mnou a s rodinou a já jsem mu řekla, že

se má vyfotit nejdřív jen s tou rodinou a asi jsem mu neřekla, že se pak může vyfotit se mnou. A jeho to mrzí, že nemá forku s celou rodinou a se mnou, ale jen s jeho rodičema. Takže takový spíš nedorozumění. A s tím Berlínem to bylo tak, že se bavil se spolužáky a mě ignoroval, sice se mnou seděl, ale když se dopovídal, tak spal. A jeho rodiče na něj bylo zlí kvůli škole, že by se měl víc snažit a tak, a potom já jsme mu řekla, že se mi prostě musí věnovat, že jsem jeho holka a taky jsem na něj měla tadyten nátlak a byla jsme na něj i docela hnusná a potom na cestě zpátky jsme se vlastně pohádali, že mě nechce vidět a chce pauzu. Takže to bylo právě to, že mi vůbec celou dobu nic neřek, já jsem nevěděla, že jeho rodiče jsou na něj zlí, takže po tom po mě vyletěl no. tak já zas hysterickou scénu, že proč, že už spolu pak nebudeme a prostě proč. A on více méně neřekl nic, jen že nechce a že chce pauzu. že chce svůj čas pro sebe a že ho nemá. Ale nezodpověděl mi otázky proč, co se děje a takový. Ale pak přišel a řekl, že to zkusíme, ale že chce čas pro sebe, ale že se můžem vidět třeba jednou za tři dny a že se nechce vidět ve škole, ale jen po škole. O: A je tadyten sled pro vás typický? V: U nás je to tak, že on stojí a jen mlčí, nereaguje vůbec a čeká, než mu to všechno řeknu, protože já jsem cholerik, a jakmile mu to všechno řeknu, tak jsem v pohodě a on to tak nějak moc neřeší spíš to hodí za hlavu. Ale já bych chtěla, aby mi řekl, že už se to nestane, že to bylo nedorozumění, že to byla blbost, ale on spíš jen počká, až se uklidním a pak jedeme dál. O: napadne tě ještě nějaký příklad? V: třeba před jeho maturákem jakoby den předem, začal, že Marcelka je úžasná a to bylo právě taky hodně malejch hádek kvůli ní. Protože já jí nemám ráda, protože když jsme spolu začali chodit, tak frut o ní vyprávěl, jak je skvělá a já jsem se pak dozvěděla, vlastně od té holky mamky, protože jsem s ní tančila, tak že jsem jí přebrala kluka, když se to tak vezme. A od té doby jsem byla taková, prostě Marcelka zakázaný téma. Ono to trvá ještě teď, ale už ne tolik, ale hlavně když jsme se dozvěděla, že má hlavní roli a tančí s ním hlavní roli, tak to nebylo pro mě úplně úžasný vidět ho vlastně na tom jeho maturitním plese sedět a koukat se, jak tančí vlastně s někým jiným. A tay jednou jsme mu říkala, tohle je prostě téma, který nechci vůbec rozebírat, jak tančíš, co s ní děláš, je mi to jedno, uvidim to na plese, A on to právě zase ten čtvrtek před maturákem začal rozebírat, jak Marcelka tohleto a já s ní dělám tohle, líbám ji na ruku, tančíme spolu a tak. Tak to jsem nebyla moc ráda. chvíli pauza) Ale zas jak on je flegmatickej, tak je to možná dobře, že on nežárlí na žádnýho mýho kamaráda, vůbec na nikoho. Takže včera jsem se ho zrovna ptala, jak si můžeš být jistej, že já zůstanu s tebou a nezůstanu s někým jiným. A on

říkal, já tě mám prostě hrozně moc rád a vím, že ty mě taky. A to je pro něj vysvětlení pro všechno, takže tak. Ale s tou Marcelou mi to stejně prostě nedá. Ono hlavně v tom tancování nás pořád učili, že my musíme být ty lepší a ve mně to možná trochu zůstalo a ona vždycky byla taková, že ji všichni chválili a všechno jí šlo a najednou tančí s mým klukem, že jo. Takže tam asi nějaká rivalita byla už dřív. A teď tam prostě najednou sedim a koukam. (na plese) Protože já o tý holce nemůžu slyšet, fakt nemůžu, ne. Ale přitom bych neměla mít žádný důvod, i T. mi to říkal strašně mockrát, že ona ani není moc hezká, ale i tak, je to prostě holka, že jo. Takže tak. A hlavně chodí spolu do třídy

a pořád o ní prohlašoval, že je úžasná a tak, to se neposlouchalo moc dobře. Ono je to sice už dva roky zpátky, ale pořád to je. O: tomu rozumím. V: A nejlepší je, že moje mamka si ze mě dělá srandu, moje mamka je introvert, takže moc ráda nepřijímá další lidi a když se seznámila s T., tak už teďka si docela notujou a dělaj vtipy na Marcelu přede mnou. Takže to je taky takový.. Má za spojence mojí mamku, která by měla stát za mnou.

O: a jak na to reaguješ? V: já už to od nich беру jako srandu. A někdy, když už to zajde jako do extrému, kdy prostě Marcelka je úžasná a tohlencto tamto, tak jako to ne, to řeknu, že je to zakázaný téma a už ví, že to je špatně. O: To je nějaký "heslo", kdy už se nepokračuje a ví, že je to přes čáru? V: jo. Ale hlavně ona je to holka, se kterou nikdy nic neměl. A s holkou, se kterou byl asi rok a půl, tak přestoupila dokonce do jeho třídy, aby mohli bejt spolu, a pak se rozešli a oni si strašně nadávali. Fakt se nemohli ani cítit, ani nic. A pak jsme s nim začla chodit a víceméně jsem ho udobřila s jeho bývalou, prostě. Protože to bylo, byli na sebe fakt vošklivý prostě. A nechápu to, na ni nemám nic. A na hoku, se kterou nic neměl, tak s jem alergická no. O: napadne tě, čím to může být? V: možná, že s tou bejvalou jim to neklapalo a furt na ní nadával. A o tý Marcele furt mluví, jak tohleto támhleto, jak je skvělá.. (pauza) ale ta bejvalá byla to jeho první láska a na tu se nezapomíná, to vím, moc dobře. O: To znáš? V: jo no. podle mě ho znáš, Daniel Šedý, byl to basketbalista. O: to mi nic neříká. V: já s nim nedokážu vůbec promluvit. Jak to byla moje první láska, tak on mi hodně ublížil na konci. Vlastně o pět let starší, mě bylo 15 a jemu 20 a myslela jsem, že se se mnou dokáže rozejít nějak jinak než přes FB. Takže to bylo takový, že jsme se od té doby neviděli. Píšeme si jen takový všechno nejlepší, hezký svátky.. A právě minule mi psal, že je divný, že jsem jeho jediná bejvalá, která si s nim

nepíše, že s nim neudržuji žádný kontakt. A já jsem říkala, že je jedinej, se kterým aspoň nějaký kontakt mám, jako. Protože já se jim snažím vyhýbat, protože pro mě je to strašně nepříjemný, protože si myslím, jako teď kon ne, ale dřív jsem si myslela, že do toho vztahu dávám víc než ti druzí a to mám asi po mamce, protože mamka to dělá taky. Vždycky to dělala, oni s tátou jsou spolu asi 23 let a táta už měl asi 3 bokovky a mamka mu vždycky odpustila a vzala ho zpátky. Ale s T. mám pocit, že to tak není. Já má pořád pocit, jako by to byl 1. 2. 3. měsíc co spolu chodíme přitom je to přes dva roky. Teď kon nedávno mě mamka zaskočila, že říkala, že to vypadá, že nám s to s T. možná vydrží, protože chceme oba jít na medicínu, nebo směřovat na chemii a medicínu, tak jako nám se to drží stále, tak možná spolu vydržíme, žejo, ale kdo ví. O: tak vám budu držet palce. V: já si myslím, že to je i tím, že máme spolu hrozně společnýho, že i jeho rodiče měli právě tenhle problém, a i když má staršího brácha, tak je vychovávaný jako jedináček, takže to je jediný, co společný nemáme. Já jsem prostřední dítě. Rádi oba dva sportujeme, sportovali jsme oba na té vyšší úrovni, baví nás to samý, máme čas na sebe. To taky třeba nechápu, my se vidíme každý den a i tak se nemáme dost. Že se třeba vidíme i o víkendu a na dýl a než jako po škole a tak. Jediný co mi vadí a to jsem mu jako říkala, že se nechává hrozně moc opečovávat od mamky s tátou. A přitom je o rok starší, než já. Třeba autobusem vůbec nejedí, protože je z Jirkova, takže je lepší ject ráno s tatínkem autem a tak. Tak jsem mu říkala, že by mohl taky někdy jet se mnou, že já taky jezdím tím autobusem a nechci jezdit taky sama. O: že máte společnou cestu V: ono je to pro něj půlhodinová cesta sem z Jirkova, ale tak na Kamenný by mě mohl vybrat a jet se mnou dál a tak a to on nechce. Že radši jede autem. Včera jsme šli ze školy a předevčírem on měl o hodinu míň a volá mi, že pojedje s Aničkou domu, že potom za nim mám přijet. protože já jsem tady byla autem. O: kdo je Anička? V: Anička je jeho spolužačka, taková, že tam se fakt jako nebojím. A tak s ní jakoby jel do Jirkova a že tam na mě počká a že mi tam udělá pizzu a že mám přijet. A včera mi řekl, že jde k babičce

na oběd a že si mě pak někde najde. Říkám dobře, takže ty si budeš s Aničkou, budeš prostě s ní, budeš mít na ní čas a když máš mít čas na mě, tak půjdeš k babičce? Tak jsem jako dělala našťvanou, co jinýho, žejo a on teda jakože dobře, že mě pozve na oběd, nakonec. Mně to taky nepřijde fér, že s Aničkou pojedje někam a se mnou ne. Tak když mám čas, tak by měl bejt se mnou. A to on pak pochopil, že je na tenkém ledu a že musí

bejt se mnou a když by nebyl, tak se naštvu, takže tak.

O: A jak nejčastěji řešíte tyhle konflikty? V: tak on to vždycky pozná. i když třeba jen dělám, že jsem naštvaná, tak to pozná, ale stejně chci, aby si uvědomil, že udělal něco špatnýho. ale to je takový uražení, takov ze srandy “fajn” a když jsem doopravdy tak zkouší třeba hodit čokoládu a tak, a ono to docela zabírá. Ale někdy jakoby teď jsem fakt nervnější kvůli tomu maturáku, tak někdy to je takový, že mě radši nechá a jde pryč. Ale včera jsem fakt naštvaná byla, protože proč by měl trávit s cizí holkou víc času než se mnou. Ale to taky říká, že se mnou tráví nejvíc času ze všech, ale i tak, jsem jeho holka, tak ať se mi věnuje. Ale třeba s kukama to ho nechám, ale to on nechce zas chodit sám. On chce prostě se mnou. A je dobrý, že máem ty kamarády společný. Jako byli to ejho kamarádi a teďkonc už mě taky vzali, a tak občas někam zajdem. ale jako že by sám někam to moc nechce. To mám asi z domova. O: Jak to myslíš? V: no že to kontrolování a tak, že v sobě občas vidim svojí mamku. Ale u T. taky, on se zas chová jak jeho táta. Ale s jeho rodičema mám paradoxně dobrej vztah. Ačkoliv jsme jim měla něco udělat na maturitním plese. Ale nejhorší je, že já to nevim. O: A bavila ses o tom s T.? V: Jo, ale nechtěl mi říct co to bylo. Jen že sem se nějak nevhodně chovala k jeho rodičum. To bylo právě, já jsem jela s nim v sobotu ráno ve tři hodiny jsem jela k němu, uložila jsem ho a jela jsem k sobě, protože jsme byli takhle domluvený. A ráno jsme si normálně psali a on mi píše, hele jsou tady rodiče, já ti napíeu pozdějc. To bylo asi v 9 a já jsem s nim chtěla volat, protože jsem měla takovej jako pocit viny, že se něco prostě muselo stát. A on mi ve 12 hodin psal, že sjem ta nejhorší na světě, že prostě když nechci bějt v rodině, tak nemám být, a tak. A ono to vzniklo na základě nedorozumnění. Že jsem údajně řekla na šerpování, že oni tam o mě říkali, že již přes dva roky je se mnou a já jsem údajně řekla, že prá proč to říkaj, když za dva měsíce spolu nebudeme. Já jsem to neřekla. Já si tím jsem stoprocentně jistá. I kdybych to řekla, tak by mě nemohli slyšet, protože rodiče byli snad naproti u kulatýho stolu a my jsme byli u repráku, takže to by nemohli slyšet. A určitě jsem to neřekla. A potom vlastně on se se mnou nebavil celej víkend, viděla jsme, jak se baví na pařbě právě s někym, jako něký fotky jsem viděla. A vlastně až v pondělí, když jsme přijela z Prahy, tak sjem pospíchala sem, protože on je takovej, že ty problémy nechce řešit a potom jsme se dohodli, že se sejdeme a že to budeme řešit. A on mi řekl, že jsem řekla tadyty věci, že jsme byla i vošklivá na rodiče, říkám, jak ošklivá. A on, zes jim odsekávala.

No a mě to pak zpětně došlo, že jsem tam přilítla ke stolu a sundávala jsem si jako věci, že jsem byla pořád jako formální a já jsem nechtěla bejt formální, tak jsem si sundala drdol a byla jsem ubrečená, protože se tam něco stalo a oni se mě ptali, co se stalo a já říkam, nic. Prostě klasika nic. Tak to sem jim asi odsekávala no. Tak jsme šli na nudle, do chomutovky nahoru, tak jsme tam na sebe štekali, na nás trochu lidi koukali a bylo to poprvýv životě, co se se mnou hádal. Že to nebylo jen že sedí a kouká a čeká, ale že se se mnou hádal. Tak potom jsem mu právě vysvětlila, že proč bych to říkala, že když už, tak je to za 4 a ne za dva měsíce a že to prostě není pravda, že jsem to neřekla, že jsem na něj byla pyšná. Tak potom, když s ejako tadyto dozvěděl tak jakoby ne že se mi omluvil za ten víkend, ale pro mě to bylo trauma prostě. A ještě mi rodiče zabavili telefon, nořas, nemohal jsem nikam jet, takže jsem byla opravdu celej víkend doma. A tak jen prostě čekáš, až se něco stane, hodiny neplynou, žejo. A potom právě, že se teda nic nestalo, že jsme v pohodě. Takže tak. O: A čím myslíš, že to bylo, žes říkala, že většinou jen sedí a čeká a teď byl aktivní? V:No oni mu asi ty rodiče něco řekli, asi koukali na fotky a od té doby, co s niam byl asi 3 hodiny sám, tak mi pak napsal, že se mou nechce mít nic společnýho, takže tak. My jsme to pak uzavřeli v té chomutovce a pak jsme se k tomu už nevrátili.Oba jsme si řekli svoje názory a bylo to valstěn asi poprvé, co byl na mě takhle hnusnej, když se to tak vezme. ale zase já vim, že jsem to asi udělala špatně, že jsem měla být víc jeho podpora, ale zas on mi taky neřekl, co ode mě čeká. Jakou podporu ode mně čeká na tom maturitním plesu, tak jak já jsem mohla vědět, co po mně

chce. Takže to bylo takový, stalo se stalo. Já myslim, že to bylo dobře, že od té doby se vůbec nehádáme. Že tohle byla taková velká hádka, která k tomu asi patří no. pauza Minule právě ještě na jiným plese, jsem mu říkala, že se mě nikdy nezastane, že prostě i když mě to přijde, že do mě někdo ryje, tak jemu to nepřijde. On ty lidi asi zná a že ty lidi to tak nemyslej. Že prostě řekne, ať si z toho nic nedělám, nebo že to je ten člověk. Tak jsem mu říkala několikrát, že se mě prostě nedokáže zastat. To je taky poslední dobou, že to byl takovej big topic. A potom na jednom plese jsem měla problém se svým spolužákem, jako fakt velkej a oni se tam málem porvali kvůli mě. Poprvý v životě a asi naposled, to bylo před rokem a od té doby zase nic. On mi prostě buď řekne, ať si z toho nic nedělám, nebo prostě řekne, tak je to Prochy, prostě, on takovej je. On to totiž vždycky vypouští a já jsem taková, že si to беру hodně osobně, on si to nebere nijak.

O: Čím myslíš, že to bylo, že v té situaci se zachoval jinak? Na tom plese, jak se tam málem porvali? V: My jsme byli akorát na tom maturitním plese a šli jsme se projít ven a já jsem mu tam několikrát kvůli tomu brečela, takže možná to. A pak když jsme se vraceli, tak na mě zase začal něco pořvávat ten kluk, tak jenom sem viděla, jak se T. naštvál a šel prostě naštvaně k němu a šel si to s ním vyříkat. To bylo takový zajímavý, jsem myslela, že se tam porvou, našťestí ne. On ten kluk je takovej mohutnej, tak by to dopadlo asi spíš komicky, než nějak vážně. A od té doby mi dal ten kluk pokoj, dá se říct. Nebo teda otravuje mě furt s tím plesem, ale to všichni. To mi hodně pomáhá T. psychicky. Bez něj bych se asi složila. Ale taky, no já jsem s ním hodně probírala ten maturitní ples a teď už skoro vůbec, protože více méně pro něj taky, já jsme probírala svůj maturitní ples v jeho maturitním plese, jakoby, v jeho období, kdy on dělal maturitní ples, takže to bylo takový takový jako, že ta velká hádka byla asi úplně o všem. O marcele, i o omm, že jakoby furt řeším svůj maturitní ples a ne jeho. Ale ono je to zas takový hezký, když se usmíváme. Protože on se se mnou usmívá, ne já s ním. Asi třikrát jsem se usmívala já s ním, kvůli nějaký větší hádce. O: A čím to, že se vždycky usmívá T.? V: On si mě chce udobřit. I když třeba má pocit, že jsem něco udělala já, tak on moc naštvanej není a vypouští to spíš. Dycky to je takový: “Tak co, už jsi se vyvztekala, už můžeme spolu mluvit” A já říkám: “Ne.” A on: “A co chceš? Čokoládu? Tady máš.” A potom to je už v pohodě. Taky koho by bavilo být pořád naštvanej. O: takže už to je zaběhlej způsob? V: jo no. Ale taky máme někdy to, že víme, co nás zraní oba dva. Takže někdy to řeknem a někdy jeto docela ošklivý, když se hádáme. Jak mi právě řekl, že když nechci být v jeho rodině, tak tam být nemusím, tak on ví, že to pro mě není moc příjemný. Ale třeba co se týče ostatních párů, tak si myslím, že to máme fakt jako vyrovnaný. Že jdeme jednou na večeři, platím já, pak jdem na večeři a platí on jakoby. Kupovali sme třeba dárky a tkovej balíček 2+1 zdarma a to zdarma mělo být pro mojí mamku a on že to zaplatí a pak ho pozvu na oběd, že to bylo cenově stejný. A nikdy se ty ceny nijak neřeší. Minule jsme mu pučovala 400,- a ona mě zas pozval na oběd, takže tak to máme nějak vyrovnaný, bych řekla. O: Tim vyrovnaným myslíš, že to sledujete, aby to bylo vyrovnaný, nebo že to nesledujete? V: Nene, nesledujeme. My to moc neřešíme. Jako jen že srandy, takovýto že teď jsem platila já, tak teď paltíš ty, ale jako jinak prostě ne. Minule jsme mu říkala, mám pro tebe dva dárečky k Vánocům. a on dva? co já s tím budu dělat, Kupo klidně jen jeden, mně to nevadí. Nemusíš mi kupovat ano žádněj, můžeš být jen se mnou. A on nene, tak to já ti

něco koupim. Tak jako v tomhle, že mi chce udělat stejnou radost, jako asi já jemu, tak asi jo. Ale na oběd buď pozve on, nebo pozvu já, to asi nijak extra neřešíme. Ono je možná i dobře, že jsme jako by, když to řeknu vošklivě, ze stejný vrstvy. Že jakoby ségra měla, my jsme trošku líp založený finančně, a měla přítele, kterej sotva měl na studium a to bylo takový, že ona ho pořád zvala. A my to máme právě tak, že můžem oba dva. U nás to bylo právě docela velký téma, s tou ségrou, to nebylo dobrý. Třeba jako my to máme tak, že ejá třeba dostanu k Vánocům pobyt, kam pojedeme spolu, ale on zas platí večere. Takže takový jakoby napůl no. O: Už se nám nachyluje čas, napadně tě ještě něco? V: Asi že nedá dopustit na tu rodinu. Že ta rodina je pro něj to první a počítal mě do té rodiny. O: A to vidíš jako pozitivní nebo negativní?

V: pozitivní. Já jsem taky rodinnej typ, tak jsem ráda, že i on to tak má. že nemá kariéru a pak až rodinu. Vlastně kvůli mě skončil i s fotbalem, aby měl na mě víc čas. Mě asi nejvíc vadí, že nedokáže mluvit o těch problémech no. Že to potom jednou nahromadí a co já mu na to mám říct. Protože on říká přesně ty věci, který opravdu já dělám. a co mu na to můžu pak říct. že už to neudělám? Když vim, že to třeba udělám? a pak si ty role vyměníme. Jenže pro mě je to hodně nepříjemný, protože já mu to vždycky říkám všechno hned a pak to vypustim a on si to nechává v sobě, potom mi to všechno řekne naráz a já jen čekám, než mi to řekne všechno. Ale to je fakt málokdy. To bylo asi 3krát za ty dva roky, že to spíš neřeší, než řeší. Takže tak.

O: Pro tebe je tohle špatnej způsob vyřikávání teda? V: No to je třeba jak v tom Berlíně, zas mi řekl, co všechno dělám špatně a pak mi mezi poslednima věcma řekl, že se mnou nechce být. Tak že to vždycky takhle vyústí. Že je pak takovej, že už tě nechci vidět a chci mít aspoň týden pokoj a potom uvidíme. Takže tyhle hádky pro mě nejsou moc příjemný. Že to takový že sedim a poslouchám, že jsem udělal tohle a tamto a opravdu je to pravda, fakt, že si to nevymýšlí, teda kromě toho maturáku, kdy nevěděl, jak to bylo. To taky s tím maturákem, že na začátku říkal, že za žádnou cenu nechce sedět s mojí rodinou, tak mi to přišlo trochu nefér, že já jsem tam seděla a on nebude a teďkon je takovej, že asi vidí, že mi na tom záleží a že tam asi bude sedět, než aby se se mnou pohádal. On říká, že tam třeba může být na předtančení a pak jít za kámošema, takže tak. Že mi asi radši častji ustoupí, než aby se se mnou hádal. Což je někdy dobře, ale někdy takový.. Že já bych taky od něj chtěla vědět, co ho trápí, ale je to kluk a flegmatickej k tomu. Takže on to vždycky

spíš tak jako spláchne, že stalo se stalo a není to třeba se bavit dál. Ale pak to třeba vidim, že najednou stuhne a něco se mu nelíbí, ale prostě to neřekne. Že se ho zeptám, co je, co tě trápí. Ale on je pořád vysmátej, že om je ten pozitivní v našem vztahu, že já jsem spíš ta negativní. Že mi v tomhle pomáhá, takže fakt málokdy ho vidim naštvanýho a to se mu pak radši klidim z cesty, než abychom se hádali. Že třeba řeknu, aha tak vidim, že nemá náladu, tak já ti třeba napíšu zejtra. Když už je naštvanej, tak se radši stáhnou. Ale bylo by pro mě lepší, kdyby mi ty věci říkal hned. Že ono se to pak nahromadí a já poslouchám, jak tohle špatně, tohle špatně, nevim, říkáš třeba sprostý slova, příklad, a to já prostě zpětně nevezmu zpět nijak. Takže radši bych slyšela častěji, že dělám něco špatně, než jednou a všechno. Protože takhle s tím nemůžu už nic dělat. Když ho prostě něco štvě půl roku a pak až mi to řekne, tak tos e nedá změnit ze dne na den, ten člověk si to prostě pamatuje. Než kdyby to řekl hned a mohli jsme na tom nějak pracovat. O: A řekla jsi mu, že bys to radši slyšela hned, než po půl roce všechno, co za tu dobu bylo špatně? V: Jako jo. Ale záleží na situaci, že někdy mi řekne, ale dyť to nic nebylo. Že to asi vnímáme rozdílně. Že já si беру všechno osobně a on ne no. On o mě i říká, že jsem pesimista, já to vim, ale s tím nic neudělám no. Že asi i stim naturákem, že jsem taková, že to na něj asi přenáším. Že mi pak říká:”Už zase jsi protivná, už zase maturiní ples” Takže to asi je tak teď nejvíc. pauza Jsem zvědavá, co ti řekne on, až ho tu budeš mít. Protože mě takov věci vůbec neříká. To je třeba taky, že jsme spolu na konverzaci z němčiny a Fučilová se ho zeptá, jako co jemu na mě vadí, nebo co se mu líbí a on to normálně neříká, takže tohle je jedinej moment, kdy opravdu se něco dozvim. Nebo když se ho zeptá někdo cizí na školu, kam by chtěl jít, tak to je fakt jedinej moment, kdy já se to dozvim, protože spolu o tom nemluvíme. Že on vždycky že to není podstatný, že jsme spolu, tak je to dobrý ne. Minule jsme byli právě u mý rodiny v Olomouci a babička se ho právě ptala, kam chce jít na školu a i já vlastně čekám, co odpoví. Že jsem vůbec nevěděla, že chce jít na medicínu. Tak to je asi poslední, co mě napadá. O: Tak ti děkuju za čas a hodně štěstí s maturákem.

Rozhovor č. 10

O:co si představíš pod komunikačními problémy?

E:mně to třeba vyvodí sociální sítě, okamžitě, protože vlastně jsme tam furt, tak pak někdy máš problém se jako vyjádřit, když jsi s někým jako prostě na živo. Tak že bys to napsala jinak a je to lehčí to napsat podle mě, než to říct a takže to vyjadřování podle mě dělá

problém potom při tom setkání.

O: napadně tě nějaký příklad?

E: mně dělá větší problém říct, mám tě ráda, nebo nějaký problém třeba naživo, než to napsat. protože je totakový miň osobní, nevíš, jak se tváří a pro mě osobně je to lehčí. Takže třeba tohle, tohle mi připadá, že ty sociální sítě jsou pro nás lepší v tomhle. Že nám usnadňují tu cestu to říct vůbec.

O: Takže sociální sítě vidíš jako výhodu?

E: Takhle to vidím jako výhodu, že je to snažší. Ale jinak to asi není úplně výhoda ty sociální sítě. Kvůli hádkám třeba je to problém. Je to právě lehčí napsat, tak je snažší někoho urazit.

O: a kdybys to měla vztáhnout na partnerský vztahy, máš nějakou zkušenost s partnerským vztahem, kdy soc. sítě ti způsobily nějakou potíž?

E: No třeba se mnou se můj bývalej kluk rozešel přes fb, protože mu to přišlo právě lehčí. A přijde mi to prostě takový strašný. Že už tak prostě bolestnou věc udělá takhle neosobně přes Fb, to to prostě ještě zjoršilo. A ještě mi to napsal před tím, než jsem šla do práce, takže mě ještě rozhodil před prací. A já jsem se ho ptala proč? A on že to mezi námi nejde a bla bla bla a že v tom už nehce bejt, že se rozejdeme a že se uvidíme v pondělí. A já jsem ho ani nechtěla vidět, ale on mi napsal ať mu vezmu věci, tak jsem mu to vzala. Tak jsme se sešli na náměstí a na tom náměstí vypadal, že se každou chvíli rozbřečí, že mě ani vlastně nehce opustit a vlastně vůbec nemluvil. Tak jsem si předali ty věci a on měl i můj starej telefon, a když sem se do něj podívala, že jsem se chtěla přihlásit, tak on tam měl svůj fb a já vim, že se to nemá dělat, ale prostě jsem otevřela jednu konverzaci, protože jsem měla podezření, prostě se choval jinak, než jak jsem ho znala a říkala jsem si, že je to zvláštní a tam bylo jak se domlouvá s tou holkou, jak se se mnou rozejde. Takže znám to, když se se mnou někdo rozejde přes fb.

O: Takže najednou stranu to může usnadnit komunikaci, ale na druhou jsou pořád věci, který by bylo lepší řešit osobně, ale pokud to někdo využívá ke všemu, může to i zranit.

E: jo, tak to vidím, jo. Ale on se mi po roce ozval, napsal mi, že se omlouvá, že přišel na to, že by l hloupej a že se mi omlouvá a že by chtěl, abych mu odpustila, ale během toho roku se stalo další a další věci, že prostě mě pomlouval a vykládal o mě věci, který se nestaly, takže já jsem ani neměla chuť mu odepsat. Já asi jako nedokážu v něčem hrozně těžko v něčem odpouštět. Ale zas kdyby zazvonil u mě u baráku a řekl to, tak by to bylo

taky jiný, že bych viděla, že má ten zájem, ale takhle napsat to může každé, to je právě to lehký. Protože na druhou stranu se normálně potkáváme na ulici a tam mě ani nepozdraví, takže velké slova přes fb jsou dobrý, ale ta realita je pak jiná no..

Já mám fb asi pět let, nebo 6 snad a řeší se tam fakt všechno a všude teď. Ale neumím si to teď představit bez něj. Možná taková závislost, že mě ani nezajímá, co tam ty lidi dávají, fotky nebo tak, protože ani já tam nic nepřidávám, ale nejvíc si tam s tíma lidma píšu, takovej komunikační kanál, takže spíš na nich jsem asi závislá, než an tom, že bych tam něco dávala.

O: ještě něco dalšího tě napadne?

E: Může třeba ten komunikační problém bejt, že se ti dva nepochopí, že spolu málo komunikují?

O: určitě.

E: tak mě třeba vytáčí, když se mnou může komunikovat, protože vím, že třeba nic nedělá a nekomunikuje se mnou, že na mě kašle. Kvůli tomu jsme třeba taky někdy udělala zle a jako pohádali jsme se. Prostě když vím, že na mě má čas a může si se mnou povídat nebo něco podniknout a kašle na to a třeba čeká na to, že to vymyslím já. Prostě ten nezájem když vidím, tak to jsem pak našťvaná.

O: ještě nějaký emoce pociťuješ kromě našťvání?

E: našťvání a smutek Protože já jsme taková, že bych chtěla pořád něco podnikat a když vím, že on to tak nemá zájem, tak že bych prostě potřebovala někoho stejně aktivního.

O: může to bejt tak, že když chodíš s někým, kdo potřebuje víc času pro sebe, tak to bereš tak, že nemá zájem o tebe?

E: jo, tak no. A nebo třeba když potřebuje řešit sám v sobě věci a nechce se mi s tím svěřovat. To bylo taky hodně, že jsem se ptala: “ a co se děje.” a on, že to nemám řešit, že mě s tím nechce obtěžovat, tak já okey, tak to nebudem řešit. Ale pak on pořád, že má nějaký problém, tak mu říkám, tak mi to řekni a on zas, že ne. Tak mi to pak přijde blbý, když teda má nějaký problém a nechce se mi svěřovat, že mi třeba tolik nevěří, že s emi s tím nechce svěřit. tak to mě pak mrzí, že ve mě nemá důvěru.

Odpovídám ti vůbec, na co se ptáš?

O: jo, určitě. Tady není žádná špatná odpověď. Můžeš se bavit o čem koliv. Co tě štve, nebo co naopak bylo vyčítáno tobě, o čemkoliv, s čím máš zkušenost v partnerském vztahu.

E: Tak mě třeba bylo často vyčítáno, že s ním právě chci bejt až moc. Že jsme si právě psali a on že nemá čas a že já chci bejt furt s ním. A já bych s ním chtěla trávit ten čas, to je jakoby docela logický, ale on že se na něj nemám tolik upínat no. Tak jsem se neupínala a pak jsme se rozešli. Takže nevím, jestli to bylo dobře, nebo špatně, že jsem na něj tlačila a pak jsem mu dala hodně volno.. nevím, vůbec. To byl takovej první velkej vztah, co jsme měla, protože jsem mezi těma vztahama a tak plácám a furt nevím. Prootže asi s těma klukama chci trávit víc času, než oni se mnou třeba. Ne že jako furt a každěj den 24 hodin, ale vídat se prostě. Potřebuju s niam ten kontakt a povídat si a něco podnikat a to asi kluci z Chomutova evidentně nechtěj.

O: ty jsi říkala, žes mu dávala najevo, že s ním chceš trávit víc času, on zas, že by potřeboval víc času pro sebe a..(nenechává mě dopovědět)

E: on řekl, že by potřeboval víc času s kamarádama a já že dobře. A pak jsme se domlouvali stylem, že on mi napsal, kdy mám čas a já jsem si to uzpůsobila. Asi jsme se začali víc domlouvat na tom, kdy máme kdo čas a náladu. Ale skončilo to špatně. Já si totiž myslím, že jak mu bylo 19 a chodil za těma klukama, tak on neměl zrovna dobrou partu, tak si myslim, že ho ovlivnili, že řekli, že je trapnej, že má holku, protože nikdo z těch kluků ji neměl. A on byl takový povahy, že se nechal zvykat, tak si myslim, že to bylo daný taky jima. A pak si začal ještě psát s tou slečnou, takže pak už to šlo všechno pryč.

O: to byl ten, jak se s tebou rozešel přes FB?

E: Jo. Já si dělám právě takovej průzkum, že se dávám do kontaktu s různějma ročníkama a zjišťuju, jakěj kdo je. A teď jsem v kontaktu, s 25ti letym a zjišťuju, že taky je hodně ovlivněnej kamarádama a masou a hodně se radí s kamarádama. Já to třeba taky řeknu kamarádce, co se mi třeba děje, ale moje kamarádka je natolik vyspělá, že to neřekne před nim, že to ví. Ale ty jeho kamarádi to dělaj a dávaj to přede mnou najevo, takže není tak vyspělej, jak by mohl v jeho letech bejt. Vypráví všude, co se stalo mezi náma dvěma a ty kluci to vypráví přede mnou, takže se dozvím, že to ví. A prostě nevím, to by mělo zůstat mezi náma.

O: chybí ti tam ta diplomacie?

E: no přesně. Takže jsem se zase pobavila tím, jak 25 letej kluk taky nic. A vlastně s ním taky ještě jsme měli problém v komunikaci, on byl hodně pracovně zatíženej, já to brala. A nějak jsme se domluvali na tom, že se uvidíme, a nevím, jestli to třeba nějak moc řeším,

ale jako nenapsal mi ani ten den, tak já nevěděla na čem jsem, tak jsme mu teda napsala, i když to nemám ráda, když musím furt někoho někam tlačit. Tak jsme se pak viděli a nějak jsme si o tom začali povídat. Proč mezi náma něco víc není a proč jsme jen kamarádi a vídáme se sem tam. A překvapilo mě právě, že byl natolik z jedné části vyspělejší, že to se mnou probíral, z očí do očí. A říkala jsem si, že je fakt dobře, že se o tom se mnou takhle baví. A pak to bylo zase tejdén v pohodě a už jsme si zase nerozuměli. Ale tadytim jsme si to vyříkali a i on vypadal, že je spokojenejší, že i on ví, na čem je, ale pak to zas bylo stejné a navíc to pak řekl těm klukům skončilo. On že prostě je mu 25 a že pracuje a já jsme mu říkala, že to chápu, ať pracuje, ale on že se bojí, že jsme nevyhlídáná, že mi je 18 a on že by měl už něco budovat. Tak jsem mu říkala, že to chápu, že to je pravda, ale že jsme to mohli aspoň zkusit, ale na to už nic nenapsal. Ale pak jsme se dohodli, že to necháme plynout, že já se nebudu do ničeho vrhat, když on to nechce a on taky ne. Takže jsme se udobřili a nějak to vyšumělo. Joo to bylo takhle. Že on si myslel, že se mi vtírá tím, že mi píše a já že to tak nebylo, že já mám stejnej pocit a on že i když mu je 25 tak že nechce psát slečně první. Což mi přijde takový divný..takže jsme asi kamarádi, ale už asi ani to, protože mi přijde hloupý, že to řekl těm klukům. a taky že měl tu drzost, že mi napsal, že jsem ho ani nepozdravila, když tam byl s těma klukama, ale tak podle mě měl pozdravit on mě, já jsem se na něj usmála, ale tak seděl zády, tak tam na něj nebudu přes celou místnost mávat.

Mně přijde, že ty kluci se mnou neumí mluvit nebo já nevim. Mě třeba mamka říkala, že se mě kluci bojí. protože já mám takovej obličej, že se třeba bojí tý mojí reakce, nebo že neví, na čem jsou. Asi se mnou neumí mluvit, takže s tím tématem začnu vždycky já, což je podle mě problém.

O: je to pro tebe obvyklý, že když vidíš nějaký problém, tak ho nadneseš?

E: jo, já to řeknu no. že jsem se i ptala toho 19, jestli je nějaký problém, protože já to nemám ráda, prostě v tom potřebuju mít vždycky jasno. A on že není. tak ok, není problém. Pak jsme se viděli a choval se divně. Tak se ho ptám, je nějaký problém? a on, že teda s těma kamarádama by potřeboval víc bejt a já no dobře, tak to uděláme takhle. a vlastně i s tím 25 jsme s tím začala já, jak to teda mezi náma je a pak jsme si o tom vlastně povídali, ale musela jsem s tím přijít já.

O: že potřeboval trochu dodat odvahu?

E: jo no, asi potřeboval nějak ujistit, že ho nekousnu, že mi to může říct, a pak to šlo no, u obou vlastně. takže asi obecně ta komunikace, že mají problém se mnou mluvit, že

vždycky musím začít já a pak už to docela jde. Protože já vyslechnu toho druhýho, co by potřebovala pak se nějak rozumně domluvíme, jak to teda bude.

O:že si otevřená tomu přizpůsobit se tomu druhýmu, jak to chce (nenechá mě domluvit)

E:jako že jsem ochotná si poslechnout jak to chce on a klidně se na tom domluvíme, ale nenechám zas ze sebe dělat jako hloupou, takže ne uplně s otevřenou náručí a bude to podle toho, jak on chce, ale prostě se domluvit na kompromisu a by to bylo v pohodě pro oba. ? Mám kamarádku a její přítel ji fakt uplně zadupává. Že to prostě vždycky je podle toho, jak chce on. A když se s nim o tom chce bavit, tak se vždycky vymluví, že je večer a nebude se snít o tom bavit večer, pak je zase ráno a nebude se o tom s ní bavit ráno a vůbec s ní prostě nekomunikuje. Já jsem jí i říkala, ať se s ním rozejde a ona to i udělala, ale pak jí zase chyběl a zase jsou spolu a je to fakt hrozný to takhle vidět. Ona mě naučila mít vlastní hodnotu a pak začala chodit s nim a sama jí už ztratila.

O: to musí být těžký to takhle pozorovat a nemoci s tím nic dělat.

E: to jo no. zvlášť když mi brečí do telefonu, jak jí je psychicky zle. Mně by v tomhle asi hodně podpořila mamka, že by mě v tom nenechala.ale ona se doma nesvěřuje a pro mě je zas mamka velká podpora, neříkám, že všechyn její názory беру, ale hodně to spolu rozebíráme. Že mi třeba i řekne, že sem prdlá, že to vůbec řeším. Nebo i třeba s tím 25letým, tak říkala, ať to ještě zkusim a napíšu mu. Tak jsem mu napsala a nic. Ale nevyčítám jí to, vím, že to myslí pro moje dobro.

O: super, děkuju. Budeme už muset končit, napadne tě ještě něco?

E: mně asi nejvíc naštvě, když ke mně není ten kluk upřímnej a neřekne hned, je tadyten problém, že se mě ty kluci prostě bojí.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno a příjmení autora/ky: Ornella Lehnertová

Studijní program: Psychologie (Mgr.)

Studijní obor: Psychologie (NMgr.)

Název práce: Komunikační problémy v partnerských vztazích u studentů středních škol

Počet stran (bez příloh): 73

Celkový počet stran příloh: 91

Počet titulů české literatury a pramenů: 28

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 6

Počet internetových odkazů: 7

Vedoucí práce: Mgr. Jan Jakub Zlámaný, PhD.

Rok dokončení práce: 2017

**Posudek vedoucího diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta/-tky: Bc. Ornella Lehnertová

Obor studia: Psychologie

Název práce: Komunikační problémy v partnerských vztazích u studentů středních škol

Vedoucí práce: Jan Jakub Zlámaný Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 73

Počet stránek příloh: 91

Počet titulů v seznamu literatury: 41

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

	1			
--	---	--	--	--

Oborová přiléhavost tématu

	1			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	1			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

	1			
--	---	--	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

		2		
--	--	---	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

		2		
--	--	---	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	1			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	1			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

	1			
--	---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

	1			
--	---	--	--	--

Naplnění cílů práce

	1			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	1			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	1			
--	---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	1			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce
(publikace, referáty, apod.)

	1			
--	---	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Námět k diskusi:

Zná autorka nějaké renomované výzkumy vlivu elektronické komunikace na mladistvé?
Jaký by autorka navrhla preventivní program eliminující škodlivé vlivy on line komunikace, které identifikovala ve svém výzkumu, u mladých lidí?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Předkládaná práce splňuje nároky kladené na diplomovou práci.

Obsah: Autorka rozdělila práci standardně na teoretickou a empirickou část. Teoretická část práce obsahuje vymezení pojmu komunikace, adolescence, typy a modely komunikace, charakteristiky vývojového období adolescence, typy komunikačních problémů jako je např. žárlivost, otevřenost a sebeodhacení, vrstevnická skupina aj.. Zvláštní pozornost věnuje elektronické komunikaci a novým komunikačním médiím jako např. Facebook. Z teoretického hlediska nevynechala, dle mého názoru, nic podstatného. V empirické části práce, kolegyně provádí kvalitativní výzkum s cílem zjistit, jakými komunikačními problémy se ve vztazích setkávají studenti středních škol.

Celkové hodnocení:

Klady: Kolegyně v teoretické části prokázala schopnost práce s odbornou literaturou a systematického shromažďování informací o daném tématu. V empirické části pro svůj výzkumný cíl využila dvě kvalitativní metody sběru dat: Ohniskové skupiny, kde identifikovala základní kategorie pro další dotazování skrze 10 individuálních polostrukturovaných interview. Následně data analyzovala za pomoci Interpretativní fenomenologické analýzy. Autorka je poměrně stylisticky zdatná a v teoretické části popisuje základní pojmy a teoretické koncepty spojené se studovanou problematikou. V praktické části své práce, prokazuje schopnost uplatnit 2 kvalitativní metodologické postupy, kategorizovat data ze 2 zdrojů, provést Interpretativní fenomenologickou analýzu a srozumitelně interpretovat výsledky. Svoji práci končí návrhem hypotéz pro další longitudiální výzkum.

Připomínky:

Formální: Z literatury mi chybí více základních zahraničních publikací resp. odborných článků z výzkumů vlivu elektronické komunikace u mladistvých. Autorka uvádí převážně internetové odkazy, což podle mého názoru, poněkud snižuje kvalitu práce s odbornou literaturou. Podr. viz. otázka k obhajobě.

Obsahové: Závěry kvalitativního výzkumu jsou, že on line komunikace sice zrychluje, ale zároveň umožňuje skrývat aktuální emoční rozpoložení v komunikaci. Dále že komunikace přes Facebook zvyšuje riziko žárlivosti na partnera, protože umožňuje více kontrolovat aktivity partnera. Bohužel tyto slibné závěry hlouběji neinterpretuje. Autorka navrhuje tento fenomén dále zkoumat objektivními metodami a zařadit téma partnerské komunikace do školních osnov. Zajímalo by mě jak by měl takový preventivní program vypadat? Podr. viz. otázka k obhajobě. **Práci hodnotím jako výbornou až velmi dobrou a doporučuji ji k obhajobě.**

Doporučení k obhajobě: doporučuji*
Navrhovaná klasifikace: výborně

*

nehodící se, škrtněte

**Posudek oponenta diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta/-tky: Ornella Lehnertová

Obor studia: Psychologie

Název práce: Komunikační problémy v partnerských vztazích u studentů středních škol

Vedoucí/oponent práce: Mgr. et Mgr. Michal Slaninka, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 73

Počet stránek příloh: 91

Počet titulů v seznamu literatury: 28+6+7

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

		x		
--	--	---	--	--

Oborová příslušnost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

	x			
--	---	--	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	x			
--	---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

x				
---	--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

x				
---	--	--	--	--

Naplnění cílů práce

	x			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	x			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	x			
--	---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost

výsledků v praxi

	x			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce
(publikace, referáty, apod.)

	x			
--	---	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Myslí si autorka, že komunikačné problémy adolescentov v partnerstve budú špecifické oproti iným vekovým skupinám?

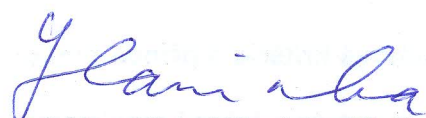
Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Bc. Ornella Lehnertová sa vo svojej práci venuje komunikačným problémom v partnerstve u študentov SŠ. Výskum spracovala kvalitatívne pomocou interpretačnej fenomenologickej analýzy, pričom použila neštruktúrované rozhovory a ohniskové skupiny. Práca prináša zaujímavé výsledky ohľadne toho, ako médiá (facebook, sms), referenčné skupiny adolescentov či otvorenosť voči emóciám vstupujú do komunikácie medzi partnermi. Oceňujem, že autorka prináša do práce aj svoje porozumenie danej téme a ponúka možné interpretácie daného javu. Práca spĺňa predpoklady diplomovej práce a odporúčam ju k obhajobe.

Doporučení k obhajobě: doporučuji/nedoporučuji*

Navrhovaná klasifikace: výborne

Datum, podpis: 3.9.2017

Mgr. et Mgr. Michal Slaninka, Ph.D.